

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Elmquist, Adolph Frederik.; af A. F. Elmquist.
Titel Title:	<u>Læsefrugter, samlede paa Litteraturens Mark</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	1818; Vol. 1
Udgivet år og sted Publication time and place:	Aarhus, 1818-1833
Fysiske størrelse Physical extent:	60 bd.

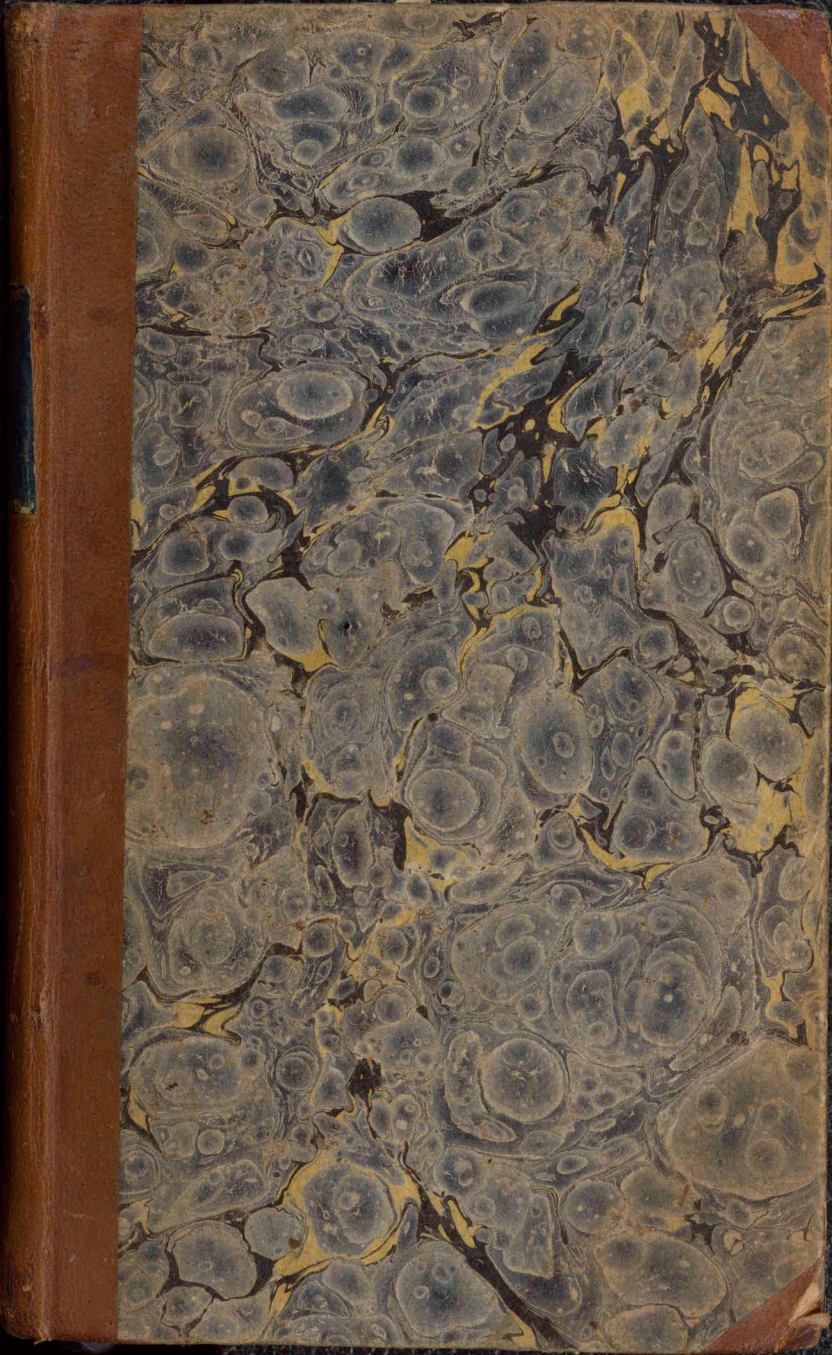
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57.-9.

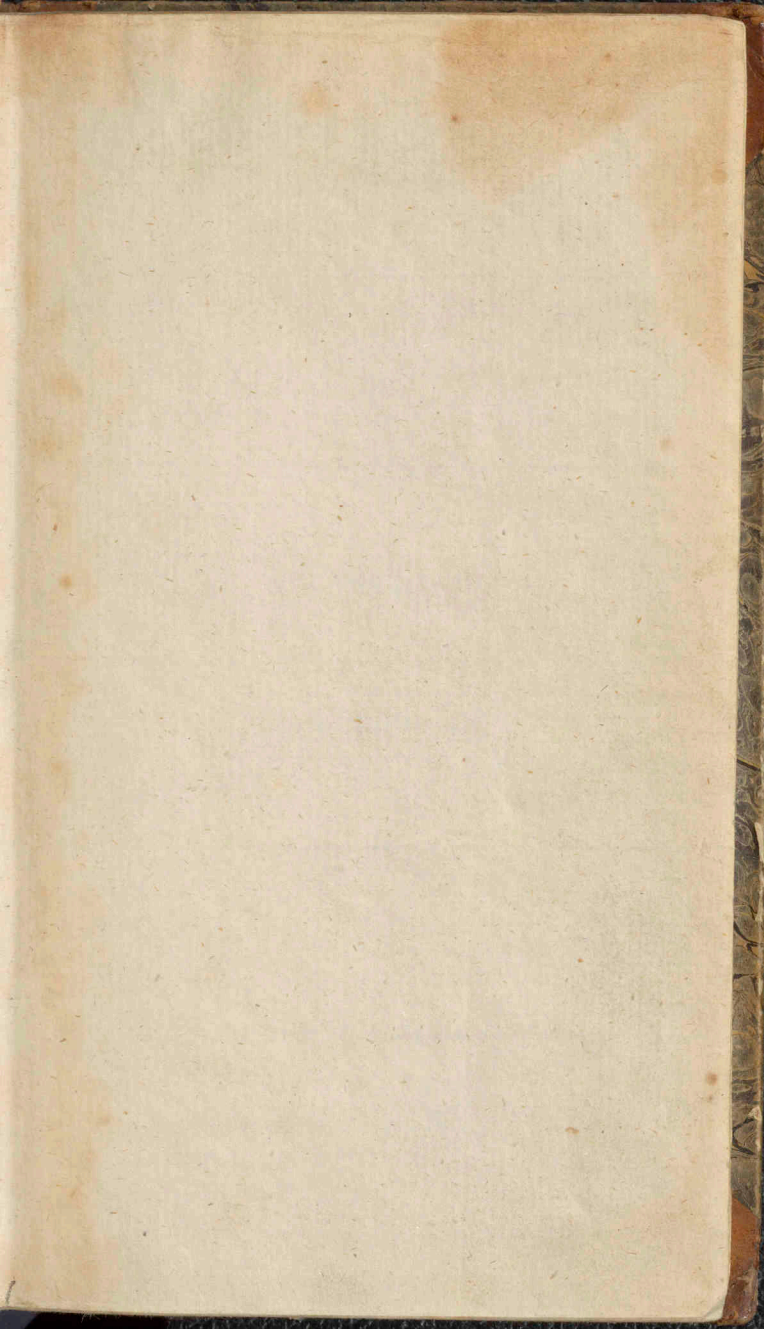
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

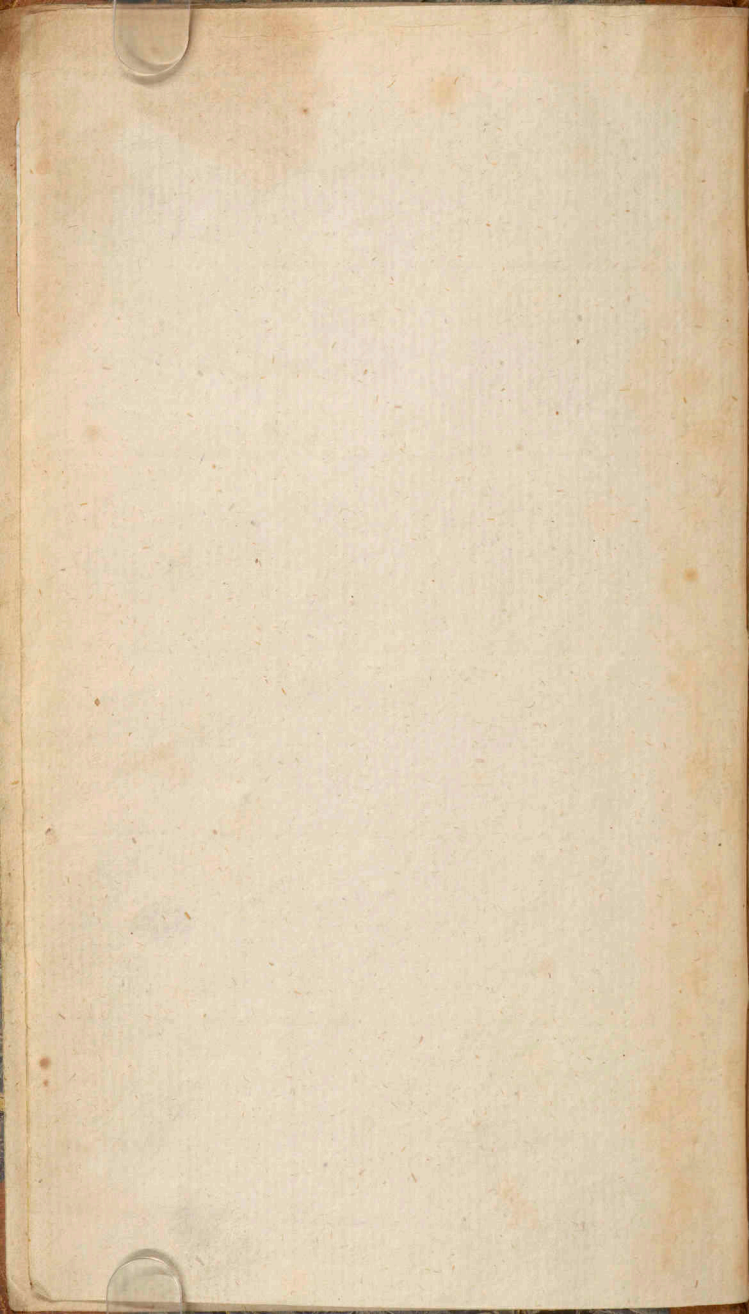

1 1 57 0 8 00071 4

+ REX

Læsefrugter,

samlede paa Litteraturens Mark

af

A. F. Elmquist.

Første Bind.

Narhaus 1818.

Trykt i Udgiverens Officin.

1791

1791

1791

1791

1791

I n d h o l d.

	Side
Siegismunda, Bidrag til Bogtrykkerkunstens Opfindelse	5
Catharina Luther. Et Bidrag til Skildringen af Lu- thers ægtefæbelige Liv	18
Magnetismen. En paa virkelige Data grundet Historie	28
En Ridedrægts Eventyr i Slaget ved Belle Alliance .	41
Kommandanten paa Taget	60
Den franske Marskal og hans Fætter	61
Mindevardegheder af en mærkelig Hunds Levet; for- talt af Capt. v. Behrs	62
S. Haafners Livsfarer og Eventyr. Brudstykker af hans Reiser	68
Napoleon Buonapartes Barndom; af hiin Navnkun- dige selv fortalt	82
En Spøgelsehistorie; fortalt af en Professor i Ros- nigsberg.	88
Bernsteensringen paa Vesterhavets Strand	91
Roserne	98
Forglemmigeien	100
Troe, Haab og Kierlighed	101
Hvad er Benskab?	102
Raff vovet, halv vundet	—
Gynderlig Døds = Anmeldelse	—
Hyperboler	103
Eugenia Nello, Napoleon Bonapartes første Kierlighed	105
Murats Flugt, fortalt af hans Adjutant F. Macirone	135
Den uheldbringende Sabel	139

Rattevandrerster af Kierlighed	141
Fruentimmerne ved Hoffet i Tripolis	148
Mandube, en Pariser Spidsbubhistorie	154
Finontskunster	158
Huustroeastenen	159
Mozarts Ouverture til Operen „Don Juan“	160
Udelmod og Raahed	162
Soelpletterne	164
Trinyi, eller Szigets Beleiring	174
Brudstykker af Mariners Beretning om de Indfødte paa Longa-Derne i Sydhavet	187
Desirée, Sverrigs nuværende Dronning	199
Synderlig Undskyldning	200
Urel. En Fortælling af Tredivaarskrigen	201
Zuma, eller Chinabarkens Opdagelse	240
Brittekongen, Carl den Førstes Skarpretter	260
Bidrag til Magnetismens Historie	266
En mærkværdig Dobbelt-Dram	267
Byttet ved Belle Alliance	270
Brudstykker af et mærkeligt Brev fra Napoleon til St. Helenas Gouverneur	274
En mærkelig Lov i Engelland	2
Spanz Havn. En sand Bidragelse under sidste Krig i Spanien	280
Porcelainopfinderen Baron Böttcher	299
Cross Readings, uddragne af offentlige Blade	306
Glæde. Kierlighed. Død.	308
Ephen	—
Gravskrift over Elina's Sisgen	—
Spørgsmaal og Svar	309
Laaret	—
Unglingen med Harpen	310

Skvad man af dette Tidsskrift vil kunne vente sig, fremviser af dets Titel. Dets Hovedtendents er Moerskab. Alt hvad der, udbraget af de nyeste og fortrinligste Underholdningskrifter, lader sig henføre til dette Hiemed, ligger indensfor dets Grændser.

Ingen sige, at et Skrift som dette er overflødig, saalænge vor Litteratur Intet eier i dets Art. Skjøndt vel desuden neppe nogen af de nordiske Rigers Hovedstæder er rigere paa periodiske Skrifter, end Danmarks, kunne vel dets Provindsler neppe være fattigere derpaa end de ere; ja de have, saavidt Udgiveren heraf veed, aldeles ingen, naar man undtager deres Aviser, der lykkeligviis kun bringe en maadelig Høst til Dorvs formedelst nærværende Kæringers Misvært paa politiske Omvæltninger. Skjøndt nu vel Fleerheden af deres Læsere med Begierlighed horte fortælle om Bellona's blodige Daad, om Forfærnes fordærvelige Kamplyst og Folkenes Sammer; tør dog Udgiveren af disse Blade haabe, at de cimbriske Mænd venligt ville hilse den lille Muse, naar hun i deres Dale udryfter sit Overflødighedshorn; at de opmærksomt ville lytte til hendes Røst, naar hun fortæller dem de muntre eller vemodige Sagn, medens de i den lille Vinterasten sidde om den fredelige Urne.

Ikke har det manglet Udgiveren paa Opmuntringer til at begynde et Blad, nærmest bestemt til Underholdning for indfødte Læsere, og — at han skal tale Sandhed — han sølte

sig lange dreven af egen Lyft. Jo mere han nu, efter hiin gamle Regel, prøvede hvad hans Skuldre kunde bære, desto svagere fólte han sine Kræfter, desto mere indstrænket den Scene, hvorpaa han turde træde frem. Thi ei er han indviet i den klassiske Oldtids Mysterier, ei veed han at flaae den gyldne Harpe, ei med Elios Griffel i Haand at udvikle historiske Emner, ei at føre Satirens Svøbe. Men ei kunde han fraktende sig selv Følelse og Sands. for det Skionne og Sande, og ofte fólte han sig, saa ofte han paa sine Lyftvandringer i fremmede Blomsterenge fandt en Blomst, hvis Bøger duftede himmelsk Bellugt, besielet af det Dnske, at kunne om, lante den i fædrelandsk og cimbrisk Jord.

Dette Dnske vil han nu stræbe at see virkeliggiort i disse Blade, som han sender ud i Verden med det fordringsløse Haab, at de ville finde talrige Læsere og blide Dommere.

Karhuus i Decembet 1817.

Siegismunda.

(Bidrag til Bogtrykkerkunstens Opfindelse.)

Faust, hiin glæve tyske Mand der opfandt den herlige Bogtrykkerkunst, levede i Mainz et stille Liv, kun fordybet med begejstret Iver i Udvøvelsen af sin Kunst. Længst var hans Hustru død, men en Datter havde han efter hende, som han havde sendt til en rigt giftet Søster i Udlandet, der havde lovet at opdrage hende med Moderomhu, thi selv havde han ei Tid dertil. For hende kunde han altsaa være aldeles sorgløs, og offre Uddannelsen af sin kiære nyopfundne Kunst al sin Tænken og Grublen.

Med Tiden tog han sig en Medhjælper. En stille, troe Ungling var det, ved Navn Johan Guttenberg, der redelig gif ham tilhaande, og stræbte at gaae ind i sin Mesters Mand. De udskiare dengang hver Side af et Skrift i en heel Trætavle, der da ikke

mere lod sig bruge til noget andet Værk og følgerig vel maatte gjøre Arbeidet meget langsomt og besværligt.

Paa denne Maade randt Karene hen. Smidler id begyndte dog Faberen at længes efter sit Barn, der nu var voret til og blevet en Jomfrue. Faust tilskrev sin Søster Alara, takkede hende ret af Hiertet for den ham viiste Kiærlighed, inderligt bedende, at hun nu vilde give ham den længe savnede Datter tilbage, og den hoimodige Søster indvilgede oieblikkelig hans billige Forlangende, og hendes Husbond, Hr. Walther, en anseet Handelsherre i Augsburg, ledsagede dem Begge til den ærværdige Rhinstad Mainz.

Da nu de kiære Gæsters Komme blev meldt, blev der en stor Glæde over det hele Huus. Moer Gertrud, en fattig Elægtning, som Hr. Faust havde taget til sig for at bestyre sin Huusholdning, maatte pynte Kiofken og Kielder, Fure og feie det hele Huus fra overst til nederst, saa at Alting funkede som Himlen i de klare Vinternætter.

Vel var det glade faderlige Hiertes Forventning stor, men hvor herligt blev den overtruffen, da paa den fastsatte Dag med eet Døren fløi op og ind treen en elskelig Skikkelse, som den jevne Faber, for hendes skionne Klæders Skyld, holdt for en fornem Dame; men før han endnu havde reist sig fra sit Sæde, var hun alt hos ham, havde omslynget ham med sine Arme

og — knælende for ham, — lagte det skienlokkede Hoved i hans Skjød.

Forundret, henrykt, saae han paa hende, medens hun overøste ham med tusinde barnligfromme Kiærtegn. Det var hans Barn, hans elskede Siegismunda. Hun var ilet de just nu ankommende Slægtninge nogle Skridt forud, saasnart hun atter saae den gamle kiære Fædrenehellig. Faderen kunde ikke see sig møet paa sin herligt opblomstrede Rose, der, da han sidste Gang saae den, endnu ikke havde udfoldet sine Purpurblade. Og som hendes ydre Skønhed var ulignelig, saa var ogsaa hendes Siel, lig en yndig Blomsterhave fuld af skønne og gode Følelser og Tanker og herlige Evner. Hun sang som en Engel og vidste mægtigt at røre Harpens Streng. Tilmed var hendes kunstrige Haand øvet i ethvert ziirligt og nyttigt qvindeligt Arbeide.

Nogle Dage randt hen under huuslige Fester til de kiære Gæsters Væ. Endelig tænkte Walther og Alara paa Afreisen. Som de nu den sidste Aften sadde sammen ved Bordet, — Siegismunda var just i Kiøkkenet, — da udgib sig den rorte Fader end engang i Taksigelser til de vakre Slægtninge og i Portaler over den hulde Møe. Walther stemte i med og sagde: kiære Svoger, fortænke Eder kan jeg isandhed ei, at I er stolt af denne Datter, thi hun er en Edelsteen blandt sin Kiøn, og Held den Mand, hvis Hustru hun engang vorder!

Men sandelig, svarte den glade stolte Fader, hvis Begeistring Vinen havde bragt i Flamme, ikke saa let skal en Mand torde kalde hende Sin! Kun en Mand, der er hende værd, vorde hun til Deel! Udmærke maae han sig fremfor de øvrige af sit Køn, ret ligesom hun.

Siegismunda traadte ind igien; Bøgrenes Klang til hendes Ære. Alle vare i en munter Ruus: kun Klara havde med øm qvindelig Deeltagelse bemærket, at En af de Tilstedeværende, mens de talte som sagt er, først blev blussende rød, derpaa dødningsbleg, vaksende stod op fra Bordet og listede sig ud af Stuen.

Det var Johannes. Klara holdt det ikke for godt, at meddele Broderen sin giorte Bemærkning for Tiden: den gode og forstandige Gertrud derimod betroede hunden og bad hende sørge for det kiere Pleiebarn, hun nu maatte forlade.

Walther og Klara reiste. Afskeden kostede Siegismunda mange Taarer; hun levede nu et stille Liv, for sin Fader, og ved Siden af den gode Gertrud, ved hvem hun hang, som det kunde været hendes Moder. Men Faust vendte tilbage til sit gamle Værk, kun mærkede han en paafaldende Forandring hos sin Medhjælper. Den blide, troe Johannes, der ellers venligt deelte sin Mesters Nøje, var nu adspredt og mørk, og ofte naar han overraskede ham i sine Taarer, blev han en stille, hemmeligt luende Ild vaer i hans Øie, han ellers aldrig havde bemærket. Naar han da iblandt

giorde ham venlige Forestillinger, sigende: Johannes, kiere Svend, hvi mon Du dog være saa heel forandret i denne korte Tid? Jeg har dog altid haabet, Du engang skulde vorde min Effermand i den kiere Kunst, jeg nu har ofret fast min hele Livstid, eller meget mere, Du skulde træde paa mine Skuldre og bringe det Værk, som jeg begyndte, til Fuldbendelse. Men, kiere Ven, Du bliver mig med hver Dag mørkere, og mit Mod truer plat at synke, hvis det saaledes skal blive ved. Naar Mesteren talte saa, var det ofte, som om hiin stille Glød i Johannes's Dine skulde lukkes i en Taare, der uvilkaarligt trængte frem deri. Men slige Taarer ere som Olie, de forsterke Ilden kun i egne som i andres Dine. Ak! kiere Mester, sagde Johannes med et dæmpet Suk, troe mig, jeg elsker vores Kunst endnu saa høit som før. Men bryd Dem ikke om mit mørke Sind, det muntreste Gemyt har ogsaa skundom sine Luner. Hvad ellers Eders Dnske angaaer, da veed jeg ei, hvorlunde jeg skulde komme til at staae paa Eders Skuldre. O Gud vil endnu lade Eder længe leve.

Johannes arbejdede nu atter en Stund med større Ild; og Mesteren var for fordybet i sin Kunst til at han skulde have agtet meget paa hine Taarer og hiin Ild i Diet. Ei saa undgik de Siegismunda's Blik. Om endogsaa hendes frie Hierte i Begyndelsen ikke saae andet i Unglingen end hendes Faders troe Medhjælper,

faa blev hun dog ved længere Bekjendtskab, ved nærme at betragte ham, ei saa gandske ligegyldig ved den vakre Svend. Hans milde brune Dine, hans ranke Bæxt, og fromme Mine, men fremfor alt den stille Fromhed og Beskedenhed, der løste frem af al hans Gløren, al hans Liden, drog efterhaands hendes Hjerte til ham, og den gode Gertrud holdt formeget af ham til at hun skulde have hindret det. Vel stræbte hun, efter hiint af Klara givne Vink, at drage Nogens Tanker fra ham; dog denne vidste stedse at bringe ham igien paa Bane, og før den gode Somle saae sig for, undslap hende et Træk, der stillede Johannes's Billede endnu skønnere for Siegismunda's Siel.

Hans Sørgmodighed rørte hende endnu meer, og skjøndt vel Intet af hine mørke Blikke vovede at dvæle paa hende, vidste Siegismunda dog, at tyde dem ved Hielp af den Kunst, Naturen lærer den uskyldigste selv af sine Døttre, og inderlig havde hun ønsket, at han dog vilde fortroe hende sin Kummer, uden at hun dog vovede, at spørge derefter, indtil engang en gunstig Stjerne syntes at svæve over den tavse Svend.

Det var en deilig klar Søndageftermiddag, Tageren var i Besøg hos en Ven, og Siegismunda vandrede til Haugen bag Huset, for at bryde Blomster, at smykke sig med, thi hun og Gertrud var bedt ud til Afsæen. Hun gik frem og tilbage mellem de brogede Blomsterbede, men ikke munter som en Pige, der vil smykke

sig til Dands, men langsom, Hovedet nedbøiet, og uvilkaarligt tænkte hun: ak, Tiden vil vel falde mig lidt lang derhenne, fordi — — Johannes — ei kan komme med! — Dette sidste vovede hun vel ikke tydeligt at tilstaae sig selv; men istedetfor at plukke Blomster, traadte hun dybsindig ind i den dunkle Lovhytte, der just laae for hende med sine gængende Grene.

For hendes Siel svævede Johannes's Billede; derfor troede hun fast at drømme, da hun nu saae ham selv for sig, Hovedet tungsindig støttet paa Haanden. Han var saa nedstunken i sin Kummer, at han ikke hørte den Kommendes Fjed. Siegismunda, først be-
slytsset ved at see ham her, blev nu ret sieleglad, da hun saae ham sidde eensom og estertænksum her, som hun troede langt borte i lystigt Lag. Men fremfor alt frydede det hende, her endelig engang at kunne troste den lidende, hemmeligt Gæfede. Vel følte hun dunkelt forud, hvilken Tilstaaelse hun maaskee ved denne Leilighed kunde vente sig af ham, men da hendes Fader aldrig havde yttret sig over sine Hensigter med hende, og han dog gjorde saameget af Johannes, saa fandt hendes fordringsløse Hierte heller Intet, hvorfor hun skulde være saa bange for denne Tilstaaelse.

Hun stod stille en liden Stund, og betragtede rørt den sørgende Ungling; hun saae, hvortunde de klare Daarer væltede frem af hans Dine, og længere holdt hendes smme Medlidenshed det ikke ud. Johannes,

min gode Johannes, sagde hun blidt, hvi saa eensom
 her? — Unglingen hævede sit Hoved, og saae op til
 hende, som i etflags salig Bevidsthed, men blev
 siddende, taus og uden at røre sig. — Sandelig, ved-
 blev Siegismunda, jeg meente, I streifede om i Byen
 i Dag; det er jo Søndag, og paa den skulle jo unge
 Folk nyde Frihed og Glæde. — Ak, ædle Tomfrue,
 svarte Johannes med et dybt Suk, og stod langsomt
 op fra sit Sæde, for mig er ingen Glæde i hele Ver-
 den og — — min Frihed har jeg ogsaa tabt. — Hvad
 taler I der for gaadefulde sørgelige Ord, Johannes?
 spurgte Siegismunda, selv ikke uden Forvirring. —
 Ak, spørg mig ikke, hulde Siegismunda, raabte Jo-
 hannes smerteligt, og vendte sig, for at forlade Løv-
 hytten. Med Skæk saae Siegismunda, hvorledes han
 paa nye vilde begrave sig i sit stumme Mørke, naar
 nu det gunstige Dieblisk veeg bort, og ængstelig tog
 hun atter Ordet: Johannes, sagde hun, hvi slyer I
 mig, hvi dølger I mig Eders Kummer, mig, Eders
 troeste Bens Datter? — Ak, just fordi I er det!
 sukede Johannes — just fordi I er det, raabte han
 heftigere og hartad fortvivlende, maae jeg dølge Eder
 min Kummers Kilde! — Skulde jeg saaledes lønne
 min Belgiserer? — Johannes, sagde Siegismunda rørt,
 mig tykkes, I tager storligen fejl. — Tænk Eder, ved-
 blev hiin, en brav Mand besad en herlig Edelsteen, og
 kun den samme. Mange rige og fortreffelige Mænd

søgte at vinde den, og jeg Arme, jeg skulde giøre For-
 bring derpaa? — Ved disse Ord sank han atter tilba-
 ge paa sit Sæde, og skulde sit Ansigt i sine Hænder.
 — Og, sagde Siegismunda, hvad om nu Edelstenen
 sagde: paa ingen anden Haand vil jeg blive, end ene
 og allene paa denne Haand? Johannes betragtede
 hende med tvivlende Blik. Hører jeg ret? sagde han,
 skionne, huldfulge Siegismunda, o, kunde I spotte en
 Ulykkelig, som — ja, da I nu eengang veed det, — som
 elsker Eder med alle sin Siels Kræfter! — Jeg spotter
 ei, min gode Johannes, sagde Tomfruen sagtelligen,
 dog med inderlig og trofast Tone; og skiondt hun slog
 de hulde Dine ned, læste dog Johannes i et Glimt af
 dem Forsikringen om sin Lykke.

O Gud! o Gud! raabte den Henrykte, idet han
 trykte begge hendes Hænder til sine hede Læber, til sit
 stormende Bryst —, saa skulde det være sandt? I skul-
 de elske mig? I favre, elskelige Møe! — Dog af! be-
 gyndte han, idet han atter sank tilbage i den gamle
 Sørgmodighed — store Gud! Jeg har forglemt, at
 Eders Fader vistnok aldrig gier mig Jer. O, de skræk-
 felige Ord, han talte, hiin Aften førend Eders Gasters
 Reise. — Og hvilke Ord? spurgte Siegismunda heel
 forfærdet. — I var altsaa ei tilstæde da de faldt? Men
 i mit Hierte staae de prægede med Flammetræk. Da-
 len var om Eder. Sandelig, raabte han, ikke saa let
 skal en Mand torde kalde hende sin! Udmærke maag

han sig fremfor de Dvrigte af sit Kien, ret ligesom hun. — Og, min Johannes, disse Dred formaade at skrække Jer tilbage? Ei at tale om den alt for høie Mening, min gode Fader har om mig; hvis I kun elsker mig, og som I siger, med alle Eders Siels Kræfter, saa vil Kierlighed opflamme disse, til stedse større Stræben, og stedse flønnere Retsferdiggiorelse af Siegismundas Valg. — Ja det er sandt! raabte Johannes og sprang op, og Glædens Ild gav Gienkin i hans Dje. Ja, Din Kierlighed vil give mig nyt Liv til at frembringe noget Stort og Skiont! Og det skal være Dig min Trofskabseed! — Saa tag da ogsaa min igien! raabte Siegismunda, idet hun spillede sig i dette flionne Flammeblik, der syntes hende at forklynde en eller anden stor og god Beslutning. Din! Din! sagde hun inderligen, og Johannes vovede frygtson blye at slutte hende til sit Bryst. — Jeg takker Dig, min Elskte! sagde han derpaa med fast og mandig Stemme, dette Kys skal styrke mig til jeg har løst mit Løfte. — Begge kom endnu overeens om, at de vilde holde sig i den samme sædelig fromme Afstand fra hinanden, som hidtil, indtil engang Ynglingen torde vove, at opdage Faderen sine Duffer.

Et dobbelt Liv syntes fra dette Dieblik af at være vaagnet i Johannes's Bryst. Med Glæde saae den gamle Mester al hans Iver atter ofret Kunsten. Engang sad den Elskende allene og saae med sine klare Di-

ne tankefuld paa en af hine Tavler med indskaaen Skrift. For hans Siel stod Navnet: Siegismunda, og det Dnske opsteg i ham at see det paa Tryk. Da var det, som traadte alle Bogstaverne, der danne dette dyrebare Navn, klart skinnende frem af de Dyrige, og en Tanke rørte sig i Unglingens Siel, der farvede hans Kind med Glædens Purpur: dieblikkelig satte han den i Værk.

Dg det traf sig just i de samme Dage, at der paa Befaling af Erkebispnen i Mainz skulde trykkes et stort og kostbart Værk, en Pragtudgave af den hellige Skrift. Dg inden gandske kort Tid skulde den være færdig, af Grunde, der vare den troe, af Fyrsten meget afholdte. Mester selv indlysende. Dybsindig kom han hjem fra Erkebispens Hofborg og fandt Gertrud samt Siegismunda og Johannes ventende paa sig med Middagsmaaden. Han meddeelte strax sin Medhjælper Erkebispens Dnske og sin Betænkning derover. Dg omr jeg ogsaa, sagde han estertænkksom, om jeg ogsaa antager, at vi ansatte et dobbelt og et tredobbelt Antal Arbeidere der- ved, om de ellers ere at faae, - saa vil der dog gaae en saare lang Tid hen, inden hver Side af dette vidtløftige Værk bliver skaaen i Træe.

Ved disse Ord svævede et muntert Emil paa Johannes's Læber. Dg, høitagede Mester, sagde han, hvad om der nu gaves et Middel til at ende alt dette i gandske kort Tid? Mesteren saae paa ham med For-

andring. — See, jeg vil skrive nogle Ord paa dette Blad, og inden saa Dieblikke skal I læse dem trykte, blev Johannes ved.

Han skrev derpaa med en Styantspen paa et Blad, lod Faderen læse det og ilte med det ind i Trykkeriet, mens de Andre undrende saae efter ham.

Inden saa Dieblikke kom han tilbage og bragte de skrevne Linier smukt og klart trykte, endnu fugtige af den sorte Farve. Forundret tog Faderen dem, og læste dem høit for de Andre. Saa lode de:

Hvad skienker

Os Binger vel for Videnskab og Kunst?

Hvad sprængte valdbigt for den mindste Gunst
Ternhaarde Kanker?

Mon ikke

Det være Kierligheds og Længsels Magt?

Belsonne hvad troe Hjertet har fuldbragt

Kan et par Blikke!

O, min Søn! raabte henrykt Siegismunda's Fader, idet han sluttede den rødmende Johannes i sine Arme, min værdige Lærling! saa har da mit Haab og min Anelse ei skuffet mig, Du vilde opelske den Dvift, jeg plantede, til et herligt og fuldkomment Træe! Men sig mig dog, ved hvilket Under har Du fuldendt denne raske Tryk?

Johannes fortalte nu, hvorlunde han stedsse havde grublet over et Middel til at afhjælpe den langsomme

Tryk, og hvorlunde nu, ret ligesom ved høiere Indskydelse, paa engang det var blevet ham klart, ved enkelte udskaarne og bevægelige Bogstaver at fuldende Trykningen med forunderlig Hast.

Derpaa viiste han sin Mester disse med alt Tilbehør. Denne begreb alting let og gik hastigen ind i sin Lærlings Ideer. Med Ild optog han Dypsindelsen af de bevægelige Typer, som Verden endnu taknemmelig forbinder med Guttensbergs Navn, og raabte paa nye endnu glædere: „o, kære Johannes, sig, hvormed skal jeg erstatte Dig den Glæde, Du her har skienet mig?“

Johannes rødmede endnu stærkere, og kastede et udtrykfuldt Blik paa Siegismunda, der just stod der i jomfruelig Blufærdigheds Morgenrøde og stolt Glædetillige over sit Hjertes Yndling. „D, min Fader, sagde endelig Johannes bedende, I gav mig nyelig den skioneste Løn, da I kaldte mig Eders Søn! Læs endnu engang hine Linier, og de ville sig Eder, hvad der ene og allene kunde gøre mit Livs Lykke!“ —

„Dg mit Livs tillige, min kære gode Fader,“ raabte den huldsalige Siegismunda, og kastede sig ømt bedende om Faderens Hals; der imidlertid havde kastet sine Dine paa hine Linier, og nu efterhaanden syntes at fatte deres digteriske Betydning — „Ja, naar det hænger saadan sammen,“ sagde han med et muntert Smil,

og lagde Begges Hænder i hinanden, medens den gode Gertrud, som paa denne Maade saae sit hemmelige Dnske virkeliggjort, ved varm moderlig Glæde tog Deel i denne Scene.

„Saa værer da lykkelige, mine Børn,“ sagde Faderen, i det han velsignede dem. Og det Første, som den nyopfundne Tryk skal forherlige, ere Navnene Gutztenberg og Siegismunda.

(Luise Brachmann.)

Catharina Luther, født von Bore.

(Et Bidrag til Etidringen af Luthers ægtefællelige Liv.)

Den fjerde April 1523, Natten imellem Langfredag og Paaskeoverdag, liftede sig to Torgauer Borgere, Leonard Koppe og Wolfgang Donutsch med et par yngre Kammerater, om Havemuren ved Cistercienser Nonneklosteret Nimscher, ikke langt fra Grimma, hvor ni Frøkener, hiertelig møtte af Kloostertvangen, saae deres Fortløsning imøde. Mændene hialp dem venligt over Muren, skulde dem i Tønder, og bragte dem paa Bogne velbeholdne til Torgau, og tre Dage efter derfra til Luther i Wittenberg; thi han var Ophavsmanden til denne sælsomme Daad.

Nægte kan man ei, at den bærer Skin af Tvetydighed. Men — man tænke sig Luthers Vand, og vove da at badle hans Daad! — De skaffels Nonner vare jo tvertimod Guds Billie, tvertimod deres Bestemmelse, blevne indspærrede af deres Forældre og Slægtninge; deres Bønner, deres Taarer havde intet frugtet. Urueligt kunde et Lovte, der laae i åabenbar Strid med Religion og Fornuft, gielde for Samvittighedens Domstoel. Hvo skulde hielpe dem, naar ikke Luther kunde? Til ham tyede de. Ham underrettede de om deres hede Længsel efter Frelse og kristelig Frihed. Og han, Kandsfrihedens dierve Helt, neppe havde han hørt de Ulykkeliges retfærdige Dnsker, før han besluttede, for deres Frelse at giøre hvad der stod i hans Magt. Og hvad der stod i hans Magt, det har han ogsaa ærlig fuldkyrdet. Hverken Bøn eller Magt, ikkun List, kunde føre ham til Maalet.

Han var det altsaa, som til hiin Daad opmuntrede ovennævnte, alle ærbare Torgauer Borgermænd. Han var det iligemaade, som lod de ni Frelste komme til Wittenberg, og tog dem i sin Beskyttelse, hvilket han lagde saa lidet Dølgemaal paa, at han intet Dieblik tog i Betænkning i en åaben Sendskrivelse til Leonard Koppe for hele Verden at erklære: „at Nonnerne vare blevne befriede paa Hans Anstiftelse og at Religion og Samvittighed havde forpligtet ham til denne

Daad. Det af disse Personer forhen aflagte Løfte kunde ingen forbindende Kraft have, da det var blevet dem aftvunget, og stred mod den kristelige Frihed. Over hans Daad kunde der ærgre sig hvem der vilde! Ikke Menneffenes, men Guds Dom var hans Handlingers Rettesnoer.

Men hvorledes har nu den arme Luther sig ud, for at ernære disse ni Personer og fersørge dem paa en skikkelig Maade? Han selv havde aldrig ret mange Penge, men desto flere gode Venner. Dem bad han nu om milde Bidrag for sine stakkels Nonner indtil videre. Iblandt andre havde han ved Churfyrstens Hof en synderlig god Ven, Georg Spalatin, Fyrstens Hofpræst og Secretair. Til denne anseete Mand skrev han: „han maatte dog gjøre en Kierligheds Gierning og tigge lidt sammen hos Churfyrsten og hans rige Hoffolk for ham og hans stakkels fattige Piger!“ Men tillige skrev han til disses Slægtninge, om han maaskee kunde bevæge deres Hjerter til Medlidenhed og Glemfæl af det forbigangne. Dog synes dette at have været forgieves; thi man veed, at han kort efter fik adskillige af sine Frelste anbragte i gode Familiehuse i Wittenberg. Men nogle iblandt dem, s. Ex. en vis Eva Schönfeld, som Luther, for hendes fortrefselige Characters Skyld agtede høit, har han hiulpet til brave Mænd.

Iblandt disse ni, Verden og deres Bestemmelse tilbagegivne Tomfruer, var nu ogsaa Catharina v. Bore, siden Luthers Kone. — En sølvforgylt Skuepenge, som han i senere Aar havde ladet præge til Væ for sin „kære Trine“, og som hun pleiede at bære om Halsen som sit kosteligste Smykke, siger os i Dmskriften, at hun var født den 29de Jan. 1499. Hvor? veed man ikke, sandsynligviis dog i det Meissenste af Borenes gamle Ridderslægt.

Denne ædle men fattige Tomfrue var, paa Luthers Unbefaling, bleven optagen som et Lem af Familien hos Philip Reichenbach, Byskriver i Wittenberg. Her var det Hieronymus Baumgårtner fra Nürnberg, lærte at kiende og elske hende. Ei heller syntes hun ham ugunstig. Men han vendte tilbage til sin Fødeby og synes der snart efter at være bleven fængslet med fastere Baand.

Den 13de Junius 1525, tog Luther tre Mænd med sig, Præsten Dr. Bugenhagen, Juristen Apell, og den store Maler Lucas Kranach, gik til Catharina i Reichenbachs Huus, og bad om hendes Haand. Bugenhagen forrettede Wielsen endnu samme Dag. Luther var dengang en Mand paa henved 43 Aar og Catharina gik i sit 27de.

Hun maae, efter Kranachs Malerie at dømme, have været en vakker Person, dog intet mindre end Pion. I hendes Mine ligger megen Godhed, dog me-

re handlede Bestemthed, end taalende Blidhed, og en Smule Stolthed. Hendes Mand's og endnu mere hendes Bændels Vidnesbyrd hæve hendes høie Avindeværd over al Tvivl.

Et Aar efter sit Bryllup skrev Luther til en Ven: „min Hustru Trine lader Dig hilse ret af Hjertet. Hun befinder sig, Gud være lovet! ret vel, mig til Villie og Lydighed i Alt, og gavner mig mere end jeg havde haabet, Gud ske Tak! saa at jeg ikke vilde bytte min Fattigdom bort mod Cressi store Rigdomme“. — Men i sit Testamente fra 1540 siger han: „hun har stedse været ham en from og trofast Egteqvind, og tjent ham, ikke blot som en Hustru, men som en simpel Pige.“

„Spar somhed“ var isærdeleshed den Egenkab, hvorved hun beholdt et større Værd for Luther, end han maaskee selv indsaae; thi uden denne var Luthers oekonomiske Velstand sandsynligen nedstunken i den dybeste Ruin. Han var intet mindre end en sparsom Huusholder. Vel var han ingen letfindig Odeland, thi dertil var hans Land for stor, men hans uindskrænkede Hjertensgodhed og hans ædelstolte Følelse lod ham agte Penges Værd ulige mindre, end hans egne meget indskrænkede oekonomiske Forhold tillode.

Engang laae Catharina i Barselseng og Luther var ved de Dinkostninger, denne søde Familiebegivenhed medførte, aldeles blottet for Penge; da kom en

haardt trængende Mand og bad ham om et Laan. Luther betænkte sig ikke længe, gik ind, hentede sit Barns Fadder gave og gav den Ulykkelige den. En anden Gang bragte hans Ven Bugenhagen ham fra en hoi Patron en Gave af hundrede Gylden, men Luther paanødte Dverbringeren den ene Halvdeel, og sin fattige Ven Melancton den Anden.

Tøvrigt forhsiede Luthers Selvfædelighed de daglige Udgifter i Huusholdningen betydeligt. Adskillige fattige Ynglinge gav han frie Kost og Bolig, og hans gæstevernlige Huus stod stedse aabent for Enhver. Man betænke nu, at han havde en Familie af 5 til 6 Børn, foruden de nødvendige Dienestefolk, at ernære, og at hans Indkomster kun vare smaae. Sandelig! Catharina maae have været en saare sparsom og forstandig Huusfrue, thi uagtet de svære Udgifter og ringe Indtægter, bestod dog Luthers Huusvæsen med Tre. Men han lod ogsaa gandske rolig sin Trine falte og valte i Huusholdningen efter eget Lykke. Og mesterlig forstod hun ved klog Benyttelse af Landoekonomien at erhverve hvad der skortede i Mandens ringe Indkomster. Ikke allene havde hun i Wittenberg skiont Dvæg, Agre og Enge, samt nogle Haver, men Luther havde ogsaa kiøbt hende to smaae Landgødsfer i Wachs Dorf og Zeitsdorf. Paa det sidste opholdt hun sig meget ofte. Undertiden kaldte han hende for Spøg: „Frue Doctor Zeitsdorferin“. Saaledes s. Ex. i Udskriften paa et Brev

som han tilfærev hende fra Eisleben otte Dage før sin Død. Denne Udskrift lyder Ord til andet: „Til den hellige, omhyggelige Frue Catharina Lutherin, Dr. Zeitsdorferin, i Wittenberg, min naadige, kiere Huusfrue.“

Biskop lader det sig ogsaa formode, at en saa driftig Huusholderke med sin levende Mand forbandt en levende Tunge, der vel ogsaa undertiden udbrød i Klager over Mandens hensigtsløse Gæmildhed, og at deraf er oprunden mangen lille huuslig Tvist mellem Luther, der ellers ikke var den Mand, der taalte Imodsigelse, og hans kiere, omhyggelige Trine. Dog — det kunde intet Skaar gjøre i et saa ædeltsindet Hgtepars inderlig troe Kierlighed. Ligesaa gierne vil man tilgive den brave Kone, at hun var stolt af at eie en saadan Mand. Og har hun endogsaa nu og da ladet sig mærke dermed, ih nu — saa var det et tilgiveligt Træk af qvindelig Forsængelighed. En stor Kone var Catharina ei, men agtværdig og dydig, flittig og huusforstandig, sin Mand og sine Børn hengiven med uendelig Kierlighed, det var hun.

I, det nittende Sekels oplyste Mænd! hædrer den retskafne Qvindes Minde. Alle Bagvaskelser, som Luthers Modstandere udgjorde ogsaa over hende, maae forstumme for hendes ædle, redeligttænkende og oprigtigt talende Mand's Vidnesbyrd. „Hun er mig dyrebare“ — sagde han — „end Frankrigs Trone og Benedigs

Magt." Hvor gierne havde han ikke hende om sig, den trofaste Ledfagerinde, hvis omme Kierlighed saa omhyggeligt bevogtede ham! Ofte var hun hans Selskaberstelselv i hans Studerekammer, og naar han skrev til gode Venner. Ofte forelæste han hende sine Arbejder. Ofte lystvandrede han ved hendes Side over Wittenbergs Enge. Men engang havde han sat hende i Dødsangest; det var dengang han arbejdede paa Fortolkningen af den 22de Psalme. Da indelukkede han sig i hele tre Dage, levede blot af Salt og Brød, og længe vidste den bekymrede Sone ikke hvor han var.

Engang (1527) laae han meget farligt syg. Hendes Haab var næsten ude, hendes Hjerte knust. Dog stod hun med rolig Mine ved hans Leie, fulgte sin bange Frygt, og trøstede ham. Og da han tilsidst selv yttrede sin Frygt for, at han dog nok denne Gang maatte forlade hende, svarede hun: „Min kiereste Hr. Doctor! Er det Guds Villie, saa vil jeg hellere vide Eder hos vor kiere Herre Gud, end hos mig; men jeg venter og haaber til Gud, at han naadelig vil opholde Eder.“

Da nu mod Enden af hans Liv Nøggesløsheden i Wittenberg syntes ham at gaae for vidt, og han desaaarsag paa nogen Tid var reist til sin Bon Amsdorf i Zeiz, skrev han til sin Trine: „at hun skulde sælge Alt hvad de eiede i Wittenberg, og drage til Zeitsdorf, hvor han fast havde besluttet, at leve sine sidste Dage, og aldrig see Wittenberg igien.“ „Thi“ sagde han, „hvad

Kal der blive af Wittenberg, hvor Koner og Tomfruer begynde at blotte sig baade for og bag, hvor Ingen er, der vil straffe og hæmme det Onde, ja! hvor man oveniiklobet driver Spot med Guds Ord! Kun bort fra dette Sodoma! Jeg er kied og leed af Staden og vil aldrig see den igien, saa sandt Gud hielpe mig! Jeg vil flække omkring og hellere tigge mit Brød, end med Tabet af mit sure dyre Arbeid, martre og forurolige mine sidste Dage med det ugudelige Væsen i Wittenberg." Catharina var beredt til at adlyde ham. Men Luthers Beslutning gjorde megen Opfigt. Melancthon erklærede, at han, hvis Luther ikke vendte tilbage til Wittenberg, usfortøvet vilde følge efter ham. Han blev af Byen, af Universitetet, og tilsidst endogsaa af Kurfyrsten selv paa det indstændigste anmodet om at vende tilbage. Endelig, efterat man havde givet ham det Løfte, at der skulde blive sat Skranker for den ungewissenbergiske Verdens ryggesløse Sæder, gav han dog endelig efter, og vendte tilbage.

Men det lakkede mod hans Livs Aften. I Vinteren 1540 reiste han til Eisleben. Greverne af Mansfeld havde anmodet ham om at komme for at afgjøre deres Familiestridigheder. Hans tre Sønner, Hans, Martin og Poul, ledsagede ham. Allerede hiemme havde han skrattet, men det holdt ham ikke tilbage. Alt hvad hans bekymrede Kone kunde gjøre, var at sende allehaande Huusmidler efter ham. Endnu den 10de

Februar skrev han et spogende Brev til sin kiere Trine, Den 18de foer han heden. Kurfyrsten sendte hans Enke et herligt Trostebrev. Hans Liig blev bragt til Wittenberg og festlig bisat. Hun selv fulgte Ligvognen, ledsaget af sin eneste Datter Margrethe og nogle Veninder.

Catharina sank ved Luthers Død i en sørgelig Stilling, men befriedes dog fra Mangel ved Greverne af Mannsfelds, Kongen af Danmark og Kurfyrsten af Sachsens Understøttelse. Men den ulykkelige Schmalkaldiske Krig gav ogsaa hende til Priis for en kummerlig Stiæbne. I Begyndelsen vilde hun flye til Danmark, men da man lovede hende, som andre Flygtninge, Sikkerhed for Person og Eiendom, blev hun vel i Sachsen, men Fyrsternes uhyre Krigsomkostninger berøvede hende ikke allene enhver Understøttelse, men endog meget af det Lidet hun eiede. Hendes store Beslytter, Kurfyrsten, var jo selv falden i Fiendens Haand, og kunde altsaa ikke lindre hendes Raar. Og ved det danske Hof var man døv mod alle hendes og hendes Venners Bønner, uagtet den Luther tilstaaede Pension af 50 Rd. ogsaa var bleven bevilget hende. Derpaa drog hun 1548 til Leipzig, hvor hun en Tid lang holdt sluttet Bord for nogle Studenter, og saaledes slog hun sig heel kummerligt igiennem indtil 1552. Da drog hun med sine Børn til Torgau. Paa Veien bleve Hestene styrt. Catharina sprang ud af Vognen og

Ayrtede i et Morads. Dødsfyg bragtes hun til Torgau. Langsomt tæredes hun hen, og den 20de December 1552 indslumrede hun i Døden.

I Torgau Kirke hviler hendes Stov. Paa Universitets-Bibliotheket i Wittenberg viste man forhen en kostelig Reliquie af hende, et meget smukt Billede af Luther, som hendes kunstrige Haand havde broderet. Ogsaa opbevares endnu sammesteds hendes og Luthers Bielskrivinge.

(Ludwig Pflaum.)

Magnetismen.

(En paa virkelige Data grundet Historie.)

Yderst i Forstaden boede i sit eget Huus, Hr. Wunder, en gammel Pebersvend. „Alting har sin Tid,“ var denne koldhertede pedantiske Mands Grundserning, og efter Minuten havde han ordnet hele sit dovre Liv. Han gik tilfængs med Hønsene og stod op med den store Verdens Damer. Om Formiddagen afgjorde han sine Forretninger, der bestode i at expedere nogle Breve, laane paa Pant, men fornemmelig i Handel, med Statspapirer. Om Middagen lod han sin Mad hente fra Episeqvartieret, tog sig derpaa sin Middagslunt og

lagde sig efter den en Timestid i Vinduet, for at nyde den friske Luft. Længere hen nød han sin Kaffe, læste derhos Aviserne, røgte endelig ved et Glas Dobbeltol nogle Piber Tobak, spiste sin tarvelige Aftensmad, og begav sig, veltilfreds med sin Dag, til Hvile.

Paa denne Maade var Manden bleven halvtredsindestyve Aar gammel og flere tusinde Rigsdaler rig. Thi han havde aagret valkert og, fornemmelig i den sidste Tid, ved Handel med Statspapirer, tient svære Penge. Af dem laae bestandig et anseligt Forraad i hans Bureau. Men Prætioserne, paa hvilke han, mod fristelige Renter, havde ublaant anselige Kapitaler, forvarede han i et Skab i Væggen, lige over for hvilket der stod et gammeldags Taffeluhr, som var sine tusinde Louisd'orer værdt imellem Brødre. — Ved sin simple Levemaade havde Hr. Wunder konserveret sin Sundhed gandske fortreffeligt, og derfor lod han haant om Alt, hvad der i mindste Maade refererede sig til Lægevidenskaben. En Apotheker var ham det overflødige Menneske i Staten og en Læge, meente han, var endnu undværligere for Landet end en Kammerjunker.

For denne Formastelse skulde han snart bøde. Han havde paa et par Dage sporet et let Anfald af Hovedpine. Han vaskede Hovedet i koldt Vand, det gjorde det Onde værre. Deraf sluttede han sig til, at Warmen maatte kunne kurerer ham, tog en tyk Bom-

ulds Nathur paa, og befandt sig noget Bedre. Han holdt sig nu allerede for sin egen Læge, smaaloe over de Herrer Doctorers Charlatanerie, og følte sig paa nye bestrykt i sin Grundsætning over den hele Lægevidenskabs blaalige Dunstkrebs.

Men denne Glæde varede ikke længe; Hovedpinen blev heftigere. Han satte to, og da disse ikke vilde hielpe, tre Nathuer ovenpaa hverandre, men det blev ved at banke i Hovedet som med tusinde Hamre. Han spiste — den første Middag i sit Liv — uden Appetit, og maatte, da han efter en urolig Søvn, paa vanlig Viis, lagde sig i det aabne Vindue, holde Hovedet med begge Hænder.

Allerede flere Maanedes var just paa denne Tid et smukt ungt Menneske gaact forkie, under den venstre Arm nogle Boger, i den høire Haand et tykt Bamkustor; med Velbehag havde Hr. Wunder bemærket hans regelmæssige Forbigang, hver Dag. — Begge stode, ved saaledes daglig at see hinanden, allerede paa en temmelig bekjendt God sammen, og sædvanligen pleiede det unge Menneske at ledsage sin høflige Hats Spadsferetour fra Hovedet indtil Bryttet og derfra tilbage, med et forbindtligt: „velbekomme Maaltidet Hr. Naboe,“ hvorpaa da Hr. Wunder stedse venligt svarte: „takker, takker, Hr. Naboe.“

Denne gang blev den unge Naboe, læsende Hr. Wunders Upasfeligbed paa hans tredobbelte huellede

Passionsansigt, staaende ved Vinduet, og spurgte be-
tagende, hvad der dog gik af Hr. Raboen. Og den
gamle kolde Mand, hvis Vel og Wee ikke rørte noget
Menneske paa den hele Jord, gjorde det saa godt at der
dog kom En, i hvis Spørgen efter hans Befindende
laae den ham underligt gribende Betydning: „det
smerter mig at see, at Du har Smertes.“ Den Gam-
le talte vidt og bredt om sit Dnde; den Unge hørte op-
mærksom til. „Her,“ meente denne, efterat han end-
nu nøiere ved kunstforstandige Spørgsmaal havde er-
kynndiget sig om Hiins Sygdomstilstand, „endnu er det
Tid at høre det Dnde, men De maae søge Raad, el-
lers flaaer det endnu dybere Rodder, forvirrer Deres
Hjerne, og fremskynder Deres Livs Ende“

Disse par Ord, som det unge Menneske udtalte
med en alvorlig Bished, ret som om hans Blik var
trængt igiennem Hr. Wunders tre Nathuer lige ind i
hans Hiernemary, sloge dybe Rodder hos den Gamle.
En stikkende Smerte, der i samme Dieblit foer igien-
nem hans Hoved, gjorde Udslaget. Hr. Wunder havde
i sin bestandige Ensomhed ofte tænkt paa Doden og
— i sin egen Indbildning — aldrig frygtet den. Men
nu, just nu, kom den knoklede Leemand, ham skrække-
lig ubeleiligt. Statspapirerne havde aldrig vallet
saameget i Coursen som nu, der lod sig i denne Kri-
sis gjøre uendelig meget med dem. Den, kun den,
gad Hr. Wunder for sit Liv gierne afventet.

Han betragtede derfor det unge Dødsbud med Forstrækkelſe, og ſpurgte forknytt, hvorledes han ſaa beſtemt kunde bedømme hans Sygdom, og, om han maaſkee var *Studiosus medicinae*? — „Deres ſygelige Tilſtand ligger for Dagen, Hr. Naboe,“ ſvarte den unge Uffulap med tilforladelig Selvtillid, „alle Symptomerne antyde den; viis mig engang Deres Tunge!“ — Hr. Wunder ſtrakke det lille Instrument, der endnu ikke havde talt godt om noget Menneſke i Verden, men løiet og bedraget deſtomere, et godt brabantſk Qvarteer ud af Munden, og Naboen raabte, da han fik Syn for Sagen: „der har vi det jo, ſom jeg ſtrax tænkte, alt tykt belagt med Metalſtøv, fingertykt ſiger jeg Dem.“ — „Med Metalſtøv?“ ſpurgte Hr. Wunder, neppe troende ſit eget Dre. — „Viſſelig, høiſtærede Hr. Naboe, thi naar de bringer to forſkielligtartede Metaller i Berørelſe med hinanden, ſaa ophæves, ved denne Berørelſe, deres elektriſke Ligevægt og det ene bliver pofitivt, det andet negativt elektriſk. Sporer De ikke — ſaadan en — hvorledes ſkal jeg nu udtrykke mig? — ſaadan en metalagtig Smag? Jeg mener f. Ex. efter Guld, efter hollandske Randdukater, eller efter gammelt Sølv?“ — Hr. Wunder ſikkede med Tungen, bevægede Læberne haſtigt, og tilſtod ſelv med Forbauſe, at det ſmagte ham i Munden ſom Meſſing. Den unge Metallurg trak betænkelig paa Skuldrene; „der ſeer De,“ begyndte han, „hvor ſlem, hvor

saare stem Deres Stilling allerede er: som Messing? ei engang som ædle Metaller? De skaær ikke mere til at redde, hvis De ikke snarest mueligt lader Dem magnetisere. De skrækkelige Metalblandinger af Kobber og Zink, thi andet er Messing jo ikke, maae absolutement ud af Kroppen og det er ene og allene mueligt ved Magnetismen."

„Åh, tie dog bare," faldt den urolige Gamle ham i Talen, „tie dog med det forbandede dumme Løyd — der gribe De en efter Ansigtet med alle ti Fingre, og det skulde —" „Der hører man," afbrød ham den unge Naboe halv ærgerlig, „hvormeget Deres Hierne allerede har lidt; ellers vilde De — undskyld min Dristighed — tale forstandigere. Magnetismen er en gammel Videnskab; den er kun i senere Tider uddød. Magnetisøren maae i fysisk Henseende overgaae Patientten i Kraft, Sundhed og Legemsstyrke, men i fysisk Henseende i Aand; han maae være et fuldkommen reent moralsk Menneske. Falder der nu en Lysstraale i Deres indre Mørke? Hvor høit var ikke Han i Legemskraft, Aand og Dyb over dem, paa hvilke han lagde sine Hænder, sigende: „Stat op, Din Troe haver frelst Dig!" Bliver det Dem nu forklarligt, hvorfor Han kun eengang, kun eet Dieblisk behøvede at udstrække sin Haand, for at bevirke det, hvortil vi ofte behøve hele Maaneders Manipuleringen, Masseren, Comprimeren, Calmeren, Ventileringen?"

„Vi?“ spurgte Hr. Wunder tvivlsom, „hvad vil det sige: Vi? Forstaaer De Dem da paa denne hersens Magnetisme?“ — „Gud være lovet, jo; hver Eftermiddag har jeg practiske Dvelfer. Men da Dverlegenhed i Legemskraft er et aldeles nødvendigt Requisite hos en Magnetiseur, og jeg endnu er ung, saa har jeg hidtil kun forsøgt mig paa Fruentimmer, og det med synlig Effekt“ — „Nu, tag mig det ikke ilde op,“ sagde Hr. Wunder, der med sin Smule Forstand stod ved det Utroliges Bierg, og lagde Haanden paa det syge Hoved: „Magnetismen er egentlig — ? — Dverførelsen af et flint, paa Nervesystemet og Livsprincipet umiddelbart og høist kraftigt indvirkende Fluidum, fra et Menneſke paa et andet, formodelst en egen Manipulation.“

„Et Fluidum,“ gientog Hr. Wunder, og rystede det syge Hoved. — „Det forstaaer sig, et usynligt,“ tilføiede Naboen, og nu begyndte han en lang Harangue over Magnetismens egentlige Væsen. „Herre,“ endte han, „i saa Minuter bringer jeg Dem i den magnetiske Søvn.“ — „Magnetisk Søvn?“ gientog Hr. Wunder gabende. „Ja Ven, De befinder Dem da i en fuldkommen bevidstløs Tilstand. Aftmagter, konvulsivisk Sittren, Krampe, cataleptiske og lignende Tilfælde ere dermed uundgaaelig forbundne.“ — „Gud bevares!“ foer den Forsærdede op, „bliv De mig fra Livet med Deres gruelige Søvn.“ — „De vaagner op,“

vedblev den magnetiske Doctor begejstret og uforstyrret,
 „De vaagner op! Dog kun indenfor den magnetiske
 Sphære; det vil sige: indvortes er De vaagen, udvor-
 tes ligger De i dyb Søvn. Det kommer Dem for,
 som om De var indhyllet i en Taage. Med Dinene
 seer De Intet! De seer med Mavnen!”

Hr. Wunder blev her saa forbausset, at han rystede
 i sine Aenæ. — „Ja, min Ven“, vedblev den unge
 Læge, „De seer og kiender Alt, hvad man holder Dem
 for Hjertekulen. De staar mellem Himmel og Jord!
 Forklaringen nær, falder Alt, hvad der er daarligt og
 betydningsløst, fra Deres indre Die i den evige Nats
 Mørke. Det Jordiske har tabt al Værd for Dem; alt
 Metal — det usleste i denne jammerlige Verden — vir-
 ker høist modbydeligt paa Dem; man maae berøre Dem
 med en Dobbeltlouisd'or eller med et Rigsbanktegn —
 Virkningerne blive de samme: Stik, brændende For-
 nemmelse, fuldkommen Bevisløshed — Død. Bort
 altsaa i dette frygtelige Dieblik, for Guds Skyld, bort
 med alt Metal! — De arbejder Dem giennem denne
 farlige Crisis frem til Selvbefrielse, til Clair-
 voyance. Hersfra er kun eet Skridt til den saligste
 Grad af den magnetiske Tilstand; jeg mener til fuld-
 kommen Klarhed, Ecstase, Desorganisa-
 tion! Nu træder De ud af Dem selv, i en høiere
 Forbindelse med den samtlige Natur. Forædlet og for-

Klaret svæver Deres Aand i den evige Saligheds Æthers
 regioner. Den iler tilbage til Oldtidens Bugge, og
 indhenter Millioner Kartusinders Fremtid. De seer
 Fatum i Kortene, og smiler af Tilfældets usle Taskens
 spillerkonster; De staaer bagved Universets Kulisser og
 fouslerer, naar det behøves, den almægtige Skiebne.“
 — „Alt veed jeg da?“ spurgte Hr. Wunder leende.
 — „Alt“, svarte Lægen med beskeden Andren over sit
 Middels uudforskkelige Kraft. — „Ogsaa hvad der pas-
 serer hernebe paa Jorden? og i Fremtiden skal passere
 paa den?“ spurgte Hr. Wunder, hemmelig fordybet
 i Calcul. — „Hvorledes mener De det?“ spurgte den
 unge Læge deeltagende. — „Skal jeg sige min Sand-
 hed, Hr. Naboe,“ begyndte nu Hr. Wunder, „saa
 har jeg aldrig troet synderlig paa den Ting; men hvis
 det er sandt, som De her siger, og hvis jeg kunde blive
 min Hovedpine qvit, samt tilmed erfare, hvad der
 saadan vil passere = =“ — „Hvad ønsker de da f. Er-
 at vide?“ spurgte den unge Naboe. „Magnetiseuren
 kan, naar han er underrettet om Deres Dnsker, bedre
 lede Deres indre Kraft. Derfor er mit Spørgsmaal
 ikke utidig Nysgierrighed, men — —“ „Seer De,
 jeg vil ikke flyve saa synderlig langt fremad; jeg gab
 blot vide Noget, som intet Menneſke idag veed, eller
 kan vide — —“ „Nu?“ — „af, det er egentlig kun
 en Bagatel, som ikke heller interesserer mig videre;
 men blot fordi intet Menneſke paa Jorden kan vide,

giette, udspekulere eller beregne den, gad jeg dog nok forsøge paa den, om Deres Kunst, Hr. Naboe, holder Prove." — „Nu?" — „Jeg mener Koursen af Statspapirer paa fire Uger a dato." — „Bah!" sagde Doctoren med en foragtelig Mine. „Det veed De paa en Prøf, naar De befinder Dem i den sidste Grad af den magnetiske Tilstand." — Med drivende Hast spurgte nu Hr. Wunder, naar det behagede ham at begynde Kuren, og hvad samme vel kunde koste. Det glædede ham ikke lidet, da den unge Naboe lovede ham at komme næste Dags Aften, og paa det indstændigste bad ham, ikke at tale om nogen Betaling, da der aldrig pleiede at gives nogen Belønning for hvad han havde for med ham.

Magnetnaboen bad ham nu for alting behørigen at forberede sig, legemlig og aandelig, ved streng Fastinge lige til Morgendags Aften, ved opbyggelige Skrifteres Læsning og andægtig Opføttelse af Sielen til Ham, som forleente Magneten sin hidtil af ingen Dødelig fattede Tryllekraft. — „Dog" — saa endte han — „min Lections-Time slaaer. Lev vel! Imorgen Aften naar Solen, som med os staaer i negativ Rapport, skilles fra Jorden, er jeg igien hos Dem." — Han gik, og Hr. Wunder saae med indvortes Gysen efter den gaadefulde Læge lige til Enden af Gaden.

Hr. Wunder fastede punktlig sine fire og tyve Timer. Man havde anbefalet ham opbyggelige Skrifter:

det vare hans Papiere ham; thi Bibel, Psalmebog og Postil vare i de sidste 40 Aar ikke komne i hans Hænder. Han satte sig da ved sit Skatol og sorterede sine Dokumenter, sine Beviser, Obligationer, Pantebreve, Reconnoissancer, Banknoter, Assignater, Bons, Mandater, o. d.; med inderlig Andagt frydede han sig over at dette Papiersforraad, beregnet efter Dagens Cours, dog beløb sig til en 60,000 Rd. Hvilke ubyre Affaerter kunde han ikke gjøre med denne kionne lille Sum, naar han først befandt sig i Ecstase, i fuldkommen Desorganisation, og vidste Coursen af alle offentlige Papiere hele Maaneder forud.

Endeligen kom den længe ventede Aften. Da Tusmørket svandt, og Nattens Mørke brød ind, aabnede Doctoren Døren, taus og alvorlig. Ingen Hilsen, ingen Kompliment! Hr. Wunder syntes ret underligt om den ellers saa venlige, høflige unge Mand's sælsomme og høitidelige Udfærd.

„Er de forberedt?“ spurgte Magnetiseuren med Tordenstemme. — „Ja,“ svarede den fastende Stakkelsagte og rystende over hele Kroppen. — „Sæt Dem her midt i Stuen, med Ansigtet mod Norden, thi derimod bøier sig den positive Polaritet.“ — Hr. Wunder satte sig, med Ansigtet mod den tomme Væg, paa høire Side Skabet mod Panterne, paa venstre Taffeluhret, bag sig Skatollet. „Luf Deres Dine!“

Hr. Wunder gjorde som man befalede ham, dog blinkede han lidt imellem med Vinene; thi han ventede i Stilhed Aabenbaringen af Koursfedlerne, der, som han formeente, skulde vise sig for ham i et eller andet Tryllespeil. — Istedetfor et saadant bragte den unge Doctor en blank Kobberkiebel af temmelig Dybde, satte den paa Hovedet af ham, tog i hver Haand en lille Staalhammer, gik, som Bødkeren om en Tonde, behændigt omkring Kiedlen og hamrede med en egen Færdighed saa rask paa Kobbertanden, at det lød for Hr. Wunders Dren som tusinde Stormklokker; grueligt drønedede det i hans syge Hoved, han trykte Vinene fast i, og kneb frampagtigt Læberne sammen.

„Hvorledes befinder De Dem, Ven?“ spurgte den Hamrende efter en Stund og lod sit Arbeid hvile et Dieblik. — „Miserabelt,“ svarte Hr. Wunder i Kiedlen, „mit Hoved er færdigt at springe i Stykker, men med Maven seer jeg endnu Intet.“ — „Snart skal De,“ meente Doctoren, „blive det jordiske Dant quit, og da skue Ting, over hvilke de vil forbauses; først maa der følge en dygtig Udtømmelse og jeg være Dem af Syne.“ Han hamrede herpaa, som besat, værre og længere end tilforn, saa at Hr. Wunder ved den gruelige Larm og Pine konvulsivt krummede Fingre og Tæer, og var nær ved at tabe Beiret.

„Maaskee er De tørstig?“ spurgte den unge Maasboe med Deeltagelse. — „Ik Gud!“ svarte sagte kla-

gende Hr. Wunder i Kiedlen, „min Tunge og mine Læber ere saa tørre som Bimpsteen, det knurrer høit i mine Indvolde, og hvad De nys spaaede om den dygtige Udtømmelse, synes at være nær forhaanden.“ — „Røslig, min Ven. Jeg henter et Glas Vand, for at slukke Metalgløden. Bliv blot siddende ganske stille, og rør for Altting ikke ved Kiedlen. Den er saa stærkt ladet med Deres electriske Aande, at den slog Dem ihjel paa Stedet, hvis De berørte den med en Finger.“ — Med disse Ord gik den hjælpende Engel, og kom aldrig mere.

Hr. Wunder sad tyve, tredive og fyrretyve Minuter, stiv som en Støtte — intet Vand, ingen Doctor. Endeligen — han kunde ikke længere bære den svære Kiedel paa det bristefærdige Hoved — vovede han gandske sagte at berøre Kanden med Spidsen af sin Lilles finger — intet Slag. Allerede dristigere forsøgte han at lette Kiedlen — den gjorde ham intet. Forsigtigt løstede han den iveiret og kigede frem.

Da havde Slaget næsten rørt ham; thi den forudsagte Udtømmelse var indtruffen og Naboen forsvunden. Hans Uhr i Syd, hans Pantestriin i Østen og hans Bureau i Norden var udseiet.

Hr. Wunder, med Kiedlen endnu halvt paa Hovedet, befandt sig, som lovet var, i den høieste Grad af den magnetiske Tilstand; han var nu en fuldstændig Clairvoyant.

(H. Claren.)

En Ridesnægts Eventyr i Slaget ved Belle Alliance.

//Klokken slog tolv" — saa fortæller han selv — „Hestene havde jeg fodret og vandet, selv sad jeg endnu ved Bordet, da Herren befalte mig at sadle. Inden et Dieblig var jeg fir og færdig. Vi sadde op. Min Herre reed foran mig og brummede en Melodie, jeg sloitede dertil. Da vi havde redet nogle hundrede Skridt, holdt min Herre stille, vendte Hesten; jeg maatte slaae Ild til hans Pibe, og tændte min med det samme. „Har Du seet Fyrst Blücher?“ spurgte han mig. — „Nei!“ — „Du gad vel gierne seet ham?“ — „Dja, hvorfor ikke det?“ — „Snart skal Du faae ham at see. Fremad!“ — „Nu gik det i fuldt Trav til venstre ind i en smuk Bye (Mamur eller Charleroi). Giennem den rede vi. Paa den anden Side holdt nogle Officerer, og kort efter kom ogsaa den gamle Blücher dertil. Han syntes at være en god Ven af min Herre; thi de andre Officerer bleve holdende, men min Herre kaldte han frem og red afsted med ham; de Andre fulgte efter. Jeg reed tæt bag ved min Herre. Paa den anden Side af Bandet bleve de andre Officerer holdende. Men Fyrsten, min Herre, en anden Officere og jeg, vi fire rede stedsse fremad, indtil vi naaede en Skov. Der holdt vi stille. Jeg

hørte, at Fyrsten sagde: „havde vi blot nogle Jægere her!“ — „Befaler Deres Durchlauchtighed,“ sagde min Herre, „saa rider jeg igiennem!“ — Han og Fyrsten saae paa mig ved disse Ord — jeg troer næsten ikke, de tiltroede mig saameget Mod.“

„Min Oberst vendte sin Hest — jeg fulgte ham i fuldt Trav. Paa den anden Side af Skoven var en Hei — op ad den rebe vi — jeg saae mig om til alle Sider, og saae, hvad ikke engang min Herre havde seet, et godt Bøsseskud fra os en Hob franske Ryttere. Jeg visste min Herre dem, og nu gik det i Gallop tilbage. Min Oberst rapporterede Fyrsten, der nu i vort Selskab reed tilbage giennem Byen, og da vi vare hinsides den, befalte han, at et Regiment strax skulde rykke ind og besætte Broen. Men til al Ulykke var der intet Regiment, og heller intet Bud, Fyrsten kunde fikke. Jeg mærkede at Fyrsten var ærgerlig derover. Jeg var ved Recognosceringen og ved den venlige Mine, hvormed han havde anført vor Rapport, bleven dristig. Jeg vilde just ride hen, og spekulerede blot paa, hvorledes jeg skulde tilbyde Fyrsten min Tjeneste paa bedste Maade, da i det samme en ung Officeer red hen til Fyrsten, modtog hans Ordre, og jog afsted, — Vi andre steg af — jeg maatte holde Fyrstens Hest, en lys Fur, tør og mager, men som kunde løbe saa det havde Skik.“

„Efter et kort Ophold gik det i skarpt Trav videre fremad. Vi kom til en Landsbys, hvor et endnu større Antal fornemme Officerer indfandt sig. Fyrsten holdt stille. Vi alle sluttede en stor Kreds om ham. Saa snart vi havde sluttet Kredsen, begyndte Fyrsten sin Prædiken. Han greb os alle, fra den Høieste til den Laveste, ret i Samvittigheden, han talte saameget om Konge, Fædreland, Ære, og Gud veed hvad mere, at Taarerne kom mig i Dinene, og jeg kun beklagede, at jeg ikke ogsaa var en General, for at kunne føre mit Regiment lige ind i Ilden. I Forstningen vilde jeg ikke lade mig mærke med at jeg var saadan en blodhietet Stakkel, men idet jeg skievede hen til min Herre, blev jeg vaer, at ogsaa han iblandt foer med den venstre Haand over Dinene, da tænkte jeg, naar saadanne Herrer græde, saa kan du fattige Ridedknægt vel ogsaa være dine Taarer bekiendt, og nu græd jeg saa høit, som om jeg havde været ved en Begravelse.“

„Derpaa sagde Fyrsten, at Dandsen sandsynligviis snart vilde gaae an, og at han forlod sig paa, at enhver brav Preusser vilde giøre sin Pligt. Nu skiltes Herrerne ad. Fyrsten reed med Nogle til Høire, hen mod en Weirmølle; jeg, min Herre, og endnu mange andre Officerer rede til Venstre henimod Landsbysen. Underveis havde jeg saa mine egne Betragtninger. Jeg tænkte ved mig selv som saa: Du er kun en Ridedknægt, men du er alligevel et Menneske, ligesom alle disse Herrer,

Der idag ere langt venfkabeligere end ellers mod os og vore Lige. Du kunde dog vistnok udrette ligesaameget som de. Og hvem veed — tænkte jeg videre — om du ikke i Gunden har meer Kourage end mangen af disse Herrer?"

„Saaledes tænkte jeg i mit Hierte, og blev stedse modigere. Jeg troer gierne, jeg i dette Dieblik kunde have giort Kaal paa ti Franskmænd. Jeg reed nu saadan fremad i mine egne Betragtninger og havde ikke engang bemærket, at de andre Officerer havde forladt min Herre og vare dreiede af til Venstre. Jeg reed tæt hen til min Herre — jeg vilde gierne slaae en lille Gladder af med ham som sædvanligt, men det var mig umueligt at faae et Ord af ham. Han syntes at spekulere paa noget, som ikke kom mig ved.“

„Vi naaede Landsbyen. Jeg tog min Herres Hest og vilde affable. „Din Hest maa beholde Sadelen paa,“ sagde han. Neppe havde jeg givet Hestene lidt Hør, før Obersten kaldte. „Hør engang, Johan!“ sagde han venlig, og holdt et forseglet Brev i Haanden, „jeg har idag mærket at du er en dygtig Karl, som har Hiertet paa det rette Sted.“ Det kildrede mig ret ind i Sielen at høre den Diskours: „Hør, du maa strax nok engang ride tilbage til Byen, hvor vi vare idag. Du skal bringe et Brev derhen. Kan du det?“ — „Hvorfor ikke?“ — „Men ride maa du, alt hvad Demmer og Løi kan holde, om saa Hesten skalde styrte

under dig, Se her er Brevet. Viis strax Vagten ved Porten det, og beed Officeren give dig en Mand med, som kan vise dig Veien." — „Godt," sagde jeg ligesaa venligt. „Lad kun mig raade." — Med sprang jeg ad Trappen og sad i Diebliffet tilhest. Brevet stak jeg ind paa Brystet, for ikke at tabe det."

„Afsted foer jeg, og var vist ingen halv Time om de to Mil. Jeg sprængte ind ad Porten. Soldaten holdt mig an. — „Hvor er Hr. Officeren?" spurgte jeg, „jeg maa tale med ham." — Skildvagten viste mig til ham, jeg viste ham Brevet; jeg blev viist til et Huus, som der stod en Skildvagt udenfor. Jeg afleverede Brevet. Herren, som det var skrevet til, kom ud af Stuen; han spurgte mig om Et og Andet. Derpaa gav han mig Konvoluten af Brevet tilbage, efterat han havde skrevet nogle Ord derpaa. — „Nid nu alt hvad trække kan," sagde han, „ellers er du solgt." Neppe var jeg igien ved Portvagten, og havde min Hest, før der lige med eet blev Lärm i Byen; Trommerne hvirvlede, Vagten traadte i Gevær, Posterne bleve inddragne, og hele Vagten trak af."

„Jeg foer afsted som en Vil i Luften. Neppe var jeg paa en lille Høi, før jeg saae mig tilbage. Men — fiæte Himmel! hvorledes blev jeg tilmode, da der fra den Egn, hvor jeg idag havde været med min Herrs og Fyrst Blücher, kom en gruelig Sværm af Soldater over Gloden, og begyndte at marschere op paa dennes

Side. Jeg saae strax, at det maatte være Fjender, og netop dem, hvis Fortrav jeg og Obersten havde seet, da vi rekognoscerede i Skoven. Hvad jeg ikke havde redet før, saa gjorde jeg nu. — Jeg erindrede mig alt hvad Fyrsten havde sagt, og tænkte, at maaskee de i Landsbøen værende Preusser endnu intet vidste om Fjendens Ankomst, og at jeg kunde være den første, som bragte Efterretningen derom. Som en Røvfugl fløj jeg ned ad Høien, styrtede ind i Landsbøen — Regimentet var borte og Qvarteret tomt. Man sagde mig Weien Regimentet var taget; jeg bagefter, og naaede det som det var i Begreb med at marschere op; jeg sprængte til og gav min Herre Papiret. Han var grumme fornøiet, da han læste hvad der stod paa Konvoluten. — “

„Hvad det saae deilig ud, da alle Regimenterne marscheerte op og Linien formeertes — Jeg holdt bagved Fronten af mit Regiment, og glædede mig ret inderlig over den velsignede Musik — da der omtrent en Miilsvei fra os, i en Grund, som jeg ikke kunde see og hvoraf Røgen steg iveiret, som af et Helvede, begyndte en stærk Kanonild, der snart forvandledes til en vedvarende Geværild, dog vedbleve stedse Kanonerne at brumme dygtig i med. Adskillige af vore Officierer rede derhen, og kom tilbage med den Efterretning, at vore Folk allerede vare bagefter dem og snart vilde være hos os, da de, tilbagetrængte af Franskmændene,

formedelst deres ringe Antal, ikke længere kunde holde sig der. Som sagt, saa gik det. Adjutanten havde neppe fortalt min Herre dette, og Officiererne stillet Hovederne sammen, da vi saae de første Tropper komme tilbage. Det var adskillige Regimenter Godfolk med Rytterie, som, forfulgte af Fienden, droge gennem vor Linie, og opstillede sig bagved os. De Mennesker saae ud som Morianer; Sved, Krudt og Støv havde forvandlet dem til sande Kulsviere. De vare saa matte som Fluerne ved Mortensdagstider, og dog gjorde de hvert Dieblig omkring! for at brænde de sig forfølgende fiendtlige Ryttere en dierv Beiviser paa Næsen. Fienden, der saae os staae opmarscheerte, holdt stille paa en Høi, der naaede lige til Bækken, som laae for os, og ved hvilken der laae et par smukke Landsbyer. Det var allerede sildig paa Eftermiddagen — jeg troede, Fienden blev vel hvor han var, thi om Natten kan man jo ikke see, hvad der gaaer for sig, da han, trods min Formening, marscherede fremad og strax skød løs paa os henover Landsbyen. Men vores blev dem ikke Svar skyldige. — Aldrig i mit Liv har jeg udstaaet en saadan Angst, som paa det Stykke Kløver, jeg holdt paa."

„Som nu de Franske rykkede frem, nedad Høien, gik vore Følk dem imøde, og det var en Lykke for disse, at de kom først ind i Landsbyen, som Bønderne i Huf og Hast forløbe med Kvinder og Børn. Der hvor jeg

holdt, kunde jeg oversee hele Byen. Vore Folk opstillede sig paa Kirkegaarden; et andet Regiment ved Indgangen til Byen. Længe behøvede de ikke at vente før Franskmændene indfandt sig, gik løs paa Landsbyen og vilde kaste vore Folk ud. Nu kunde jeg ikke see mere for Røg, men desto mere kunde jeg høre, desto grueligere var Larmen og Tumlen. Fra tre forskjellige Sider af Landstøen slog nu Luen iverket. Husene brændte, Skuddene knalbede uafbrudt. Medens jeg saaledes med skielvende og bævende Lemmer betragtede alt dette, bleve Preuserne uddrevne og kom blodige opad Høien, paa hvilken vi holdt. — Strax blev der kommanderet et par andre Regimenter til at erobre Landsbyen tilbage. Franskmændene bleve stedse stærkere, da de mærkede at der kom Hielp, og nu gik det løs paa nyt."

„En halv Mil fra os laae nok en Landsby. Som jeg nu kaster Diet derhen, bliver jeg en endnu større Larm og Skyden vaer. Den brave Fyrst Blücher, der i den sidste Time stedse havde været paa vores Floi og kommanderet friske Dropper ind i Landsbyen, jog nu afsted til den anden, hvorfra Skuddene kom; i det han galopperede afsted, tilraabte han os: „Børn, holdt Eder brave! Lad ikke den Nation igien blive Herskere over Eder! — Vore Soldater raabte: Hurra!"

„Uforsagte ventede vi hvad det skulde blive til. Vi rykkede fremad og kom til en stor Plads, paa hvis modsatte Side Franskmændene ogsaa rykkede frem.

Obersten lod angribe og holdt ret en rørende Tale til Folkene. Ikke længe efter faldt min Herre omkuld, jeg red hen til ham, jeg maatte give ham min Hest, da hans var truffen af en stor Kugle. Min Herre besteg den Brune, og sagde til mig: „Johan, Du kan ikke hielpe noget her. See til, hvordan Du bedst kan komme ud af Trængselen.“ Dog holdt jeg mig ved den store Hob. — Fienden trængte endnu engang dygtig løs paa os, og dreve os ud af Byen. Det gik skarpt til. Hvormange der faldt af vore Folk, veed jeg ikke, thi jeg saae mig slet ikke om.“

„At staae saa gandske ledig i Række og Geled, kunde jeg ikke længere bringe over mit Hierte. Jeg tog derfor Geværet fra en ved Siden af mig liggende Død, hang hans Patrontaske om mig, og nu fik jeg for Alvor Mod i Brystet; jeg havde seet, at ikke alle Kugler ramme, og saae nu paa mig, at vor Underofficeer havde Ret, naar han sagde, at Tapperhed lader sig lære, ligesom den lille Label. Som jeg saadan stod i mine bedste Betragtninger, kom der Ordre, at Regimentet skulde trække sig hen til den brændende Landsby. Men neppe vare vi i Begreb med at trænge derind, førend ogsaa Blücher igien var hos os, monstrede Regimentet og sagde: „Børn, jeg beder Eder, holder Eder brave, og lad ikke den Bande igiensaae Foden paa Nakken af Jer!“ Strax efter begyndte et af de nærtstaaende

Regimenter at fyre. Obersten befalte strax at marschere venstre om. Maanen skinnede gandske klart. Da hørte vi i en Graastand en Brusen og en Larm som om det tordnede. Det kom stedse nærmere, og lige med eet kom en Række franske Kryasserer imod os, som om de vilde æde os med Hud og Haar. Nu blev jeg igien ret angst, jeg blev det endnu mere, da jeg saae, at min Sidemand rystede endnu stærkere end jeg. Rytterne kom nærmere, nu gavede vi Ild og marscherte fremad. Jo videre vi kom, desto flere døde franske Ryttere og Heste laae der, især i en Huulvei, hvor de laae saa tykt paa hverandre, at vi neppe kunde komme frem. Nogle levede endnu, og søgte at arbeide sig løs fra Hestene, men bleve af vore slukne ihjel med Bajonetten, eller slagte for Panden med Geværkolben. Det kunde jeg nu ikke bringe over mit Hierte. Det syntes mig dog for barbarisk, skiondt jeg hader de Franske som den Lede selv."

„Hvorledes vi nu saadan marscherede fremad, veed jeg ikke. Fienden maatte være bleven bled af Leugen. Ved Midnatstide rastede vi lidt. En høi Kornmark var vort Leie. Da jeg vaagnede var alting i Bevægelse. Jeg tumlede affted med de andre, og maae uidentviol være sovet ind igien paa Beien, thi da jeg besindede mig, og vilde spørge min Sidemand om Noget, saae jeg, at jeg var ved et gandske andet Regiment. Jeg spurgte efter mit. Ingen kunde give mig Besked."

„Saa gik jeg da trofaldig, sulten og tørstig med, indtil den lyse Dag. Da leirede vi os igien paa en Eng. Jeg ledte forgieves i mine Lommer efter en Brødskorpe. Mens jeg sad der gandske modfalden, aabnede en ved Siden af mig liggende Soldat sin Tornister og tog et Stykke Brød frem, jeg rykkede nærmere til ham og bad ham om et lille Stykke — Det skal Du faa,“ sagde han, og brød et Stykke af; dertil gav han mig en Sluk Brændeviin, og nu var det tabte Slag reent glemt. Jeg blev paa engang igien gandske behiørtet.“

„Nu maae jeg vel see, at komme til mit Regiment igien, tænkte jeg, og stod op, saa stiv og tung jeg ogsaa var. Hele Engen vrimlede af Soldater. Mens jeg saadan listede mig omkring med min Bøsse og Pastrontasse, hører jeg pludselig En kalde mig ved Navn. Jeg seer mig om, og hvem seer jeg? En Underofficer af vort Kompagnie, der vidste ligesaa lidt om Regimentet som jeg. Jeg var blandt de vildfremmede Mennesker, som jeg knap engang forstod, igien bleven gandske forknytt, men da jeg saae Underofficeren Bode, fik jeg Mod igien. Han vidste bedre Besked, hvorledes man i saadan Tilfælde skal bære sig ad, spurgte efter Nummeret af den Brigade vi nu vare hos, og da var vort Regiment i den foran gaaende. Vi gik nu rask fremad, og nu fandt vi strax Bataillonen. Min Oberst loe,

Da han saae mig i den Positur og jeg maatte fortælle ham, hvordan Alting var tilgaaet. Han roste min Tapperhed, og sagde, jeg var en brav Preusser. Det horte alle Officererne paa."

„Her, hvor vi nu laae, kom det mig ret for, som om det var den yderste Dag, og Englene blæste i Basunen. Soldaterne laae omkring paa Engen som Faar, men neppe lod Hornet, neppe røstes Trommen, førend Alting paa engang blev levende. Der blev en Mylret og en Løben, at jeg vilde have veddet Hundrede mod Een, Folkene vare aldrig komne i Orden igien, og dog varede det intet Kvarteer, før Enhver var paa sin Plads. Saadant Noget havde jeg aldrig i mit Liv seet før. Hvormeget der dog kommer an paa eet Menneskes Befaling! Nu blev der visiteret og efterseet, og da mangede næsten Halvdelen af vor Bataillon. Soldaterne gjorde sig noget tilrette, thi det hed, Tyrsten vilde komme og eftersee Armeen. Jeg gav Taske og Gevær til den Første der vilde have det, og traadte bagved min Oberst, der sad til Hest og befalte: Ketter Eder! Strax efter kom Tyrsten ridende langsmed Rækken. „Hr. Oberst,“ sagde han, „har Deres Regiment lidt meget?“ — „Mine Folk ere slemme medtagne,“ svarte Obersten, „fem Officerer ere faldne, tretten saarede; om Underofficererne og de Gemene har jeg endnu ikke Rapporten.“ — „Saa, det var en heed Dag!“ vedblev den gamle Tyrste, hvis Kiøle var bedækket med Støv

og Snavs, „men der er endnu ikke tabt meget, naar Folkene kun beholde Modet. Og det vil jeg sige Jer' Børn, — tilraabte han Soldaterne — Modet maae I ikke tabe mig. saa vil Alting endnu gaae godt!“ Som efter Kommando raabte Alle med een Mund: Hurra! Soldaterne saae ret frygtelige ud. Sveden randt ned af deres Ansigt, og forte vare de af Krudt, af Røg og af Støv. Tyrsten saae ogsaa ret alvorlig ud, langt alvorligere end i Gaar.“

„Vi marscherede nu videre og stedse mod Norden — intet Menneske vidste hvorhen det gik. Vi kom over nogle Bække, giennem Sletter og Dale, og en Regn var det, som om vi skulde lære at svømme. Vort Regiment marscherede giennem en Rugmark. Jorden var saa opblødt at man sank i til Knæet, medens det vaade Korn slog En sammen over Hovedet. Giennemblødte, trætte og halv afmægtige, vare vi i en bedrøvelig Stilling. Hvorhen man saae, saae man alvorlige Ansigter. Og da nu Obersten bragte os den trøstelige Ordre, at vi endnu havde to Mile at marschere, før vi turde krumme et Knæ, da ønskede mangen sig Døden. Endelig ved Midnatstide hed det: Holdt! Men desværre var ogsaa dette Ord alt hvad vi havde til vor Bederskvælgelse. Levnetsmidler vare ikke at faae, Ild ikke heller. Her laae vi sultne, tørstige og forfrosne paa den vaade Jord indtil Daggrye, da vi saa igien listede os affted. Ved en lille Bye gjorde vi Holdt; Veiret

blev klart; Solen skinnede igien og vi tørrede os i det klare Solskin. Vor Oberst havde sørget for, at der ankom nogle Bøgne med Levnetsmidler, vistnok blev Ingen af os mæt, men det var dog Noget."

„Der stode vi nu, og ventede paa hvad det skulde blive til. Obersten gav Ordre at lade, det skedte. Imidlertid marscheerte adskillige Kavallerie- og Infanterie-Regimenter forbi os, efter dem kom en uoversæelig Række Uhlaner. Men alle disse trak til Høire og neppe havde vi de sidste foran os, før ogsaa vi fik Ordre at bryde op. Nu laae der en stor Skov for os, hvis Ende vi ikke kunde sene. Hidtil havde vi endnu ingen Skud hørt, men da vi traadte ind i Skoven, hørte vi en uhyre Kanontorden. Diden skulde vi nu marschere men dsiede ondt ved at komme frem paa den glatte Leerjord. Hvert Dieblik maatte vi standse, thi Kanonerne dansede forved os. Endelig kom vi ud af den affhyelige Huulvej; vi kom paa en Høy, fra hvilken vi atter saae en Dal og bag denne igien en Skov, som vi maatte igiennem. En tyk Røgskye laae over Skoven, hele Egnen lugtede af Krudt, Kanonerne brummede i eet væk. Geværilden knaldede derimellem, at man ikke kunde høre Drelyd. Giennem Røgen saae vi de foran os gaaende Regimenter, paa hvire Side saae vi Uhlanernes Faner, vi hørte deres Trompeter. Nu gik det ned i Dalen. Generalen som kommandeerte vort Armeekorps holdt foran i Dalen paa en Eng, omgivet

af Træer og Grøfter. Nu kom vi til den tykke Skov, og jo nærmere vi kom, desto prækkeligere horte vi Skudenes Drøn, desto mere indsaæ vi nu, at det vilde blive en alvorlig Aften. Soldaterne begyndte at bede og synge. Officererne talte dem til, at de skulde holde sig brave. Imidlertid kom vi op paa en Høj, hvorfra vi kunde see den foran os liggende Egn. Her i Eggen var det just Slaget stod. Røgen laæ paa hele Sletten som en tyk Taage, giennem hvilken Solen blinkede frem. Regimentet maatte avancere nogle hundrede Skridt nedad; nu giordtes Holdt. Jeg vilde just hvile mig lidt paa en Træstub, da der bag ved os paa Høien gik et Kanonskud af. Alle grebe til Gevær; alle Munde skrege: Hurra! Hurra! I dette Dieblik begyndte Kanonerne bagved os at tordne, og nu med et: Hurra! styrkede vi ind i den tykke Røgskye. Nu saa vi strar, hvordan det var fat. Foran os var en skrækkelig Ild, paa vor høire Side ligesaa, og bag os brølte Kanonerne. Kuglerne fløy over vore Hoveder ind i Røgen og kløvede de gamle Ege, saa Grenene fløy rundt omkring. Men vi rykkede stedse modigen fremad med fældet Gevær."

Hist og her styrkede alt en Død eller Saaret; jeg troede stedse, Louren skulde komme til mig. Uæven vilde jeg i det mindste ikke døe: derfor tog jeg igen Lasse og Gevær fra en skudt Kammerat og sluttede mig til de Andre. Kampen blev alvorlig. Endr

var Seiren ubis, da der paa vor høire Side, tæt ved os, begyndte en nye frygtelig Slid, og ikke længe efter den hele Hob Dragoner og Ublaner, der foran os var marscheret ind i Skoven, styrtede løs paa Fienden, der nu ophørte at flyde og vilde løbe sin Vej. Nu kom ogsaa vi nærmere, og endnu reise Haarene sig paa mit Hoved, naar jeg tænker paa det Syn."

„Mens vi endnu flode, kunde vi ikke saa egentlig see, hvor skrækkeligt Slaget var; men da nu Rytterne kom og hug løs paa Fienden, da hørte man hvert Slag paa deres Pandebraff, da saae man, hvorledes det ene Hoved kloveedes efter det andet. Der laae Franssmændene i Hundredviis og tiggede om Livet, men det var der ikke at tænke paa. Rytterne vare ret bistre og naar En af dem havde hugget fem Fiender ned, saae han sig om efter den Siette, for ogsaa at affærdige denne."

„Smidlertid var Astenen indbrudt. Vi rykkede stedse fremad, indtil vi stode der hvor Franssmændene havde staaet, og her saae det frygteligt ud. De skionne Grenaderer laae der, jeg troer i Tusindtal, i deres Bld. De sorte Bjørnehuer laae rundtomkring som Ur paa Marken. Midt over de Døde og Saarede gik vi; disse Krege jammerligt, men der var ingen Barmhertighed, vi trængte rask fremad, og i Trængselen blev jeg skilt fra min Oberst. Nu kom vi paa en Chau-sée til en Landsbye, hvori Fienden endnu engang vilde

satte sig fast; men han blev morderisk uddreven. Gåge ved Byen saae det ud som paa et stort Marked. Der stod en Mængde Vogne, med og uden Heste, Kanoner, Karrer, Tønder, Kufferter — der laae Sadler, Tur-nistre, Klæder, ic. rundt omkring iblandt de Døde og Saarede, saa at man var gandske tvivlraadig, hvad man først skulde gribe til. Mens jeg nu oversaae alt dette, var jeg kommen bort fra Regimentet, thi vi gik ikke i synderlig Orden. Ved Siden af mig stod en ret nydelig lille Kareth med to Heste og ingen Rudst. Jeg spænder Hestene fra, binder Tømmen ved Forhjul-et og stiger ind i Vognen for at see, hvad der er i. En heel Klædning fandt jeg, en stor Hat med Fjer i og en vældig Sabel."

„Du har Intet at forsomme med det," tænkte jeg — „Du skal klæde Dig om fra Jnderst til Yderst." Saa sagt saa gjort. Jeg klædte mig af, iførte mig den smukke Uniformskiote, satte Hatten paa Hovedet, og, for at gjøre min Lykke fuldkommen, stoppede jeg min Pibe. „Nu vil jeg ogsaa ret hvile mig ud!" tænkte jeg, satte mig ned i et Hjørne af Vognen, svøbte mig ind i en Kappe, horte endnu hist og her flyde og raabe — nogle Gange kom det mig endogsaa for, som om En aabnede Karethdøren — og sov ind."

„Endelig vaagnede jeg, figgede udaf Vinduet og saae Vognen omringet af Uhlanere: tæt foran mig laae en fremmed Bye, venlig beskinnet af Solen. Jeg gned

mine Dine og Kunde slet ikke besinde mig, hvordan alt dette hang sammen. — Den ene Uhlán lukkede Døren op og spurgte gandske høfligt: Nu, Herre, vaagner De endelig engang? De andre loe. Det fortrod mig dog. Jeg havde rekognoseret med min Oberst, jeg havde med Bataillonen faldet Fjenden i Ryg og Flanke, jeg havde talt med Fader Blücher, jeg havde holdt hans Hest, jeg troede ikke, jeg behøvede at taale slikt. Jeg gjorde altsaa et gandske alvorligt Ansigt, og spurgte ham ret trodsig: „hvad det angik ham?“ — „Hvad Satan“ sagde en anden Uhlán — „den Karl taler jo plattysk!“ „I Gandsens Navn, Herre!“ spurgte en Tredie, hvem er De?“ — Nu blev jeg ret grov for Alvor. „Herre,“ sagde jeg, „i Gandsens Navn, hvem er De da?“ — Kort, vi ragede i Klammerie, indtil en anden Uhlán høflig gav mig Haanden og sagde: „Siig De mig, hvem De egentlig er?“ — „Jeg er Ridknekt hos Obersten ved det og det Landværneregiment.“ — Jeg tænkte Karlene skulde falde af Hestene, saaledes loe de. Underofficieren blev gandske bister. „Det hænger ikke rigtig sammen,“ sagde han, „vi vil tage Patrouillen med. Regimentet staaer vist hist bag Byen.“ — Hestene bleve spændt for, en af Uhlánerne satte sig op og afsted førte vi. Jeg lod dem raade, thi jeg vidste vel at de ikke kunde tage Heste og Vogn fra mig, der som retmæssigt Krigsbytte hørte mig til. Ved Byen stode adskillige Regimenter. Forbi dem førte vi. Jeg

saae mig ret dristig og stolt omkring. En heel Deel fornemme Officerer kom til Vognen og spurgte, hvem jeg var? De loe alle, da man sagde dem det. Jeg tænkte: Lee I kun!

„Endelig kom vi til voert Regiment. Underofficieren red hen til Obersten, der strax kom med Adjutanten, just som jeg steg udaf Vognen. Obersten loe saa han maatte holde paa sin Mave. Jeg skulde fortælle ham, hvorledes jeg var kommen til alt dette, men det var mig i dette Dieblisk umueligt, thi jeg vidste neppe selv om jeg vaagede eller sov.“

„Men Johan,“ sagde Obersten, „hvad vil Du da gjøre med den Vogn?“ — „Intet“ — svarte jeg — „jeg lader Karethen staae, og spænder blot den ene Hest fra.“ — I det samme saae jeg en af Uhlernerne holdt en smuk Hest han havde giordt til Bytte. Den gefaldt mig strax. Jeg tilbød at ville bytte med ham; dermed var han veltilfreds. Jeg klædte mig derpaa af, puttede den nye Kiøle i min Mantelsæk, tog igjen Liberiet paa, satte den lissne Dressehat paa Hovedet og spændte Sæbelen om. Saalebes red jeg nu bag efter min Herre, der ikke var lidet stolt af at have saa proper en Ridesknægt.“

Kommandanten paa Taget.

De afvejlende Angreb paa Landsbyen Ligny, vare fra begge Sider yderst haardnakne. Isynderlighed var dette Tilfældet paa den ene, noget høiere liggende Side af Byen, som Grenadererne af det 9de, 13de og 23de franske Regiment havde erobret, og med Tapperhed forsvarte mod de paa nye fremrykkende Preuser. Et markisk Infanterieregiment maatte ved det andet Angreb foran. Lieutenanten, som kommanderede dette Regiments Tirailleurs, var en ung og derhos meget liden Officeer. Han befrygtede, at hans Folk skulde tabe ham af Sigte og kom derved paa det originelle Indfald, at afhielpe dette Unde paa følgende Maade: Han fik fat paa en Stige, ad denne steg han op paa en Stald, fra hvis Tag han kunde sees og selv oversee hele Kampscenen. Paa dette Tag satte han sig nu som paa en Hest, og bag ved ham maatte den signaliserende Hornblæser tage Plads. Herfra kunde han nu oversee hele Tiralleurlinien, herfra kommanderede han sine Skytter lige til det sidste, omendskiøndt de fiendtlige Rugler næsten havde knust hver en Tagsteen under og omkring ham.

Den franske Marskal og hans Fætter.

En Kromand i en liden tydsk Resident's havde overbevist sig om sit meget nøie Slægtskab med en fransk Marskal, kort førend denne med den store Armee kom til at ligge i Qvarteer i den samme Bye. — Kromanden blev med ventlig Mine, under fire Dine, erkiendt for en Fætter af Hs. Durchlaughtighed, og da han her ved fik Mod, vovede han at bede om en Post ved Armeen, allensals i Generalstaben, da han meente, at Fætterne pleiede at komme godt affted, i den Carriere. Marskallen taug og hans Mine blev mindre ventlig. Kromanden blev mere paatrængende, og Marskallen spurgte i eet væk: Hvad forstaaer De? Hvad har De lært? Har De tient? Hvem? Hvor? — „Jeg har lært Dlbryggeriet, og forstaaer Bærtskabet, men har hidtil kun vundet Lidet derved. Maaskee ved Armeen —“ „Der bruge vi ingen Dlbryggere,“ raabte Marskallen halv ærgerlig, „og ingen Kromænd, men endnu mindre Folk, der Intet forstaae at vinde! Fætter, bliv Du her!“ — Kromanden blev dristigere, og meente, at Hs. Durchlaughtighed for en Snees Aar siden just ikke heller havde sadt i Abrahams Skied. — „Saa?“ svarte Marskallen opfarende, „fordi Gieeringsperioden drog nogle Hoveder op af Støvet, saa mener nu enhver Mar, at han kan blive Marskal? — Trods Deres

Elsktskab med en Marskalk, bliver De Kromand, og — lagde han smilende til — brygger De nu, saalænge Tid er, godt Indqvarterings-Pl, vil De blive en rig Mand, uden at udsætte Dem for at falde for en Kugle. Er da Krigen tilende, saa søg mig op, og det vil da vise sig, om De er værdig at være en fransk Marskalks Fætter, der selv engang var et gandske lille bitte Menneske. Hermed nikkede han venligt, og lod ham gandske flutøret gaae. Men fra næste Station fik han fra Hr. Fætteren nogle Tusind Daler, for, som det hedte i Brevet, at indkjøbe Byg, og for det første at tie. — Feldtoget var endt, og havde kronet Marskalken med nye Laurbær. Men Fætteren blev hvor han var. Han er endnu Kromand, men meget rig, og det, som han sub rosa tilstaaer, ene og allene ved sin Fatters, Rigsmarskalkens, Forskud og gode Raad, der just vare anbragte a tempo.

Mindebærdigheder af en mærkelig Hunds Levner.

(Fortalt af Capitain A. v. Wehrs.)

Efter den saakaldte anden sinffe Krig mellem Everrig og Rusland, der endte i Maret 1809, indtraf til Aland

nogle Afdelinger af de tydske-svenske Regimenter: von Engelbrecht og Dronningens Livregiment. Strax efter disses Ankomst dertil indfandt sig hos Soldaterne af hiint Regiment en Hund, der ved Intet var at sille fra disse Krigere. Efter nogen Tids Forløb bleve disse Detaschements indskibede, for med de øvrige Tropper at krydse i hine Baner. Hunden tudede og rastede ei før den blev tagen med ombord, og deelte flere Maanedes Soldaternes Farer og Strabadser. Da siden Regimenterne bleve debarkerede, for at agere mod den russiske Armee, ledsagede Hunden dem ogsaa derhen. Soldaterne kaldte ham Borgøe, efter den lille Ø hvor de havde faaet den. Ved alle Affairer var den med i den heftigste Ild, og forfulgte giørende de matte Kanonkugler, uden nogensinde at vise ringeste Frygt for den krigeriske Allarm, eller nogensinde at blive faaret. Sørgerne af det von Engelbrechtske Regiment, hvoraf nogle havde Hædersmedailler, toge Borgøe iblandt sig, hang ham en Medaille om Halsen, og dandsede syngende omkring ham. Gandske rolig sad han i deres Krebs, og saae paa de Dandsende, ligesom om han troede at have fortient denne Ære.

Efter Fredsslutningen fulgte Borgøe med det tydske Regiment til Stockholm. Det besynderligste var, at han aldeles ikke holdt sig til noget enkelt Individ, men var lige god Ven med alle tydske Soldater. Naar Dronningens Livregiment trak paa Slotsvagten, gik

Han med paa Paraden, trak med paa Vagt, og gik sædvanlig ogsaa med naar Posterne afløstes. Han løb da noget forud, for ved sin Nærværelse at tilkiendegive Eskildvagten at Ufløsningen var i Nærheden, og at de altsaa havde at fordoble deres Opmærksomhed. Det von Engelbrechtske Regim ut afløste Livregimentet; naar nu Paraden forsamlede sig, kom altid Borgøe fra Vagten paa Slotspladsen for at bivaane samme. Hunde taaltes egentligen ikke her og joges af Kavalleristerne bort fra Pladsen; medens denne Jagt trak han sig tilbage i sine Venners Geledder, kom igien sidenester frem og blev aldeles ikke forfulgt, da han selv var Generalitetet bekiendt. Med de von Engelbrechtske Soldater forblev han igien 24 Timer paa Vagten. I Officersstuen kom han i Almindelighed kun om Natten, fordi det saa der var varmere end hos Soldaterne; ellers var han hellere hos disse, og viste mere Tillid til dem, end til Officererne. Det von Engelbrechtske Regiment afløstes af Garden; den Dag gik Borgøe ikke til Paraden, men trak af med Vagten, uden at bekymre sig om Garden. Af Gardesoldaterne modtog han Intet, om det endogsaa var de største Lækkerbidskener; kom han ved Paraden kun i Nærheden af dem og En vilde tage fat paa ham, saa stak han Halen mellem Benene og krob ængsteligen hen til en tydsk Soldat, hvis Kommissbred var ham langt kiere. Udenfor Vagten indkvarteerte han sig hos den første den bedste af vore Sol-

dater, og da disse endeligen forlagtes til Kasernerne, drog ogsaa han med derhen. Et stort Beviis paa hans Forstand, om man saa maae sige, var endnu følgende: Hver femte Dag erholdt vore Soldater deres Lønning og Brød; den femte Dag, hvorpaa sædvanligen alt var fortæret, kaldes Slappermentsdag, og paa denne Dag blev Borgøe altid borte, for ikke at være dem til Besvær, og søgte sit Underhold andensteds. Han havde erhvervet sig en saadan Kierlighed, at Soldaten nægtede sig selv mangen Bid, for, som han sagde, at give samme til den vakre, tapre Borgøe.

Borgøe var af Udseende en Blanding af en Ulv og en Grævlingehund. I Almindelighed var den meget alvorlig, logrede sieldent med Halsen, og gisæde endnu sieldnere. Efter hvad man kunde dømme var den vel dengang (1809) syv til otte Aar gammel. — Da vort Regiment i Februar 1810 afmarscheerte fra Stockholm, for, efter Freden med Frankrige, igien at tage Evenfls Pommern i Besiddelse, havde Soldaterne af Livregimentet paa Afmarscheringsdagen, indespærret Hunden, for at den ikke skulde løbe med os. Den blev altsaa fra denne Tid af længe ved Livregimentet. Dette blev i Foraaret med en heel Flotille Kanonschalupper beordret til Carlskrona, hvor det et Aarstid forblev i Garnison. Borgøe fulgte naturligtviis med didhen. I Sommeren 1811 kom Livregimentet til Pommern og erholdt sin

Hovedgarnison i Greifswald; ogsaa herhid gik Borgøe, og deelte Soldaternes Skiebne, da disse i det paafølgende Aar førtes fangne til Stettin.

I Fortet Preusen fandt jeg den igien. Den var endnu aldeles den gamle, sin forrige Karakter stedse troe. Dog syntes han mig at være bleven meget ældre og svægeligere. Mange Stettinere, der i Minerva havde læst dens tidligere Historie, drog ene og allene did, for at see den berømte Hund, hvorved Soldaterne fortiente sig mangen Drikkeskilling. — Den bar da de Blik-Medailler, som Soldaterne fordem havde skienket den. Fremmede, især Franskmænd, torde ikke røre ham, og endnu mindre hans Medailler. Hvorpaa han kiendte Sine, det veed jeg ikke; mig havde han i Aar og Dag ikke seet, og dog slikkede han min Haand, da jeg ved min Ankomst kaldte paa ham.

Paa vort videre Tog til Magdeborg løb den sin Dagmarsch ufortroden; altid var den foran, men man kunde see, at hans Alder og overdrevne Fedme faldt ham besværlig. De franske Soldater, som eskorterede os, havde ogsaa hørt om dens Begivenheder, og behandlede den med megen Skaansel; den havde virkelig ogsaa et Udseende, som gjorde det umueligt, at tilføie ham Dndt. — Soldaterne bleve i Almindelighed indespærrede i Kirkerne, og, endskiøndt Borgøe var enhver Officer velkommen, saa foretrak den dog Opholdet hos Soldaterne. Engang vare vi paa Veien til Brüssel, kom-

ne en Miil forud for Folkene. Borgøe havde forsomt Dieblicket, da disse bagtred afbrøde, og maatte saaledes imod sin Villie med os. Umueligen kunde man altid passe paa den, da den ikke holdt sig uudelukkende til Nogen. En Eftermiddag sad jeg, udenfor Døren af mit Qvarteer, da den pludselig kom, noget hinkende, henimod os, logrede med Halen, lagde sig gandske rolig hen for mine Fodder og saae paa mig, som om den vilde sige: jeg har forvildet mig og kan vel denne Nat faae Qvarteer hos Eder. Efterat jeg desangaaende havde beroliget den og leget med dens Medailler, gik den omkring paa Gaden, da pludselig en stor Slagterhund sprang løs paa ham; min Kammerat var nærmest derved og gav hiin et Drag. Borgøe kom strax logrende hen til ham og stikkede taknemmelig hans Haand. Af sig selv fulgte han derpaa med os ind i Huset. Jeg lagde ham flere gange paa en ledigstaaende Seng; altid var han meget taknemmelig derfor, men vilde paa ingen Maade blive liggende derpaa, for ikke at forvænne sig. Næste Morgen forlod han os, for igien at vise sig for Soldaterne, der alt havde været i Uroe for ham.

Reisen anstrængede ham altid, og kun naaer han var gandske træt, forblev han paa Vognen. Endeligen kom han dog i Burg, tre Mile fra Magdeborg, bort fra Folkene, uden at nogen vidste, hvad der var blevet af ham. I Magdeborg var det en af vore første For-

retninger, at skrive til Borgemeesteren i Burg, for at faae den frakomne Hund offentlig efterlyst. Overbringeren af samme lovedes en anselig Belønning. Men forgieves ventede vi, medens vort lange Ophold i Magdeborg, at faae den tilbage. Sikker har den ikke længe overlevet Skilsmisfen fra sine Følgesvende i Sorg og Glæde. Oprigtig sørgede vi over dens Tab.

J. Haafners Livsfarer og Eventyr.

(Brudstykker af hans Reiser.)

Om trent et Aarstid havde jeg opholdt mig i Bimilipatnam, da mine Forretninger anledigede en Landreise til Madras. Paa Veien stødte vi paa en Mængde indianske Pillegriime af alle Slags, der samtligen drog til det hellige Bierg Schiemanchelom. Med disse bedende og syngende Hobe maatte vi vandre lige indtil vi naaede den store herlige Dal, hvor sig hæver hiint høie steile Bierg. I Landsbyen Dovigram mødte os to poeniterende Fakirer, hvoraf den ene gik aldeles nøgen, og baer en stor og svær Jernring i sit Slægtslems ben anden havde paalagt sig den forfærdelige Bod, uopahørlig at holde sine Arme og sammensfoldede Hænder,

høit udstrakte over Hovedet. Armene vare nu blevne gandske stive, og Hænderne ligesom sammengroede, saa at alt stod aldeles ubevægelig.

Da jeg næste Morgen vaagne i min Palankin, befandt jeg mig uformodentligen allerede i Vizagapatnam. Mine Bærere havde nemlig forsigtig løftet dem op, og i Morgenstundens Kiøling hurtigen tilbagelagte de par Mile. Vizagapatnam er en Bye med et engelsk Factorie, med mange Bomuldsfabriker, og hvis Indvaanere ere berømte for deres fine Elfenbeensarbeider. Mine Forretninger vare tilendebragte og jeg vilde reise videre, da jeg hørte om en Begravelse der i Naboetaget, hvilken jeg besluttede først at bivaane.

Det var i Velur, halvanden engelsk Mil fra Vizagapatnam. En ung Enke af de Chetriers Kaste skulde opbrænde sig i een Grav med sin Mand's Liig, som almindelig Skik er i den sydlige Deel af Koromandel. Ved min Ankomst sad allerede Enken under et slags Baldachin, midt iblandt alle hendes Slægtninge. Det var et veldannet Fruentimmer paa en Snees Aar, med et yderst blidt Physiognomie. Hun bevægede Læberne som en Bedende, uddeelte af og til Betel iblandt sine Slægtninge, og syntes fuldkommen rolig. Med inderlig Medlidenhed betragtede jeg hende, men snart drog Menneskevrimlen mig bort med sig til den til Høitideligheden bestemte Plads. Denne laae udenfor Byen, $\frac{1}{2}$ Mil derfra. I Midten af samme var en Grav

efter Udseende af 10 Fods Længde, samt otte Fods Bredde og Dybde. Alt var den opfyldt med en svær Mængde Kul, og alligevel fastede man endnu Træe deri fra alle Kanter. Liigtoget nærmode sig, rundt om Graven ophængtes Mattr, den hele Masse af Tilskuere dannede en uoverskuelig Kreds. — Enken var klædt paa det prægtigste og overalt besat med Juveler. I Haanden holdt hun en liden, med Rellikeurter besat Citron, hvortil hun stundom syntes at lugte. Omgivet var hun af Braminer og hendes Slægt; en Mængde Qvinder sluttede Toget. I en vis Afstand fra Graven giordtes Holdt. Enken aflagde sine Pragtklæder og Juveler, badede sig i den forbirindende Flod, indesluttet af en tæt Kreds af Veninder, og kom endeligen tilbage i et ganske simpelt hvidt Klædemon. Derpaa gik Toget indtil Graven, paa hvis Rand Mandens Liig laae paa en Baare. Foran samme blev hun nogle Dieblikke staaende, betragtede den Ufdøde med kierlige Blikke, slog sig for Brystet og udbrød i Taarer. Slutteligen boiede hun sig ned mod Baaren og gik tre Gange rundt om Graven, hvorved hun aldrig glemte at hilse Liget. Ved den sidste Gang standsede hun atter foran samme, vendte sig til sine Slægtninge, tog med fuldkommen Molighed Affked med dem, modtog af en Bramin en Krukke med Olie, giod noget deraf paa Liget, satte Krukken paa sit Hoved, raabte tre Gange med lydelig Stemme: Naraina! (Gud) og sprang derpaa modis

gen ned i den brændende Grav. I samme Moment lod man Matterne falde, kastede Liget ned derefter og bedækkede alt med i tusindviis beredtholdne Brande. Høit sloge de gnistrende Flammer op mod Firmamentet, og Qvinderne udbrøde under Trommers, Trompeters og Bækernes Lyd, i et græsseligt Frydeskrig.

Saa fast jeg end var overtydet om, at den Ulykkelige øieblikkeligen maatte være bleven qvalt, saa gjorde dog det Hele et høist smerteligt Indtryk paa mig. Jeg begav mig paa Tilbageveien til Vizagapatnam. Alt var det mørkt, og i dybe Tanker vandrede jeg vel en Stund, da jeg endelig fornå, at jeg var paa urette Bei. En gammel Mand som jeg mødte, bekræftede dette, raadte mig at gaae tilbage til Belur, og viste mig en kortere Giennemvei didhen. Med eet forekom det mig som jeg i en Trastand saae nogle Lys, hvilke jeg toge til Veiviser. Men Lysene forsvandt, og med Forfærdelse følte jeg, at Jorden sank under mig. Forgjæves søgte jeg at holde mig fast ved en Busk; Grenen brast, og jeg styrtede ned i en dyb Afgrund.

Da jeg kom til mig selv igien mærkede jeg i Nærheden af mig en affhyelig Forraadnelseslugt. Det var en død Boffel, som jeg laae paa. Hastig reiste jeg mig, og stirrede fortvivlende frem i det uigiennemtrængelige Mørke. Jeg søgte at berolige mig saa godt jeg kunde, satte mig ned paa den stenede Jordbund og faldt i en dyb Søvn. Da jeg vaagnede brød Dagen frem,

den mørke Grav oplystes, og med Forførdelse blev jeg min Ulykke vaer. Jeg befandt mig nemlig i en Hule, som til begge Sider syntes at gaae dybt ind i Jorden. Af Hvælvingen var et Stykke indbrudt, og giennem denne Aabning faldt Lyset ind. Jeg kaldte og raabte ad alle Kanter; mit Raab giensød i det uhyre Rum som omgav mig, men forgieves; det trøstende Dagslys forsvandt og atter indhyllede mig det skumle Mørke. Tusindevis af Ugler fløi frem og tilbage over mit Hoved, og hele Hobe af hylende Skakaler omringede Aabningen. Saaledes sad jeg vistnok adskillige Timer indtil endelig et svagt Maaneskinn faldt i Hulen og gjorde mit Sind noget roligere, hvorpaa jeg faldt i Søvn.

Saaledes gik den anden Nat og med den første Soelstraale kom nyt Haab i mit Hierte. Giennem Aabningen at komme ud af Hulen, var umueligt; men mueligen giennem en af Sidegangene at finde en Udvei, syntes mig, trods Faren, at være værdt et Forsøg. — „Velan!“ sagde jeg til mig selv — „velan, det Yderste maae voves.“ — Jeg reiste mig og tog Veien ind ad en af de skumle Sideveie. Saalænge jeg endnu havde noget Dagslys, gik det temmelig godt, men da ogsaa dets sidste Glimt forsvandt, standsede jeg med bankende Hierte. Dog ogsaa den gang seirede Overlæget, og jeg styrtede mig modigen ind i det rædselsfulde Mørke. Den eneste Forsigtighed jeg brugte, var, Skridt for Skridt at holde mig til Væggen, og

at følge alle dens Krumninger. Et par Timerstid maae jeg saaledes have arbejdet mig fremad giennem Steenhobe og Fjeldstykker, snart op og snart nedad, da jeg pludselig stødte paa noget Bevægeligt. Jeg besølte det med Foden; det syntes at være Knokler. Jeg tog fat derpaa; det var et Menneskeskelet. Hvilken Opdagelse! — „Et Billede af min Skiebne!“ — sagde jeg til mig selv, og vendte mig heftig rystet hen mod Bæggen. Da syntes mig at høre en Lyd og høit gienløb mit Raab. Jeg fordoblede mine Skridt, fast besluttet, enten at gaae Døden eller Livet imøde. Pludselig blev jeg vaer to smaae funkende Punkter. — Maa skee en Slange, der fremstød sig imod mig. — Men Punkterne forbleve ubevægelige; det syntes at komme fra to Lamper. Men hvad opdager jeg: en Fjeldrist, belyst ved den glimrende Astenrøde. Hurtigen kappede jeg med min Hirschfänger Buskadsen bort, svang mig med Anstrængelse derigennem og aandede som gienfødt i den herlige frie Gudsverden. Solen gik ned, og i Purpurglands laae for mig Bizagapatnam og det hele yndige Landskab. Jeg iilte did og modtoges med Glæde, da man havde troet mig død. — Det viiste sig nu, at jeg havde været i en af hine Huler, som fordem stode i Forbindelse med Pagoderne, og hvis Tilgange endnu kun ere faae Braminer bekiendte.

Paa en Fodreise ~~fra~~ jeg en anden Gang foretog mig, ledsagedes jeg af min Den Templyn, en Franst.

mand ved Navn d'Allemand, Bageren Georg samt adskillige Bærere og Slaver. Saa overmaade skønne som Ceylons Skove ere ved Dagslyset, saa rædsfulde ere de i Nattens Mulm. Da ere de ei længere, som i den tause Morgenstund, Samlingspladsen for de kappelystne Floitestemmer, der rundt omkring vække Gienlyd. Et Dødsstille hersker da, som kun afbrydes ved Natuglens Skrig eller Skakalens Hulen og Tigerens Brøl, ja stundom endog ved Allarm som om hele Skoven styrtede om med Rode. Det er Elefanterne som sønderbryde Træer og Grene for at mætte sig paa dets Frugter og Blade. Dog overdøves al denne Virvar ved en endnu skrækkeligere Allarm. En Knagen og Braagen som om en halv Stad i rasende Flamme sloge iveit, lyder giennem Skoven. I Træernes Toppe ruffer det som af en stærk Storm; Jorden gienlyder af Dron som ved et fiernt Jordskjælv; en uafbrudt Smettren som af Trompeter, synes at forkynde en Beleiringsstorm. Det er en Hiord af Elefanter som, nogle Hundrede i Tallet, forlade deres hidtil havde Opholdssted, hvor de have fortæret alt, for at begive sig til en anden Deel af Skoven. Med forenet Kraft og i stivt Trav bane de sig en Vei giennem de tætteste Revierer, omstyrte og træde Alt under Fødder som staaer dem iveien; og kun de gamle tykke Riempestammer kunne nøde dem til at søge en Omvei. Alt andet knækkes, brydes og spaltes som tørt Qvas, under Vægten af hine uhyre Kiødmasser.

Hvad som først faldt os i Dine paa vor Dei, var et fuldstændigt Skelet af en Elefant, der laae henstrakt til en Side. Alt længe maade det vistnok være bleget her, og alligevel vare endnu de uhyre Tænder af fortrinlig Skionhed. Men her blev ogsaa vor Dei moisommeligere. Hvert Dieblik fandt vi Fodstien spærret ved omstyrte og forraadnede Træer, og Sporet af Beien forsvandt ofte saa gandske, at vi nødtes til, med Magt at bane os en Kåbning giennem de deri fremstødte Buskadsfer og i hinanden indslængede Berter. Endeligen kom vi til en liden Bæk, som vi vadede igiennem. Længere hiinsides bemærkede vi, at Skoven blev lysere og Buskadsferne tyndere. Efter vort Kompas styrede vi Koursen ad Sydvest. Paa denne Dei bleve vi vaer en Trup Anteloper, der med udstrakte Halsse nysgierrigen betragtede os, og derved gav en af vort Felge Leilighed til at treffe en af dem. Men neppe gik Skuddet af, saa horte vi ogsaa noget at plumpe ned lige tæt bag ved os. Det var en Biørn, der neppe havde berørt Jorden, før den brummende og iilsom søgte Flugten. Vor Beiviser formodede, at Opdagelsen af en Diekubé havde ført ham op i Træet, hvorfra han var tumlet ned. Vi saae ogsaa virkelig en Sværm af disse Insekter surre omkring over os.

For saa lidet som mueligt at faae at flaffe med Skovrevierets Indvaanere, opslug vi vor Natteleir med Forsigtighed; alligevel kunde vi ei gandske undgaae saa-

dant. Den usædvanlige Allarm af saa mange Mennesker, tørre Grenes Hugning, Jidens Knistren, og dens Sienskin rundtomkring: Alt dette havde bragt Skræk og Forvirring blandt det hele Ubefolk, der udelukkende syntes at beboe denne Deel af Skoven, og alt før vor Ankomst roligere sov paa Træerne. De første som vaagnebe, vare de, som havde boesat sig lige over vore Hoveder og vor Jld, og nu ved deres Angestskrig udbredte Dyrer blandt alle deres Kammerater. Kort efter havde der høit oppe over os samlet sig en heel Synagoge, og det led til at gaae ud paa et alvorligt almindeligt Angreb, for at jage os fra Pladsen. Langt hørte hørte man dem kalde og svare hinanden, og hvorvel denne sælsomme Folkeopstand i Begyndelsen morede os, saa blev den os dog efter flere Timers Forløb, høist fredsommelig. Endelig sagtnede sig Allarmen, men neppe havde vi fortæret vort simple Maaltid, før vi ved Skinnet af vor Jld, i en temmelig lang Afstand, bleve vaer store Hobe af Elefanter drage hen ad Eggen til Bækken. Mod deres Sædvane drog de stille og fredsommelige deres Bei hen, liig en Dvæghiord. Ogsaa fra hinsides Vandet fornam vi lignende ved deres skingrende Skrig, der tonedegjennem Skovens dunkle Hvalvinger.

Her var det nu paa Tiden at passe vel paa, da Elefanterne sandsynligviis snart vilde blive afløst ved andre, endnu langt vildere Dyr. Ved Midnatstid fornam vi en stærk Allarm og en Rysten i Jorden, som om

en heel Trop svært Mytterie styrkede lige hen imod os. Hr. d'Allemand og jeg havde just Vagt. Neppe havde vi faaet de andre vaagne før der tætt bagved os høretes en klar giennemtrængende Stemme, og da vore Blikke forfærdede rettedes didhen, saae vi — en stor Elefant, belyst af vor Ild, fremstille sig bag os mellem nogle Træer. Den saae stivt paa os, og dens Snabel svang sig i en truende Bevægelse saa hurtig og lydelig, at vi troede at høre en stor Spinderoks Snurren. Alt vare vi i Begreb, at hilse den uvelkomne Giest med nogle Skud, da vor Beiviser, der med alle sine Kammerater var kravlet op i de nærmeste Træer, paa det kraftigste holdt os derfra. „Det er en Konfedor!“ raabte han til os — „sikkerligen en Konfedor!“ — Og da vi tilfulde kiendte dette Udtryk's Betydning, saa var det blotte Ord nok til at sætte os i den største Forfærdelse *).

---

*) For at forstaae dette, tiener følgende af hiint Dyrs Naturhistorie: Indfinder sig Varringsordien hos en ung eller uvarret Elefant, saa forlader den sin Drup, vander ensom omkring i de meest ubesøgte Dele af Skoven, der gientyder af dens dybe Brøl, indtil han finder den Mandinde som mangtede ham, forener sig da med hende, og derpaa skolt vender tilbage igien med hende til sin Hiord. Men ikke altid lykkes hans Kierie, thi ei sjældent gjør en Medbeiler ham den rolige Besiddelse af hans Grobring stridig. Treffer denne Modstander sammen med ham, naar han, ved sin Mandindes Side spadserer giennem Skoven og plukker friske Blade af for hende, eller badende sig med den i Strømmen, hvor den bedrækker hendes Ryg med en kiste-de Regn, da opstaaer, opflammet af Bred og Brunst, en Kamp, der er saggelig. Pludselig styrte de imod hinanden, saa at For-

Med angstelig Formaning søgte han at afholde os fra at tirre Dyret, thi hvis ikke vore Kugler just traf den eneste liben Plet, hvor et Saar paa Stedet er dødeligt, saa vilde alt andet bringe den til et øieblikkeligt Ufsald. Men fulgte vi dette Raad, saa vare vi aldeles uden Forsvar, da vore Fakler og Raketter uhykeligviis laae i Nærheden af Bæstet. I denne raadvilde Stilling kom os vore Tymbaler i Tanke; som Ly-

---

den hæver under deres Fødder, og Skoven ryster. Uden Skaansel stode de deres uhyre Tænder ind i hverandres Bryst, saa at Blodstrømme sprudle frem som Buer og de blodige Saar gabe vidt fra hinanden. Derpaa slyngte sig de sammenbundne Snabler i en uopløselig Klætning, og faste Kiempeskoppene frem og tilbage, sætte Kraft mod Kraft, og staae som naglede til Jorden. Atter fare de ud fra hinanden, have den stærke Snabel og pidske tes paa hverandre. Elagenes Drøn lyde gienem hele Skoven, og anasteligen sidde Aberne i de høieste Toppe, og lure paa Udfaldet af den frække Kamp, medens den Klionne, Seierherrens Puits, ligegyldigen aktiver sig i Floeden. Den Overbundne tager Flugten, og Bølveladsen samt det Klionne Bytte, forbliver den Stærkes. Derimod bemægtiger sig Skam og Kortviltelse saaledes den Overbundne, at den forlader sin Trup, sit Revier for stedse; den frasiger sig alle sine Rydder, selv sit Instinct og sine Sædvaner, undflyer Skoven og styrter sig frem mod lysere Steder. Dens fredsommelige Karakter har nu forvandlet sig til et overlagt Raserie, hans Godmodighed til Klæbesroe Hævngjerrighed. Mord og Udolaggelse er fra nu af dens Tølen. Saaledes er den i mange Dage en Skrak for hele den Egn hvor Raserie og Tilfælde fører den hen, indtil endelig et heelt Sogn forener sig til en almindelig Sagt imod den, og den blødende under tusindviis af Pilesaar, ender sin Kortviltelse og sin Smerte med Livet. Det er den aflagne Clus-nt eller Konkedor, som Alle og Enhver frygter for at møde.

den deraf kom den for Dre, udstødte den et Skrig, saa frygteligt og voldsomt, at endog det dristigste Hjerte maatte gyse derved. Med det samme rev den med sin Snabel et ungt Træe, som stod ved dens Side, med samt Roden, op af Jorden, og sonderbrød det som en Kaalstok. Af al Magt gave vi os nu til at huse og skrige, der frygteligen af vore Bærere besvaredes fra Træerne; dette blandet med Bækernes Klang, virkede saaledes paa vor ubudne Gæst, at den vendte sig bort, og, paa en pudseerlig Maade smækkende med Dyrerne, tilkiendegav sin høieste Mishag med denne Concert. Snart forvandlede sig dens Retirade i en saadan Flugt, at den inden saa Dieblikke var os af Syne. Saaledes endte sig lykkeligt et Eventyr, der let kunde sat Grændse for vort hele Foretagende.

Den næste Dag fortsatte vi Reisen uden Hindring. I Aftenrumringen tændte vi vore Fakler og kom til en liden Skovslette, hvor fire Elefanter spadserede. Men ved Synet af vore Lys og paa Gymbalernes Klang, styrtede de sig giennem et Morads og togge Flugten. Men Dagen efter som vi vandrede langs med en Flod, lød det oppe i Skoven forvirret iblandt hinanden, af allehaande Dyrstemmer. Nogle af disse kom os nærmere. Desaaarsag skilte vi os i en Buskads. Det vare tre Bøsser, som vadede ud i Vandet, for at tilfredsstille deres Tørst. Pludselig falder et Skub nærvæd mig, Bøsserne foere snysende iværet, to af dem

vade diebliffelig hen mod Stedet hvor Gedærglimtet var gaaet op, medens den tredie laavede sig til at giennefstøve Krattet, hvori jeg laae skjult. Med Forførelse tog jeg Flugten, men enten var det Angesten, eller min Ulykke, eller Diorneqvistenes tætte Sammenflætning, nok, jeg blev hængende deri og formaade ikke at løsrive mig. Allerede hørte jeg det rasende Dyr brølende at nærme sig i min Fortvivlelse samlede jeg alle mine Kræfter, og slap ud. Jeg haabede i fuldt Løb at naae en Pagode, som laae nogle hundrede Skridt derfra, men det var som om en usynlig Magt holdt mig fast til Jorden. Forgjæves besindede jeg mig i denne Mod paa Beffelens sædvanlige Angrebsmaade, der tætt foran sin Fiende, med tillukte Dine, sanker Hornet mod Jorden, og at der i dette Dieblik kun behøves en raask Sidevending, for at lade den løbe sig forbi, da den hverken formaaer at standse sit Løb, eller er vant til atter at vende sig. Det stod ei mere i min Magt at gjøre Brug af dette Redningsmiddel. Allerede var min Fiende nær, saa nær at jeg fornah dens glødende Aandede. Neppe havde jeg Kraft nok til at kaste mig ned, og i samme Dieblik styrtede ogsaa det græsselige Dyr i fuldt Trav henover mig. Saa nær var det efter mit Liv, at en af Dyrets Bagklover ingen Haandsbred fra mit Hoved var slaaet ned i Jorden, og at jeg strax derpaa folte mig bedækket med Sand og Gruus, som den havde kastet ud bag efter sig. Nu først erholdt

jeg igien saa megen Landsnærberøelse, at jeg paa Hænder og Fødder formaaede at krybe hen i nærmeste Krat, hvor jeg, rystende over hele Kroppen, søgte at komme mig igien. Her laae jeg indtil jeg fornam mine Reiseskammeraters og vore Chivias's Stemmer, der, væbnede med Ildbrænde, kom for at søge om mig. Jeg tilraabte dem, og med Møie droge de mig frem af mit Smuthul. De andre vare ligesom jeg løbet til Pagoden, og lykkeligen undkomne Bøsserne; en Tiørn havde været Skyld i den hele Ulykke, ved at saa fat i Hanen paa Templyn's Gevær *).

---

*) Intet Dyr i hine Stove synes saalunde at byde uafhængigheden Trods som Bøsselen, der for ingen Modstander viger og ingen frygter. Alligevel vover Tigreren sig ei sielvent imod den, men kun ved listig Overrumpling. Seer Bøsselen den dristige Lurer, hvorledes den Bust fra Bust sniger sig nærmere, da passer handens Bevægelser med mistroisk Sideblik. Tigreren springer rundt omkring den, snart er den paa den ene, snart paa den anden Side, steds færdig til at benytte den mindste Blothed hos Bøsselen, der ruende med sit spidse Horn synes at sprude Flamme fra de store vilde Diebrøne. Endelig seer den listigere Modstander Veilighed. Med eet Spring sidder den Bøsselen paa Ryggen, men ogsaa ligesaa hurtig kaster denne Rakken iveiret og gienemfører den formeentlige Seirvinder, bukker endnu engang Hovedet og kaster den sprellende Tiger høit i Luften, saa at den tumlende fra Green til Green nedstyrter, og endeligen søndertrampes under dens Drabsmands jernhaarde Fødder. Dog ikke altid mislykkes Tigrerens afgjørende Spring. Bøsselens Stod forsejles, og fire Karpe Kløer slaae sig dybt ind i dets Sider, medens et sønderknusende Bid giver det overvundne Dyr Dødsfaaret.

Napoleon Buonapartes Barndom.

(Af hiin Navnkundige sels fortalt.)

Ajaccio er Corsica's Hovedstad, her begyndte mine Dage, længe forsvarte mine Landsmænd, under den udbødelige Paoli's Banner, deres Selvstændighed mod Genueserne, dette overmodige, hævngierrige og grusomme Folk. Efter mange og blodige Slag nødtes Genueserne til at kalde Frankrig til Hielp. Dette Riges Krigere, skiondt ofte overvundne, bragte Corsica under deres Herskers Nag, og mit Fødeland nød, under en mægtig Konges Scepter, en Rolighed, det længe havde sukket efter.

Disse Børn vare vi: fem Sønner og tre Døttre. Min Fader var ikke formuende nok til at give os Alle en Opdragelse, der var os værdig. En af mine Onkler, Domherre i Toscana, den samme, som siden opdrog min Broder Joseph, skulde vi meget, men end mere Greven af Marbeuf, den franske Konges Statholder paa Corsica, hvilken mægtige og ædelmodige Mand's Yndest Læticia Romolini, min Moder, havde vidst at vinde.

Blandt alle mine Gødfænde var jeg ham kiereft; maaskee fordi jeg blandt dem alle var den, der lovede meest. Og hvortledes kunde jeg i en modnere Alder

ligne mine Brødre eller andre Mennesker, jeg, som — neppe ude af Buggen — ikke havde noget fælleds med Alt, hvad der omgav mig? Jeg var otte Aar gammel, og allerede følte jeg, at det er krænkende at adlyde, selv dem, der ere meest berettigede til at foreskrive os Love. — „Natur!“ raabte jeg da, idet jeg sønderbrød mit barnlige Legetoi, „har du givet mig Forstand og Selvfølelse i en tidligere Alder, end andre Skabninger, da er det ei din Villie, at jeg i Fremtiden skal være deres Lige. Har du bestemt mig til store Bedrifter, isandhed! jeg skal ikke svigte dit Haab.“

Jeg begyndte at affondre mig fra mine Tjenvaldrende; jeg betragtede dem som livløst Strage, omtumlet af Dumheds og Uvidenheds Storm. „Løb, I smaae Døsser!“ sagde jeg ofte, „løb efter den Boldt, hvormed I lege. Jeg seer i den kun Formen af Jordfloben, hvorpaa jeg vil gjøre mig navnkundig.“ Deres Lege kiedede mig. Min unge Alders Alvorlighed fiernede dem fra mit Selskab; men hævede der sig en Strid iblandt dem, skulde jeg altid dømmе dem imellem. Ingen modsagde min Dom. Man frygtede mig; men elsket var jeg ikke.

Denne Bemærkning har i den modnere Alder været min Ledsagerinde. Menneskene ville ikke ansee den for deres Herre, som gjør sig fortroelig med dem. En Monark, der daglig steg ned af sin Trone, for at være

fine Undersaatters Gæst, er mindre agtet end en alvorlig Tyran, der aldrig viser sig for sit Folk. Gaar Mænd kunne herom dømme bedre end jeg.

Allerede i mit ottende Aar var jeg halv overbeviist om, at et bydende og alvorligt Udsyn stedse lader Mængden ahne et høit og tænkende Væsen. Visse, i min Familie forefaldne Optrin, lode mig slutte, at Fasthed i mine Forsætter og dristigt Udtryk af min Villie, vilde vorde Hovedtrækkene i min Karakter.

En Dag vandrede jeg ved Bredden af en Dam med andre mine Jevnaldrende. En Fisker nærmede sig, bærende i sine Arme en Kone, som Aftenen tilforn havde druknet sig af Fortvivlelse. Han lagde det nøgne Liig i Græsset og gik bort for at hente Dyrigheden. Ingen af os vare forberedte paa dette Møde. Jeg gik bagest. Umueligt er det at male mine Medvandrendes Skræk ved Synet af dette Liig. Alle udstødte de et heftigt Skrig, Een undtagen, som faldt om uden Bevidsthed. Med Kulde nærmede jeg mig den Afselede. Flere Gange gik jeg omkring hende. Da de Andre saae mig uden Frygt at staae ved den Drukne, fik de Mod og vendte tilbage, uden dog at turde komme mig nær. „S Feige!“ tilraabte jeg dem, „frygter I dette affielede Liig, saa hjælper i det mindste ham, som bevidstløs ligger for Eders Fødder.“ Nogle adløde mig, Andre betragtede mig med Beundring. Men hvor forfærdedes de, da de saae mig berøre den Døde, opløste hen-

des Hænder, og lade dem falde tilbage paa Græsset. Rædselsfrig lode fra Alles Munde. De, som hialp den Besvimeede tilrette, lode ham ligge for at betragte mig. Liget var ikke saa blegt som de. „Hvi skielve og bæve I? Hver Dag see I Dyr dræbes; deres blodige Lemmer forfærde Eder ikke, og denne Ulykkelige Liig gjør Eder bange! Denne Affieledede — hvad er hun vel? En Haandfuld Støv — Intet er hun.“ De fmaae Idioter betragtede mig med gabende Munde og skielvede atter. Jeg nærmede mig den Besvimeede, ryfste ham, overøste ham med Vand — intet vilde hielpe. „Seer I,“ sagde jeg, „hvad Frygten er; den har bragt ham Døden nær. Men jeg vil helbrede ham for stedse. En svær Sygdom behøver en stærk Lægedom, hielp mig.“ Derpaa toge Nogle ham ved Fødderne, selv løftede jeg ham op ved Armene. Ingen ahnede min Hensigt, men da de saae mig vandre hen mod Liget, forlode de mig Alle. Gandske rolig slæbte jeg Barnet hen til den Døde, og lagde hendes venstre Haand i Drengens Høire. Derpaa gif jeg hen at hente Vand i min Hat, for at bringe den Frygtsomme til Live, da just Dyrigheden, Fiskeren og adskillige Fremmede nærmede sig. Stor var deres Forundring over at see et besvimet Barn holde Liget i Haanden. Imidlertid havde jeg fyldt min Hat med Vand og overøst dermed pludselig Drengens Ansigt; han aabner Dinene, føler noget Koldt i sin Haand, seer sig om, udstøder et

Skrig, springer forvildet op og sejner atter om nogle Skridt derfra. De andre Børn havde allerede underrettet Dyrigheden og Tilskuerne om Grundene til dette Optrin. Alle larmede høit af Uvillie mod mig, alle dablede mig. En af de Tilstædeværende vilde gribe mig og bringe mig til mine Forældre. „Kom mig ikke nær,“ tilraabte jeg ham, „eller jeg knuser dig med denne Steen!“ Jeg havde virkelig gjort det: Ingen tvivlede derom. Man lod mig gaae: det syge Barn blev bragt hjem til sin Lærer, i hvis Huus det var; en Feber angreb det saa heftigen at man frygtede for dets Liv. Dagen efter indfandt dets Lærer og Fader sig hos mine Forældre. Min Dufel lod mig kalde. Faderen kiempede med Fortvivlelse: han havde myrdet mig, hvis man ikke havde holdt ham tilbage. Mine Forældre retfærdiggjorde mig ikke; de søgte at indgyde de Klagende Trost og Haab. Da begyndte Læreren at gjøre mig Behreidelser: det var just det jeg vilde. „Min Herre!“ sagde jeg, „hvis nogen her bør tie, da er det Dem. Deres Lærling er elleve Aar. I fem Aar har han været Dem betroet. Hvilke Fremskridt har han gjort? Hvad beviser, at han i en modnere Alder vil hævde sit Kiøns Værdighed? Intet, min Herre, Intet. En svag Pige er han, et elendigt og kraftløst Væsen. Havde De lært hans unge Siel at foragte indbildte Fæder, havde De indprentet ham, at et dødt Menneske er Intet — vilde da hans Fader i dette

Dieblig fælde Zaarer?" Tilhørerne vare forbausede. Ingen svarte. Driftig greb jeg den bedrøvede Faders Haand: „Berolige Dem, min Herre, berolige Dem! De mister ikke Deres Søn, mine Ahnetter have aldrig skuffet mig. Tillad, at jeg gaaer til ham. Døer han, da følger jeg hans Levninger til Graven, og vender tilbage til Dem; De kunne da straffe mig eller adoptere mig, som De ville. Hvad jeg engang vil værde, vil lettelig lade Dem glemme, hvad De har tabt.“

Saamegen Driftighed fængslede mine Fiender. Min Moder vilde hindre mig i at gaae til den Syge. Jeg forlangte det og hun maatte tillade mig det. Jeg fandt ham kiempende med Døden. Om Aftenen vilde man bringe mig hjem. „Jeg har svoret,“ sagde jeg til Faderen, „ei at forlade Deres Søn, før hans Skiebne er afgjort. Lad mig holde mit Ord.“ Man blev nødt til at rede mig en Seng ved den Syges. Ingen Dmshue sparede jeg for at lindre hans Lidelser. Jeg havde lovet, at han ikke skulde døe, og min Spaadom blev opfyldt. Efter fiorten Dages Forløb var han fuldkommen helbredet. Et Tierdingaar efter døde en af hans Søstre og jeg mærkede da, at han havde tabt Frygten for Døde. Han har siden tient i mine Høre med Ære og Udmærkelse.

Umueligt er det at gjøre sig noget Begreb om den Opsigt, denne Hændelse gjorde i hele Ajaccio. Jeg blev Gienstanden for alle Samtaler. Overalt hvor jeg

viste mig, beskuede man mig med opmærksomt Blik. Nogle Sværmere og svage Hoveder betragtede mig som et Bæsen af høiere Natur; Andre som et Barn, Intet kunde forfærde; De Fleste betragtede mig med en Følelse af Skræk. Snidlertid bemærkede jeg med ubeskrivelig Glæde, at Alle skielnede mellem mig og mine Jevnaldrende. Enhver som talte med mig, viiste mig en kold Uerbødighed, og det var det jeg ønskede.

Ingen Hændelse har havt større Indflydelse paa mine følgende Dage. Jeg var kun ni Aar gammel, og allerede kiendte jeg den Bane, man maatte følge, for at skaffe sig et Navn i Verden.

En Spøgelsehistorie!

(Fortalt af en Professor i Königsberg.)

Opdragen til den geistlige Stand, erholdt jeg af Kong Frederik Wilhelm I et lidet Præstekald inde i Landet, sønden for Königsberg. Jeg reiste derhen og fandt en ret vakker Præstegaard, hvor jeg tilbragte Natten i min Formands Sovestue. Det var just Midtsommers Tid og i det jeg om Morgenen — det var en Søndag — vaagnede, saae jeg ved det lyse Dagsfjær

en mandlig Skikkelse i et Slags Natdragt, staae ved et Bord, hvorpaa der laae en stor Bog, hvis Blade han nu og da slog om. To smaae Drengene stode hver ved sin Side af ham, af og til saae han dem meget alvorligt i Dinene og hver Gang han gjorde det, syntes han mig at sukke dybt. Hans blege trostlose Ansyn forraadte den dybeste Græmmelse. Jeg saae det altsammen gandske grant, men — for frygtfom til at staae op, eller give mig tilkiende, forblev jeg en taus og stille Tilskuer af dette sølsomme Syn. Endelig lukte Manden Bogen i, tog et Barn ved hver Haand og førte dem langsomt giennem Stuen. Ungstelig fulgte mit Die ham, indtil alle tre Skikkelser efterhaanden forsvandt, eller tabte sig bagved en Kaffelovn, der stod i den fiernæste Krog af Stuen.

Stærkt rystet af dette mig uforklarlige Optind stod jeg op, klædte mig hastigt paa, og forlod Huset. Solen var allerede høit oppe, jeg gik til Kirken og fandt den aaben. Næsten i alle lutheriske Kirker i Preussen er det Skik og Brug paa Bæggene at ophænge Sognepræsternes Portraiter. Idet jeg nu, for at adsprede Sindet, betragtede Gienstandene omkring mig, faldt mit Die paa en Række af flige Billeder, og neppe var jeg kommen til det sidste, min Formands nemlig, før jeg i samme Dieblik gienkiendte det Ansigt, jeg havde seet i mit Sovekammer, dog uden hiint dybe Udtryk af Græmmelse.

Degnen traadte ind. Jeg begyndte at tale med ham om de gamle Præster, endelig ogsaa om den sidste. „Vi betragtede ham,“ sagde Degnen, „som en af de lærdeste og mennefskiertligste Mænd, der have levet iblandt os. Hans hulde Velvillie gjorde ham dyrebar for alle sine Sognebørn, der endnu længe ville beklage hans Tab. Men han bortreves i sin Alders bedste Aar af en tærende Sygdom, hvilket har givet Anledning til mangehaande fæle Historier, og hvorom man endnu formoder allehaande. Men i Almindelighed troer man dog, han er død af Hjertesorg.“ — Min Nysgierrighed steg stedse høiere, jeg bad ham meddele mig hvad han vidste, eller havde hørt derom. — „Med Bished veed man Intet, men Bagtalelsen har udspreedt, at han har staaet i utilladelig Forbindelse med en ung Kone i Naboelauget, og havt to Børn med hende. Rigtignok kom der to Drengene paa fire a fem Aar til Præstegaarden, men de forsvandt pludselig kort før deres foregivne Fader døde. Vist er det ogsaa, at den Mistanke, dette hemmelighedsfulde Anliggende vakte, nødvendig maae være kommen ham for Dre og have fremskyndet hans Død. Men han staaer nu for Guds Dom og vi maae tænke kristeligt om den Hedenfarne.“

Jeg behøver vel ikke at sige, hvilket Indtryk denne Fortælling gjorde paa min Sjæle. Alt hvad jeg havde seet, stod levende for min Indbildningskraft, og sandt Beviis i Degnens Fortælling. Dog røbede jeg

ham Intet, men vedblev at beboe det Kammer, hvort jeg havde havt Synet, uden at der dog mødte mig noget Lignende, og ved Sommerens Ende havde jeg næsten glemt det Forefaldne. Men da nu Vinteren brød ind og gjorde Stuevarme nødvendig, lod jeg lægge i Kaffelsovn, bag hvilken de tre Gestalter vare forsvundne. Det kostede megen Møie, da den ikke allene rygede ubeskaeligt, men tillige udbredte en saare ubehagelig Lugt. Da jeg nu sendte Bud efter en Smed, at besigtige og istandsætte Ovnen, opdagede han indvendig, dybt i den inderste Ende, Benene af to smaa menneskelige Lægger. Denne sidste Omstændighed fuldendte min Forebause, og syntes at virkeliggjøre et Syn, jeg allerede var paa Veien til at ansee for et Sandsebedrag. Jeg opgav Pastoratet, forlod Stedet og vendte tilbage til Königsberg; men Mindet om denne sælsomme og gyselige Færd vil aldrig forlade mig.

Bernsteenbringen paa Vesterhavets Strand.

(En cimbrisk Fortælling.)

Dagen helbede just og Himlens straalende Lys slukte sin sidste Glod i den kielige Volge. Ved Vesterhavets Strand sad ung Halvor og Eline; vemodigt fulgte de

res Die Solens sidste Straaleglimt, og deres Hjerter bævede ved Tanken om, at deres Samlivs sidste Time svandt med det gyldne Skær. Fiendtlige Kiemper stode truende og vaabenklædte ved Landets Grændse. Dan Kongen kaldte sine Sønner til Kamp for Fødeland og Frihed, for Arne og Hustrue og Møe, og Halvor var blandt de Første, som greb Været; thi en Yngling var han af gammel cimbrisk Vt og Blod og han ansaae det for sin Hæder at hævde sine Fædres.

Som han nu, omgiordet med Sværdet, stod beredt at drage til Hæren, gik han, ret mod i Hu, til sin Eline, og vandrede ved hendes Side, for sidste Gang, til den stenige, dem saa dyrebare Strand, for endnu engang at mindes deres Kierligheds svundne Glæder, og tale et fortroligt Ord om den mørke kommende Tid. — „See, min Eline,“ sagde Halvor, som begejstret af Kierligheden i sit Hjerter, af Fremtidens dunkle Uhelser og det stolte Skuespil, som fængslede hans Blik, „see, min Eline, hvorlunde Skyen og Bølgen sammensmelter for vort Die i Aftenens Purpur, føel hvor mit Hjerter flaaer af den helligste Kierlighed, og siig mig da, om Livet paa denne og hiin Side Graven ei synes Dig at sammensmelte til eet, ret ligesom Skyen og Bølgen, om vel den kiere Gud skulde vilde indskrænke en Følelse, skabt for Himlen, inden Jordelivets snevære Grændse? Nei — om end vor Kierligheds Lys, vort Livs rette hellige Flamme, skulde døe, som Soel-

glimtet hist, skal det dog atter tænkes efter Gravens Nat, som Solen i Morgen i Øster!"

Ret som de nu, ahnende dette mørke Jordelivs høie Betydning, sadde der Haand i Haand, foer et Vindpust hen over Bølgen, der skummende slog imod Stranden. Og see!

Det blinker og glimser paa blegen Strand

Imellem Stenene smaae:

Og i det lette guldgule Sand

En Ring ubaf Bernstein laae.

Den straalet og funkler med Stiermelue,

Med Taareglæds blinker den; ret

Som Solen rørt, fra sin Middags Bue,

Paa Stranden den havde nedgrædt.

Og Halvor tog den, løftede den mod Stiernerne, og sagde, i det han tillidsfuld skuede i sin Elskedes Die: „Seer Du, det kiere Besterhav vil ei forlade sit Barn, see her et Pant paa dets Kierlighed. Men ei behøver jeg det, for stærkt herfra i Tanken at leve ved dets Bred. Her oprandt mit Livs Lykke, her mit Livs Sæligheds evige Straale. Behold Du Ringen, min Elsi-ne, maaskee har engang tilforn en Kierlighed, troe og stærk som vor, indviet og giengivet Bølgen den! Bevar den, og saavist som Himlen selv har forenet os ved den, saavist slaaer engang vor Gienfyns Time.“ — Og de knælte paa den stenige Strand, de favnebe hinanden inderligt og længe, rev de sig derpaa løs og skiltes ad med vemodfulde Hjerter.

Høit blussede Kampluen mod Skye, men den Evisges Die vaagede over de ærlige Dannemænd og Fienden veeg hvor deres Sværde klang; thi de vare stærke og behiortede som i gamle Dage, bade til Gud før de flog, og takkede Gud, naar de havde vundet. Halvor var stedse fremmerst i Hæren, tillidsfuld som et Barn, uforfærdet som en graahærdet Kæmpe, legede han med Farer, som truede Død og Fordærvelse. Beredt var han at lade sit Liv i den hellige Kamp, thi han vidste, at Eline, hvis han faldt, vilde lægge Seierskrandsen paa hans Grav og velsigne den troe og kielke Beilers Minde. Men Gud holdt sin Haand over ham, og stedse befæstedes hans Haab, at Gienfyns Timen engang vilde flaae for ham og Eline.

Imidlertid blomstrede hun stille og huldsaligt og vandrede ret ofte til det brusende Vesterhavs Strand, — ei som forhen kiel og smilende, men med Blikket mod Jorden og sagte Fied, thi hun folte Dieblikket nærme sig, da hendes Livs elskeligste Betydning skulde udfolde sig. Naar da den blanke gyldne Glød, som i hiin mørke Afstedstund, langsomt og høitideligt nedsteg i Bølgen, da var hendes Hierte bristefærdigt, og hun udbrød, grædende sine modige Taarer:

„Skal vel mit Hierte Dig imøde flaae,
 Du gyldne Liv, naar Du paa Buen blaae
 Fremstig r blussende i Morgenrøden?
 Kan Hiertet i sin Hytte snevr og trang,
 Dmspændt af Dvater, banke Matten lang,
 Naar alt Din Nedgang vier det til Døden?“

Saaledes gled nu Liden: Halvor stred mandelig under Dankongens Banner; Eline bad og græd og venskede taalmodig, men Begge havde de ligesom vexlet Siesle. Thi Halvors svævede ved Vesterhavets Strand og Eline's i Kampens døvende Larm. Derfor hændte det sig ofte, at Halvor, naar hans Sværd faldt tungt paa Fiendens Isse, med barnligt glade Blik saae frem paa den blodige Valplads, som om han ved Eline's Side brød Blomster paa Sletterne i hans elskede cimbriske Fodeland, og ofte naar Eline stille og betænkksom sad ved den snurrende Rok, blussede Heltmodets Purpur paa hendes Kinder og hendes Dine flammede som i feirende Henrykkelse.

Som nu den ellefte Maaned nærmed sig sin Ende, da led det Tordenbudskab for hendes Dre, at Halvor var falden i Striden. Nær havde hendes Hierte bristet; hun segnede i sine Knæe, bedende til Gud om Barmhiertighed i denne haarde Prøve. Og han hørte hendes Livet vendte tilbage i hendes Bryst, saa Hiertet slog sit vanlige Slag, og hun dannede en Gravhøi i Dalen, og lagde en Seierskrands paa dens Grønsvær, velsignede i sit Hierte den troe og kielke Veilers Minde.

Dagene randt hen, de bleve til Uget, og disse til Maaneder. Eline tilbragte dem stille, fordybet i sig selv. Naar Ingen saae det, listede hun sig til sin Halvors Grav, og her fældede hun sine sødeste Taarer. Bleg var hun vorden som Nattens blegeste Stierne,

men Fred boede i hendes Hierte. — En Dag — det var den første efter hiint Budskab om Halvors Fald — vandrede hun i Morgenrødens Skjær ved Stranden. Og paa det hellige Sted kastede hun sig i Sandet, kyskede det uafsladeligt og blandede sine Taarer med Duggens skinnende Perler. Hun mindedes Ringen, Halvor i hiin mørke Afkædsstund havde sat paa hendes Finger. Den blinkede endnu hulbt og venligt som da. „Saa vist os Himlen har foreent, saavist jeg skuer Dig igien!“ Disse Halvors Ord løbe idelig i hendes Hierte. Hun tog Ringen af, trykte den til sine Læber, og saae nu først paa dens indre Side Ordene: „Kierlighed er evig“ da giennemstrømmede paa eengang de saligste Følelser hendes Siel; hun udstrakte sine Arme mod Osten, som vilde hun favne den stigende Soel. „Saa kan da Halvor ei forlade mig, og jeg ei ham“ — saa talte hun med Fred i Hiertet, Diet hvilende paa Havets Flade —

„Saa vist os Himlen har foreent, saavist
Jeg skuer Dig igien“ — her eller hist?

det er mig ligemeget, thi jeg veed, at Kierlighed er evig!“ — Som hun nu saalunde talte, steg Solen stedse høiere og see! ubi dens Straaler svømmer en Baad henad Havet og Halvor, helbredet for sin dødelige Wunde, ligger i sin Bruds Favn. Da blusser atter Kindens Lilie. Truffen af Glædens Lyn hun slumrer ind i Døden. Men Halvor knæler for sin Elskedes Liig,

indtil Soel gaaer ned. Da tog han Ringen af den Blegnedes Haand, læste dens Indskrift og kastede den med en fredelig Hilsen i Havet: „Jeg giver dig din Eiendom tilbage, du min Fædrenesstrands susende Bolge, indtil igien engang trofast Kierlighed finder den og gienkiender dens olddanske Sprog. Jeg tilhører ei Jorden meer: kiempet har jeg og elsket, trofast som en Cimbrer, frelst er mit Fødeland og jeg drives af en mægtig Længsel efter at følge min Brud did, hvor troe Kierlighed rækkes Krandsen. Mit Stov hvile hos Eline's, min Siel være Herren naadig!“

Saalunde bad han, vaagende over sin blegnede Brud, der smilte i Døden som en slumrende Engel. Næste Aftenrøde flammende blegt i Westen — hør! — da lyder Kirkeklokken og sorgklædte Ynglinge og Ungmøer bære begge de Indslumrede til Graven. Paa Halvors lagde man en Seierskrands af Evighedsblomster, men paa Eline's plantede man et Rosentræe, hvis Blomster, Kierlighedens Billed, skulde minde om hendes sidste Ord: Kierlighed er evig.

Næste Morgengrye saae Fiskerne det heel underligt klink og skinne over Vandet, og hen over dets Flaade tonedet det, som fra Englemunde:

„Bort Mørket soaver
 For Solens Glød;
 Hvor Kierlighed lever
 Er ingen Død!“

R o s e r n e .

Fader Erdvolf havde en stor Have, som han dyrkede, og som ærligt ernærede ham, men han havde ogsaa tre Døttre, og deres Navne vare: Bertha, Malvina og Rosaura. Alle vare de mandbare og havde alt hver sin Veiler, men Fader Erdvolf var for fattig til at understyre dem, og uden Udstyr vilde Bertha's og Malvina's Friere ikke ægte dem. Den lille Rose's Veiler derimod agtede ikke hendes Armod, men vilde ægte hende jo før jo hellere. Faderen begyndte alt at vige for hans varme Bønner, da der med eet kom Krig i Landet. De tre Veilere vare gode Kæmper, og de ginge med i Krigen. Skrive kunde de ei, hvorlunde det gik dem i Kampen; Malvina og Bertha trøstede sig midlertid som de bedst kunde, men Rose græd sine modige Taarer og bad ret trofast for sin Veilers Baabenhjælle. Denne havde givet hende en Bouket, den pleiede hun ret omhyggelig og plantede den i frie Land, og gjorde Afstæggere af den, at den udbredte sig til en mægtig Hække, og bar Blomster i Mængde og glødede som kongeligt Purpur eller som den blussende Aftenrøde.

Da Blomsterne duftede sødest, kom Kæmperne tilbage. Men de kom ikke alle, som vare udgangne; Malvinas Veiler var falden, og hun hylede og græd. Dog som hendes Taarer standsede og hendes Kinder tør-

redes, blev hun atter glad i Hu og hun spegede og sang som tilforn. Og det traf sig, at Rose's Brudgom, der drog ud som en vakker Yngling, og nu var bleven meget smukkere, vakte Malvina's Kierlighed. Men ustadig var han bleven i fremmed Land, og da han nu var møet af Roses Kys, kysede han Malvina. Det mærkede Rosaura, og begyndte at blegne. En Aften, Venus var indhyllet i Regnskyer, listede hun sig ned i Haven, og paa Blomsterbladene under Hækken sank hun ned og døde. Under Hækken begrov hende ogsaa Fader Erbvolf. Siden efter, da hans Smerte begyndte at give efter, friede den slemme Morder til Malvina, og den gamle, svage Gartner bestemte Bertha's og Malvina's Bryllup til een og samme Dag. En Timestid før Vielsen ginge Brudeparrene omkring i Haven. Da de kom til Hækken, brød Bertha's Beiler en Knop, og gav hende den: hun brast i Taarer, thi hun tænkte paa Rose. Den Trolose vilde gjøre ham det efter, og bryde en til Malvina, men han stak sig saa dybt, at han lod den fare, og hans Haand blødte stærkt, og fra Jorden raabte det: Bee! — Saaledes gaaer det endnu stedse. Naar en Trolos vil bryde en saadan Blomst, saa stikker han sig dybt og i Bladene suser det: Bee! — Men hvo der bliver troe, som den salige Rose, han bryde sin Møe en heel Bouket, og Tornene skulle ikke saare ham. De Folk, jeg her fortæller om, ere døde

for mange hundrede Aar siden, men de heilige røde
Blomster kaldes man endnu stedse Roser til Rosaura's
Ære. (E. Holtei.)

Forglem mig i en.

Lucas og Eglé vare blandt Arkadiens Hyrder og Hyrderinder det skionnestte Par: deres Kierlighed og Trostkab var bleven et Ordsprog ved Alphei Bredder. Da kaldte ham en Dag hans Faders strænge Bud til Staden, for at imodtage en døende Onkels Velsignelse og Arv. Eglé stialv for sin Boilers Trostkab, fordi han nu blev langt rigere end hun, men endnu meer, fordi han første Gang fulde gaac til Staden, om hvis forføreriske Skionsheder de gamle Hyrder vidste at fortælle saameget. Men hun vovede ikke at røbe ham sin Frygt og at advare ham; thi hendes Mistanke kunde jo krænke ham. Dog da hun i Skizmissens Dieblik vilde række ham Haanden og omfavne ham, da vældede en Taare af hendes Iseblaae Die og faldt i Græsset ved hendes Fod. Og see, en Blomst, med hvilken ingen Hyrdinde endnu havde smykket sin Barm, stød diebliffelig, som ved et Underværk, frem af det vaade Græs, og paa sine smaae Blade bar den den Grøedendes Dienfarve.

Hun plukkede den Første, taug og rakte sin Elsker den.
 Men Lucas forstod hende, og kaldte den lille Blomst:
 Forglem mig ei! — Endnu idag bærer den dette Navn
 og er mangt et elskende Par helligere end Rosen og
 Myrthen. (W. Müller.)

Troe, Haab og Kierlighed.

Troe er fra Himmelens Hvalving nedrundet,
 Troe er den evige Saligheds Wei; —
 Troet jeg har! — saa jeg Weien har fundet
 I Labyrinthen; — men ud fandt jeg ei.

Haabet — naar Glædernes Solglimt er svundet —
 Følger os trofast paa Taarernes Wi; —
 Haabet jeg har! — ak, men Kuffet mig fundet,
 Haabet mig saared', men trostede ei.

Elskov med magiske Baand har ombundet
 Menneffet — Roser den strøer paa dets Wei; —
 Elsket jeg har! dog kun Tornene fundet,
 Hvor Roserne bleve, det veed jeg ei.

(Castelli.)

Hvad er Venfkab?

Et Barn i Tillid og i Kierlighed,
 En Yngling, trofast, diert og usfortroden,
 En Olding udi Wiisdom, og i Døden
 En Engel, som tilvinker Hjertet Fred.

(Th. Hell.)

Kaff bobet, halv vundet.

I Mandags har jeg stuet hende,
 I Tirsdags var jeg alt forført,
 I Dag jeg en Billet vil sende,
 Paa Torsdag bliver Slutten rørt.
 Paa Fredag til den hulde Pige
 Paa Frierie jeg tiat vil gaae,
 Paa Løverdag hun ja vil sige,
 Paa Søndag skal vort Bryllup staae.

(Niemejer.)

Synderlig Dods-Anmeldelse.

Min Mand sov ind i Egheden —
 Sid sødt hans Afte hvile maa!
 Med Læder handled' han hernelen —
 Jeg gior fremdeles ligesaa.

Hyperboler.

Den berømte Bassist Fischer, der for ikke længe siden gæstede Danmarks Hovedstad, sang i Operen *Brennus* den bekendte Arie: *Roma superba, con amore*, og satte alle Tilhørere i Forbauselse ved sin Stemmes Dybde. Nu naaede han Cadenzen. Orchestret taug. Han gik fra Tone til Tone, stedse dybere og dybere. Ingen Tilhører aandede meer. Intet Instrument, ingen Phantasi naaer Dybden af hans Stemme. See, da stiger han endnu fem gevaltige Toner nedad, og slaaer der en Trille, saa det drøner i Huset. — Morgenens efter besigtigede en Bygningskommission Husets Fundament. Et godt Stykke var indfaldet. Reparationsomkostningerne beløb sig til 3 Rthlr. 2x Grosch. 8 Pfenn.

En fortalte om et Ekko som gientog ni og halvfemsindstyve Gange. „Bagatel,“ sagde en Anden, „paa mit Gode er et Ekko; naar jeg tilraaber det: god Dag, Miß Ekko! svarer det: tusind Tak, Herr Baron.“

Tosffel kom tilbage fra en Reise. Han fortalte de lyttende Bønder i Kroen om de Begivenheder, der

vare møbte ham paa hans Vandring. „J kan troe mig paa mit Ord“, sagde han, „jeg har været lige ved Verdens Ende; endnu et Skridt, og jeg havde traadt paa Intet.“

Et Diereldne fortæller: To glubste Bjørne aabte hinanden saa reent op, at der tilsidst af dem begge To ikke var mere tilbage, end en lille Bunke Haar.

Paa Reformationstiden var der i Frankrige to Brodre. Den Ene blev ved den gamle Troe, den Anden hylkede Calvin. Disse udfordrede hinanden til en Ordkamp i Brüssel, med den Betingelse, at den, der blev overbevist om Vildfarelse, skulde træde over til den Andens Religion. Og see, Begge talede med saamegen Klarhed, Kraft og Estertryk for deres Troe, at Katholiken blev en Rietter, og Rietteren vendte tilbage til de Rettroendes Saareste. Saaledes aad den ene Bjørn den anden op.

Uf dette Skrift udkommer fra Aarhus Stiftsbogtrykkerie for det første et Heste hver anden Maaned, 6 a 7 Ark stort. At udkomme maanedligen er dets Bestemmelse, saasnart det ved Subskription Kadsløs kan werde fremmet. Hvert enkelt Heste vil komme paa 1 Rbdlr. Subskribenter erholve det endnu en Trediedeel ringere.

Eugenia Mello.

Napoleon Buonaparte's første Kierlighed.

(Et Brudstykke af hans Selvbiografie.)

// Ved Statholderen Hr. de Marbeuf's Godhed sendes jeg til Brienne, hvor Kongen af Frankrige i en berømt Skole underholder en Mængde unge Mennecker, bestemte til at myrde deres Brødre, opbrænde Skibe og omstyrte Mure. Dette Studium, hvis Resultater vedligeholde Magten og ere Herskernes første Grund, stemmede fuldkommen overeens med min Karacteer. Jeg tænkte mig allerede, hvorledes jeg i Fremtiden vilde vorde nødt til at understøtte min Villie og mine Planer med Svovl og Salpeter. Født itlandt ufrugtbarø Klipper, saae jeg mig med Glæde henflyttet paa Frankrigs yndige Sletter. Dets Indvaaneres Ustabighed og Letsind samstemmede aldeles med mine ærgjerrige Planer. Ifølge mine Grundsætninger forsømte, eller

rettere, foragtede jeg alle ubetydelige, eller blot behagelige Studier. De abstracte og tørre Videnskaber vare de eneste, jeg skænkede min Opmærksomhed. Læreri og alvorlig Læsning forøgede dagligen min Siels Kraft og Tørst efter Vre. Jeg fulgte ikke Mængdens Exempel i Galget af de Mænd, jeg agtede eller beundrede. Det vilde have ydmyget min Stolthed, at ligne Andre i Noget. Hvor glad ordnede jeg ikke i min Indbildningskraft disse overordentlige Mænd, Skabningens Mesterstykker, som — idet de pludselig hørrede sig over deres Lige, viiste disse, at de vare bannede af ædlere Stof! Ordet: „Tyran“ syntes mig at være et Navn uden Betydning, opfundet af feige Sieler, for at betegne et høiere Væsen, de ikke kunne ligne. Cæsar, Sylla, Prindsen af Dranien og Cromvel vare mine Indlingshelte.

Skøndt Vergierighed flammede i min Siel, gløbede dog tillige mit Hierte af Kierligheds Længsler. En ung Pige, eneste Datter af en simpel Indvaaner i Brienne, havde tildraget sig min Opmærksomhed. Den interessante Mello var ligesom jeg sexten Aar gammel. Hendes Skabning var smuk, hendes Træk fine og himmelske. At gjøre hendes Bekjendtskab var vanskeligt; thi hun var meget dydig og desuden syntes den Stand, hvorfor jeg var bestemt, at aabne mellem mig og hende et svælgende Dyb. Forgjæves havde jeg paa Spadseregangene søgt at tiltrække mig hendes Opmærks-

somhed. — Endelig besluttede jeg hemmelig at tilstille hende en Billet, i det hun forlod Kirken. Næste Søndag bestemte jeg til Udførelsen af min Plan. For ret at betragte hende, stillede jeg mig ligeoverfor hende. Hendes rene og uskyldige Træk, hendes brændende Andagt, og den hiertelige Snderlighed, hvormed hun bad til den Evige, forandrede pludselig min Plan, jeg følte at Herrens hellige Tempel ikke var Stedet til dens Sværksættelse.

I min Tvivlraadighed henvendte jeg min Opmærksomhed paa Faderen. Jeg erfoer, at han til Tidsfordriv dyrkede et lille Stykke Jord, der afskilttes fra hans Huus ved en bred Grav med rindende Vand, som han kom over ved Hielp af et Bret, der med begge Enden hvilte paa to Væle. Pludselig blev denne Plads Maalet for mine eensomme Vandringer; den var blot indhegnet med en meget lav Hække. Min Elskedes Fader havde ofte bemærket og tiltalt mig. En Dag lod jeg som jeg saae efter nogle smukke Tulipaner: han bad mig trine ind i Haven. Jeg roste hans fienne Anlæg. „Min Herre,“ sagde den kiere Mand, „næst Gud og min Datter er min Have det kiereste jeg eier.“ Han fortalte mig, at han i to Aar begræd Tabet af en Hustru, han vilde have fulgt i Graven, hvis ikke hans unge Datters omme Trøst havde lindret hans Kummer, og at han havde forladt sin Stand for at leve i Rolig-

hed af sin Formue. Datteren nærmede sig. Synet af hende gjorde et uudslætteligt Indtryk paa mit Hierte. Hun var saa skion! Det var den rene Uskyldighed, forskionnet af alle Ungdommens Indigheder. Hendes Fader begyndte: „Her er en Herre, som ligner Dig, min Datter. Han elsker Blomster lige saa høit som Du. Lad ham see de smukkeste vi har.“ Hun lod sig det ikke sige to Gange. Det Skionneste der var i Haven blev mig viist med en Artighed som fortryllede mig.

Jeg elskede Tomfrue Mello ubeskrivelig høit. Ei hendes Indigheder, ei hendes Uskyldighed allene havde fortryllet mig; men ogsaa Reenheden af hendes Sprog og Balget af hendes Udtryk. Jeg vidste ikke, at hun var opdraget i et Kloster, og at hendes Forældre Intet havde sparet, for at danne hendes Forstand og forædle hendes Hierte. — I fiorten Dage besøgte jeg Haven meget ofte, uden dog at komme Naalet nærmere.

Som jeg endelig en Dag gaaer og grunder ved Bredden af den Bæk, Hr. Mello hver Morgen skulde over, faldt mine Dine hændelsesviis paa Brettet, der tiente ham til Broe. Lynet er mindre hastigt, end den Beslutning jeg fattede. — Midt om Natten stiger jeg over Skolens Havemuur og iler hen til Bækken ved Mello's Have. Med en Tang trækker jeg Sommene ud, som fæstede den ene Ende af Planken til Pælen og lægger hiin saaledes, at den kun meget svagt kom til at hvile paa denne. Det var umueligt at mærke at den var

flyttet, thi Enden skjultes gandske i Jorden og i det
 Grønsvær, jeg meget behændigt lagde ovenpaa for in-
 gen Mistanke at vække. Jeg vidste hvad Tid Hr. Mel-
 lo pleiede at gaae i Haven. Jeg lod, som jeg lystvæn-
 drede, efter Sædvane, ved Siden af Haven; jeg var
 let paaflædt, og svømmede godt. Jo nærmere Man-
 den kom Snaren, desto voldsommere slog mit Hierte.
 Neppe havde han sat Foden paa Brettet, før Enden
 gled ned af Pælen, og den fiere Mand faldt i Vandet
 med et høit Skrig. Jeg løber til, kaster mig i Bæk-
 ken, dykker under, griber den Gamle, der allerede var
 sunken tilbunds, og bringer ham paa det Tørre, ikke
 uden den yderste Anstrængelse, thi Bredden ragede høit
 over Vandet. Nogle Personer i Nærheden havde væ-
 ret Vidner til Optrinnet og kom os til Hielp. Jeg
 behøvede den mere end Hr. Mello. Udmattet af mine
 svære Anstrængelser, begyndte jeg at vakte. En kold
 Sved bedækkede min Pande, jeg segnede om og styrtes
 ned i Bækken, hvor jeg vilde være druknet, hvis man
 ei havde frelst mig. Jeg havde tabt al Bevidsthed, jeg
 aandede ikke mere; man troede mig død. Hr. Mello
 lod mig bringe hjem til Sit. I tre Dage var jeg nær-
 mere Døden end Livet. Den Fierde vaagner jeg plud-
 selig som af en dyb Søvn; i konvulsiviff Bevægelse
 springer jeg op i Sengen. Somfrue Mello sad der alle-
 ne. Hun omfavnede mig med sine Arme for at holde
 mig tilbage paa Leiet. Pludselig aabnedes mine Dine.

Hvilket Syn! Hun bøiede sig over min Seng, viste mig den ommeste Omhue og sældte Taarer over mine Lidelser. Denne pludselige Overgang fra Dødens Favns til min Elskedes, saamegen Fryd kan ikke males: neppe kan den seles. Endnu kunde jeg ikke høre, ikke tale, men jeg saa e min unge, min uskyldige Veninde. Ak! har jeg i mit Liv nydt nogen Fryd, da nød jeg den i dette Dieblik.

Jeg bedrede mig daglig; imidlertid vidste jeg at indbilde Lægen, hvor farligt det vilde være at bringe mig for hastigt tilbage til Skolen. Jeg blev endnu fem Uger hos Mello's. — Staaende vilde min Elskede ikke have indtaget større Rum end en Kvadratfod: skulde man troe, at Besiddelsen af denne ubetydelige Deel af den levende Verden har kostet mig mere Noie end de uhyre Erobringer jeg gjorde i mine følgende Dage? Ja, naar siden min Uergierighed sønkede en Nabokonges Trone, har dens Besiddelse kostet mig mindre, end denne Piges. „Nabokongen“ — saa talte jeg til mine heltemodige Krigere — „Nabokongen er mine Planer iveien. Hans Trone maae styrtes i Stovet, hans Hæres Magt maae sonderknuves.“ Jeg talte — og kort efter var han enten paa Flugten eller i mine Hænder. Underledes var det med Jomfrue Mello.

Endelig en Morgenstund da Fader Mello som sædvanlig var i Haven, gjorde jeg hende Tilstaaelsen af min Aierlighed. Med Utaalmodighed ventede jeg, hvad den

unge blufærdige Pige, der første Gang befandt sig i denne Stilling, vilde svare: „Bonaparte,“ begyndte hun, „De glemmer hvem De er og hvem jeg er. Min tilkommende Mand maae være af samme Stand som jeg selv. Jeg kender ikke Deres Familie, men den Opdragelse De nyder, er mig Borgen for, at De er bestemt til at vælge Dem en Ledsagerinde af anden Stand end min. Var De født min Lige, da vilde den Tjeneste, De har viist min Fader, det, De har lidt for hans Skyld, og — jeg nægter det ikke — selv mit eget Hierte stemme mig for Deres Onsker; men nu kan jeg ikke vorde Deres: hverken vil eller bør jeg altsaa høre Dem i Fremtiden. Buonaparte, lad ei min Ungdom eller Uerfarenhed indgyde Dem det Haab, at jeg kunde forandre mine Tanker. Jeg forsikrer Dem, at jeg føler, hvormeget jeg vover ved at være allene med Dem: jeg føler, at har jeg engang elsket, da vil jeg vedblive at elske til mit Livs sidste Dieblik. Det er sandt, jeg skylder Dem meget, og De kan til mit sidste Dieblik være vis paa min Erkiendtlighed; men jeg kan ikke mere leve under eet Dag med Dem. Dag igien fat paa Deres Studeringer, vend tilbage til Skolen. Siig ikke nei, thi jeg erklærer Dem, at jeg siger min Fader Alt.“ — Neppe havde hun udtalt, før hun, uden at oppæbie mit Svar, forlod mig.

Hvis nogen Dødelig har været i Besiddelse af den store Kunst, i vanskelige og afgjørende Dieblikke strax

at kunne fatte en Beslutning, da har det været mig, Forgæves søge de elendige Dognskriblere, der have høvet mig til Skyerne før mit Fald, at fradømme mig hine Egenskaber. Qvinde, Folkeslag og Monarker have lært dem at kiende. Jeg har viist dem i Kierlighed, Statskunst og paa Wrens blodige Mark. Lægger man nu til hine Naturens herlige Gaver: en Jernvillie, en urokkelig Fasthed i mine Planer, da nodes man til at bekiende, at jeg har fortient min Lykke, mine Triumpher og min Navnkundighed.

Hvis man ei vil tabe sig blandt den almindelige Hob, hvis man vil giøre sig berømt og navnkundig, da bør man aldrig afvige fra Grundfætninger, man offentlig har hyldet. Fast og urokkelig bør Mandens Villie være: før maae han gaae tilgrunde, end lade sig bortskrække af mødende Hindringer; da først kan han foreskrive Andre Love. Vil man siige, at en saadan Mand Ingen vil ligne, ingen Lykke vil giøre: da svarer jeg, at netop Uligheden hæver ham over Andre og at de første Mænd i Revolutionen paa denne Maade have skaffet sig et Navn. — Den Mand, der tilbageskalder sin Mening, ti Minuter efter at have yttret den, som opgiver sine Planer ved de første Vanskeligheder, der møde ham, er ikke andet end en talende Maskine, en Bold for Hændelserne og for den første Dødelige, der har Mod nok til ved dem at hæve sig. I de femten Aar, jeg var Frankrigs Hersker, har jeg altid fore

agtet saadanne Mænd i mit Hierte; brugte jeg dem undertiden, da var det i den Overbeviisning, at de overalt vilde vige for min Willie.

Det er sandt, en fast og ubøielig Mand kan stundom falde saavel som Andre; men det er sjeldent, og falder han, da hæver Jorden og hans Navnkundighed hæver sig over hans knuste Vældes Ruiner. Ingen har herpaa givet Verden et minderværdigere Exempel end jeg. Mit faste og ubøielige Sind har brudt mit Scepter; men mit Fald har rystet hele Jorderig; efter Aarhundreder vil man vide at tale om min Vælde, min Heltedaad og min styrkede Trone. Ja, den er styrket, men mine Bedristers Glands omstraalet dens Græs. Jeg søger ikke Døden, men hvis jeg ei kunde undgaae den, rolig og uforfærdet vilde mit Hierte staae dens Time imøde. Tanken om det ubødelige Navn jeg laader tilbage paa Jorden, skal hårde mit Mod.

Jeg iilte op paa mit Kammer og endnu samme Aften erholdt min Elskede følgende Brev fra mig:

„Aldrig ansaae jeg det for en Brøde i Livets skønneste Alder at tilbede en ung, smuk og dydig Pige. Hader De mig ikke, hvorfor er De da min Lykke imod? Jeg beundrer Deres Klogskab og Fasthed, men, troe mig Eugenia, De overdriever begge Dele. Min Familie er ikke adelig, min Formue neppe saa stor som Deres, og den Bane jeg vandrer, kan jeg forlade, hvis det kan bringe

mig Dem nærmere. Alt taler til min Fordeel, og hvis ikke Deres Hierte hader mig, da har De Intet, hvormed De kan forsvare Deres Kilde. — Eugenia, i Morgen er Buonaparte ikke mere under samme Tag som hans Siels tilbedede Veninde, og, hvis De forbyder ham at komme tilbage, selv som Deres Faders Ven, vil han aldrig mere giensee det Huus, hvor De første Gang bragte hans Hierte til at banke.“

Buonaparte.

Nogle Timer efter sagde jeg Hr. Wello, at jeg Dagen efter vilde forlade hans Huus. „Min kiere Ven,“ ristalte han mig, „jeg vidste at denne Dag engang maatte komme, og dog kan jeg ei uden Smerte see den saa nær. De har reddet mit Liv, unge Mand. Besøg mig ret ofte, kom hid at nyde Deres Bærk. Kom hid at modtage Forsikringerne om min og min Datters Erkiendelighed.“ — „Dja, min Fader!“ svarte hun sprig, „hvis Hr. Buonaparte for stedse berøvede os den Glæde at see vor Belgiorer, vor Ven, fort — Din Redningsmand; hvis vi ikke vare mere for ham end ligegyldige Bæfener, at, det vilde være at volde os en grusom Smerte og dertil troer jeg ham ikke istand. Han veed, hvor høit vi begge elffe ham.“ — Ordet: „begge“ udtalte hun med Inderlighed. Jeg saae at mit Brev havde naaet hendes Hierte, og at hun ved min Fraværelse kun vilde undsløye den Fare,

der er forbunden med en ulige Kierlighed, og ei berøve sig et ømt Venſkabs rene Fryd. — „Frygt ikke,“ svarte jeg, „er Buonaparte end ikke født til at være lykkelig, for at bedrøve sine Venner, er han ikke ſkabt. Er jeg Dem ikke uvelkommen, da vil jeg benytte mine ledige Dieblikke til at kalde mit Minde tilbage i Deres Faders Hierte, og i Deres = = =“ Morgenens efter vendte jeg tilbage til Skolen, uden at ſige det til noget Menneſke i Huſet. Hefligt slog mit Hierte, da jeg fra Eugenia's Haand modtog følgende Linier:

„Da De ſagde min Fader, at De maatte forlade os, ønskede jeg mig til Lykke med det Offer, De bragte min Rolighed. Jeg kiendte dets fulde Værd. Ja, min Ven, jeg veed, at De elsker mig; hvorfor kan jeg ikke bede Dem elſke mig for ſtedſe! — Buonaparte, jeg veed ei hvad der venter mig, men jeg gav i Dag mit halve Liv for at være Deres Søſter.“
Eugenia Mello.

Min ugiengieldte Kierlighed kaſtede mig paa Sygeleiet. Man bragte mig bort i en affides Deel af Skolebygningen. Eugenia beſøgte mig ledsaget af ſin Fader. Jeg ſamlede alle mine Kræfter og tilſkred hende følgende Billet:

„Snart ſkal jeg altsaa høre Dødstimen ſlaae, min elſkede Eugenia! Neppe i Livets Morgenrøde ſkal Din Tilbeder nedſtige i Evighedens Svælg! En elſket Piges Haand har udſtødt mig af de Lea

vendes Jord. Døden er vorden min eneste Tilflugt; jeg føler den, jeg ønsker den, jeg nedbeder den af Himlens evige Godhed. Eugenia, hvis engang Tilfældet, eller Dit Hjertes Medlidenhed, bringer Dig til den Hoi, hvorunder mit Støv hviler, da sig Du til den Veninde, som ledsager Dig: „Denne Grav skifter Levningerne af en Ulykkelig, som elskede mig høiere end sin Tilværelse.“

Buonaparte.

Dagen efter stode Fader og Datter ved mit Leie. Hun var bedrovet og bleg. Med Hestighed greb hun min Haand, trykte den, og lagde et Papiir i den, uden at den Gamle mærkede det. Hvor hastig giennemløb mine Blikke de søde Linier! Hvilken Fryd giennembevende mit hele Væsen! Hun vægrede sig ikke mere; mit Liv var i Fare, det var for meget for hendes smaa Hjerte. Jeg skulde leve for at elske og gienelskes. Men hvem kan beskrive det — læse maae man hendes egne Ord:

„Lev, Buonaparte; lev for at elske den Ulykkelige, som gienelsker Dig af sit Hjertes hele Syld. Ja, Buonaparte, jeg elsker Dig høit og inderligt. Forgjæves har jeg prøvet Alt, for at bekjempe mit Hjertes Følelser: mine Grundsaetninger have maattet vige: Din Fare har kronet Kierlighedens Værk. — Jeg skulde have berøvet Dig Livet! Dig, som har reddet min Faders Liv.

En saadan Utafnemlighed vilde Himlen engang straffe. Elskede Buonaparte! Den 7de Junii begyndte mine Dage; det er i Dag min Fødselsdag: jeg er sexten Aar gammel. Dgsaa Du begynder i Dag et nyt Liv — vaagn op ved Kierlighedens søde Stemme; forjag de mørke Tanker, som omtaage Din Siel. Da Din Stiebne er i Din Eugenia's Haand, skal den vorde gandske som Du ønsker den. Jeg vil alt hvad Du vil. Jeg vil leve for Dig, ved Dig, i Dig, men jeg vil have et Navn, jeg vil kaldes Din Kone. Eugenia Din Kone! = = = = føler Du, Buonaparte, Ordnes hele Bøgt? Din Elskerinde kiender intet skionnere end dette Navn. Det er den Punct, hvori alle mine Dnsker herneeden forene sig. Glem ikke, at hvis jeg skal tilhøre Dig, da skal Vissheden om, at Eugenia's Elsker aldrig vil vorde en Andens Mand, være Betingelsen."

Din Eugenia.

Dette Brev bragte snart min forrige Helbred tilbage. Første Gang jeg igien besøgte hendes Faders Huus gav jeg hende en Billet omtrent saalydende: — „Himlen give, at jeg kunde række Dig Haanden ved Alterets hellige Fod, og offentlig kalde Dig min Kone! Men, min elskede Eugenia! Jeg maae arbejde mig frem. O, naar engang mine Kaar tillade mig det, hvor glad vil jeg da møde Dig i Herrens hvælvede Tem-

pel for at gientage og stadfæste den hellige Eed vi svore i det Skjulte! I Nat Klokken tolv mødes vi i Buegangen i Din Faders Have. Her under Himmelens glindsende Hvalving ville vi sværge hinanden Trofskab i Liv dog Død. Gud skal være vores Vidne, og de Stierner som blinke under hans Trone, skulle høre vore Eeder."

Uldrig har nogen ærgierrigere Mand end jeg be-
traadt Verdens Skueplads: Skulde man da troe, at jeg
har længtes mindre efter Besiddelsen af en Trone, end
efter den Time, der skulde forene mig med min Elskede?
En Monark allene kan føle Sandheden af mine Ord.
Han allene kan sige, om en stor politisk Begivenhed,
eller en glimrende Seier ikke ofte har frydet ham min-
dre, end en tilbødt Qvindes søde Kiertegn. — Det er
sandt, høit staaer Heltens Hjerte i Kampens Larm,
blinkende Sværde fryde hans Dø og Ildsvælgens
Lorden lyder sødt i hans Øre; som en Halvgud staaer
han der, et høit Maal for den sigtende Fiende. Kug-
lerne hvine om hans Hoved og han staaer fast: Svær-
dene søge hans Brøst og han skialver ikke: Faren er
ham nær og han kiemper som en Mand. Falder han,
da veed han at døe, og seirer han — hvad kan da ligne
hans Fryd? Intet uden Kierligheds salige Glæder.

Vi vare midt i August; Dagen havde været bræn-
bende heed. Mod Aften formørkedes Himlen af sorte
Skyer. Klokken slog elleve, og allerede var jeg paa

Veien til Mello's Have. Klokken var paa Slaget tolv — jeg lytter, kaster mit Blik i det Fjerne, seer Noget bevæge sig: det er Eugenia; mit Hierte har kiendt hende giennem Mattens Mørke; hun er i mine Arme. Pludselig river hun sig løs, og siger: „Min Ven, det er over Midnat! først lad os sværge hinanden Trofskab i Liv og Død.“

Uveiret havde nærmet sig: Tordnen begyndte at rulle over vore Hoveder. — „Himlen være Vidne til vore Løfter,“ sagde jeg, og vi svore. Den frygtssomme Eugenia kaldte mig sin Mand. — Pludselig gennemsløres de sorte Skyer af blinkende Lyn og Tordenen ruller frygtelig. Eugenia slider sig atter løs, knæler og udraaber: „Barmhiertige Gud, jeg har ikke syndet!“ reiser sig og iler op paa sit Kammer. — Tordenen ledsagede mig hjem og Lynet viiste mig Vej. Istedetfor at forfærde min Siel, syntes det tvertimod at laane den Kraft og Styrke. „Hvor han er stor og vældig“ — sagde jeg til mig selv — „han, som saaledes tordner over alle Verdner! Flammende Lyn og hylende Storme forkynde hans Magt. — Fra mine Barndoms Dage har et Uveir stedsse været mig et herligt Skuespil, og den Fryd jeg føler ved de Duvæltninger det anretter i Naturen, vil følge mig i Graven. Mere end een Gang har jeg i min Krafts flønneste Dage, naar Uveir rystede Jordens Grundvold, ønsket at Himlene maatte opløses, for at jeg kunde hæve mig paa Braget af deres Hvælvning og randsage deres Stof.

Eyv til otte Maaneder havde min Lykke været, da Bispen i Autun, Hr. de Marbeuf, skrev til min Lærer, at han ønskede mig hos sig i en Tid af sex Uger. Reise maatte jeg: det gjaldt min Lykke. Eugenia hensjød i Taarer. Hr. de Marbeuf modtog mig som en Son. Efter hans Dom havde jeg i mine Studeringer gjort udmærkede Fremskridt. En agtværdig Oldings Ugtelse er en skarp Spore for et ungt Menneſke, som brænder af Begierlighed efter at have sig over den almindelige Hob. Ei heller forsømte jeg Noget som kunde vinde mig hans Gunst. Ikke destomindre havde nær en ulykkelig Uforsigtighed berøvet mig hans Venſkab og alt Haab om min Fremtids glimrende Lykke. — Hver ottende Dag skrev jeg til Eugenia og hun svarte mig ndiagtigen. Jeg brændte alle hendes Breve. Tilfældigviis blev en Dag nogle Linier liggende paa Gulvet. En Tiener finder dem, læser dem og leverer Bispen dem. Saaledes lode de: — „Levende føler jeg Din Fraværelse. Ei kan Du tvivle derom, min elskede Ven! Du kender mit Hierte, Du veed, at jeg til mit sidste Suk er Din troe og omme Kone, Eugenia Buonaparte.“

Hvis Brevets Datum eller Stedets Navn havde været der, da havde det været forbi med mig. Da Bispen havde læst de ulykkelige Linier, troede han i dem at finde Spoor til et hemmeligt Ugteskab. Forbitret over at have feilet i sin Dom over mig, lod han mig

strax kalde ind i sit Kabinet. Naaden hvorpaa man kaldte mig, indgied mig nogen Mistanke, uden at jeg kunde forklare mig det Mindste. Hvad det end maatte være, besluttede jeg i mit Hjerte, at forsvare mig hvis det skulde behoves. Bredden lyste af Bispens Dine. — „Hvortænge“ — saa begyndte han — „har De nydt den usle Glæde at bedrage alle dem som kiender Dem? at skuffe Deres Lærere og Families Haab? De vender ikke tilbage til Brienne men til Corsika. Hvor har De saaledes kunnet foragte Kongens Naade og Deres Ben-ners Gunst? Læs!“ — Han gav mig Papiret. — Hastig giennemløb jeg Linierne, og strax vidste jeg, hvad jeg havde at gjøre. Her var intet Dieblik at spille. Ufor- sagt svarte jeg da:

„Min Herre! Sikker har De grebet dette svage Beviis for en Brøde, som ei er til, for at lade mig føle, hvormeget jeg afhænger af Andres Belgierninger. Hvad disse Linier angaaer, da udgiøre de en Deel af et Brev som en af vore Slægtninge for omtrent 40 Aar siden skrev til sin Mand, der dengang opholdt sig i Ge-
nua.“ — Disse Ord mildnede Prælatens Brede; men Dieblicket var for gunstigt at jeg skulde lade det blive derved. — „Hr. Biskop!“ vedblev jeg, „aldrig vil jeg glemme, hvad jeg i denne Time har lært. Vorder jeg nogensinde Fader, da skal mine Børns Opdragelse sva-
re til min Formue. Aldrig skal jeg tilbetle dem An-

bred Günst.“ — Prælaten var forvirret. „Unge Mand!“ begyndte han, „det er ikke ædelt at misbruge en Vildfarelse, der har sin eneste Grund i mit Venkab for Dem. Buonaparte, jeg tror Dem uskyldig paa Deres Ord; men kun mit og min Broders Venkab for Dem vil kunne lade os glemme Deres uretsfærdige Dom.“ — Min Hævn var tilfredsstillt. Strax søgte jeg at lade ham glemme mit bitre Svar.

Saaledes endtes denne Sag, hvis Følger havde kunnet gjøre mig uheldig for stedse. Uden Nytte var den mig ei; den gav mig Nøgden til Bispens Karakter. Dsaa er den et uimodsigeligt Beviis for, at det i vanskelige og afgjørende Dieblikke er godt strax at fatte en Beslutning og at en dristig fremsagt og heldig Logn ofte kan frelse fra en overhængende Fare. — Sex Uger vare henrundne og jeg sagde Hrr. de Marbeuf Farvel. Overøst med Belgierninger forlod jeg min ærværdige Ven for at ile i min sømme Elskerindes Favn. Vidste Menneffet fra Tid til anden at berøve sig de sødeste Glæder det kiender, da vilde det snart komme i Besiddelse af den store Hemmelighed, at forsøge deres Værd hundredfold.

Nogen Tid efter kom en af Mello's Slægtninge fra Rheims, for at frie til Eugenia for sin Søn, der var fulgt med til Brienne. Partiet var ei at forkaste. Den unge Thuilker — det var Beilerens Navn — var en vakker ung Mand. Fader Mello vilde Intet

love, uden at have spurgt sin Datter. Denne gav et Svar, overeensstemmende med mine Ønsker. „Min Fader“ svarte hun, „er Deres Datters Lykke dem kjer, da tie om dette Egteffab. Jeg er tilfreds med mit Skiebne, og De vil ikke tvinge mig til at forlade Dem, ikke berøve mig den Glæde daglig at omfavne Dem.“

— Den gamle Nello var en kjerlig Fader. Ei for Alverdens Skatte havde han gjort sin Datter imod. Man sagde Hr. Thuillier Nei paa en høflig Maade.

En Aften iilte jeg, som sædvanlig, til Stævne-møde med min Eugenia, i Nello's Have, da jeg udenfor saae en Mand forfølge et andet menneskeligt Væsen. Dreven af en hemmelig Auelse løb jeg efter dem Begge og naaede dem. Hvor overraskedes jeg ikke ved at see en quindelig Skikkelse indhyllet i et Sløer, modigen og uden at tale et Ord, tilbagestøder en Mand, som — uden at bruge Magt — forlangte at hun skulde give sig tilkiende. „Hvo De end er,“ sagde han, „siig mig Deres Navn. Jeg sværger ved min Ære, at for tie baade dette og denne Hændelse.“ Jeg var rasende over at være uden Vaaben; med Livet skulde han have bødet for sin Nysgierrighed. „Med hvilken Ret,“ sagde jeg, i det jeg rev ham tilside, „fordrer De at vide Hemmeligheder, man ei vil betro Dem?“ — „De er“ — svarte han rolig — „denne Dames Ridder, det er mig nok; jeg vil nægte mig den Fornøielse, at kiende

hende, ei forbi Deres Nærvarrelse kyder mig det, men fordi det ikke er min Hensigt, at forstyrre et Kierligheds-Møde. Tivler De derom, da er jeg beredt til at give Dem al den Satisfaction De ønsker." — Mandens bestemte Tone og især hans ædle Forhold fortrylde mig. Under Striden var Damen gaaet lidt tilside. „Deres Forhold, min Herre!" svarte jeg, „er saa ædelt, at jeg ikke tager i Betænkning at tilstaae, at denne Dame er min Kæreste, at jeg er paa Militarskolen og at det staaer i Deres Magt, at gjøre to Mennesker ulykkelige, som aldrig have fornærmet Dem." — „Frygt ikke," sagde han, „jeg giver Dem mit Navn til Borgen for min Tavshed, Deres veed jeg. Hvis nogenfinde Deres Forbindelse opdages, er jeg altid rede til at bevise, at jeg ikke har robet Dem." Vi gave hinanden Haanden og skildtes ad. Det var min Pige jeg havde frelst; hun var uilt udenfor Haven for at møde mig. Jeg trykte hende mod mit Hjerte og overøste hende med Kysse. Sikker aldrig har nogen Pige sat større Priis paa sin Elfers Kys end Eugenia.

Her er Stedet, at gjøre en Bemærkning over den menneskelige Eliebne. Hvis jeg den Nat jeg mødte Hr. F... de B..... ved Mellos Have, havde sagt: „Min Herre! for at belønne Deres Tavshed og ædle Forhold, skal jeg — saasnart jeg bliver Keiser i Frankrige — gjøre Dem til Minister, Ambassadeur og Statsraad, da vilde han sikkert have leet mig lige op i Dines-

ne og anseet mig for en gal Mand; og dog vilde jeg ikke have lobet mere, end jeg siden har holdt. Han var min Erkiendtlighed værd. — Havde han røbet mine natlige Vandringer, da var jeg bleven bortjaget af Skolen i Brienne, da havde jeg tabt mine mægtige Venner, da var jeg ikke kommen paa Militairskolen, da var jeg ikke bleven Lieutenant, General, Consul, Keiser og Konge; ei vilde det franske Banner have variet i Verdens Hovedstæder; ei heller vilde jeg have givet den undrende Verden det skrækkeligste Exempel paa den menneskelige Storheds Forgiengeligbed. Siig nu, at Nationernes Skiebne ikke hænger ved en Traad!

Hvis Hr. de B. . . . . ved at røbe mig vilde have berøvet mig en glimrende Fremtid, vilde jeg ogsaa have tabt den nærværende Tids søde Dieblikke. Jeg vilde have tabt Dig, min Eugenia! D, snart tabte jeg Dig for evig. — — I fiorten Maaneder var jeg den lykkeligste Elsker. Udmærkede Fremskridt i mine Studeringer havde bestemt mine Belyndere at sende mig til Militairskolen i Paris. Jeg blev underrettet derom ved Pater P. . . . . D., min mathematiske Professor, den samme, jeg siden brugte til at redigere min Brevverpling med Paven. Jeg har seet mine braveste Krigere, mine troeste Venner, falde paa Wrens Mark. Usandhed! — man siige hvad man vil — deres Tab har saaret mit Hierte, dybt saaret det; men det var mig dog mindre smertelig end Efterretningen om, at jeg

skulde forlade Eugenia. Desfair, Lasnes, Dur
 roc! Eders Skygger ville tilgive mig denne Tilstaaelse.
 Den kommer fra et Hierte, hvori Mindet om den el-
 skeligste Qvinde skal leve saalænge det slaer. Mit
 Mod, min ellers uroffelige Fasthed, Alt forlod mig
 ved Tanken om at maatte forlade den sømme Eugenia.
 Større Vre kan jeg ikke bevise dette Kierlighedens her-
 lige Offer. — Buonaparte vakkende mellem sin Elsker-
 des Undighed og sin egen Lykke, er det skønneste Ma-
 lerie, Meiselen kan stabe paa Eugenia's Grav.

Jeg kiendte Eugenia's Kierlighed, men ei hendes
 Mod. Jeg troede, hun vilde fortvivle, men jeg bedrog
 mig. Hæbet over sit Kiøns Svaghed var hun behier-
 tet nok til at indgyde mig Trost. Hun nærmer sig
 mig, giver mig et Kys og væder mine Kinder med Graad.
 Pludselig astørrer hun sine Taarer og udbryder: „Min
 elskede Ven! der gives Kummer i Livet, som aldrig
 lindres herneden. Det er anderledes med Din Afreise.
 Vel fierner den os fra hinanden, men det er kun for
 engang at forene os for evig. Jeg vilde ikke være Dig
 værd, hvis jeg et Dieblik kunde vakle mellem mine
 Ønsker og Din Fremtids Lykke. Buonaparte, Du
 maae reise“ — Hun glødede af Kierlighed og Mod,
 og det var i dette Dieblik hun vandt en Plads i mit
 Hierte, som Josephine og Franz den Andens
 Datter aldrig have kunnet berøve hende.

Endelig slog Skilsmisens smertelige Time. Eugenia var standhaftigere end jeg: mit Hjerte slog ængsteligt og bange. En hemmelig Anelse sagde mig, at jeg savnede hende for sidste Gang. — Jeg kom til Paris i Aaret 1785. Ved Synet af denne Europa's Hovedstad, følte jeg mit Hjerte udvide sig: en underlig Følelse bemægtigede sig mit hele Væsen. Anede jeg maaskee, at den engang vilde vorde Midtpunktet for min Valde? — Min første Tanke, i det jeg betraadte Militarskolen, var at ville studere de Menneſkers Karakterer, der omgave mig. Mine Medstuderende lærte jeg snart at foragte. Høit pralede de fleste blandt dem, kun med deres Familienavne og deres Fædres Titler. En af dem, den unge Delavauguère vovede engang i nogle Professorers og Skolarers Paahør at spotte min Herkomst. Jeg greb ham i Brystet, rystede ham vældigt og raabte: „Ulykkelige! veed Du hvem jeg er? Veed Du at jeg er født paa den store Paoli's De?“ Drengen blev bange og løb ind blandt sine Kammerater, der vare ligesaa forbausede som Professorerne. Den arme Synder fik en skarp Trettesættelse. Han er siden død i min Tjeneste som Ritmester, da vi gik over Beresina.

Hvor ubetydelig endog denne Hændelse var, skaffede den mig dog en vis Anseelse blandt mine Medstuderende. Mindet om Eugenia forøgede min Lyst til Gensomhed. Mine Studeringer vare min eneste Trøst

og Eugénias Breve næsten min eneste Glæde. De vare Mesterstykker af Kiærlighed og Æmhed. Søde Brevverling! snart skulde Du ophøre. Et Brev fra hende dateret den 25de Marts endte med disse Ord: — „Det aner mig, min evig Elskede! at jeg ei skal see Dig mere. Mit høieste Ønske var at døe i Dine Arme. — Dog maaskee ængster jeg mig uden Grund; vær kun rolig, det gaaer nok over.“ — Disse Linier forarsagede mig den smerteligste Uroe: der varede ikke længe. Den 4de April 1785 fik jeg følgende Brev, som sagde mig at den blideste, den elskværdigste og den yndigste blandt alle Qvinder var Graven nær:

„Naar Du læser disse Linier, Du min evigkiære Buonaparte, da er jeg maaskee ikke mere. Din Eugénia, som kun aandede for Dig, slumrer da sødt i den stille Grav. Alt for tre Dage siden opgave Lægerne Haabet om mit Liv. Da jeg hørte det, begyndte jeg dette Brev; mere end een Gang har jeg maattet afbryde det. — Naar Du erfarer, at Din Eugénia har kiempet Dødens haarde Strid, da siig Din Moder: „Jeg har tabt en Kone som tilbød mig; Herren har berøvet Dem en Datter, som vilde have agtet og elsket Dem.“ — Buonaparte, med hver Time føler jeg Døden nærme sig. Mine Kræfter forlade mig. I mine Dages Morgenrøde skal man bære mig til Graven: jeg skal møde for Her-

rens Trone, og han, den Albarmhiertige, vil ikke forsiøde mig. Buonaparte, min Ven, min Effer, min Mand! Imorgen er jeg maaskee ikke mere, og hvis Noget kan lindre den Kamp, hvori det Hierte skal briste, som slog for Dig allene, da er det det søde Haab, at jeg forklaret skal gienfinde Dig i Ewighedens Himmel. Adieu saalænge, Adieu!"

Eugenia.

Store Gud, hvorledes blev jeg tilmode ved at læse dette Brev! Da følte jeg, at jeg forgubede Eugenia; I det Dieblik, jeg skriver dette, smertes mig Tabet af Jordens skønneste Krone langt, langt mindre. Fortvivlet iilte jeg til Greven af Marbeuf; han vidste den Tjeneste, jeg havde viist den gamle Mello, han havde beundret mit Mod. „Min Herre," sagde jeg til ham i smertelig Tone, „Deres Edelmødighed skylder jeg hvad jeg er og hvad jeg kan vorde. De kunne krone Deres Belgierninger, ved at skaffe mig Tilladelse til at reise til Brienne. Hr. Mello's eneste Datter ligger for Døden. Han har skrevet mig til og bedet mig komme at lindre hans Smerte for nogle Dieblikke. Den gode Olding betragter mig som sin Søn og inderligen vilde det glæde mig, om jeg kunde trøste hans bedrøvede Faderhierte." — Jeg erholdt Tilladelsen. Et blidt Haab oplivede min Siel. Min Eugenia var maaskee endnu ikke død, min Nærværelse kunde skienke hende Livet. Dagen efter var jeg i Brienne.

Mit første Spørgsmaal gjaldt Eugenia. „Hun er ikke død, men hun strider med Døden.“ Hvor sørgelige end disse Ord lode i mit Dre, gave de mig dog et Glimt af Haab. Jeg iilte til min Elskede. Hvilket Syn ventede mig her! Subben Mello sad i en Krog paa en Stoel, han var Døden nærmere end Livet, hans Taarers Kilde var tømt. Nær ved Sengen stode tre unge Piger, fældende hede Taarer ved deres døende Veninde; noget nærmere den Syge bad en Præst de Christnes Gud modtage i sit Skød den Døendes englerene Siel. Paa Sengen laae min Eugenia, min Elskerinde, en Engel. Dødens Aande havde blegget hendes Kinder, dog var hun skion endnu, men hendes høitaalene Die var mat og uden Bevægelse. Idet jeg træder ind, opløfter Fader Mello sit Hoved, gienkiender mig og raaber: „Min Søn! min elskede Søn!“ Bevidstløs sank han omkuld. Medens man hjalp ham tilrette, nærmede jeg mig Eugenia: min Arm lægger jeg under hendes Hoved og paa hendes kolde Læber trykker jeg et brændende Kys. „Eugenia, kiære Eugenia! det er Din Ven, Din Buonaparte. Ved disse søde Navne vende hendes flygtende Livsaander tilbage; den yndige Piges Die betragter mig noie, hun kiender mig, udstøder et Skrig, anstrænger sine sidste Kræfter for at give mig mit Kys tilbage, trykker min Haand — og er ikke mere.

Det var som om hun ventede paa mit Komme for at ubaande Livet i mine Arme. Jeg saae, at hun havde fuldendt: en iisnende Gysen giennembaevende mig, med Røie dæmpede jeg et Skrig, hvori min Smerte vilde udbryde. Jeg bad Præsten befrie den gamle Mello for at være Vidne til denne smertelige Scene. Da mærkede Oldingen, at Haabets sidste Straale var slukt og at Dødet havde fuldendt. „De har Ret,“ sagde han til Præsten, „her har jeg Intet mere at gjøre, min Datter er død.“ Man bar den Ulykkelige halv død bort.

Da overlod jeg mig gandske til min Fortvivlelse, kastede mig over min Elskedes Liig. De tre unge Piger betragtede mig med Forundring, Deeltagelse og Smerte. Jeg greb den Enes Haand og ledte hende hen til Sengen: „See,“ sagde jeg, „denne Pige, som Døden har fældet i Livets skønneste Dage, denne Engel af Omhed og Blidhed, var min Veninde.“ — „Vi veed det vel,“ svarte Pigen, „hver Nat vi vaagede over vor henfarnes Veninde, have vi ofte hørt Deres Navn svæve paa hendes Læber.“ — En Svoger af Hr. Mello var kommen at dele hans Smerte. Han bevidnede mig sit oprigtige Venskab, og vilde føre mig bort fra den Døde. „Jeg forlader hende ikke, før Jorden har skjult hendes Levninger,“ svarte jeg, og hans Taarer forenede sig med mine. — Hele Natten vaagede jeg ved den Henfarnes Liig. Jeg betragtede den Piges jordiske

Sløer, jeg i Livet havde tilbedet. Hvorledes! Alt er da forsvundet? Forstand, Skønhed, Ynde og Dmhed — Alt er borte. Hvilket Ord er ikke Døden? Hvem kan trænge ind i dets fulde Betydning? Ingen — ingen Dødelig kan det. To Gange i mit Liv har jeg søgt det. Første Gang, da jeg tilbragte Natten ved min Elskedes Liig, anden Gang, da jeg steg ned i Frederik den Enestes Grav. Men hvor forskiellig var i begge Tilfælde min Tænkemaade! Buonaparte var endnu følsom, da han vaagede over de affieledte Levninger af den eneste Kvinde, som har ladet ham føle, at han havde et Hjerte. Ære, Høihed og Valde, Nationers Løstind og Hofmænds Utaknemlighed havde endnu ikke fløvet hans Følelser og hærdet hans Siel.

Dagen begyndte at grye. Eugenia's Dukel besøgte mig. „De er heftig bevæget, følg med mig; her er Deres Nærværelse overflødig.“ Jeg forstod ham. Piger traadte ind med en Liigdug. „Velan!“ raakte jeg, „skal jeg ikke see hende mere — et Minde om den Salige skal Graven ikke berøve mig.“ Jeg greb en Sax og afsklippede nogle Lokker af hendes deilige Haar. Jeg har dem endnu, disse dyrebare Levninger. I senere Dage have de givet mig et Beviis paa Josephines gode Hjerte. Da hun engang saae mig betragte dem opmærksomt, spurgte hun mig, hvem de havde tilhørt. Jeg nævnedes Eugenia Mello, og fortalte hende vor Kierlighed. Den gode og følsomme Josephine fældede Taarer over sin

Mands første Elskerindes bittre Skiebne og indsluttede Hemmeligheden derom i sit Hiertes Inderste.

Imidlertid var jeg fulgt med Mello's Svoger. Undrende hørte jeg, at hiin vilde reise bort med sin Søster, der havde vidst at overtale ham dertil, for at unddrage ham Liigklokkens smertelige Larm. Han trykte mig til sit Hierte uden at kunne sige mig Levvel, men hans Taushed sønderrev min Siel. — Begravelsestilsberedelserne vare giorte. Hele Dagen havde Dødningsklokkens gyselige Drøn tilraabt mit Hierte: „Hun er ikke mere.“ Jeg var overvældet af Smerte. Man raadte mig, ikke at følge Eugenia til Graven; men jeg lod mig ikke sige. Følget var talrigt. Mange fældte Taarer, Alle vare inderlig bedrøvede. Jeg allene stod der uden Følelse. Smerten bedøvede mine Sandser og qualte min Følelse: — græde kunde jeg ikke. En Postvogn ventede mig hundrede Skridt fra Kirkegaarden. — Man beder — Liigkisten nedsænkes i Graven — Jeg hører Drønet af dens Fald — det gienlyder i mit Hierte. „Det er forbie!“ skreg jeg, „denne Engel er i den Eviges Arme.“ — Jeg styrter gienem Skaren og naaer min Vogn. „Postillon! lad Hestene løbe sig tilbøde.“ — Jeg kommer til Paris.

Saaledes endte denne Uge; den Eeneste, jeg tilbad, den Eeneste hvis Minde endnu svæver levende for min Siel. De mindste Omstændigheder har jeg fortalt, for at retfærdiggjøre mig i Verdens Dine mod det

frækkelige Beshyldning, en Gresskænder, der engang var min Medstuderende i Brienne og siden min Lieutenant, har vovet at fremføre imod mig. For at hævne sig for en Fornærmelse, jeg maaskee kan have tilføiet ham, har han opdigtet den affævelige Legn, at jeg har forgivet min Elskede. Den Gruesomme! før havde jeg forgivet hele Verden, end hende, som kun aandede for mig. En nedrig Engellænder, der vel tyve Gange har tilbudet sig at sælge mig sit Fædrenelands Hemmeligheder, en Skurk, jeg altid har foragtet, fordi jeg kiendte hans sorte Siel; dette Uhyre har udspreidt dette kiændige Rygte og franske Skriblere have ikke rødmet ved at være hans Ekko.

Min Kierlighed til Eugenia retfærdiggjør mig ikke allene for den Forbrydelse, at have forgivet hende, men er tillige et Beviis mod den Paastand baade gode og flette Skribenter have gjort, at jeg er uden Følelse, at jeg aldrig har elsket. — Dnffeligt var det, om der gaves en Lov, som paalagde enhver Skribent, der agtede at skrive en navnkundig Mand's Biografie, at bevise, at han har levet med den Mand, hvis Karacteer han vilde skildre, at han har været Vidne til hans offentlige og private Liv, eller at de Noter, hvorefter han skriver, ere affattede af Mænd, der forene hine Egenstaber. Da vilde man vi mere see disse uædle Karrikaturer, disse overdrevne Karakterer, disse tvungne og falske Materier. Blev det min Lod endnu engang at føre

Scepteret, da vilde jeg give denne Lov og den vilde være Een af de bedste i min Codex: — Herpaa er jeg selv et Bevis. De fleste Skribenter, som — efter mit Fald — have skrevet om mig, de som have skildret mit Portrait, mine Sæder, min politiske og moralske Karacteer, ere netop de, som til enhver Tid have været uvidende om min Statsbestyrelse og mit huuslige Liv; men jeg haaber at Efterverden vil lade mig vederfares Ret og at Historiens upartiske Griffel vil male mig Naturen troe.” —

Murat's Flugt.

(Fortalt af hans Adjutant Franz Macirone.)

Umspejdet af Mordere, efterstræbt af sine Fiender, vandrede den for dum stærke og frygtede, nu forlattede og ulykkelige, stedse kiække og dierve Drot, Dage og Nætter, uden Næringsmidler, uden rimeligt Haab om Frelse, omkring i Wiinkjærgene. Tilfældet styrede hans Fied, dog fryede han omhyggeligt Forterne og Landstæderne af Frygt for Forrædere. Endelig overvældet af Hunger og Mødighed besluttede han at gaa ind i en Villa, stolende paa, at Ingen skulde kiende

ham. Han fandt i den en gammel Kone, hos hvem han gav sig ud for en Officeer fra Toulon, der paa en lang Reise havde forvildet sig, og bad hende give sig liden at spise, da han var meget hungrig. — Den gode gamle Kone modtog ham ret trohiertigt, forsikrede ham, at han var en velkommen Gæst, og at hun sieblikkelig skulde beverte ham saa godt, som hendes kiere Herres Huus vilde tillade. — Dette Svar foruroligede Kongen, og han spurgte strax, hvad hendes Herre heed, og om hun ventede ham snart? — Han var blot gaaet liden ud at spadserere, svarte hun. — Imidlertid tillavede hun en Eggekage, og før den endnu var færdig, vendte Herren tilbage. Han bød sin Gæst velkommen, satte sig ved det for Kongen dækkede Bord og bad den Gamle ogsaa at lave sig en Eggekage. Kongen havde alt begyndt sit Maaletid, før Verten erklærede, at ville tage Deel deri.

Hvo der nogenstinde havde seet Joachim's Heltefigur, han vilde vanskeligt glemme den. Vel havde vor Bert aldrig seet ham af Person, men hans Portrait havde han seet i Thuilleriernes Marskalksal og paa Mynterne i Storhertugdømmet Berg og Kongeriget Neapel. Da han tilmed havde hørt, at han skulde opholde sig i denne Egn, saa gienkiendte han snart Kongen i sin Gæst. Pludselig stod han med den dybeste Grefrygt og med Taaer i Øinene op fra sit Sæde, bad Majestæten tilgive sig den Fortrolighed, hvormed

Han havde behandlet ham, og forsikrede ham, at han gjerne vilde ofre sit Liv for hans Frelse og at Kongen havde at byde over hans Huus, Formue og Person. Ved dette Optrin blev den Gamle, der hidtil havde været sysselsat i Skorstenen, da hun bemærkede sin Herres Urefrygt mod den Fremmede, og hørte, at det var Kong Joachim, som lynslagen. Hun lod Eggekage være Eggekage, iilte ind og fastede sig for hans Fodder.

I dette Huus skuldes Kongen adskillige Dage, inda til nogle Omstændigheder hød ham forlade det. En anden ubeboet Villa blev valgt til hans Opholdssted og en Søeofficeer giort til Medvider i Hemmeligheden. En gammel Kone, paa hvis Troskab man kunde forlade sig, blev hos ham for at opvarte ham og Søeofficeren kom af og til til ham for at bringe ham Levnetsmidler og andre Fornødenheder, samt agte paa alt hvad der kunde være farligt for Kongens Sikkerhed. — Smidletid hvilte Joachims Efterstræbere ei: det Rygte, at han skulde have umaadelig meget Guld og mangfoldige Juveler hos sig, hidrog ikke Lidet til at fordoble deres Virksomhed. Den gode gamle Kone, som opvartede Kongen, var utrættelig i sin Tjenesteiver. Hele Natten vaagede hun, mens Kongen sov, og om Dagen hvilte hun, naar Intet var at befrygte. — Til sidst maae man dog være kommen paa Spøer efter ham, thi den 13de

August midt om Natten kom en Kommando af 60 M., under Anførsel af Mocau, en Søn af Generalen, til Villa'en. Da denne laae paa en Høi, saa kunde man om Dagen ikke nærme sig den ubemærket; begunstiget af Mørket droge de raff frem for at overrumple Kongen og sikkerligen havde de ei heller gaaet feil af ham, hvis de ikke havde havt en Laterne hos sig. Den Gamle, som var paa sin Post, blev ikke saa snart denne vaer, før hun forfærdet løb til Kongen, der sov i sine Klæder med Baaben ved sin Side, og underrettede ham om Faren. Han foer op, kastede en Kappe om sine Skuldre, greb sin Dolk, stak sine Pistoler i Beltet og iilte ud af en Bagdør. Bag Wiinstokkenes tykke Lov, om trent tredive Favne fra Huset, skjulte han sig. Den Gamle lukkede efter ham, medens Kommandoen omringede Huset. Hun havde den Kandsnærværelse, ikke strax at aabne Dørren, foregivende, at hun dog maatte kaste en Smule paa sig først.

I faae Dieblikke skaffede hun Kongens Matrasse afveien og bragte Alting i Orden. Derpaa lukkede hun op og Forsølgerne undersøgte ikke allene enhver Krog i Huset, men ogsaa Haven og Wiinbierget, og Kongen hørte dem flere Gange gaae tæt forbie sig, viltrende det Duffe, at de dog maatte finde ham, for at hugge ham i hundrede Stykker og dele hans Bytte. Endelig droge de bort med uforrettet Sag.

Kongen har siden yttret, at han, hvis han var bleven opdaget, var fast besluttet at nedlægge saa mange af sine Efterstræbere som mueligt og tilsidst hellere knuse sin egen Hjerne med sin sidste Kugle, end levende lade sig gribe.

(Som bekendt undkom Murat efter en farefuld Rejse til Corsika, hvorfra han igjen drog til Neapel, sin mørke Skiebne imøde.)

Den uheldbringende Sabel.

Napoleon rykkede som bekendt den 22de Julii 1798 som Seierherre ind i Cairo i Egypten. Denne Stads Vrigghed, hvem hiint Besøg ei kunde andet end sætte i Forlegenhed, forærte ham blandt andet ogsaa trende overmaade kostbare orientalske Sabler, hvis Hæfter paa asiatisk Maade vare besatte med Perler og Edelstene og deres Skeder indlagte med Perlemoer. Som Consul forærte Napoleon i Aaret 1802 en af hine udmærkede skionne Sabler igjen til Mey, den anden fik Murat. Stor Opsigt gjorde dengang hiin Præsents til Mey, da man almindelig vidste, hvor stor Værdie at Napoleon satte paa disse Sabler. Den uheldbringende

Sabel, som overgaves Ney i en offentlig Audients, gik fra Haand til Haand og kom endeligen ogsaa i den bageste Række af de Tilstædeværende, blandt hvilke en, efter Udseende gandske ubetydelig Mand, en Officeer af Regimentet Auvergne, meget nøie beskuede samme, uden at ane, at han derved, tretten Aar efter skulde vorde Aarsagen til Ney's Død.

Som bekiendt var Ney ved Napoleons Tilbagekomst fra Elba, trods Kongens Lovter, gaaet over til Erkeiseren, og endskiøndt der efter de Franskes Nederlag og de Allieredes Indrykning var bekiendtgiort, at Ingen formedelst politisk Forhold eller yttrede Meininger skulde werde dragne til Ansvar, saa var dog saadant ei for Ney at lide paa, thi reiste han ogsaa, for at undgaae Uveiret som svævede over hans Hoved, til Badene ved Alban, for der at oppbie Passer, som under et fremmed Navn skulde bringe ham til Schweiz. Hans Gemalinde og en Bankør, med hvilke han korresponderede, beroligede ham; han blev noget sikrere og besluttede, skilt at forblive i sit Fædreland.

Ordren af 24de Julii 1815 udkom, der bød at arrestere Ney. Denne Fare undgik han ved at tye til Slottet Bosnigue, hvor der boede Slægtninge af hans Gemalinde. Familien spille derved sin Rolle overmaade vel, anstillede sig som om den ikke vidste det allerringeste om Ney, og ofte var der inviteret Selskab, medens Ney uforskyret opholdt sig paa sit Børelse.

En Dag besaae Ney nogle Malerier i Selskabsfa-
 len. Hiin skionne Sabel, som han af Hengivenhed for
 Napoleon kun høist sielden lagde fra sig, var — til hans
 Ulykke — ved Maleriernes Beskuelse bleven ham til Bes-
 svær, desaaarsag han lagde den fra sig paa Sophaen.
 Uventet kommer der Besøg. Ney, der ikke tør lade
 sig see, sniger sig i stærste Til op paa sit Bærelse, og
 forglemmer at tage Sabelen med sig. De Fremmede
 træde ind. En Oberst af de kongl. Tropper — just hiin
 for tretten Aar siden saa ubetydelige Officeer — seer
 Sabelen, forundres og siger: „Enten er Napoleon
 her eller Ney!“ — Man søger at overtale ham til at
 tie; forgieves. Pligten bød ham at anmeldte Stedet,
 hvor den Forsulgte opholdt sig. Gensd'armerne kom-
 me, og Ney overgav sig dem frivilligen. —

Mærkeligt er det, at just begge hine Mænd: Ney
 og Murat, som foræredes bemeldte tvende eens Sab-
 ler, maatte døe eens Dod.

Nattevandrerster af Kierlighed.

---

a) For kort siden befandt sig et Fruentimmer
 mellem 18 og 20 Aar i den naturlige Somnambulismes
 Tilstand, formedelst Tabet af sine Forældre, hende det

Kiereste i Livet næst hendes Mand. — Fra Amerika, hvor hun var født, kom hun til Europa, og giftede sig med en Oberst i engelsk Tjeneste. Nogle Maaneder efter Bryllupet fik hun Brev fra sine Forældre, hvori de meldte hende, at de havde solgt deres Eiendomme og indskibet sig for at ende deres Liv hos deres Datter. Hendes Glæde var grændseløs og utaatmodig talte hun Dagene til de Kæres Komme, da hun pludselig gennem offentlige Blade fik det Rødselsbud, at Skibet, hvorpaa de vare, var strandet og gaaet under med Top og Tavk. — Dybt rystet ved dette Sorgens Budskab blev hun farlig syg. Lægerne reddede hende vel fra Døden, men hun faldt i den dybeste Melankolie. Forgivees ophød hendes Mand Alt for at adsprede hende; hun elskede ham inderligt, men muntreere blev hun ei. Deres Guds laae ikke langt fra Havet: stedse hvilte hendes Die paa dets Skade, stedse svævede hendes Tanke paa Bølgen, der havde favnet hendes uhykkelige Forældre i Døden. Hun syntes at befinde sig ret vel i sin Sorg: stedse fandt man hende stille og eftertænkksom; kun ved Vindenes Hylen gies hun, fordi hendes Aand stedse tænkte sig den Storm, der havde knust det Skib, hun endnu ventede. — Endelig forvandlede sig denne Melankolie til fuldkommen Comnambulismus, og om Natten, naar Uveiret rasede skrækkeligst, stod hun op, flødte sig iilsomt paa, løb til Havkredden og gik langs med denne op og ned. Sagte gientog hun med bævende

Læber hine Elskedes Navne, paa hvis Komme hun endnu stedse ventede. — Man søgte endelig at helbrede hende for denne *Comnambulismus*, der fyldte hvert følende Hjerte med Medlidenhed. Hun blev siernet langt fra Havet, der kaldte Tabet saa levende tilbage i hendes Minde, og lang Tid efter kunde hun aldrig høre Vindens Susen, uden at føle en uvilkaarlig Gysen og falde i et *Drømmerie*, der ofte vedvarede to til tre Dage.

b) Tyve Mile fra Paris boede, og boer endnu, Grev S., paa et herligt Landgods, hvor den unge Grevinde af *** opdroges. Allerede tidlig besad og yttrede hun en meget romantisk Aand. Atten Aar gammel bragtes hun af sin Moder, hvis Afgud hun var, til Paris, hvor hun gjorde Bekjendtskab med den unge Chevalier de **, der søgte at indgyde hende en Tilbøielighed, der levende beherskede ham selv. Efter et Ophold af nogle Maaneder vendte den unge Grevinde tilbage med sin Moder til sit Opdragelsessted. Hendes Elsker tøvede ikke at følge med, thi hans Slot grændsede saa tæt til hendes, at Begges Haver syntes at være Een. Chevalierens Bestræbelser for at vinde hendes Haand bleve vel optagne, og allerede gjorde man Anfalter til Begges Formæling, da en pludselig Tvist adskilte de Elskende. Bruddet blev formeligt og Enhver var overtydet om, at Grevinden havde Uret. — I hele sex Maanedes havde Begge nu ikke seet hinanden, uden

tilfældigviis i Kirken, og traf det sig da, at deres Blikke mødtes, vendte hun sig fra ham med Uvillie, for at tvinge sit Hierte til ikke at elske ham meer. Chevalieren affecterte ligeledes en Ligegyldighed, der var hans Hierte fremmed, og saaledes befandt de sig i en Stilling, der blev Begge til Qual. Den Anstrængelse, hvormed hun fiulte de Følelser, hendes Stoltthed ikke formaaede at quæle, fastede hende paa Sygeleiet og den Melankolie der ledsagede hendes Sygdom, gik over til en naturlig Comnambulisme, til hvilken hun ved det stille estertænksumme Liv og sin overdrevne Følsomhed, havde meget Anlæg.

Midt om Natten stod hun op, flæbte sig omhyggelig paa, tændte Vokfierten og svølede nogle Timer med Broderie, hrndes vanlige Dagarbeide og eneste Adspredelse. Hun vidste Intet om sin Tilstand, thi naar hun vaagnede var hvert Minde om det Foregangne forsvundet, og helligen undredes hun, naar hun om Morgen saae de deiligste Blomster og Landskaber i sin Brodeerramme. Hun troede at en Sylphe eller velgiørende Fee mens hun sov havde fuldendt hendes Broderie for at glæde hende naar hun vaagnede. Denne Tanke gav hendes romantiske Aand nye Næring og smigrede hendes Forsængelighed; men hun tog sig vel iagt for at røbe sin Hemmelighed for Noget; ikke heller leed hendes Sundhed saameget derunder, at man havde kunnet ane Noget, og desuden sov hun allene i den meest affides Fløi af Huset, saa at hun ikke blev bemærket af Noget.

En Aften stod hun pludselig op, flædte sig paa, gik nedad Trappen, aabnede en lille Dør, der førte ned til Haven, der — som ovenfor meldt — grændsede til Chevalierens, og befandt sig inden faae Dieblikke lige under dennes Vinduer. Kierlighed og Melankolie tillod ham ikke at sove, thi alt længe havde Ven Morphæus flyet hans Leie. Indbuden af den skønne Sommernat og Zephyrens balsamiske Aande, der blideligt susete i Trærnes Kroner, laae han, støttet paa sin Arm, paa Balkonen med Brevtaske og Blyant i Haanden, for at tegne den herlige Scene. Maanens glødende Straaler spillede paa Bølgernes Glade, Nattergalenes melodiske Klager lode fra det hvislende Løv. Millioner gyldne Stjerner blinkede paa Firmamentet.

Hensunken i søde Drømmerier kaldte han dybt bevæget de salige Timer tilbage i sit Minde, da han ved sin Elskedes Arm giennemsværmede denne eensomme Egn. Men hvo maler hans Forundring, da han sees hende, der endnu stedse sysselsatte hans Tanker, træde frem paa Scenen og sætte sig paa en Græsbank ligeoverfor Balkonen. „God Aften, Chevalier!“ raabte hun, „De undres vist over at see mig her, ikke sandt?“ Han gjorde en Bevægelse for at forlade Balkonen og nærme sig hende. „Bliv De“ — vedblev hun — „ellers maae jeg herfra“ — „O Himmel!“ raabte Chevalieren, „er det mueligt, tør jeg troe mine Dine? Amalie! Er det virkelig Dem?“ — „Ja vist er det mig, jeg har

blot staaet mig hiemme fra et lille Dieblig for at besøge Dem. Det er nu grumme længe siden vi taltes ved — jeg tilgiver Dem Deres Brøde.“ — „Min Brøde! ah, jeg er mig Ingen bevidst. Troe mig, man har fort Dem bag Lyset. Min Kierlighed er stedse ligesaa reen som varm, men dog modtager jeg henrykt Deres Tilgivelse. Tillad mig blot at gientage min Kierligheds-Tilstaaelse for Deres Fødder!“ — „Det forkyder jeg Dem udtrykkeligt. Besøg mig i Morgen og vi kunne da forklare os videre for hinanden.“ — „De tillader mig det — og Deres Moder?“ — „Jeg skal nok forberede hende paa Deres Besøg. I Morgen altsaa, Chevalier“ — raabte hun og forsvandt. Hun kom tilbage til sit Værelse, klædte sig af og sov rolig til om Morgenen. — Da hun vaagnede var der af den natlige Spøg intet Speer tilbage i hendes Minde.

Chevalieren troede endelig at have fundet Naade for sin Elskedes Dine, og at der nu intet andet var i Veien end at benytte sig af den ham saa høimødigen givne Tilladelse. Han traf den unge Grevinde hos hendes Moder. „Jeg kommer“ — saa begyndte han — „jeg kommer, skionne Grevinde, at takke Dem, fordi De har værddiget mig“ — Begge Grevinder reiste sig fra Deres Stole og betragtede ham med store Dine. „Hvorlunde skal jeg tyde denne Hilsen, elskværdige Amalie? Angrer De alt den Tilladelse De har givet mig, at torde besøge Dem?“ — „Jeg, min Herre?“

svarte hun rødmennde — „Jeg forstaaer Dem ikke og det maae jeg sige Dem, at i det Forhold, hvori vi staae til hinanden, overrasker os Deres Besøg ikke lidet.“ — „Det er formeget,“ raabte Chevalieren, „end dog densne grusomme Spot.“ Han vendte sig derpaa til den gamle Grevinde, og fortalte hende, hvorlunde hendes Datter Astenen tilforn, havde tilgivet ham. Men Amalie vidste af Intet og dette gjorde Erklæringen endnu mere forvirret. Beskiammet og bidende sig i Læberne af Uregelse traf Chevalieren sig tilbage, thi han vidste ikke hvad disse sælsomme Luner skulde betyde, og Enhver troede, at den foregivne Indbydelse ikkun var en List fra hans Side.

Nogle Dage efter blev den gamle Grevinde endelig bekendt med sin Datters Tilstand, og besluttede at hævve et vaagent Die med hende. Det var en deilig maanedens Nat, da Amalie atter listede sig ned i Haven og fandt Chevalieren paa Balkonen. „Chevalier!“ raabte den elskværdige Sonnambale, „tilgiv mig den ublide Hilsen, og tab ikke Modet. I Morgen venter jeg Dem gandske bestemt, men — men“ — han vilde forlade Balkonen — „jeg forbyder Dem at sige ned mens jeg taler.“ — Hans Forundring var uden Grændser, han fiendte hendes romantiske Aand og meente hun blot havde paalagt ham en liden Røvselse og nu vilde ende sin Hævn. Men før han vilde giøre Brug af hendes Indbydelse, bad han om et Pant, hvormed han ved

næste Besøg i al Fald kunde retfærdiggjøre sig. Hun tog en Ring af sin Finger, viklede den omhyggeligt ind, og kastede den meget behændigt op paa Balkonen, vedende, at han næste Dag vilde bringe hende den. Mens han tog Ringen op, forsvandt hun som et Lyn. — Hun blev ikke lidet forlegen, da han Dagen efter bragte hende Ringen. Men endelig opklaredes alt, og Begge forsonedes. Amalie blev hans Kone og somnambulerede aldrig meer.

Fruentimmerne ved Hoffet i Tripolis.

Den nuregierende Bey af Tripolis, Sidi Hamet, besteg Tronen ved et paa hans ældre Broder Sidi Hassan, udøvet græsseligt Enigmord; han dræbte ham nemlig en Dag som han sad mellem sin Kone og sin Moder, hvilken sidste endogsaa derved haardt saaredes *). Lilla-Aisher, den dræbte Bey's Gemals

---

*) Slige Mord- og Blodscener foregaae saa hyppig i Tripolis, at de gjøre der lidet eller intet Indtryk. Strax efter Sidi Hassans Drab drog den nye Bey's Herolder giennem Gaderne og raabte: „Gud forlene den afdøde Bey en salig Opstandelse! Hans Tjenere have Intet at befrygte.“ Naaret denne Forsikring gav Horderen sine Drabantere Ordre til at ombringe den forrige Bays

inde, overlod sig gandske til Fortvivlelse. Hun kastede sig over sin Gemals Liig, sølede sig i hans Blod, rev Smykker og Juveler af sig, iførte sig grove Klæder, bestrøede sig med Aske, og ilte derpaa hen til den nye Pasha, for at erklære ham: at hun, hvis han ikke strax tillod hende at forlade det med hendes Gemals Blod bestrænkte Pallais, da vilde forgive sig **). Imidlertid havde man efter Landets Skik bisat den dræbte Bey,

---

samtlige Tjenerskab, og neppe var Sidi Hassan nedskænket i Graven, saa foranstaltede hans Morder en glimrende Fest med Glædesild, Musik og Dands, som om det var et Bryllupsgilde. Faae Dage efter proklameredes den nye Bey.

**) Saasnart Nogen dør blandt Maurerne, saa bliver der udenfor Huset gjort Alarm ved et giennemtrængende Skraal af hele Familien, hvorved Ordene „W o u l l i a h W s o“ raabes omkap. Ved dette forfærdelige Raab samles strax alle Rabeclaugets Qvinder, og alt hvad som desuden staar i nogenformelt Forbindelse med den Aføodes Familie. Alle stemme de nu i med at jomre og kløge. Enhver af hine, ofre i hundredvis tilstrømmende Qvinder, aflægge derpaa deres Kondolence-Visit ved at slutte Enken i deres Arme, lægge Hovedet paa hendes Skuldre, og i saadan Stilling udstøde et flere Minuter vedholdende Skrig, saa at den Sørgende, tilsidst falder sammen af Marthed og Bedøvelse. D. uden leies endnu andre Qvinder, der maae anfille Fortvivlelsesraab ved Liget, som desaarfag placeres midt i Gaarden foran Huset. Disse Sørgedvinder sønderrive sig Ansigtet indtil Blødet flyder; men saasnart Sørges-Ceremonien er tilende, overstryges Ansigtet igjen med Kridt, for at fille Blødet. — Jo dybere Sorgen er, jo ureenligere og efterladnere ere Maurernes Paaklædning. Gulds- og Søvsager bliver forsattlig bemudset for at tabe sin Glans. Man vandrer her i bogstavelig Forstand i Aske og Aske. Hele Sørgetiden forskaffes alt overflødigt Huusgeraad. I hele Huset sees da hverken Teppere,

og kort efter aflagde Enken sit første Besøg ved hans Grav. Man havde just paa denne Dag for anden Gang bestrøet Sidi Hassan's Gravsted med Blomster. Liigstenen var, saa godt som Aarstiden tillod det, smykket med store Blomsterbouqetter, og ombunden med Guirlander af Jasminer og Palmeblade. Rundt omkring brændte Fakler, og alt duftede af den fineste Velsugt. Og saa den skønne Zennobia, Enkens ældste Datter, var med tilstæde ved denne Sørgefest. Da denne, tilligemed hendes Moder, hængslydende i Taarer, høiede sig ned over Sidi Hassans Gravminde, greb den mindre, sjuaarige Datter, Moderen fat i hendes Klæder og raabte: at hun ikke lod hende løs, før de gien-

---

Gardinet eller Speile. Slaverne bære deres Huer bagvænt paa Hovederne; Næglene blive ikke mere farvede, selv Parfumeringen undlades. En Enk af høi Rang begiver sig strax efter Mandens Død til Havbredden; her klammer hun sit Hoar med en Guldkam, og flætt i hvide Baand i dets Lokker; hendes smukke Klæder vorder besmudsede, og det gyldne med Edelstene indlagte Diadem, ombyttes med et simpelt hvidt Hat. Efter fire Maaneder og ti Dages Forløb gaar hun atter til Havbredden, med samme Guldkam og fire friske Eg, hvilke hun tilbyder den første hun træffer paa, som uægerligen skal modtage dem hvor ugerne den end vil, om det end var Passaen selv, da man har den Troe, at alt Ondt ved hine fire Eg forjages fra den Sorgende andensteds hen. For Enken afgivet sine fire Eg, saa klammer hun endnu engang sine Lokker ved Havbredden, derpaa kaster hun Guldkammen i Vandet, og fra nu af har hun Frihed til paa nye efter Godtbesindende at flætte og vulte over sin Haand. Disse Ceremonier overholdes meget nøie af Enhver.

fandt hendes Fader. Paa Lilla-Nishers Hierte gjorde denne Scene, der forøgedes ved Dvinderernes giernemtrængende Klageskrig, et saa voldsomt Indtryk, at hun sank i Asmagt, og maatte bæres tilbage til sit Pallais.

Den nuværende Bey's Gemalinde, en tripolitansk Prindsesse, havde ved sin Formæling en Garderobe af tohundrede Par Skoe, hundrede Par rigtbroderede Floisels Halvstøvler samt hundrede Sæt fuldstændige Klædninger; alt Andet i lige Forhold. Ethvert Slags var indpakket for sig selv i et firkantet Skrin og bæres med stor Pomp ud af en Slotsport og ind igjen af en anden. Processionen, i hvis Spidse Prindsessen i et slags Buur, fulgtes af et Antal Sangerinder, der istemte en almindelig Bryllupssang som begynder med: Loo Loo Loo. Derefter modtog hun Besøg, siddende paa en Trone, og gandske tildækket med et guldvirket Eløer. Om Benene bar hun fire til fem Punds vægtige Guldkæder. Tvende Slaver holdte hendes Haarsætninger, hvilke, formedelst Guld og Edelstene vare saa uhyre svære, at det var hende umueligt at reise sig fra sit Sæde *).

---

*) For at kunne gjøre sig et Begreb om en saadan Haarsætning, maae man vide, at den rige mauriske Dame ved sit Toilette er omgivet af en Stare Negerinder, alle paa en og samme Tid, men paa forskjellig Maade ere beskæftigede med deres Herskerindes Hovedpynt. En krammer eller kruser hende Haarene; en Anden parfumerer

Naar man undtager hiin Paafugletrone og de Juveler som Nadir Schach erobrede i Delhi, er vel neppe nogensteds saameget Guld, Sølv og Edelstene til Skue som i Beyen af Tripolis's Pallais. Disse Barbariets Tyranner vedblive at hobe sammen, uden nogenfinde igien at give ud deraf. Soldaternes Lønning bestaaer ene og alene i hvad han kan stiele; endog Prindsernes og Prindsessernes aarlige Revenuer sammenbringes paa saadan Maade. Men midt under Hoffets Glands vise Koner og Døttre sig ikke mindre end ligegyldige for Huusholdning og øvrige qvindelige Arbeider. De beskæftige sig med at strikke, væve og brodere; ogsaa spinde de Uld, have Ovsigt med Kioffenet, og Konerne betiene deres Gemal ved Bordet. Uagtet deres Slaverie nyde

---

ter dem; en Erbedie bringer hendes Dienhryne i Ordens; en Kierde sminder hendes Ansigt; endnu en Anden paa sætter hendes Juveler, o. s. v. Haaret deles i to Flætninger, parfumeres stærkt og bestaenks med vellugtende Blande. Desuden blive Næglene paa den elegante Maars indes Hænder og Fødder, farvede sorte, en Mængde Ringe sat hende paa Fingrene, og endeligen, for at bevare hende mod Tryllerie, hænges hende en Rosenkrands af Guld og Sølvlugter over Skuldrene.

Maurerne regne, Igesom Tyrkerne, Korpulerce til den qvindelige Elskheds Pov. degenstaber. Si sielvent søger man at gjøre de unge Piger fæde, for man gifter dem. Den Koclobede som er bestemt til, at træde istædet for en anden Kone af temmelig Fedme, anlægger sin afbøde eller forstødte Forgiangerindes Ringe og Armbaand, og nedsluger Kugler af Coussecosse og en anden nærende Deig, Drough kaldet. Dermed vedblive de saalange indtil deres Embonpoint har vundet den behørigte Tykkelse. Allerede flere ere under denne Opsætation blevne qvalte.

de en fielden Forrettighed, som bestaaer deri, at naar de satte deres Døstler udenfor Døren af deres Gemak, kunne de nægte deres Gemal at komme ind til sig. Ingen Prindsesse tør forlade Palladset uden ved Nattetide, da det saa skeer under en talrig Bedækning af Soldater og Slaver; der bæres Fakler foran dem; et forfærdeligt Skraal forkynder deres Ankomst og en Skye af aromatiske Bellugt ledsager Toget. Det Mandfolk som endog kun fra et Vindue kastede sine Dine paa en af Prindsesserne, vilde strax være Dødsens. Iøvrigt ere Fruentimmernes Liv der til Lands saa lidet agtede, at en Faber, Hgtemand eller Broder, uden store Omstændigheder kan erholde Beyens Tilladelse til at ombringe sin Datter, Kone eller Søster.

Bed et Besøg som Engellanderen Hr Tully's Gemalinde og Døttre aflagde hos Prindsesse Lilla-Nisher, fandt de hende henfjunken i dyb Sorg og Græmmelse. Af alle hendes Smykker havde hun intet andet beholdt end en Amulet, som hun baer om Halsen. Bed de brittiske Damers Ankomst istemtes Klagesangen „Wouliah Woo“ over det hele Harem. Maurerne søge ikke allene ikke at adspredde sig fra Livets Nøisommeligheder eller lindre deres Kummer, men de benytte endog alle optænkelige Midler for at stierpe Smertens Følelser.

M a n d u b e.

(En Pariser Epitaphhistorie.)

Mandube holder en Dag i smagfuld Equipage med sine Hielpershielpere, der forestille hans Domestiker, udenfor en rig Verellersers Huus, forlanger ham i Tale, nævner ham et Navn af en bekjendt anseet Familie, siger ham, han var for nogle Dage siden kommen tilbage fra Engelland, havde ingen Bekjendtskab her, Kiøbmandens Navn var blevet ham nævnet med megen Noes; han bad ham derfor, at modtage adskillige Kasser med Kunstsager af stor Værdie, der vilde ankomme endnu i Aften, og forvare dem, til han lod dem afhente. Kiøbmanden, glad over et saadant Bekjendtskab, lover paa enhver muelig Maade at gjøre sig den høie Persons Tiltroe værdig. Efter endeel gjensidige Komplimenter anbefaler Herren sig og Equipagen ruller videre.

Genimod Aften holder rigtig en Fragtvogn, belæsset med Kasser for Døren. Foermanden, ogsaa et Medlem af den Mandubesse Industrie-Udstalt, overgiver en Fragtseddel i behørig Form. Vognen bliver med al muelig Forsigtighed aflæsset og Kasserne bragte ned i Kielderen. — Imidlertid er det blevet Nat: Handelsbetientene forlade Kontoiret, Verellereren og Gaardskarlen lukke og tillaafe Kielderdøren med dobbelt Forsigtighed; thi hvilke Kostbarheder kunde ikke de fremmede Kasser indeholde!

Der staaer nu endelig Mandube, pakket i en Kasse midt iblandt Verelererens fulde Pengeposer, hans Duffers Maal. Hans Plan var lykkes herlig og han vilde blot oppebie det Dieblig, da Alt laae begravet i Sovn for at bryde ud af sit frivillige Fængsel og udløse sine lurende Konforter Byttet; thi alle Laase og Tern-Forsigtighedsanstalter vare ingen Hindring for denne alle Smeddes og Dirkeres Mester. — Endelig brummer Kirkeklokken ti, og det bliver stille i Huset. Endnu en Time eller to, og han kunde sikkert lægge Haand paa Værket. Hans Phantastie, ophidset ved Pengeposernes Nærhed, udmalede ham den herlige Fangst, han stod paa Springet at gjøre, i al sin Glæde — pludselig hører han Godtrin, der rasles med Laasen, man aabner Døren, og — o Skræk! Kiebsmanden, ledsaget af Gaardskarlen, lukker en stor Bulbider ind, der for en Sikkerheds Skyld skulde holde Nattevagt over det anbetroede Gods. Efter en kort Dialog mellem Herren og Karlen, lukkes Døren igien, og man gaaer tilsæns.

Mandube, i hvis velberegnede Plan, ingen Hundeskiel var indbefattet, vover neppe at aande, for ikke at røbe sig for den omsvævende Hund. Denne, sandsynligviis stolt af den ham betroede Post, søger at orientere sig i det anviste Lokale, spadserer med Bjørneskridt omkring i Kielderen, holder sig tilsidst op ved den fremmede Eiendom og hans Opmærksomhed fængsles især til den Kasse, hvori Mandube sveder Helvedangstens Sved.

Hunden viger ikke fra Kassen, og synes endelig ved sin Spretten og Snerren at udfordre sin Modpart; denne rører ikke et Lem: han vover neppe engang i Tankerne at forbande Bæstet, der saa frygtelig forstyrrer hans skionne Plan. Nogle Minuter holder han det endnu ud, men endelig seirer dog Legemets frampeagtige Tilstand over Sieleangesten, og han bevæger sig sagte for at forbedre sin Stilling. Neppe mærker den troe Hund Bevægelsen, før den hele Hvælving gienlyder af dens Tordenglam. Mandube giver sig fortabt; en saadan Stemme havde maattet vække Gyssoveren selv. Riempende med den Beslutning, at sprænge Laaget, hævne sig paa den forræderiske Hund og fortvivlende kaste sig sin Skiebne imøde, hører han Bevægelse i Huset, Stemmer og Fodtrin indenfor Døren, og Skrækken binder hans Willie.

Man lukker op. Kjøbmanden træder ind i Epidisen for sine Huusfolk, Hunden springer dem logrende imøde, og uvillig spørger Gaardskarlen, den troe Pakans Epifemester, hvorfor han gjør en saadan Larm? Pakan logrer og giser i eet væk. Man giennemføger alle Kroge, undersøger alle Laase og bryder sine søvnige Hoveder med Gisninger over Grunden til Hundens Uroe, forgieves. Mandube, der imidlertid har refokligeret sig lidt, hører endelig til sin Trøst Kjøbmanden sige: det har intet paa sig, Børn! Hunden maae have hørt en Muus, vi vil tilfenge. Gaardskarlen holder endnu

en kraftig Tale til sin Papan, raader ham, ikke tiere at forstyrre Husets Roee ved sin unyttige Gisen, anviser ham en Plads at ligge paa og — Døren lukkes igien.

Mandube aander friere. Sieleglad over Katastrophen's lykkelige Udfald glemmer han et Dieblig sin frygtelige Bogter, og rykker sit Legeme i en bedre Stilling. Man tænke sig den fornærmede og krænkede Papan's Lovestemme, hvis forrige Advarsel man havde foragtet, og som nu, for at redde sin Værelse, anstrængte alle sin Lungenes Kræfter. Kiøbmanden, ærgerlig over dette Spectakel, vender om paa Stedet med sit Følge, og giennem den aabnede Dør seer man Papan staae og giøde ad Kisten af alle Kræfter.

„Der maae være Noget i den Kasse,“ siger Gaardskarlen, rystende paa Hovedet med en betænkelig Mine. „Ja Noget maae der vel være i, Tosse-Bertel!“ siger Herren, „men hvad for Noget?“ Han belyser og beføler Kassen paa alle Sider, men finder intet Spoor til Mistanke. Gaardskarlen, som Tosse-Bertelen endnu stak i Hovedet, griber fat paa Kassen og vil vende den. „Holdt!,“ raabte Kiøbmanden, „hvor let kan Du ikke fordærve Et eller Andet. Der kan være Uhre eller andre skrøbelige Sager i Kassen; jeg maae være ansvarlig derfor.“ Uhre! dette Ord gientoner i Skalkens Dre, og hans Beslutning er fattet. Med sine behændige Fingre efterligner han paa Siderne af Kassen Tønnen af et Standuhrs Perpendikel. Hunden, som af Re-

spect for sin Herre hidtil kun havde vovet at knurre, løfter nu sin Stemme paa nye. „Stille!“ tilraaber Kiømanden sine snaksomme Ledfagere, for maaskee med sine Drex at opdage, hvad han med Synet og Følelsen ei kunde finde. — Man lytter! — „Rigtig!“ siger han, „der er et Uhr i Kassen, som endnu gaaer; der har vi paa een Gang Marsfagen til det hele Spectakel.“ Alle, endogsaa den tunghörige Gaardskarl, overbevise sig om Tilværelsen af et Uhr, der gandske rolig slaaer sit Tik — Tak, og Resultatet af denne Overbeviisning er, at bortførne den dumme Hund, der ingen Uhr kan lide, at den ikke længere ved sin ufornuftige Larm skal forstyrre Husets Fred. Man siger hverandre God Nat! og Hver søger sin Seng.

Hvad der nu fulgte, kunne Læserne let tænke sig. Neppe var Alting roligt i Huset, før den indspærrede Epidshub steg ud af sin Kasse, aabnede sagte alle Laase og holdt sig skadesløs for den udfandne Angst ved dobbelte Greb i den tiensfærdige Berelerers Pengeposer.

F i n a n t s k u n s t e r .

Kongen af Congo vælger stundom en Dag til Spadseregang naar Vinden blæser stærkt. Han sætter da sin Hue kun paa det ene Dre, og hvis den blæses af, da paalægger han de af hans Undersaatter en Afgift, som hœe i den Egn hvorfra Vinden blæste.

H u u s t r o e a f t e n e n .

Staden Brüssel vedligeholder endnu den Dag i Dag en Fest som vistnok er den eneste i sit Slags. Den celebreres den 19de Januar, og kaldes „Huustroeafstene“. Kirkeklokkerne forkynde Festen, der dog egentligen kun høitideligholdes i selve Huse. Konerne ere festligt, dog huusligt smykkede, Bærelserne reengjorte, men fremfor alt Sovekamret udpyntet. Festen varer fra Aften til næste Dags Frokosttid, og i gode Huse tilbringes denne Tid i Munterhed og Glæde. Hovedsagen i denne Fest bestaaer deri: at Konerne paa denne Dag tilside sætte enhver, om endog retfærdig, Uarsag til Utilfredshed med deres Mænd, og under mangehaande Ceremonier bære dem — til Sengs, og hine lade sig ogsaa villigen bære, føre og slæbe. Ere de nu i Sengen, da kunne de ikke komme deraf, før de love deres Koner Noget, som isærdeleshed kunne være dem kiert. Da begynder først den egentlige Fest ved giensidige Besøg, hvor Konerne fortælle hinanden hvad de have udbedt sig af deres sengefangne Mænd, og hvad disse have lovet dem.

Anledningen til denne muntre Festdag er ældgammel. I Aaret 1100 gjorde Hertug Gottfried af Brandenburg et Korstog til det hellige Land. Han fulgtes af en Mængde Brüsseleer-Mænd, baade fornemme og rin-

ge. I samfulde syv Aar hørte de gode Koner Intet fra deres Mænd. De holdte dem og Hertugen for døde, alligevel forbleve de dem troe. Pludselig vendte Hertug Gottfried tilbage med de fleste af hine brave og fromme Mænd — det var just den 19de Januar 1107. Jubelen var grændseløs blandt Konerne, og de kunde visnok ikke hoiere vise deres Glæde, end derved, at de kierligen bare de Gienstienkte i — Wgtesengen. — Og saaledes beholdt Afkommet i mangfoldige Leed en Sædvane, der visnok kan kaldes den Geneste.

Mozarts Duvert. til Operen „Don Juan.“

Dette Geniets og Kunstens Mesterstykke blev i een Nat begyndt og fuldendt. Mozart skrev Operen Don Juan for Theatret i Prag (1787). Arierne, Finalerne, kort, det Hele var færdigt, indstuderet og prøvet, endog Generalprøven var afholdt, uden at Komponisten endnu havde tænkt paa Duverturen, endskiondt Stykrets Opførelse var bestemt til den næste Dag. Mozarts Venner, hans Kone, og endmere Theaterdirecteuren, vare i en Uroe, som man let kan tænke sig; de forestilte ham de ubehagelige Følger som hans Uordholdenhed kunde have for Theatret og for ham selv, samt besvore ham, ei at fordærve hans største Værk ved en saadan Esterladenhed. „Jeg skriver Duverturen i Estermid-

dag" var hans Svar. Eftermiddagen kom, men Mozart, forført ved det smukke Weir, gaaer ud at spadserere, og kommer først om Aftenen hjem, hvor han ved en Bolle Punsch gjør sig tilgode med nogle gode Venner, der bleve meget ængstelige over hans Stilling. Alt var det Midnat da Selskabet forlod ham, og det i en Tilstand, der var saa lidet flirket til Landsanstrængelser, at han besluttede at lægge sig en Timestid til Hvile, og overdrog sin Kone, da at vaagne ham. Hun som vidste hvad han formaaede, lod ham tvende Timers Søvn, kalote da paa ham, tillavede en Skaal Punsch, hans Yndlingsdrik, lagde ham Blæk, Penné og Nodespapiir tilrette, satte sig derpaa hos ham, og underholdt Mozart medens hun skienkede, med en Hoben lystige Historier, som hun herligen vidste at fortælle. Komponisten loe derved saa Taarerne stod ham i Vinene. Paa engang blev han som begejstret, og raabte: „Nu er det Tid, Constantia, nu ere vi paa den rette Hvide!“ Og nu strømmede kun Ottendeels- og Fierdedeelsnoter af Pennen. Til Frokosttid var Duverturen fuldendt, og Nodeskriverne havde neppe Tid til at faae den afskreven. Da under disse Omstændigheder aldeles ingen Prøve paa Duverturen var muelig, saa blev den endnu samme Aften spilt lige fra Bladet, og virkede saaledes paa Tilhørerne, at de med støiende Bisaldsraab forlangte en Gientagelse deraf.

Udelmod og Raahed.

Den engelsk-ostindiske Brig Mathilda, ført af Capt. Fowler, bestemt til de østlige Der, og derfra til China, ankrede den 10de April 1815 i Duffs Bay ved en af Marquesas-Øerne, Kooapooah kaldet. I en mørk Nat og ved en heftig paalands blæsende Vind kappede Deboerne ubemærket Skibets Ankre, der pludselig af den frygtelige Branding med en saadan Magt kastedes ind mod Kysten, at det strandede og kort efter fyldtes med Vand. Dette var just hvad de rovbegierlige Deboere vilde; i Mængde styrte de hid, bemægtigede sig Braget og Mandskabet, for, ifølge deres gruesomme Skik, at ofre disse deres kannibaliske Lyster. Disse staae, som næsten alle Sydøernes Deboere under smaae Folkehøvdinger, der alle igien ere forenede under en fælleds, arvelig eller valgt Overhøvdning. Den Kooapooah er et Valgrige, og Kong Nooahetu havde stuttet et inderligt Venskab med Briggens Capitain, medens Skibet der havde lagt i Baien og indtaget Sandeltræe. Hiin Overhøvdning var det som nu skulde præsidere i det frygtelige Tribunal, for hvilket Folket og dets Høvdinger under vedholdende Skrig og Raab forlangte Mandskabets Død og Skibets Plyndring.

Kongen laae paa et Tæppe med hans Søn ved sin Side. Skibets Plyndring, dertil gav han sin Til-

labelse uden Betænkning, men Mandskabets Drab, det modsatte han sig af al Magt. Folket beraabte sig paa Landets Skikke, ifølge hvilken enhver strandet Fremmed skal ofres. Forgieves forestilte Kongen dem de venstabelige Handelsforhold de Fremmede havde begyndt med Indvaanerne; Intet formaæde at dæmpe Folkets og deres Hovdingers Mordlyst. Bævende stode de ulykkelige Slagtoffere i Midten af Forsamlingen; kun altfor tydeligt forraadte Gebærdesproget dem den hele Forhandling, og hvert Dieblik ventede de Dødsdommen. Folket blev stedse mere paatrængende, da pludselig den ædle Nooahetu ved en Handling, som fyldte dem Alle med Forundring og Skræk, paalagde dem en dyb Taushed. Koldblodig lod han sig bringe tvende Kæb. Det ene lagde han sig selv, det andet sin Søn om Halsen. Den ham i Rangen nærmeste Folkehovding bød han træde frem. „J ville dræbe disse Fremmede som intet Dndt have gjort Eder. Mig, Eders Konge, sommer det ikke, at see en saa nedrig Daad udøves. Jeg befaler Dig, at dræbe mig og min Søn med disse Kæb, for saadant skeer, at man ei skal kunne sige, at ogsaa vi, endog kun ved vort Paasyn, have billiget disse uskyldige Menneffers Drab.“ — Denne Uedelmod gjorde et synligt Indtryk paa Barbarerne. Med vilde Blik skuede de tause paa deres Konge, som de tilbad for hans Mildhed og Retfærdighed. Allerede saaes Hovdingen i Begreb med at udføre Overherfkerens Befaling, da plud-

selig et almindeligt Skrig bød at holde inde „Hvorledes?
dræbe Kongen?“ saaledes lød det fra Alles Munde.
„Nei, hellere lad de Fremmede leve! Ingen maae dræ-
be Kongen.“

Saaledes reddede den ædle Nooahetu mange
Menneskers Liv, og skaffede dem Midler til at kom-
me bort til Nye-Sy Gallis, hvor de velbeholdne ind-
traf samme Aars Nov ember.

Soelpletterne.

Yderst fordybet i Jagttagelsen af Soelpletterne sad
Rector Puff i Qualmstedt paa sit Observatorium,
som han — efterat det var lykkets ham at tilkiempe sig
et gammelt Teleffop paa en Auction, gandske net og
beqvemt havde indrettet af et mod Syden liggende Loft-
kammer. Vel formaede han ikke at maintainere Allene-
Besiddelsen af benævnte Lokale, thi hans Kone havde
taget en Deel af samme i Beslag til sine Kartofler, sit
Meel og deslige, hvoraf der reiste sig den Ubeqvemme-
lighed for Rectoren, at han ikke sielden fik fireføddede
Tilffuere ved sine astronomiske Operationer; ja det havde
endogsaa arriveret ham engang, at, da han just meente
giennem sin Rikkert at observere en stor Bevægelse paa

Himlen, og allerede i sin Glæde vilde kalde Kone, Varn og Tyender, samt den ham anbettede Skoleungdom op for at være Vidner til hans Opdagelse, det tilsidst slap derud, at det havde været en Kottehale, der tilfældigviis var kommen for Rifferten. Smidlertid trak Himlen den gode Mand saaledes til sig, at han lettelig over den forglemte de jordiske Mangler. Selv det yderst vaade og kolde Veirligt, som gjorde hans Mark- og Havefrugter betydelig Skade, var ham ikke allene ligegyldigt, men endogsaa behageligt, siden han deri fandt en Bekræftelse paa sin Hypothese, at Soelpletterne vare udbændte Steder i Solen, at derved dennes Jld, folgelig ogsaa Jordens Varme nødvendigen maatte formindskes, og at det derfor ikke var at undre over, at Jntet mere vilde vore og trives paa Jorden. — „Curios“, sagde han, i det han stod op, og søgte et andet Glas til sit Rør, „den Syvende er rigtig bleven mig borte! Jeg vil ikke haabe at der igien er kommen Jld i den, det var mig just den kjæreste! En gandske charmant, herlig Plet, stor, mørk, rund“. — Smidlertid kom det stedse tydeligere trampende op ad Trappen, der ikke beksinnedes af nogen Lysstraale, og folgelig kun med den yderste Forsigtighed kunde bestiges, især da den i mere end fem og tyve Aar, ligesom den hele Rectorbolig, høist nødvendig trængte til en Reparation. Gandske henrykt i det Himmelske, agtede Puff kun lidet derpaa, indtil endelig de Ord drønedes i hans

Drer: „der sidder han rigtig og gloer efter Soelplet-
 terne, medens Drengene ødelægge alle mine Bønner
 og Agurker i Bund og Grund. Det er ikke mere til
 at holde ud! Jeg retskafne Kone plager mig næsten
 tilbøde, medens saadan en Lediggænger sidder og figer
 efter Solen.“ Her pustede Rectorinden, der, gestikus-
 lerende med begge Hænder, stod midt i Døren, og han
 tog Ordet: „Jeg en Lediggænger? Jeg, som dyrker
 den ædleste og sublimeste Syssel, en Lediggænger? Men
 saadanne ere I smaae Siæle, kun det Jordiske fængsler
 Ederes Blik...“ — „Dumt Snak,“ svarte den op-
 bragte Kone, „kom kun ned, og jag Drengene ud af
 Haven...“ „Ei, det kan Du jo gjere selv, Himlen
 er i dette Aar saa mørk at man maae benytte ethvert
 klart Dieblif...“ — „Det samme gjøre ogsaa Dine
 Dreng; derfor ligge de mig uophørligt i Haven, naar
 jeg tænker, de sidde roligt paa deres Rumppe i Stuen.
 Igaar og i Morgens har jeg næsten intet andet bestilt,
 end givet paa Dret, saa at denne Bevægelse ordentlig
 er bleven mig i Hænderne. Nær havde jeg ogsaa givet
 Mellekonen en paa Dret, da hun i Morgens bragte mig
 tynd Fløde! Tænk dog kun, hvorhen det kan lede...
 Mine Agurker! Mine Bønner! Hvem veed, om de
 nogentid vare blevne til Noget; men Haabet, Haab-
 bet...“ — „Ja“ sagde Rectoren, „Haabet beskiem-
 tier ikke. Jeg vil nok ogsaa finde min Plet igien! —
 Og taalmodig vandrede han nu bag efter sin Kone ned

i den hærjede Hæve. Men de Dine, der vel ogsaa undertiden ubevæbnede havde skuet ind i Solen, kunde ikke faa gandske tydeligt skielne mellem de jordiske Gienstande, derfor traf det sig ogsaa, i det den arme Rector ret anstrængte sig for at faae Die paa Ulykkesfuglene — de vare allerede af ahnende Frygt vendte tilbage i deres Dunstkrebs, Skolestuen — at han ved et Feiltrin nedtraadte den sidste Bonnestengel. Paff! kladskede det, og hans Hue kom af Lave. „Hva... hvad,“ raabte den forbløffede Astronom, „var det et Slag? et Dresfigen? He?“ — „Kjæreste, sødeste Mand,“ jamrede nu den ulpffelige Kone, „jeg vil aldrig i mit Liv gjøre det mere! Det er jo det første Slag, Du har faaet af mig i vort hele 24aarige Ægteskab; men saadan gaaer det — har jeg ikke sagt Dig det, siden i Forgaars er det ordentlig blevet mig til Bane at give paa Dret. Det kommer af de fordømte Soelpletter.“ —

„Daarlige Qvinde! hvad er Alverdens Agurker og Bønner imod dette himmelske Phænomen? Naar jeg nu siger Dig, at der fra disse Pletter vil udgaae en total Revolution i Universum! Spører man det ikke alt paa vores Jord? og hvor stærkt maae man ikke allerede længe have følt det paa de Solen nærmere Verdenstegemer, f. Ex. Sirius, eller den store Bjørn...“ For paa nogen Maade at gjøre sin Uret god igien, hørte den angerfulde Ægteskælle taalig til, og var vist gjerne bleven staaende i Soelheden en heel Time, naar ikke

Pigernes Lærer i det samme var traadt ind i Haven, som han sagde i den Hensigt, at udbede sig friske Salatplanter, men egentlig for at fryde sit Nie ved Beskuelsen af den deilige Mine, Rectorens eneste Plante, som, skiondt opvoren uden synderlig Pleie, dog prangede med de herligste Blomster. En ung Mand var han, der forestod sit nys overtagne Embede med megen Iver, og ved sin udmærkede Duclighed allerede havde vidst at erhverve sig Superintendentens Yndest i høi Grad, hvilket Hr. Rectoren formedelst sin astronomiske Iver just ikke kunde rose sig af.

„Ret godt at De kommer, kæreste Ven,“ raabte Puff ham imøde. „Mindes De, at De for kort siden vilde bestride min Mening om Soelpletterne som udbændte Steder i Solen? Nu har jeg et Beviis mere! En Plet er bleven mig borte, jeg kan ikke finde den igien, følgelig maae der igien være kommen Ild i den, og...“

„Men naar Soelpletterne ere udbændte Steder, hvorledes kan der da atter komme Ild i dem?“ — „Der er kommen brændbar Materie til... og har De ikke mærket, at det er blevet betydelig varmere i det par Dage, jeg har savnet min Plet?“ — Just vilde Hr. Blum fremføre en ny Indvending, da viiste sig Mine, og glemte vare Salatplanter og Indvendinger. Han horte nu ikke et Ord mere af Rectorens fortsatte Demonstrationer. Kun Rectorindens Indbydelse paa en Budding med bruun Sauce til Aften, klang sødt i hans Dre,

især da den ledsagedes af et betydende Blik af Mines
stjerneklare Die. „En vakker Mand, den Hr. Blum!“
sagde Rectoren, da han var borte, „han har Sands
for alt Stort og Skönt...“ — „Ja, ikke sandt?“
svarte Mine venlig, „det har jeg allerede længe mær
ket.“ — „Kun i Astronomien,“ vedblev Puff, „har
han endnu ikke bragt det ret vidt. Men han mangler
ogsaa et Teleskop og et Observatorium som mit...“

Afstenen kom og med den Hr. Blum. Man fatte
sig tilbords. „Apropos, Hr. Rector,“ begyndte noget
efter Hr. Blum, „da jeg i Eftermiddags kom hjem,
fandt jeg en Journal, hvori jeg har læst en Forklaring
over Soelpletterne, der forekommer mig høist sandsyn
lig; deri paastaes, at Solen i sig selv er et mørk Le
geme.“ — „Mørkt Legeme,“ afbrød Rectoren ham rask,
dunkelt ahnende, at en mægtig Fare truede hans kiere
Hypothes — „mørk Legeme: dumt Løj! Hvorledes kan
den da lyse, naar den er mørk?“ — „Den lyser ikke
heller.“ — „Ikke det?“ — Her skød han Huen ivei
ret, dog Blum lod sig ikke forstyrre, men blev ved:
„Ney! den er meget mere omgivet af en skinnende At
mosphære, liig Skyerne, der omgive vor Jord..“ —
„Hvoraf veed De da det?“ spurgte Rectoren allerede
lidt spydig og rustende sig til Selvforsvar. — „Og
hvoraf veed De da, at Solen brænder som et Knippe
Halm?“ Nu var Minen anlagt, og der behøvedes blot
en Gnist for at bringe den til Explosion.

Mine blev ikke vel tilmode ved disse mørke Tegn. Men Blum blev ved: „naar nu denne skinnende Atmosfære undertiden forryndes paa enkelte Steder, da seer man grant, af Solens Pletter, at den er et mørkt Løse-geme.“ — Nu kom Buddingen med Sauce paa Bordet. Rectoren, forbløffet ved denne Hypotheses tilsyneladende Evidents, og uvant til Ordstrid, i det mindste om videnskabelige Gienstande, vidste ikke at finde noget Udtryk, hvormed han kunde give sit Mishag tilkiende, og kom derved i en desto større Forbitrelse. Men sine udbrændte Steder skulde og maatte han redde, thi han havde før opgivet sin Aand end sin Mening. Man tænke sig hans Tilstand!

Rectorinden lagde Buddingen for. Rectorens Pande blev lysere. De store Rosiner i Buddingen forekom ham som Pletterne i Solen, og allerede vilde han benytte sig af Leiligheden og overrumple sin Modstander ved en Krigslist, da juist denne spille ham et prævenir. — „Tænk Dem,“ sagde han til Rectoren, i det han pegede paa sin Portion, „at dette er Solen ...“ — „Det kan jeg,“ faldt Rectoren ham i Ordet, „især da Buddingen er lys som Solen — “ „Nei,“ svarte Blum, „De maae tænke Dem den mørk“ — Det var næsten meer end han kunde holde ud. „Min Herre!“ foer han op. „Aaalmodighed! Nu omgiver jeg den med sin Atmosfære“ — her giød han saamegen Sauce over sin Portion, at den gandske skuldes. „Men

den er jo mørk, Venlille" — indvendte Rectoren spodsk.
 „De maae tænke Dem den lys! Nu skyder jeg hist og
 her Saucen tilside med Kniven, og De siner da under
 den enkelte Pletter af Buddingen, ikke sandt?" — „Jo
 vist!" raabte Rectorinden og Mine med een Mund.
 Det var Funken, som tændte Minen. Ude af sig selv
 sprang Rectoren op, svang Skeen i Haanden, og i det
 han raabte: „Herre, hvor kan De ville indbilde honette
 Folk saadant Løp?" gav han et Slag i Pigeskolemestere-
 rens Soellegeme, at Lysatmosphæren overstærkede hans
 nye Silkevest. Alterationen blev almindelig.

Bleg af Skræk og Uergrelse stod Skolemesteren
 op, viffede Saucen ivrigt af sig, og uden at kunne frem-
 bringe et Ord, greb han sin Hat og foer ud. Mine
 græd og Rectorinden havde gierne gientaget Maneuvren
 i Haven, hvis det ikke var forekommet hende for farligt
 at tirre den opbragte Løve. Buddingen blev kold.
 Rectoren selv kunde ikke nyde en Mundfuld, men be-
 gav sig i Hast op paa sit Observatorium.

Men — en Ulykke kommerielden allene. Neppe
 var den arme Rector klattret op af sin Himmelsstige,
 før han maatte herved igien, thi Bødkermester Poller
 forlangte ham i Tale. Han ahuede intet Godt, thi
 denne Mand, som han engang havde kaldt en Fredsfor-
 styrer, bar et uforsonligt Had til ham i sit Hierte.
 Poller overrakte Rectoren ironisksmilende en Skrivelse

fra Superintendenten. Rectoren brød den og læste med stigende og ikke umærkelig Skræk:

„Paa det alvorligste være De herved advaret, i Fremtiden at røgte Deres Kald troligere end hidtil, og ikke over Soelpletterne forsomme Skoleunderviisningen og Opsigten over den Dem anbefoede Ungdom. Det kunde ellers letteligen skee, at man fritog Dem for alle jordiske Sysler, for at De uforstyrret kunde overlade Dem til de himmelske“ o. s. v.

Bødfermesterens Haanlatter gjorde, at Rectorens Skræk gik over til Brede. „Hvem har klaget?“ brød han ud. „Hr. Rector“ svarte Pøller gandske rolig, „det er bekiendt i den hele Bye, at Soelpletterne have giort Dem saa blind, at De ikke mere kan see Deres Skole. Børnene blive for Deres Soelpletters Skyld til sande Skampletter for Byen. Jeg anbefaler mig!“ — og borte var Manden. Hvad var nu at giere?

Der blev holdet Geheimeraad i Rectoratet, for at ubfinde et Middel til at forsone Superintendentens Uvillie. Dgsaa Mine havde faaet Sæde og Stemme deri, og da hun kom til at votere, sagde hun: „Hvis ikke Hr. Blum var bleven saa fornærmet, havde han vist kunnet jevne Sagen. De veed jo, lille Fader, hvor yndet han er af Superintendenten.“ — „Det har en god Mand indgivet Dig, mit Englebarn!“ raabte Rectoren glad, „gaae, løb! siig ham, jeg vil gjerne finde

mig i hans mørke Spæl og hans Lyfatmosfære, naac han blot..." — „Jeg skal gaae til ham?“ svarte Mine rødmende, „og nu strax? Han er vist alt i Seng..." — „Hvad gjør det til Sagen, Barn?“ blev Rectoren ved, „han staaer nok op naar Du kommer; han har saa et godt Die til Dig.“ Mine blussede af Undseelse. Endelig sagde Moderen: „Jeg vil gaae med!“ — Begge gik. Hr. Blum var endnu oppe, ivrig sysselsat med at skaffe Pletterne af sin forulykkede Best. Synet af Mine dæmpede Heden i hans Bryst. Han hørte Fredsforslaget af Rectorindens Mund og Mines Blik gav det en synderlig Eftertryk. Han lagde Besten bort.

„Jeg er ikke usersonlig, og rækker gierne Haanden til Fred. Men naar to Magter underhandle, gjør Enhver af dem sine Betingelser. Gierne opgiver jeg min Forklaring over Soelpletterne. Men der gives to andre Sole, i hvilke jeg gierne gad seet min hele Levetid.“ Her holdt han inde. Mines Kinder glødede. Moderen bemærkede det og sagde: „det vil man vel ikke nøgte Dem, tænker jeg. Skriv kun snart til Superintendenten.“ „Imorgen den Dag, — men Solene, Solene..." — „Gid de maae lyse for Dem paa Deres hele Vandring, og straale Fred og Røe i Deres Siel!“ — „Jeg skal nok ogsaa brodere Dem en anden Best," sagde Mine, for paa nogen Maade at skiule sin Forlegenhed. Lavs trykte Hr. Blum hendes Haand og følte, at hun sagte og inderligt trykte hans igien.

„Alting er bragt i Rigtighed,“ raabte Rectorinden ved sin Tilbagekomst sin Mand imøde. I Morgen afgaaer Blums Svar til Superintendenten, han opgiver ogsaa sin mørke Soel og sin Lysatmosfære...“ — „Ak,“ sukede Rectoren dybt, „hvor dog Alting vender sig til det Bedste!“ — „Men Du maae give ham Din Datter til Kone!“ — „Hiertelig gierne, naar Du Intet har derimod.“

Om Efteraaret, da Soelpletterne til Rectorens Hiertesorg alle vare forsvundne, feirede det lykkelige Par den sødeste Forenings skionne Fest, og da Faderen drak det unge Pares Skaal, sagde han: „Hvem veed, om jeg havde nydt denne Glæde saa snart, hvis mine Soelpletter ikke havde været?“

Trinyi, eller Szigets Beleiring.

Den ædle Trinyis og hans tapre Skares heltmodige Offerdød for Szigets Mure i Aaret 1566 har, ved dens dramatiske Bearbejdelse af den i Frihedskampen faldne vakkre Sanger Theodor Körner, i vort Old vaakt saadan Interesse, at dens historiske Fremstilling vist ikke vil være dette Skrifs Læsere uvelkommen.

Alle Ungarns Egne raste Krigen; ved Raab, hvor Keiserhæren havde leiret sig, ved Tokaj, ved Gyula og Drawfloden rustede man sig til nye Slag, ja alle Afiens og Europas Kræfter syntes at staae i Kampkredsen mod hverandre, da Soliman med en ny Hær drog ind i Belgrad. Han vilde just gaae over Donau at beleire Erlau, da meldte man ham, at Mahomed, som han nyeligen havde udnævnt til Statholder i Bosnien, paa sin Hentreise var bleven overfaldet og dræbt i Siklos, hvor han overnattede, af en lille Hob, der var uddraget fra Sziget, for at indhente Efterretning om Solimans Fremskridt, og hærje Hünfirkchens Forstæder. Forbitret og snysende af Hævnløst brød Soliman op med hele sin Hær til Szigets Beleiring. Forud sendte han Obersten for det asiatiske Ryttarie med sine Skarer og Ali Portug, som han betroede Overkommandoen ved Beleiringen, med alt Skytset paa en Mængde Karree og Bogne, trukne af Kameler.

En Miil fra Sziget leirede sig disse Fortropper; men Heltene oppe paa Fæstningen havde seet dem, og uden at lade dem et Diebliks Rist, styrtede en kamplysten Skare ud af Sziget, Beleirerne imøde, for paa gammel ungersk Viis at tegne et Velkommen paa deres Pander. Og mange af Fienderne segnede for deres Sværde. Men af Szigets Helte faldt kun Unglingen Dombao. — Den 2den August rykkede Soliman frem

med hele sin Hær, der, foruden det talrige Fodfolk, talte hundrede Tusinde Ryttere og lod sine store grønne Telte opslaae ved Meieriet Sibot, ved Foden af en Høi, der beskyttede ham mod Fiendens Skud og Spejderblik. I lange Rækker leirede Hæren sig paa de øvrige Høie. Ved hans Ankomst bleve alle Kanoner løsnede, alle Fodfolkets Geværer affyrede. Jorden bævede, Luften fyldtes vidt og bredt med Krudtdamp; liig Jorden høretes Rædselsbraget mange Mile borte. — Soliman synes at have villet forfærde sine Fiender, ved at vise dem den Magt, hvormed han var kommen, for at forstyrre Staden, og kielne sin Hævnelyst i dens Beskiermeres Blod. Disse maatte vel endelig engang ligge under, men der behøvedes dog over 100,000 Mand for at beseire 2500 — saa stærk var Szigets Besætning — thi Enhver var en Helt, og Heltehøvdingen var Brinyi! Nu, da Fiendens Hær stod for Murene, kaldte han Krigerne og deres Hovedsmænd ind i den indre Slotsgaard, og talte saalunde til deres Hjerter:

„Hvad I med stærke heltemodige Hjerter saalænge have ventet, Soldater! det see I nu for Eders Dine, Tyrkefyrsten nemlig, der er draget hid med sine Hære til vor Fordærvelse. Han tvinger os til at stride for Fødeland, Frihed og Liv, til, med trofast Mod og Anstrængelse af al vor Styrke, at forsvare denne, det nødomspændte Fædreland saa vigtige Plads. Lykkes det os med Guds Hielp at

afvende Faren, da vinde vi Rigdom og Værdighed, Hæder og Navnkundighed, da havde vi vort gamle Fædrelands, vore Qvindes og Børns, alle Ungarers, ja alle Christnes Frihed og Belsærd, da skal Efterverden engang reise Bautaftene paa vore Grave. Vige vi derimod seige og rædde, da vorder det Modsatte vor Lod. For os er ingen anden Tilflugt end vore Vaaben, ingen anden Frelse end vor Tapperhed."

„Nu gielder det, Kammerater! om I, stolende paa Gud og Eders Arm, trostlig ville drage i Slaget, om I flux ville følge mig, ei blot naar jeg taler til Eders Hjertes, men ogsaa naar jeg kaster Spydet, dragende foran Banneret, naar jeg fægter midt i Slagets Trængsel og — stolende paa min Gud — kraftig trænger ind paa Fiendens Skarer."

„Beleiringen vil sagtens vorde haard og rædsom, men at ræddes for den sommer os ikke. Den Usmægtige vil stride med Fædrelandets trofaste Kæmper, og den Gud, som hidtil frelste os, naar Død og Undergang truende Faren omspændte os, vil sikkert ogsaa nu redde os af Fiendens Svælg, naar vi anraabe hans Besskiermelse, naar vi vaage og handle og ikke vige for vor Fiende. Soldater! med vore Vaaben maae vi afvende Faren, som truer os, Noes og evig Hæder maae svæve for vort

Die, at vi enten vinde Frihed og Frelse, eller bøde Døden for Fædrelandet, der herved lønnes med udsødelig Roes, og hisset med Salighedens Valme."

„Derfor fordrer jeg, at — ligesom jeg selv ædelig vil forpligte mig til at forsvare denne Fæstning til det yderste — ogsaa I, vil ihukommende den Trofskab, I skyldes Eders Keiser og Konge, mig, Eders Feltherre, og Eders Pligt, sværge Keiseren, vor Konge, dernæst mig og denne Fæstning ubrødelig Trofskab, med den Betingelse, at I, hvis I, — som Gud forbyde — skulle finde mig tilbøielig til at overgive Fæstningen, ikke mere adlyde mig, og at jeg, hvis jeg skulde finde en Forræder blandt Eder, lader ham styde paa Stedet, af hvilken Rang han end maatte være, i Kraft af Militair-Lovene og min Feltherreværdighed."

„Været aarvaagne paa Eders Poster! Soldater, adlyd Eders Hovedsmænd! I Hovedsmænd Eders Oberster! Ingen vige fra sin Plads uden sin Superieurs Vidende og Ordre. Ingen tale med Fienden; ingen modtage Breve fra ham, og skulde nogle med Pile og Kastespyd komme ind i Borgen, saa bringe den, der tager dem af, sin Oberst dem, og denne mig dem, at jeg kan overgive dem til Luerne. Skulde endelig noget Men-

neffeligt møde mig, da vil jeg, at I skulle adlyde Caspar Algst, min Søstersøn."

Saa talte Helten, svoer selv først, og lod derpaa de Dvrige sværge hver for sig. Nu beordrede han Enhver til sin Post, og traf videre Anstalter til at forsvare Fæstningen og redde dens Beboere. Han sørgede for Alle, vaagede for Alle.

Smidlertid rykkede Tyrkerne frem og beleirede Nye-
staden. Fra Middag til Midnat forsvarte Brinyi den
kun med en enkelt Bold svagt befæstede Bye. Længere
vilde al Møie været forgieves, derfor lod han Staden
antænde paa syv Steder, og i et Dieblisk Stod de straa-
takte Træehuse i lys Lue. Ogsaa Haver og Markjor-
derne samt Møllerne blevne stukne i Brand. — Da
Flammerne vare slukte, lod Ali Portug det groveste
Skyts føre op paa Grunden af den afbrændte Stad, og
Skandser opkaste. Nu bestoedes den gamle Stad, der
skiltes fra den nye ved smale men dybe med Vand fyldte
Grave. Men han naaede sin Hensigt ei.

Med utrættelig Virksomhed anvendte Tyrkerne alle
Midler, alle Kræfter, for at lette Beleiringen. Ban-
det som omgav Fæstningen, var afledt, og denne nu
blot omgiven med Dynd. Paa dette banede man sig
en Wei lige til Murene, bestoede de Beleirede med Pile
og Kugler, ja trak endogsaa Kanoner efter sig. Ali
Portug var utrættelig i at opildne sine Krigere til Sta-
dens og Borgens Fordærvelse. — Sytten Dage varede

allerede Beleiringen af den gamle Stad. Tyrkerne
 undredes storligen over, at en saa ringe Høb kunde
 trodse deres uhyre Anstrængelser, da endelig den gien-
 nemskudte Vold frembød en stor Bresche, der nu angre-
 bes af alle Kræfter. Med utroelig Tapperhed værgede
 sig de brave Ungarer. De dristigste Fiender laae i
 Mængde henstrakte af de tordnende Kanoners dræbende
 Ild. Men for stort var de Stormendes Tal; de Faldne
 og Saarede bleve rask skaffede afveien, friske Krigere
 rykkede i deres Sted, tvungne af Bagtropperne til at
 trænge frem, saa at endelig langt om længe de tiælle
 Beleirede maatte vige for Mængden og uafbrudt fæg-
 tende begyndte at trække sig tilbage i Fæstningen. Men
 endnu før de alle vare indbragne, stormede Sanitffarerne
 frem fra alle Sider; det lykkedes dem, at afficiere de
 sidst Indrykkende fra de Dørige, og efter lang alvorlig
 Kamp deels at fælde, deels at adsprede dem. Mange
 brave Hovedsmænd og Riddere endte her deres Helteliv.
 Ungarernes Hær var nu sammensmeltet til 300. Dog
 dyrt havde Fienden kjøbt sin Seier, thi over 3000
 havde bødet med Livet.

Da Soliman erfoer, at Stadens Erobring for-
 nemmelig var Ali Portugs Bærk, sendte han ham strax
 200 Guldstykker, og opmuntrede ham til fremdeles Virk-
 somhed. Endnu mere ansporet ved Sultans Naade
 lod han strax det søære Skyts føre nærmere mod Bor-
 gen, og, da Dagen efter Skandserne vare færdige, Berg-

muren besyde paa to Steder. Gløden af Iver var han snart her, snart der, ordnede og befalede; men i det han mindre forsigtig vovede sig til de farligste Steder, segnede han pludselig, truffen af en Kugle, des bortrev ham Kind og Skæg. Blodet forløb ham, og han var ikke mere. — Ali Portug var i sin tidligere Ungdom af Sørovere bortsnappet paa den portugisiske Kyst, og foræret Harradin Barbarossa, der foruden saamange andre tappre Krigere ogsaa bannede denne, saavel til Lands som til Bands, udmærkede Feltherre.

Efter hans Fald blev Beleiringen fortsat under Seifedins Anførsel med en utrættelig Iver, og efter to Dages uafbrudt Skyden indskiødes en Deel af Murene. Nu gjorde man raske Tilberedelser til en afgjørende Storm — denne begyndte under Trompetkrald og Trommehvirvel; men med mageløs Kraft afflogede Beleirede Stormen. Mange Janitskarer, mange Beyer faldt i Fægtningen, to Purpurfaner giordes til Bytte, og vaiede ned fra Borgens Mure til Fiendens Forbittrelse. Tyrkerne, langt fra at lade Modet synke, opkastede tre nye Skanser og begyndte atter at besyde Fæstningen paa tre Sider; thi forbittede vare de over Tabet af deres tappreste Janitskarer, og Soliman havde befaleet dem, atter og atter at storme. Efter flere aabnede Brescher fornyedes Stormen, men affloges atter, og Tyrkerne joges saaledes paa Flugten, at Græs

vene fyldtes med deres Liig. Men ogsaa af Ungarerne segnede mange i Døden.

Anden Dags Nat samlede sig Sanitsskarerne i talrig Mængde ved alle Skandser. De ginge over de udtørrede Grube. Dappert værgede sig de Beleirede, men deres Antal var lidet, og hver som viste sig paa Muren, blev nedskudt. Nu vilte Sanitsskarerne at undergrave Murenes Fundamenter og løsbryde de øvre Stene. Efter tre Dages Arbejde lykkedes det dem, saavidt at fuldende en Gang under Murene at de allerede indenfra kunde sees i Minerne. Brinyi lod nogle Fede Krudtrulle bid og antænde: mange Fiender sønderlemmedes, Mange qvælte i Røgen, men stedse kom Andre i Stedet, der utrætteligen ryddede Jord af Veien, Dag og Nat. Saaledes opstod en stor Grube, i hvilken man kastede alle tørre Materialier og derpaa antændte det underlagte Krudt. En Deel af Forværket stod i lys Lue, der stedse greb videre om sig. — Ikke Soldater allene — de vare nu kun faa — men ogsaa Bonder og Qvinde hjalp at slukke Luerne, thi Faren var stor. Under al denne Forvirring stormede Tyrkerne under et forførbeligt Skraal, men sloges to Gange tilbage. Brinyi nedhug selv den Første, der vovede at bestige Murene. I disse tre Fægtninger tabte Tyrkerne over 7000 Md.

Soliman raste, snysende af Hævntørst, men han havde naaet sit Maal. Ei forundtes det ham at flue de Beleiredes Undergang. Aldersvag laae han under

for sine Siels- og Legems-Lidelser, og ubaandede under voldsomme Smertes sit Liv, mens hans Krigere bestormede Borgen. For ikke at udbrede almindelig Skræk og Forvirring i Hæren, skulde den kloge Mehmed Basfa med Livsløgen — en Jødes — Hielp, Reiserens Død indtil Beleiringens Ende. — Imidlertid fremraste Luerne i den ydre Fæstning lige til Taarnet, der indeholdt en stor Mængde Krudt, og stødte til den indre Borg.

Brinyi, ikke frygtende Fienden, men de altfortærende Flammers ustandselige Raser, samlede Levningen af sine Kampbrødre og drog med dem ind i det indre Slot, saa hidfigen forfulgt af de efterstrømmende Fiender, at der neppe blev Plads og Tid til at spærre Porten. Den større ydre Deel af Fæstningen var nu i Tyrkernes Bold. De i Fæstningens erobrede Deel forfundne Kanoner rettede de mod Borgens Indre. Nu var der da ingen Redning meer for de brave ungariske Stridsmænd; thi indespærrede vare de paa alle Sider og af Alt hvad de behøvede, havde de fast Intet. Bestemte og modige saae de derfor deres sidste Stund imøde.

Den to og fyrgetyvende Beleiringsdag kastede Sannitskarerne Brandraketter ind i Borgen — og Brinyis Waaning stod i Lue. Da Mehmed saae Flammen, lod han under Trompeternes Jubelklang og Trommernes Hvirvel give Signal til almindelig Storm. Og flux

var hele Hæren i Bevægelse, hele Egnen skult af væbnede Musselmænd. — Da Brinyi saa dette, smykkede han sig til Døden; iførte sig sin Hvitidsdragt, bedækkede sit Hoved med Hjelmen, hvis væjende Fier vare rigt indfattede med Guld og Edelstene, tog hundrede Guldstykker, som Løn for den Fiende, der fældede ham, samt Slottets Røgler til sig; derpaa tog han sin Faders persiske Sværd, med hvilket i Haanden han havde mødt og overvundet saa mangen Fare, tilføjet sig saa mangen Laurbærkrands, og nu efter Guds Villie hæderligt vilde ende, ei tilstædende, at man, saalænge Hjertet slog i hans Barm, førte ham lænkubunden i Fiendens Leir. Saaledes traadte han udenfor, og da han saa, at Ilden ikke stod til at slukke, og at Røg og Flamme gjorde det umueligt længere at dvæle indenfor Borgmuren, kaldte han alle Krigerne om sig og talte:

„Soldater! I see i hvilken Nød vi ere stødte. Saa vidt er det kommet med os, at vi maae ligge under, ei for Fiendens Tapperhed og Overmagt, men for usalige Luer. Ei staaer jeg her saameget for at raade Eder, som for at vise Eder, hvad Nøden fordrer. At vi, omspændte af Død og Fordærvelse truende Farer, haardnakkede længere skulle dvæle her, og kiempe med Luerne, det vil jeg ligesaalidet, som det er min Afgt, her at raadslaae med Eder om en fiendsfuld Overgivelses Betingelser. Men ved den os Alle forpligtende Eed:

at leve og døe sammen med forenet Kraft og Villie, troe og tapre, beder og formaner jeg Eder: lader os krone vor bundne Krigerhæder ved at døe som Helte! Alt har Skiebnen rovet os, undtagen vore Sværde, og et Mod, som ikke svigter. For os er ikke mere at tænke paa Livet: viede ere vi Alle til Døden, hvis vi ei foretrække den et skien- digt Slaverie og grues for Fiendens Sværd mere end det sømmer sig for Mænd."

„Thi lader os følge Herrens Kald og — foragten- de al Livslyst — styrte os midt ind i Fiendens Klinger, for at vise, at vi have levet som brave Mænd og døet ihukommende vor Hæder, for at vinde Efterverdenens Tak og et udsødeligt Minde. — Op, Soldater! Følger mig i Døden, som I fulgte mig i Livet, at ikke den stolte Fiende skal hovmode sig af at have kastet Ungarns Kiemper i vanærende Fængsel og Slavebaand."

Neppe havde den ædle Helt udtalt, før alle Krigerne med lydelig Jubel svarte, det var ogsaa deres Mening, deres Villie. „Med Gud, mine Vaabenbrødre! Frem- ad! Marsch!“ raabte Feldtherren. „Fremad med Gud!“ raabte den modige Skare; Porten aabnedes og en svær Kanon, ladet med mange Kugler, afbrændtes paa de paa den nebladte Vindebroe tæt staaende Fiender. Skuddet dræbte og saarede over 600 Tyrker. Dristig

fremstyrter nu den lille Skare, Brinyi i Spidsen, Janitz med det keiserlige Banner ved hans Side, for at kiempe den sidste Heltekamp og ende det skionne daadsfulde Liv med en hæderværdig Dfferdød for Fædrelandet.

Brinyi kiemper som en Løve: en Kugle giennemkorer hans høire Bryst og blødende beder han sine Krigere mindes deres Eed, men en anden Kugle træffer ham dødelig mellem det høire Die og Dre og banet Heltesjelen Vei til Fredens evige Boliger. Med ham segne nede, paa Jaa nær, alle de Dvorige. Georg Kaprara, der nyelig havde seiret i en Dvekamp med Tyrken Ali Aga, og Johan Novak trak sig fægtende tilbage i Steentaaernet og forsvarte sig endnu nogle Timer der, indtil de endelig, overvælde af Mængden, dræbtes og udslæbtes ved Fodderne. — Kaspar Algst, der — da han saae Brinyi falde — endnu tænkte at redde sig, blev siden, da Janitskarernes Kaserie begyndte at sagtnes, opdaget, og beholdt Livet, fordi man formedelst hans uanselige Figur og brune Ansigtssfarve holdt ham for en Dævel. Han reddede Brinyi's Liig fra Lemlæstelse; thi Fienderne vilde afhugge hans Hænder, da de ikke kunde løse de gyldne Armbaand, som han hjalp dem at aabne.

Brinyi's Hoved lod Janitskarobersten Ali afhugge og i Leiren stikke paa en Pæl. Men hans Krop begrov Mustapha Wilithus, forhen Brinyi's Fange. Hele Fæstningen plyndredes, og Szigets Indvaanere bleve lænkebundne slæbte i den tyrkiske Leir. Ved Krudts

taarnets Sprængning dræbtes 3000 byttesøgende Tyrker. Under hele Beleiringen tabte Tyrkerne 20,000 Mand.

Brudstykker af Mariners Beretning om de Indfødte paa Tonga-Øerne i Sydhavet.

Tonga-Øerne vare hidtil kun lidet bekendte. Verdensomseileren Cook kaldte Nogle af dem Benskabsoererne, men til Wawaoo, den største af dem, kom han ikke. Det hele Archipelagus indeholder 150 Øer, hvis Beboere, i Tallet 200,000, alle tale et og samme Sprog, have samme Skikke, samme Vedtægter. Navnet Tonga omfatter: Den af samme Navn, Hapaiøernes Gruppe, blandt hvilke Leforga er den største og folkerigeste, og Den Wawaoo.

Mariner, der har skrevet disse Bemærkninger, gjorde 1805, som et ungt Menneske paa fiorten Aar, en Reise med til Sydsøen. Skibet Port-au-Prince, hvorpaa han var, var udrustet som Kaper, og seilede efter adskillige Angreb paa Spanierne ved Vestkysten af Amerika, først til Sandwichsøerne, og derfra til andre Øilande i Sydsøen. — Den 29de Novbr. 1806 ankras

de bet ved Den Leforga, paa samme Sted, hvor Capit. Cook havde lagt for Anker. Om Aftenen kom en Deel indianfke Overhøvdinger om Bord paa Skibet med Levnetsmidler, som de bøde Mandffabet til Forøring. Med dem kom en Deboer fra Dwhyer, der talte noget engelfk, som han havde lært ombord paa et amerikant Skib, der havde bragt ham fra Sandwichsøerne til Manilla, og derfra til Venffabsøerne. — Denne Mand — han hedte Tooi-Tooi — fegte paa enhver optænkkelig Maade at overbevife Skibsmandffabet om, at de Indfødte vare venffabeligfinedede imod det; men de andre Sandwichsboere, som Skibet med fyv Andre havde modtaget fra Anahooroo-Bay, erklærede, at Indianerne havde Ondt i Sinde, og raadte Capitain Brown, at holde et vaagent Die med dem, og med Undtagelfe af nogle faae Overhøvdinger, ved hvis venffabelige Behandling man vilde kunne forffaffe fig Levnetsmidler, at fierne dem fra Skibet. Men Brown lønnede hans velmeente Raad med Trudfeler og haarde Ord.

Søndag Morgen den 30te Novbr. fik Mandffabet Ordre til at kalfatre Skibet. Nogle murrede, Andre nægtede det reentud; thi de vilde gaae i Land, som de overalt, hvor de laae for Anker, vare vante til om Søndagen. Capitainen blev høilig forbittret, og da Matroferne kom til ham og bade ham om Tillabelfe til at gaae i Land, afflog han det og befalte dem øieblikkelig at forlade Dækket, hvilket de ogsaa gjorde. Men

fort efter sammenrottede en Deel af Skibsfolket sig med Vaaben i Hænderne bestege de en Kanoë, og seilede i Land.

Om Eftermiddagen kom de Dvrige og Klagede over, at et betydeligt Antal Indfødte havde samlet sig paa Skibet, væbnede med Koller og Spyde, ret paa Siende Wiis. I Begyndelsen agtede Capitainen lidt derpaa, men da han mærkede det blev Alvor, tog han Baca-ta - Bala og en anden Høvding, der begge befandt sig hos ham i Kahyten, ved Haanden og forte dem op paa Dækket, hvor han sagde dem, hvor ugierne han saae, at saamange væbnede Mænd samlede sig paa Skibet: De befalte derfor de Indfødte at forlade samme. Om Aftenen bad Tømmermanden og Seilmageren Capitainen fremtidig at udstille Vagter paa Dækket, at ikke de talrige Sværme af Deboere skulde hindre dem i deres Arbeide. Men han agtede ei derpaa. Morgenen efter Kl. 8, samlede de Indfødte atter paa Skibet og deres Antal vorte i kort Tid til tre Hundrede. Henimod Ni kom ogsaa Tooi - Tooi og indbød Capitainen at stige i Land og besee Den. Han var strax færdig og fulgte vaabenløs med. En halv Timestid efter at han havde forladt Skibet saae Mariner Hr. Dixon staae ved en Kanon og ved Tegne give de Indfødte at forstaae, at ikke flere af dem maatte komme ombord, og i samme Dieblik hørte han Indianerne huse og skrige, saae, hvorledes En af dem slog Dixon til Jorden med en Kulle.

Flux løb han ned i Krudtkammeret, fast besluttet, at sprænge Skibet og Fienderne og sig selv i Luften. Men han manglede Steen og Staal. Nu vilde han op paa Dækket, en brat og hastig Død imøde, medens Fienderne endnu vare i Myrderiets Heede, frygtende, at han — ved at dvæle længere — vilde udsætte sig for et Koldere Barbaries umenneskelige Grumhed. Han kom i Kahyten, hvor Tooi-Tooi og Baca-ta-Bala stode og besaae Capitainens Kaarde og andre Vaaben. Marinier holdt dem sine værgeløse Hænder imøde og udtalte Ordet: arogha! — en venlig Hilsen paa disse Der — betydende dem tillige, at han var beredt til at døe, hvis det saa maatte være. Tooi-Tooi svarte i gebrokkent Engelsk, at der ikke skulde vederfares ham noget Dødt, da de indianske Hovdinge allerede vare i Besiddelse af Skibet. Tooi-Tooi førte ham derpaa op paa Dækket til en af Overhovederne, som havde ledet Myrteriet. Den første Gienstand, som faldt Marinier i Sinene kunde vel ryste selv den meest Behiertebe. Her sad nemlig en lille, liødrig, nøgen Figur, paa omtrent halv Hundrede Aar, med en blodbestænkt Matrosjafke over den ene Skulder og en med Blod og Hiernemarv besudlet Kulle paa den anden. Paa den anden Side af Dækket laae to og tyve nøgne Legemer i en Række ved Siden af hverandre, ukiendelige af Saar og Blod. Just nu havde en Mand talt dem, og meldte Hovdingen, som sad i Hængematten, deres Antal. Strap

efter bleve de fæstede over Bord. Mariner blev bær paa forestillet Overhovedet, som en Tidlang smilende be-
tragtede ham. Derpaa overgaves han til en underord-
net Chef for at bringes i Land.

Underveis rev Chefen ham Skiorten af Kroppen, sigegyldig mod alt hvad der nu kunde møde ham, fandt han Trøst i selve Tanken, at han maaskee gik til sin Død. Alle hans Staldbrodre paa Skibet vare, saavidt han vidste, omkomne, og de Sammensvoerne, som Da-
gen forud havde forlabt Skibet, befandt sig maaskee i samme piinlige Forventning som han selv. Han blev ført til Nordkanten af Den, hvor han fandt Capitain Brown liggende død ved Stranden. De spurgte Ma-
riner med Ord og Tegn, om de havde gjort vel i at dræbe ham; da han ikke svarte, løftede En sin Kølle for at slaae ham i Hovedet, men en af Høvdingerne hindrede det og bød, at man skulde bringe den Fangne i en stor Baad. I denne saa han en gammel Mand spadserere op og ned med en svær Kølle i Haanden. En i Canoen stigende Dreng pegede paa en i nogen Gra-
stand værende Ild, og udtalte — i det han vendte sig til Mariner — Ordet mata (dræbe) hvorhos han tilli-
ge gjorde Tegn, af hvilke Mariner ikke kunde slutte an-
det, end at man vilde dræbe og stege ham. Denne Tanke rystede hans i Dvale siunkne Siel, og hiin Gam-
le med Kollen syntes ham nu at være en Bøddel, der ventede paa sit Slagtoffer.

Endelig landede man og førte ham til Jlden, ved hvilken tre af de sammensvoerne Matroser laae myrbede. Man bragte nogle Sviin for at bræbe dem. Nu først forstod Mariner hine Drengens Gebærder. Herfra bragtes han til Den Foa. Underveis gjorde hans Ledere Holdt ved en Hytte og trak — trods alle hans Bønner — Beenklæderne af ham. Barfodet og uden mindste Bedækning blev han nu — udsat for den meest brændende Heede — ført videre. Her og der kom de Indfødte nygietrige tillobende, besølte hans Hud for at sammenligne den med deres egen. De overspyttede ham, stødte ham fra et Sted til et andet, sloge ham med Stokke og KokusKaller store Huller i Hovedet. Langt om længe gav ham et Fruentimmer, der tilfældigviis mødte ham, et Bladbelte, som man tillod ham at binde om. Da endelig hans Ledere kom til en Hytte, gik de ind og satte sig ned for at drikke Cava, af en Slags Peberplante. Ham førte de hen i en Krog, og gave ham ved Tegn at forstaae, at han skulde sætte sig ned. Thi man anseer det for saare respectstridigt at staae i Nærværelse af en Superieur. Medens hans Forfølgere gjorde sig tilgode, traadte en Mand iilsomt ind i Hytten, og tog Mariner med sig, efter at have sagt Selfabet Noget. Underveis mødte de En af Sandwichinsulanerne, som Port-au-Prince havde bragt fra Anahooroo-Bay; han sagde Mariner, at Finow, Dens Konge, havde sendt Bud efter ham. Da

han traadte ind for Kongen, udstødte dennes Hustruets et Medynkskrig, sloge sig for Brystet og udraabte: Oyao! chiadosa! (Ak, den stakkels unge Mand!) — En Lykke for Mariner, at han havde behaget Finow fra det første Dieblik af denne havde seet ham ombord paa Skibet. Han holdt ham for en Søn af Capitainen eller i det mindste for en ung Mand af Stand, og havde derfor befalt, at man, hvis man nødvendigens maatte ombringe de hvide Mænd, i det mindste skulde skaae hans Liv. Kongen berørte Mariners Pande med sin Næse, — en venkabelig Hilsen — og befalte en af sine quindelige Beriente at føre ham i et Bad. Da han havde vadsket sig reen saa godt det lod sig gjøre, blev hans hele Legeme salvet med Sandelolie, hvilket mildnede Smerterne af hans Saar. Derpaa gav man ham en Matte, hvorpaa han lagde sig og snart sov ind. Midt om Natten bragte et Fruentimmer ham stegt Svinekød og nogle Yamrødder. Men da han indbildte sig, at Kødets maaskee kunde være Mennekkokød, lod han det staae. Rødderne derimod smagte ham desbedre. Da han følgende Morgen stod op, undrede han sig ikke lidet over at see alle Hoveder skaldede, en Skib, der stedse iagttages ved en Tooitonga's — Stormands — Begravelse, som just fandt Sted paa denne Dag.

Samme Morgen tog Finow ham med ombord paa Skibet, hvor han blev meget glad over at finde adskillige af Skibsmandskabet, der vare beordrede did for at

bringe Skibet nærmere til Land. De følgende Dage var man sysselsat med at bringe alt hvad brugbart der i Skibet foresandtes, i Land. Især vare de meget begierlige efter alt Jern. I det de nu i Skibsrummet fløge Jernbaandene af Oliefadene faldt Staverne fra hverandre og qualte otte Indfødte. Den udstømmende Olie stod høit over Vandet i Rummet. — Da Finow bemærkede, at en Indfødte var ivrig sysselsat med at faae Jernbeslaget af den store Bramstang, og Kongen tog denne Frihed ilde op, bad han en Sandwichinsulaner, der morede sig paa Dækket med at affyre sin Bøsse, at forsøge, om han vel kunne skaffe den Karl ned. Denne lagde uden videre an paa ham og skød ham paa Stedet. Finow loe hiertelig derover, og syntes at være ualmindelig tilfreds med den Lethed, hvormed Sagen var bleven afgjort. Da Mariner siden lærte at forstaae Landets Sprog, spurgte han Kongen, hvor han dog havde kunnet være saa grusom at lade et stakkels Menneske dræbe for en saa ringe Forseelses Skyld. Hs. Majestæt svarte, det var kun et simpelt Menneske — en Kof — hvis Liv eller Død var uden alle Følger for Selskabet. — Om de ringere Klasser troe de Indfødte, at de have ingen Siel, og en Kof er hos dem meest foragtet, ligesom en Tømmermands Metier er det hæderligste.

Da Finow vilde forlyste sig en Tidlang med Rottesangst paa Den Whiha, bad han Mariner gjøre sig Føl-

geskab. (De lavere Stænder pleie i Almindelighed at spise Rotterne, de Fornemmere skyde dem blot for Lyst.) En Morgen bragte her Nogle af de Indfødte Mariner sit Uhr, som de havde taget af hans Ruffert, og spurgte nysgierrige, hvad det var for en Tingest? Han tog det, trak det op, og holdt det for Dret af en efter en Anden. Alle saae de paa hverandre, smaaloe, rystede paa Hovedet, greb efter det, holdt det atter for Dret, dreiede det om paa alle Sider og raabte: mo—ooi!— (det er levende!) — Derpaa loe de af fuld Hals, knepsede med Fingrene og glukkede med Tungen — et Tegn paa Forundring. — En af dem bragte Mariner en spids Steen, for at slaae det op med; han aabnede det og viiste dem Værket. Nogle søgte at gribe Uhret paa eengang og den som fik det fat, løb affted med det. Alle de Andre bag efter ham.

Dmtrent en Timestid efter kom de igien, men Uhret havde de splittet ad. En havde Kassen, en Anden Skiven, en Tredie Fjederen, o. s. v. De overrakte ham Stumperne og bade ham ved Tegn sætte dem sammen, at det kunde pikke igien. Han svarte, at de havde gjort det dødt og at det nu ikke kunde blive levende mere. Den, som betragtede det som sin Eiendom, raabte mon mon! (berøvet!) og gav sin Ulykke tilkiende ved en hvislende Lyd; han beskyldte de Dvrige for at have brugt Vold, og disse skliede igien Skylden paa ham. Under denne ivrige Strid kom en anden Indfødte til,

som havde lært Brugen af et Kommeuhr ombord paa et fransk Skib. Da han hørte, hvorom man stred, kaldte han dem alle con vale (Marre) og forklarte dem saalunde Brugen af et Uhr: efter at have giort en Kreds i Sandet, sagde han, i det han dreiede en Stok omkring Centrum, at Uhrets Bestemmelse var, at sige, hvor Solen befandt sig; naar Solen stod i Osten, saa viiste Uhret herhen, naar den stod høiest, saa viiste det derhen, og stod den i Vesten, da viiste det til den tredie Punct; og alt dette, sagde han, kan Uhret, om det endogsaa befinder sig inden i et Huus, og ikke kan see Solen; og om Matten siger det, hvortænge der er til Solen kommer igien. Denne Forklaring vakte en almindelig Forbauselse. Nogle sagde Uhret var et Dyr, Andre paa stode, det var en Plante, og da Manden sagde, at det blev giort, raabte de Alle med een Mund: Fonnooa hoko! (hvilket opfinderisk Land!) Men Manden gjorde sig ikke lidet til af sin dybe Viisdom og kaldte sig selv: Papalangi (en Europæer).

Den 20de Decbr. vendte Mariner tilbage med Finow til Laforga. Tovi—Tovi var paa ingen Maade hans Ven, men søgte tvertimod at overtale Finow til at lade ham og de øvrige Engellændere dræbe, for at intet andet europæisk Skib skulde erfare noget om Port-au-Princes Skiebne og tage Hævn for den deres Landsmænd udviste Behandling. Men lykkeligviis var Finow ikke af hans Mening — Da Mariner eiede nogle Bøger og no-

get Skrivpapiir, saa traf Finow ham ofte skrivende eller læsende. En Dag forlangte Kongen at han skulde udlevere ham alle hans Bøger og Papirer, og da han havde afgivet samme, havde han den Kummer at høre, at de skulde brændes. Da han spurgte om Ursagen til et saa usædvanligt Forhold af en Mand, som ved andre Leiligheder havde viist sig som hans Ven, hørte han af Tooi—Tooi, at Kongen paa ingen Maade kunde tilstaa de at han drev Trældom til Tonganernes Skade, og at Finow og mange Andre ret vel vidste, at hine Bøger og Papirer vare Værktøjs og Midler til Besværgelser, for at bringe Ulykker og Plaget over Landet. Marinere begreb ikke Tooi—Tooi's Erklæring, men da han siden forstod Sproget, forklarede ham Kongen sin Mening om bemeldte Bøger og Papirer, og yttrede sig derom saalunde: For nogle Aar siden blev ved et europæisk Skibs Ankomst en Hvid af egen Drift tilbage paa Den. Han hedte Morgan og levede i lang Tid meget venstabelig med de Indfødte, der agtede ham høit. Noget Tid efter kom et andet europæisk Skib (ført af Capt. Wilson, med Missionairer), og ligeledes af dette Skib bleve adskillige Hvide af eget Valg tilbage. De sidst Ankomne byggede et Huus, hvori de ofte indsluttede sig, for at synge og forrette Ceremonier, som Finow udtrykte sig. En Tidlang gik Tingene ret godt, men endelig opkom en Strid mellem Morgan og de andre Hvide, for en Jerngryde de paastod han havde stjaalet

fra dem. De angav denne Morgan hos Dverhøvdingerne for at være et slet Menneske, som formedelst Forbrydelse var banlyst fra sit Fædreland, (han var virkelig undvejet fra Botany-Bay). Folket begyndte nu, paa alle Maader at bestemme Morgan, saa at hans Liv ofte svævede i stor Fare. Morgan derimod sagde til Dverhøvdingerne, hvem de andre vare; at Kongen af Engelland havde affendt dem for at bringe Pesten over Tonganerne, at de desaaarsag indsluttede sig i deres Huus, for at drive Trolddom og gjøre Besværgelser, og at det var Ursagen til den nu grasserende Pest (der rasede just dengang en epidemisk Sygdom, hvoraf to eller tre Dverhøvdinge vare døde), og at alle deres Bøger vare Troldomsbøger. Dverhøvdingerne begyndte at tage Morg. Udsagn i alvorlig Dverb., thi der døde Mange af dem. De Hvide kom ofte sammen og sang meget høit; ingen Tonganer tillodes da at være tilstæde, og for at forhindre dem at kigge giennem Korbæggens Sprækker, tilstoppede de samme med allehaande Snavs, da de vidste, at Tonganernes Keenlighed ei tillod dem da at nærme sig samme. Blandt sig selv sagde Høvdingerne: Naar disse Folk intet Ondt foretage sig, hvorfor tillade de os ikke, at være tilstæde derved? Vi skulle jo ei være Ceremonier for dem, hvorfor gjøre de det? Smidlertid sagde Morgan til Dverhøvdingerne: Resultatet af deres Besværgelser ligger Eder jo for Dine; daglig dør jo nogle af Eder, efterhaands ville Alle ud-

bøe, og Kongen af Engelland tage Ebers Der i Besiddelse; thi I ville jo ei derimod anvende de Midler som I have i Hænde. — Overhøvdingerne bleve bange; de overfaldt de Hvide og dræbte dem Alle paa tre nær, som dengang stode under Beachy's, en mægtig Overhøvdinges, Beskyttelse. Dette var Ursagen til Missionairernes Drab. Mariner spurgte, hvad der var blevet af de Tre, som stode under Beachy's Beskyttelse, og erfoer, at de siden vare omkomne i en Krig.

(Fortsættes i næste Hefte.)

Desirée, Sverrigs nuværende Dronning.

Desirée, Kong Carl Johans Gemalinde, er en Desmoiselle Elary, altsaa Svigerinde af Joseph Bonaparte. Man vil mindes, at hun engang skulde have ægtet Napoleon, dengang General, men at hendes Fader, en meget rig og anseet Kiøbmand, ikke fandt Giftermaalet fordeelagtigt nok. Senere var hun bestemt for General Duphot, som dræbtes i en Folkeopstand i Rom. Endelig blev hun General Bernadottes Gemalinde, men stedsse beholdt hun dog for Napoleons en høi Grad af Agtelse og Bønskab. Napoleon's For-

kierlighed for Ossians Helte havde ogsaa hun vundet, og derfor erholdt hendes Søn Navnet Oscar; og ved et af hine lykkelige Tilfælde, der i Napoleons Liv og Omgivelser spille en saa stor Rolle, er denne Søn kaldet til at herske over største Deelen af det gamle Skandinavien, Navnet Oscar's Fædreland. Man Kiender den Indflydelse, som Navne og Minder gjøre paa Nationers Indbildningskraft, og stedsse bliver det et mærkeligt Spil af Lykken, at en Landsmand til Be- arneren Henrik IV, vorder kaldt til Sverrigs Trone, og at Sønnen af ham hedder Oscar.

Synderlig Undskyldning.

Duclos, Secretair ved det franske Academie, bandede sig i Seinesløden, da en ung smuk Dame, der kiorte sig en Lyfttour, tæt ved Flodbredden blev væltet af sin Rudske. Paa den ene Side laae Damen i Snavset, paa den anden Betjentene. Duclos sprang strax af Vandet og kom hende til Hielp, som han var, in naturalibus. Den unge Dame blev ikke lidet forlegen; men han bød hende gandske ugeneert sin Haand og bad hende tusind Gange om Forladelse, „fordi han ingen Handske havde paa.“

A x e l.

(En Fortælling af Tredieaarstrigen.)

I Ridder salen paa det faderlige Slot stod den beiliggende
Eugendreich von Starschedel foran det kolossale
Familie-Stammer træ, der spildte en heel Svile-
væg. Hefstigt trykte hun den lille Haand mod det høit-
hølgende Blyst, som om hun vilde hindre det urolige
Hjerte i at banke, og de mørkeblaae Dine fløi fra de
brogede Waabenskiolde giennem de høie Buevinduer i
den aabne Ridebane, hvor Staldknekten Axel, med
den guddommelige Hestestyrer Castors Ynde og Kraft,
just tumlede en ung Hengst. „Nei, der gaaer dog In-
tet i Verden over en god Rytter,“ fladrede hendes Ter-
ne Kunigunde, der lænede sig i Vinduet. „See kun
en eneste Gang, naadige Frøken, hvorledes det ushyrlige
Dyr steiler, og som en Dukke sidder Mennesket oven

paa." „Det er et tosset Billede, hvis det skal smigre," sagde Tugendreich, og rødmande, fordi hun troede, at have sagt for meget, traadte hun til Vinduet.

„Plag Dig dog ikke saadan, Axel!" raabte Slots-herren ud af sit Vindue. „Du kan brække Halsen til- ligemed Hyppolitens. Den sætter nu engang ikke over. Staldmesteren har allerede opgivet den." — „Alting kommer paa Rytteren an!" tonte Axels kraftige Stemme. „Med mig maae den sætte over, om den saa havde Wallenstein og Lully i Livet!" Og med mægtig Kraft trykte han det skummende Dyr sammen og sprangte med det til Enden af Banen, for at tage Løb til Springstangen. „En Diævelskar!" sagde Adelsmanden, smilende med Velbehag. — „Gud' der skeer en Ulykke!" freg Kunigunde og et ængstligt Suk løb fra Tugendreichs Bryst. Med frygtelige Sidespring raste Gangeren mod Stangen. Da løb Gartnerens lille Datter over Banen, og sank, forfærdet over den fremfarende Hest, ned for dens Hover. Af Skræk mægtede Tilskuerne ikke engang at stige, men Axel saae Bar- net i det afgjørende Dieblis, da Hestehoven svævede over dets Pande, og — kun tænkende paa dets Fare — rev han kraftig den springende Ganger tilbage, at den rasende reiste sig paa Bagbenene.

„Den steiler!" raabte Hr. von Starschedel. „Seg kan ikke taale at see det," jamrede Kunigunde og holdt Haanden for Øinene. Tugendreich lænede sig, hvidere

end sit Støer, mod Vinduespilleen. Men imidlertid havde Urel med knyttet Haand truffet Hengsten i Hovedet ovenfra saa vældigt, at den slux sank og bævende stob stille. Urel sprang af, løstede det grædende Barn sagte fra Jorden, og bar det med venlige Kiertegn Moderen imøde, der jamrende hidløb. „Det var bravt!“ raabte Godsherren, „men det Experiment havde kunnet koste Dig Livet.“ „Bedre Hypoliten og jeg, end det uskyldige Barn,“ meente Urel, steg atter op, og Gangeren, der nu erkjendte sin Overmand, satte villig og sirligt, uden Anløb, over den høitliggende Stang. — „Du har gjort Dine Sager godt,“ raabte den Gamle ned. Kom herop, Du skal drikke en Glaske Viin!“ — Først maae jeg ride Dyret kjoeligt,“ svar- te Urel kort og blev ved at ride i let Trav. „Den Karl er ikke at betale med Guld,“ brummede Starschedel, „men en Løse har han i Livet, at jeg mangen Gang Knap veed, hvem af os der er Herre, og hvem der er Staldknegt.“

Kystet af Scenen, hun havde været Vidne til, vilde Eugendreich forlade Salen; Weien førte hende igjennem forbi Stammetræet. Høit glødende betragtede hun det, da faldt hende et sort malet lille Skjold i Dinene. Det tilhørte en Sideslægtning, som Eugendreichs Fader før kort siden havde udstroget af Stammetræet, fordi hun havde giftet sig under sin Stand. Med mors-

Et Ahnelser stirrede hun derpaa, Kastede derpaa et bang-ge Blik paa det Skiold, som bar hendes Navn, og sløi hulkende ud af Salen.

I Forgemaaket ved sin Faders Kabinet traf, en Time efter, Tugendreich sammen med den farlige Stald-
karl. Et Lyn flammede af Begges Dine. Derpaa
saae Begge til Jorden, medens Jordelivets skionnefte
Morgenrøde straalte paa deres Kinder. „Gartnerens
lille Rose er kommen sig, jeg var der nylig,“ hvisttede
Tugendreich sagte. „Det lønne Eder Gud, min Frø-
ken, der sendte Eder til Jorden som en hielpende, for-
sonende Engel!“ raabte Staldknekten med Enthusias-
me. — „Dog, det maae Du love mig Axel, rid aldrig
mere saa rasende. Jeg har været grumme angst for
Dig,“ skammede Tugendreich gandske forvirret, da hun
ikke kunde blive rigtig enig med sig selv, om hun skul-
de sige Du eller I til denne Staldknegt. „For
mig? det gjør mig uudsigelig lykkelig,“ juklede Axel,
rev den skionne Haand til sin Mund, og bedækkede den
med glødende Kys. Da lod dog Frøkenen til at blive
vred, frarev — rigtignok en god Minut for sigdig — den
Driftige sin rødlysede Haand, sagde vredt: „Du glem-
mer Dig og mig!“ og forlod hurtig Gemaaet.

I den saligste Ruus saae Unglingen efter hende,
og gik derpaa ind i den gamle Herres Gemak, som han
fandt ved Skakspillet og i heftig Ordverel med sin Sie-
leraad og Factotum, Magister Talander. Forgiø-

ves beviste den ivrige Magister af Damiana Philippo Carrera og Gustavo Seleno, at den fiendtlige Steen er En af de fem Rocherhindringer og truer en Mark, hvorover Kongen skal rochere. Forgæves paastod han, at Palmedes, Keryes, og selve Tamerlan umueligt kunde have spillet anderledes, Adelsmanden blev ved sine fem Dine, og meente, at Regalens Dumhed var saasiensynlig, at selv hans Staldknegt Arel maatte indsee den, naar han blot havde noget Begreb om Trækkene.

„Trækkene kiender jeg, og I har Aret,“ afbrød Arel ham. Med aaben Mund saae Herren paa den Uforstammede. Rolig blev han ved „I glemmer, at Taler her er om den elendige Skakkonge, om Billedet af en ræd og lad Despot, der kun er skabt til, at lade sig beskytte af sine Folk og som — naar han iblandt bliver tvungen til selvstændig Daad, — kun bevæger sig i en jammerlig indskrænket Kreds. Hos en saadan Konge er det konseqvent, at gjøre det eneste betydelige Livsskridt med mueligste Vaersomhed og at efterlade det, naar Faren endog kun truer. Min Konge vilde rigtignok ikke gienkiende sig i dette Billede.“ — „Hvad snakker det Menneske om sin Konge?“ puffede den Gamle. „Vor naadigste Landsherre er Kurfyrsten af Sachsen.“ „Men ikke Min,“ svarte Arel stolt. „Seg har den Vre at være en Svensker.“ — „Siig mig dog for Himlens Skyld, Magister, hvor i al Verden tager den Karl det Hovmod og de Talemaader fra?“

spurgte Godsherren sagte. — „Derover har jeg allerede anstillet mine egne synderlige meditationes,“ repliger te denne, rystende paa Hovedet, og den Gamle sagde til Urel i en bydende Tone: „der staaer din Wiin; men du skal drikke den paa vor Herre Kurfyrstens Sundhed.“ „Med Glæde!“ raabte Urel, fyldte Pokalen og svang den hoit. „Leve Eders ædle Kurfyrste og min Helte-Konge! Det sluttede Forbund lykkeligjore Sverrige og Sachsen til evige Tider!“

„Atter noget Nyt,“ sagde Starschedel spottende. „Du var vel med i Kabinettet, da Forbundet sluttedes. Saavidt ere vi vel endnu ikke komne.“ — „Saavidt ere vi komne, gamle Herre,“ sagde Urel ventlig, og klappede Slotsherren fortrolig paa Skulderen. Eders Kurfyrste er ingen Skalkonge, der tover, med Raffhed og Kraft at gjøre det Skridt, der fælder Dommen over hans Undersaatters Skiæbne.“ — Han gik, og ubevægelige af Forundring sadde begge Gubberne ligeoverfor hinanden.

Sørgmodig stod Zugendreich ved den gamle forsaldne Schacht, som en Spadseretour havde ført hende til og Ternen krob ledende omkring paa Hænder og Fødder blandt Buskene. Da traadte Talander, der just havde været ude at botanisere, til dem, belæst med Urter. Paa hans Spørgsmaal fortalte hun ham i en

klagende Tone, at en Green, hun i Løbet nedad Biersget havde villet holde sig ved, havde revet den skionne Saphir-Ring, en dyrebar Afmindelse efter hendes salige Moder, af Fingeren, og formodentlig var den trillet ned i Schachten, da hun, trods al sin Led, ei kunde finde den. „O den ungdommelige Letfindighed!“ brummede Magisteren. „Ikke allene som en Afmindelse efter Ebers Frue Moder burde denne Edelsteen have været Eder dyrebar. Dygraven og fløben under besynderlige Constellationer var den Ebers Livs Talisman. Har I saa skammelig glemt, at Natureus største Hemmeligheder ligge i verbis, herbis et Lapidibus? Min steldent skuffende Ahvælse siger mig det: dette Tab vil have en afgjørende Indflydelse paa Ebers Skæbne.“ — Wange lyttede Tugendreich efter den gamle Lærers Ord, som hun var vant til at ansee for Drakelubsagn. — „Dog, ængst Eder ikke for meget,“ vedblev Oldingen i mildere Tone. „Den samme Ahvælse siger mig tillige: den Haand, som igien rækker Eder den tabte Steen, vil engang berede Eder Ebers Livs Lykke.“ — Derpaa vandrede han langsomt nedad Godstien til Slottet; drømmende saae Tugendreich efter ham. —

Da knagede og bragede det i den gamle Gran, som stod ved Schachten, og fra dens Top, der lænede sig mod et høit Klippestykke, svang sig med halsbrækkende Dristighed, en vældig Jæger ned fra Green til

Green, der snart som Arel stod for den undrende Møe. „Alt har jeg hørt,“ udgiød sig hans Tales Tidstrøm, „og med Glæde vover jeg mit Liv, for at retfærdiggjøre Gubbens Spaadom. I feer mig igien med Ringen, — eller aldrig. Fæld da en Taare paa min Grav!“ — Og før Frøkenen kunde udstrække sin Haand for at holde ham tilbage, styrtede den Forvorne sig ned i Svælget og huult tordnende rullede Steene og Jordklumper efter ham ned i den sorte Afgrund.

„Han er forloren!“ hulkede Tugendreich i Kunigundes Arme, som, overrasket af det Lys, der i dette Dieblik randt op for hendes Die, slet ikke kunde sætte sig ind i den pligtmæssige Sorg. — Med speidende Blik boiede Tugendreich sig saa dybt ud over Schachten, at Kunigunde holdt det for raadeligt, at bemægtige sig sin Herckerindes Kiøleskiød, om hun maaskee skulde faae Lyst til at følge efter. Da tonte et frydeligt „Funden!“ op af Kloften. Arel arbejdede sig op af Dybet og rakte Frøkenen den tabte Ring med blødende Haand. Med et Engleblisk takkede den Overraskede ham og paa Haandens Bunde faldt et Par varme Taarer, som Arel begierligen afkysede. Nu først saae hun Blodet paa Haanden, udstødte et lydeligt Skrig og paastod, selv at vilde forbinde det Saar, den Riøfke havde faaet for hendes Skyld. Nolende rakte Arel hende Haanden. Kunigunde bød hende sit Tørklæde, men Frøkenen tog sit Eget, rev den blaae Bryffløise

af og kandt den derom. Da hun slap Haanden, troede Axel at søle et sagte Lyk; men før han ret kunde forklare sig den Lykke, der symbolsk udtalte sig deri, var den deilige Pige forsvunden.

Drømmende vandrede Axel Veien til Slottet. Ved Porten modtog Talandet ham. Tugendreich havde bedet ham forbinde Axels Haand efter Kunstens Regler. „J har en vakker Haand, næsten for fin for Eders Stand,“ fladrede den Gamle imidlertid. „J har vel ogsaa alt tient i Feldten. Den haarde Hud her og der siger mig, J har haandteret Pallasen dygtig.“ — „Ja — ja —“ — stammede Patienten. „J synes mig overhovedet at være en underlig Personage,“ vedblev Talandet, „og næsten troer jeg det nødvendigt at føle Eder lidt paa Tænderne. Viis mig Engang Eders flade Haand.“ — „Ak, lad det Narrerie fare, Hr. Magister,“ sagde Axel, og trak Haanden til sig. — „Kun Daaren domsfælder, hvad han ikke forstaaer,“ sagde Mesteren i Brede. „Hvorledes kan J saa foragtelig forkaste den ædle Chiromantie jeg nu næsten en Menneskealder har lagt mig efter?“ Med Magt rev han den faarede Haand til sig, og betragtede den længe og skarpt. „Nu — Linierne række langt ud over Stalben,“ mumlede han betænkeligt. „Det er et dygtigt cingulum Veneris, der er Elskovs- og Kriger-Lykke og Hæder og Ære og høie Værdighed. Ei, ei, Ven, J er ikke hvad J synes.“ — „Eders Stiller Kuffe Eder paa en

besynderlig Maade," sagde Axel forlegen, og vilde und-
 vige. — „Den gamle Talander er ingen Qvinde, der-
 for har han heller ingen Griller," sagde denne, holdende
 ham fast, „og endnu har han aldrig taget feil. Jeg
 siger Eder det reent ud af Posen: I er ingen Stald-
 knegt, og hvis I ikke var en evangelisk Christen, og
 havde saadanne ærlige trohærtige Dine, giennem hvilke
 man troer at see Eder lige ind i Sielen, saa sagde jeg:
 I havde Dndt i Sinde, og aabenbarede Herren min
 Mistanke." — „Bed Gud og min Gæst," raabte Axel
 heftig, „min Villie er reent!" — „En Staldknegt
 kan vel ogsaa være en ærlig Mand," sagde Talander
 spottende, „men det er dog udenfor Regelen, naar han
 giver sit Gæstord. Det klinger saa kavalleermæssigt.
 I maae bedre blive i Karakteren. Nu er jeg færdig,"
 vedblev han, i det han knyttede Bindet. „Giv mig nu
 Tørklæde og Baand, at jeg kan restituere Frøkenen det.
 — „Aldrig" — raabte Axel, skulende det paa sit Bryst,
 — „Ikke? unge Menneſke, I er mig dog lidt for klæk,"
 sagde den Gamle med truende Finger. „Saa gjør det
 da selv af med Frøkenen. Hist i Haven staaer hun
 ved det blomstrende Rosentræ, selv Havens skønneste
 Rose. Hvor foragtelig maatte den Dm. være, der
 lumsk kunde nærme sig dette Væger, for at forgifte
 det deilige Blomster! Mener I ikke det Samme?" —
 „Sandelig, det mener jeg, Mester!" raabte Stald-
 knekten. „Vær uden Frygt for den hulde Blomst, der

prangende priser Ebers Gartnæromhue. I Elffovs Lue blomstrer den kun skønnere og slynger engang Myrthen og Lauren sig om den, saa vil I — troe mig — græde Glædestaarer." — „Amen!“ sagde Gubben vort, og Axel sprang til Zugendreich i Haven.

„Magisteren har, I Ebers Navn, affordret mig Lorklæde og Baand, min Frøken,“ sagde han. „Kun det første bringer jeg Eder tilbage. Farvet med Blod som flod for Eder, vil det tale kjerligt for den arme Axel, naar engang denne sukler langt fra Eder. Men Baandet faaer I ei. Paa Ebers Englehierte har det hvilet: selv helligt vil det hellige mit Hierte, som det fra denne Dag skal hvile paa.“ Zugendreich vilde svare, og kunde ikke, vilde see iveiret og formaæde det ei. — Det faldt hende ind, at hun dog egentlig burde vredes over alt dette, men det gik endnu daarligere fra Haanden, og Dfferet for denne Sieslekamp blev Træets skønneste Rose. — „Dor jeg beholde Baandet?“ — spurgte Axel bønligt. Da løstede hun endelig sit skønne Die op til ham og Kjerlighedens fulde Soelstraale tindrede i det milde Blik. Henrykt aabnede han Arme ne — gløbende sank hun i dem og det første Kys ses Gubde flamme formælte deres Læber. — Da traadte pludselig Hr. von Starschedel frem bag Hækken, betragtede Gruppen med gammel, abelig Gru. — „I Ridderfassen!“ — tilraabte han Datteren. — „I Stalden!“ — tilraabte han Axel. Stumme ablode begge forskædede.

Alt længe stod Tugendreich med bange Forventning ved Vinduet i Ridder salen, giennem hvilket hun i Dag havde seet Axel ride, da kom endelig Faderen ind med sure Miner, greb hendes Haand, og førte hende hen for Starsched'lernes Ahnherres kæmpestore Contrafæi, der mørkt truende saae ned fra sin gyldne Ramme paa Synberinden. „Hvem er den gamle Herre?“ spurgte han med indædt Vrgtelse. — „Magnus von Starschedel, vor Stammefader,“ fortalte Tugendreich hvad man fra Barnsbeen af havde kaldet hende fore, med ængstlig Færdighed. „I Krigen imod Keiser Henrik den Fierde slog Hertug Rudolph af Schwaben ham til Ridder ved Stronow, ikke langt fra Mellerstädt, Anno 1073, og han blev i Slaget mod samme Keiser ved Würzburg 1086, efterat han tappert havde kæmpet for Seiren.“ — „Hvad mener Du vel, denne glørværdige Ridder vilde have gjort, hvis han, som jeg, var traadt frem bag Hælken i Dag?“ spurgte Faderen, og Tugendreich slog de klare Dine ned. „Han vilde“ — vedblev Guben med stedse stigende Tone, „have kløvet Hovedet paa den troløse Staldknegt, og den vanartige Datter vilde han have kastet i Borgfængselet, indtil han for evig havde skilt hende og hendes Passion i Klosterets Mulm.“ Frøkenen bekræftede Rigtigheden af denne Sætning med sin Lausbed. — „Tugendreich, Tugendreich,“ brummede Faderen videre — „hvorledes har jeg kunnet give Dig dette beilige Navn. Phillippe skulde

jeg have ladet Dig døbe; det er, ublagt af Zalander, saameget som Hesteveninde, og det vilde da være en Undskyldning for Din Forkierlighed til Stalden.

Da oprørte sig Pigens Selvfølelse. „Jeg har feilet“ — raabte hun, „men foragtelig er jeg ikke. Min Følelse er reen, ei behøver jeg at blues ved den.“ — Da vilde den adelige Bredes vilde Strøm overstrømme Faberkierlighedens sidste Dæmning, da til Lykke for den stakkels Frøken et lydeligt Angstkrig løb op fra Gaarden og Zalander traadte ind i Salen, bleg som et Liig. „Gud og hans hellige Evangelium beskyerme os,“ sagde Oldingen. „En Sværm af Kroater vaser her i Egnen, maaſkee er den her endnu i Nat.“ — „Nu af keiserlige Tropper har dog Sachsen intet at frygte, skulde jeg mene.“ — „Saa mener I, naadige Herre,“ opponeerte bævende Magisteren, „men ikke jeg. Man mumler alt om Fred mellem Sachsen og Sverrig, og ere Kroaterne allerede skrækkelige sorte Bener, saa bevare Himlen os for deres fiendtlige Indmarsch. Paa de evangeliske Ridderfæder skulde de i Besynderlighed husere grumt.“ — Tilintetgjort sank Slotsherren i Lænestolen, Zugendreich vred de snehvide Hænder og ind treen Axel i Salen.

En Stormhue bedækkede hans Hoved, et Sværd klirrede ved hans Hofte, og før den Gamle fik Tid at tænke sig om, hvor forbitret han var paa ham, begyndte han med fast og mandig Stemme: „Kroaterne ehl-

Le frem. Til at rase her, som de have gjort overalt, har de Paaskud nok. Eders Guds og Liv, Eders hulde Datters Ære staar paa Spil. Kun tapper Modværgen kan redde Eder; thi Ingen skaane de, end ikke dem, der underkaster sig frivilligen." — „Est Du rasende? — spurgte den Gamle — med hvilken Magt skal jeg begynde Kampen mod en keiserlig Hærskare?" — „Kun den styrter, som opgiver Haab om Seir og Frelse," sagde Axel. „Slottet har høie faste Mure og dybe Grave. Jeg har optudet Landsbyemenigheden og ladet Eders Hærføre og Hoffinde træde under Gevær. Gielder mit Raad, saa flygte Alle herop med det Bedst: de eis. Vi give Landsbyen til Priis og holde os tapre, til der kommer Undsætning."

Overrasket ved det gigantiske i Planen og Axels ribberlige Anstand, sad den gamle Starschedel der, uden at torde modsiges, uden at kunne beslutte. „Middel er fortvivlet, men jeg seer intet andet," voteerte Dalander. „Men Rigets Æcht?" sukke den arme Gubbe. „Vi modsætte os ikke de keiserlige Dropper," beduceerte Magisteren spidsfindigt. „Vi forsvare kun vor Eiendom mod Marsdeurer og Stratenrøvere, som imod Hans keiserlige Majestæts Villie gjøre Skade i Landet." — „Siig blot ned fra Balkonen til Folkene, at jeg handler efter Eders Villie," blev Axel ved, „Resen er da min Sag." — Spørgende saae Starschedel paa sit Drakel. Dette nikkede bifaldende, og taalmodig

Iod han sig nu trække hen paa Balkonen af den lille Svend, hvor han udfærdigede den mundtlige General-Mandat for Arel. Et klingende Livat tonte fra de kraftfulde, kamplystne Unglingers Læber.

Med glad Stolthed saae Zugendreich ned paa den sølsomme Staldknegt, der, som om han sin hele Levetid aldrig havde gjort Andet, underviiste og fordeelte det bevæbnede Mandskab i Slotsgaarden, ordnede Bergningen af de Menneſker, Dyr og Sager, der ſulde bringes i Slotsbygningerne, og derpaa med Tjernerpersonalet red ud paa Recognoscering. Starschedel begrov imidlertid med hoistegne bævende Hænder et lille Skrin med Juveler i Kielderen, og Mester Zalander saae med sin lange Rikkert efter Stierne, der just begyndte at funkle, sammenlignede sine Betragtninger med de sølsomme Kredse, Linier og Karakterer paa en for ham liggende Table, og regnede derpaa, saa Angestens Sved perlede paa hans Pande, vurderende Resultaterne, snart med et venligt Nik, snart med betænkelig Rysten paa det hvidlokkede Hoved.

Forst ved Midnatstid vendte Recognosceringskorpset tilbage. Trommen kaldte Besætningen ned i Slotsgaarden, og Arel tiltalte den saalunde: „Strax rykke Kroaterne ind i Landsbyen. Paa Skaansel er ikke at tænke. Overalt blusser Himlen af deres Falters Gienſkin. Dgsaa her ville de ſkændte og brænde. Dog sikre ere vi bag disse Mure, saalænge I ere Mænd.

Betænker, at I skulle fægte for Eders gode Herre og hans hulde Datter, for Evangeliets rene Lære, for Eders Lærers Sølvethoved, for Eders Qvindes Tre, for Eders Børns Liv!" — „Leve Kurfyrsten!" skreg Hoben lystig. Men mangen En blev dette Bivat sidende i Halsen, da de indrykkende Kroaters Krigsmusik begyndte at klinge. „Paa Eders Poster!" tordnede Axel, eftersaae endnu engang den optrukne Vindebroe, lod derpaa Porten tillaafe og besteg Taarnets Linde.

I Landsbyen opstod en rasende Larm. Overalt søgte de hujende Kroater Levnetsmidler og Mennesker, overalt søgte de dem forgiæves og hævnedes sig paa Døre og Vinduer over sit skuffede Haab. Endelig sprængte en Troop med Fakler hen mod Slottet, stansede ved at see den optrukne Broe og lod da Trompeterne blæse til Opfordring. Axel lod Slotstrompeteren svare, og spurgte efter Krigsbrug, hvad der stod til Dienste. „Først Broen ned," tordnede en rasende Kroater. Hovidsmand, „da skal I faae at see, hvad vi ville." — „Viser os Hans keiserlige Majestæts og vor Kurfyrstes Ordre, til at modtage Besætning i Slottet og øieblikkeligen falder Broen ned," svarte Axel kælderen. Da knysede Kroateren, og brændte lod paa Axel. Auglen fællede og til Svar pek Bihet fra Axels Bøsse gennem Kroaters Hue. „Det er kun for at lære Jer Krigsmænd," raabte han. „Mens man underhandler, skæder man ikke. Kun vare Jer ud skulde mit Skud. Men

pakker I Jer ikke, da sidder mit næste i Eders Hierte." Da vendte Høvidsmanden sin Gang og sprængte hændende tilbage til Landsbyen med sin Skate.

Nu vendte Axel sig for at stige ned, da stod, bleg og stiv som et deiligt Alabasterbillede Zugendreich for ham. „For Guds Skyld, Frøken — raabte han — hvad vil I her oppe. Det er nu ingen Plads for en fin Dame.“ — „Jeg horte Skud,“ sagde dybt aandende den yndige Møe — „jeg troede Eder i Fare, og det var mig ikke mueligt at blive derne.“ — „Du trofaste Hierte,“ raabte Staldknekten rørt. „Ved alt hvad der er mig helligt! engang vil jeg giengjælde Dig det.“ Og rask slog han den stærke Arm om hende, bar hende ned ad Taarntrappen og overgav hende til hendes Tjener, som han strængt indskærpede, ikke tiere at lade Frøkenen komme paa Muren. Derpaa vendte han rask tilbage paa sin Post, da allerede de mod Slottet fremrykkende Fienders Marsch lod triuende giennem Ratten. — Skrækkelig svang nu den røde Hane de flammende Vinger paa Straatagene i den øde Bye. I Flamme-flæret bestormede Kroaterne Slottet i tætte Hobe med vild og larmende Rase. Men tappert værgede Besættningen sig, og deres Bøsser gjorde vakkert lyst mellem de stormende Skarer. Axel var overalt, og vilde ogsaa her og der en Stige fuld af Kroater forsøge Eskalationen, saa var han flur ved Haanden, nedstødte de Frem-

merste og styrtede med vældig Haand Stigen med sin Ladning i Slotsgraven. En Time varede den rasende Kamp. Da blæste de fiendtlige Trompetere til Afmarch, dog raabte Høvidsmanden med en Helvedlatte op mod Muren: „Ved Daggrye kommer svært Skyts, da skal vi snakkes videre ved.“

Morgenroden brød frem. Traurige sæbde i Landsers bombefaste Studeerkloset begge Gubberne ved den blege Lampe og fore forfærdede op, da en Trompet tonede udenfor Slotsmuren. Strax derpaa treen Arel ind med et friskt Streiflug paa kinden, meldende den keiserlige Oberstlieutnant Baron Grotta. „I Riddersalen venter han Eder, naadige Herre, — blev han ved — viis ham for Himlens Skyld ingen Frygt, og overlad Magisteren Afslutningen af Kapitulationen.“ Besjænde nikkede den gamle Herre, og tiltraadte den sure Gang. I glindsende Waabensmykke treer ham i Salen imøde en hoi Mand, hvis Ansigt havde kunnet hedde skient, hvis ikke et Træk af trodsig Hovmod havde vansstret det. — „Et keiserligt Hovedkorps drager i Dag herigennem,“ begyndte den Fremmede efter de første Høfligheder. „Med Forundring har min General erfaret den Forvovenhed, hvormed dette Slot imod sætter sig vore lette Tropper. Dog er han villig at tilgive, da han kiender Kroaternes Rovgierrighed og

Bilddhed, der ikke lader dem adskille Ven fra Fiende. Imidlertid forventer han nu, at I øieblikkelig overgiver ham Slottet." — „Paa hvilke Betingelser?" spurgte Slotsherren forbløffet. — „Jeg synes, I kunne være glad til, at en keiserlig Generalfeldtvinestter, efter hvad der er hædet, endnu engang opfordrer Eder med det Gode," — svarte Oberstlieutenanten i en stærende Tone, — „og blindt hen underkaster Eder hans Høimodighed. Det er vel raadeligere at aabne os Portene, førend vore Karttauner aabne dem."

Da traadte den skionne Tugendreich ind i Salen. Hende fulgte en Tjener med Glaser og Pokaler. Den forskionnende Kierlighed med sine Bløder og Smertes havde udgydt en overjordisk Ynde paa hendes Ansigt og denne virkede med saadan Tryllekraft paa Krigeren, at han i den blideste Tone lagde dette Spørgsmaal til sine Trubselford: „Er dette Eders Frosken Datter?" Tugendreich blev præsenteret. Den Fremmede greb det fulde Bæger, hun rakte ham, og spurgte selv nu underligent tæmmet, efter Betingelserne, hvorunder Slottet vilde kapitulere. Borgherren foregav Upasselighed, en Folge af den natlige Storm, lovede at sende sin Slotskappekan til Underhandlingen, og forlod Salen, hierte-glad over at slippe ud af denne Skjærsild. — Nu vendte sig den velerfarne Helt i sirlig Tale til den skionne Frosken, gik over fra sin Condolente over Mattens Næds-

ler til sin Glæde, at kunne bidrage Noget til hendes Beroligelse, og vilde just begynde at blive saa sentimental, som det anstod en Soldat i Trediveaarskrigen, da den gamle Talander høiet kom indlistende og Axel bar Skrivertøiet efter ham, vaabenløs og ydmyg.

„I min høie Principals Navn skal jeg have den Ære at kontrahere med Eder, velbaarne og mandhaftige Ridder,“ talte den Gamle med rolig Submission. „Vi have kun saa, kun retfærdige Betingelser at gjøre. Jeg beder om naadigst Tilladelse til at forebringe dem.“ — „Tilstaaet!“ raabte Ridderen smilende og kastede et Blammeblik til Frøkenen, som skulde tolke hende, at det kun var hende, han her tilstod Noget. — „Uindskrænket Amnestie for den forbigangne Nat“ — begyndte Magisteren at læse — „Religionsfrihed, til Landets Skiæbne vorder afgjort, Forstaaelse for alle Kontributioner af hvad Navn nævnes kan.“ — „Meget fordret“ — meente Oberstlieutnanten. — „Derfor modtager Hr. von Starschedel Besætning paa sit Slot af Hans keiserlige Majestæts Tropper“ — læste Talander videre. — „Dog kun af Regimentet Diefenbach —“ faldt Axel rask ind, „det er bedst disciplineret; og Eders Generals skriftlige Brevord borger for Kapitulationens Overholdelse.“

Med undrende Bredde betragtede den Fremmede, med Stræk Eugendreich og Talander den dristige Staldknegt. Magisteren tog Ordet: „Det unge Menneskes

Oberstlieutenanten erindrer mig virkelig om to vigtige Punkter, mit gamle Hoved havde forglemt. Jeg vil strax tilføie samme." — „Dg en saa ædel Mand, som Hr. Oberstlieutenanten, vil vist opbyde alt Mueligt for at forskaffe os disse saa billige Betingelser," bad, medens Zalander skrev, Eugendreich, som hver anden Møe sin Almagt snart bevidst, i de blødeste Fløitetoner. — „Hvad gjorde jeg ikke for et venligt Blik af disse Wine," sagde han ømt, tog af Zalanders Haand de opsatte Punkter, gjorde en Kompliment for Frøkenen, kastede et foragteligt Blik til Axel, og strax efter saae man ham jage ud af Porten.

Intet Qvarteer var forløbet, da raslede atter Ræderne paa Vindebroen, Dørfløiene aabnede sig og ind i Gaarden sprængte Oberstlieutenanten, svingende den underskrevne Kapitulation høit som et Fredsbanner. Med devot Henrykkelse traadte Starschedel ham imøde i Slotsgaarden, og med let Anstand sprang den Velkomne af Hesten, hvis Bidselet han med stolt Foragt trykte den sig just nærmende Axel i Haanden, siensynlig for at vise ham tilbage inden de Skranker, han nys havde overtraadt. Da saae en troe Staldkammerat Breden oplue i Axels Die, tog Bidselet af hans Haand, og førte Gangeren bort. Vel saae Oberstlieutenanten dette, men for at fuldende den dristige Dieners Udmygelse, satte han Foden paa Slotstrappen og tiltraadte Axel: „Staldknegt! den høire Spore trykker mig,

spænd mig den løse!" — „Jeg vil lade Eders Staldknecht sige, at I trænger til ham" — sagde Axel tred- sig — „hav blot den Naabe at sige mig, hvor han er at finde!" — Da blev Oberstlieutnantens Kosyn mærke- rodt, skierende Lænder vendte han sig til Slotsherren og bad ham befale Staldknechten den Tjeneste, hans Vre nu bad ham fødre. Paa en høist komisk Maade efterkom Gubben von Grotka's Requisition, da han i sit Hjertes Junderste ei vidste, hvem han meest var bange for, Oberstlieutnanten eller Axel. Men Axel rystede det blønde krusede Hoved og taug. — „Men jeg beder Dig, Axel," hvidskede bønligen den Gamle. „Du har jo ofte spændt mine Spøker af eg paa, og nu vil Du nægte saadan Standsperson det." — „Eder elsker og ærer jeg som min Fader," sagde Axel, „og at tiene Eder er mig en Hæder. Billig bar jeg Eder paa min Nys, men af fremmed Overmod taaler jeg ingen Ydmy- getse." — „Jeg er dog nysgierrig for at vide, om Herren eller Tjeneren vil beholde Ret i denne sælsom- me Strid," sagde den Fremmede spottende. Da blev den Gamle heed om Dreene og raabte i det han med Glib ophidsede sig selv for at faae det behørige Mod: „Du spænder Sporen løs Axel, eller gaaer strax af min Tjeneste." — „Jeg gaaer, naadige Herre," sag- de Axel ydmyg. „Nu er I saa dog fikle for det For- ste, og et Paradiis bærer jeg med mig i mit Hjerte. Vindes stundom Eders troe Tjener." — Trohiertig

rystebe han den ham af den rørte Gamle rakte Haand og gik i Stalden for at sanke sin Emule Løi sammen.

Hensunken i søde Drømme stod Tugendreich i Haugegrotten og overhørte selv det Trommeslag, hvorunder et Kompagnie Tiefenbacher trak ind i Slottet. Da stod pludselig Axel for hende med sin Mantelsækk paa Ryggen. „Eders Fader har givet mig Afsted af sin Tjeneste“ — sagde han dybt bevæget — „men aldrig forlader jeg Eder, hvide Frøken. Snart skal I høre fra mig.“ Og med en Taare i sit Øie bød han hende en Sorglemmigei, som hun ikke kunde vægre sig ved at modtage af den Haand, der engang blødte for hende i den mørke Schacht. „Dog — blev Axel ved med stille Eftertanke — dog alt for hastigt et saadant Minde er tilintetgiort. Tag endnu Et, af fast gebiegent Stof fra Sverrige, mit gode Fædreland.“ Og en svensk Kobberdaler tog han frem, brød den med Klæmpekræft sønder, rakte Frøkenen den ene Halvdeel og raabte: „Hvem engang bringer Eder den anden Hælfte, han er et Sendebud fra mig,“ og før Tugendreich kunde besinde sig, hvorlunde hun var kommen til det Ryd, der endnu brændte paa hendes Læber, var han forsvunden, og for hende stod Talander, en personificeret Straffepæken.

Allt vilde han udtale den i Ord, da kom ogsaa den gamle Herre, trættet ved de nye Gæsters første Fordringer, mørk tillistende, og spurgte undrende og vredsladen hvad der var paa Færde med den Sorglemmigei,

som Tugendreich endnu fædse betragtede med Elffors Blikke. — „Jeg trættedes uvelig om den med den gode Magister,“ refererte Frøkenen med ægte quindelig Gatning, bortvißende den sidste Lære. „Fordi han er min Lærer i Botaniken, troer han ret at han kan binde mig alt hvad han vil paa Vermet. Tænk dog engang, han paaftaaer, dette er *Myosotis palustris*, eller *Musseøre*, og det er dog aabenbar *Veronica Chamædrys*, eller *Samander*, der ovenikøbet rimer med *Lalander*. Har jeg ei Ret, min Fader?“ — Og dermed hoppede hun ud af Haugen, for endnu, om mueligt, fra Porta taarnet at see efter hendes Hjertes bortvandrende Ungling, medens *Lalander*, forbausset over den quindelige Fuldbendelse, hans bly Skolarinde saa hastig havde naaet, slog Hænderne sammen over Hovedet.

De Trængsler, hine store hid og did sig væltende Hærmasser bragte over Egnen, faldt ikke synderlig tungt paa Slotsbeboerne: derfor kunde de takke Oberstlieutenanten, som med sine Diefenbacher blev liggende der i Qvarteer. Dog viiste det sig snart, at hans Tjenester ikke vare uegennyttige, thi daglig kom han Husets skionne Datter nærmere og vovede med sirlig ridderlig Courtoisie mangen Storm paa hendes Hjerte. For ham talte — foruden hans høie Krigerrang, hans Fædse og Rigdom — hans adelige Anstand og mandige

Skionhed. Men en uovervindelig Medbeiler blev ham i Tugendreichs Hierte den arme Arels Billede, og den halve Kobberdaler var hende en kosteligere Skat, end det rige Hals Smykke, som Grotta lod komme fra Dresden og som hendes Fader tvang hende til at modtage af hans Haand. En dunkel Ahnelse syntes at sige den stolte Friherre, hvilken Medbeiler han havde at bekæmpe, og Mindet om den smukke næsvise Staldknegt og den trykkende uløsne Spore begyndte at frembringe Mistanke, og denne — slet Lune. Denne udtalte sig i mange foragtelige Uttringer over de ikke-adeligfødte Mennekklasser, og Spotten over deres Higen efter at indtrænge sig i de høiere Stænder, trattede daglig den gamle Talaunders Taalmodighed, der nærede høie Begreber om sit eget Mennekkværd.

Da nu engang Oberstlieutenanten i hans Nærværelse en Smule for selvsjolt puffede paa de arvede Fortrin, da begyndte den Gamle at læse et Digt, en gammel Universitetsven havde sendt ham fra Halle, hvori den taabelige Adelsstolthed, der puffet paa sine arvede Ridderfaner, sine Ahner og sit Vaaben, giennemhegles, som det sig hør og bør. — Stormende forlod Oberstlieutenanten Gemakket, pibende fløi Døren i efter ham, og et Haandtryk af Frøkenen takkede den graa Ridder, der saa seierrig havde slaget hendes hemmelige Muffers mægtige Fiende af Marken.

Men Glæden varede ei længe. Baronen, mis-
 tvilende om, at vinde den Udkaarnes Haand paa den
 moderne Wei ved at røre hendes Hierte, valgte den an-
 tike, og kaldte den faderlige Authoritet til Hielp. Da
 havde den gamle Starschedel en mislig Stilling mellem
 den høie Weilers Paatrængenhed, Datterens Laarer,
 og Talanders Veto, som med skriftefaderlig Bestalen-
 hed gjorde det til Samvittighedspligt for Protestanten,
 at sige Nei. Endelig seikrede dog, her som saa ofte el-
 lers, Magt og Rang. Oberstlieutnantens Korps skub-
 de skode til Lilly's Hær, et Hovedslag forestod, og han
 fordrede derfor rask og bestemt Erklæring. Starschedel
 der ikke kunde modstaae, forkyndte den blege Datter den
 kommende Morgen som hendes Forlovelsesdag, føiede
 til med mueligste Kraft, at det var hans urokkelige
 Willie, og forlod hende derpaa rask, af Frygt for ikke at
 kunne bestaae for hendes bedende Blik.

Uden at være sig nogen Hensigt bevidst, var den
 stakkels Pige kommen ned i Haugen og stod ved den Ro-
 senstok, hvis Hamadryade havde seet hendes første Kys,
 vemodig skuende hen til Grotten, hvori Axel havde sagt
 hende det sidste Levvel. Da stod pludselig en graaskæg-
 get Kapuciner for hende og rakte hende stiftende Hælf-
 ten af en sonderbrudt Kobberdaler. „Herre Jesus, I
 kommer fra Axel,“ raabte bævende den yndige Jomfrue
 og hendes blege Kind blev purpurfarvet. „Jeg kom-
 mer fra ham — talte en kraftig, ubekendt Stemme, —

han er nu svensk Dragon og et Hovedslag er nær. Han vilde forinden see Eder endnu engang, og sige Jer det sidste Levvel. Hid tør han ikke vove sig, derfor indbyder han Eder, at møde Klokken tolv i Mordmøllen i den flatte Dal; I maae tage den gamle Magister med. For sikkert Leide frem og tilbage er der sørget. Til Klokken Et venter Eder Aret der, da falder Pligten ham. Vil I komme? — „Jeg kommer!“ hvidskede Frokønnen efter nogle Dieblikes Kamp, og Kapucineren iulde med lange Skridt hen mod den høie Haugemuur, flattedrede op ad den som en Kat, og forsvandt paa dens Tinde. Da traadte Magisteren ind i Haugen, for at trøste den stakkels Møe til den kommende Dag. Men Ordene døde paa hans Tunge, da hun gjorde ham det underlige Forslag, i Aften at følge hende paa en Promenade til Mordmøllen. Han vægrede sig, hun bad, han remonstrerede, hun klappede, han var uovertalelig, hun græd, og ude af Stand til at modstaae Laazer af saadanne Dine, sagde han endelig: „concedo.“

Hvo som kiendte Mordmøllen, maatte vistnok sinde Arets Anmodning noget stærk. I den snevne, af stejle Klipper og høie Grane omgivne Dal, hvorrigt nemlig den vilde Biergflod bruske i dunkle Strømme, laae den øde og forladt, siden dens sidste Eier, der havde mangt et Mord paa sin Samvittighed, var falden for sin Eens Haand. Kun om Dagen vovede Hørdene, at lade deres Hiorde græsse paa Mølle, Engen.

Saa snart det skumrede, slyede alt hvad der havde Liv fra den eensomme Egn; thi nu lod Folketsagnet de Myrbedes Vænder drive deres rædsomme Spil. Ogsaa Zugendreich var ikke frie for sin Tidsalders Døvertroe, men den alt beseirende Kierlighed bekæmpede hendes Angst, og da den sidste Aftenrøde blussede i Vesten, havde hun vidst at blive Faderen og den paatvungne Brudgom qvit, og tiltraadte med den knurrende Magister sin Heltegang.

Da de kom til den sidste Gruusdyngge i den afbrændte Landsby, gjorde Magisteren hende opmærksom paa fire lange Gestalter i dunkle Kapper. Som efter Kommando stode de pludselig kllirrende op bagved en Brandmuur, og omringende Parret paa alle Sider langt fra, ledsagede de dem Skridt for Skridt. Zugendreich tænkte paa det lovede Leide og gik trøstlig videre. Men da de betraadte Indgangen til Dalen og Maanen steg op over de høie Grantoppe og Kloffen i næste Landsby slog tolv, da blev hun dog noget beklemmt, og det kom hende ovenikøbet for, som Mølleværket var i fuld Gang, hvilket paa denne Tid og under disse Omstændigheder nødvendig maatte være onde Vænder Værk. Det samme syntes ogsaa Magisteren, som allerede de fire Langmantler havde bragt i en jevn Transpiration.

„Jeg har gjort det for at søie Barnet, — afbrød han den rædsomme Tausshed, — jeg har taget mit Liv i min Haand, og tiltraadt den execrable Spadsferetour,

men siig mig nu ogsaa min Datter, hvad vil I her i denne gyselige Dal?" — „tage Afsked fra min Arel," svarte Pigen, „han har sat mig Stævne her. —" — „Fra Arel? det havde jeg skullet vide før!" brummede Magisteren og vedblev i advarende Tone: „har maaskee ogsaa et Helvedes Phantasma skuffet Eder? Man har Exempler, at den Dnde, med Guds Tilladelse listig har benyttet sig af en overdreven, forbuden Kierlighed, for at fordærve en Siel. Tid og Sted, han har stævnet Jer paa, vil nu slet ikke gefalde mig. Hvis nu den underlige Tilbeder allerede var hjemfaren, og hans Aand havde sat Eder dette Stævne, og ventede Eder i Mordmøllen med de aabne Knokkelarme, at drage Eder ned i det mørke Brudekammer dybt under Jorden?"

Da afbrød Taleren et stærkt og længe tonende Horn; man svarte fra Møllen, hvis Hiul virkelig dreiede sig med brusende Larm og i Maanestkinnet sprubede tusinde Sølvfunker. — En høi Mand traabte ud af Møllen. Med Vresfrygt nærmede de forreste af Leidet sig ham, og et Dieblik efter laae Tugendreich i Arels Arme og skjulte sin glødende Kind ved hans mægtigt bankende Bryst. „Kom til Møllen, elskede Pige!" hvisttede han bedende. „Her kunne vi endnu frygte for at vorde opdagede. I, gamle Herre, følger med; jeg takker Eder, at I bragte Frøkenen hid." — Ryskende paa Hovedet, fulgte Magisteren det skønne Par

ind i det betænkelige Huus. „Iøvrigt bliver det i Al-
 ring ved hvad jeg har sagt,“ tiltraadte Axel i Komman-
 dotone de fire Langmantler, der havde opstillet sig uden-
 for Døren i en Række, som Metal-Kolosser, „og Møl-
 len standser I først, naar Frokenen er i Sikkerhed.“
 Nu førte han den Elskte ind i den eneste beboelige Stue
 i Møllen. Den var oplyst efter Evne og indholdende
 vinklede et Feltbord, rigelig besat med Flasker og Kager,
 den trætte og hungrige Magister, der udmattet lagde
 sig paa en derhos staaende Feltstoel. — Med samme
 Kiærtegn ledte hende Axel til Vinduet, og mens de nu,
 samtalte mangt fortroligt Ord, anstillede Magisteren
 allehaande Reflexioner over de anstændige Forholdsreg-
 ler, Axel havde truffet til sin Kendsvovs, og som ikke
 ret lod sig forene med den simple Ryttervams han bar.
 Stedse stod Tankebillederne mere brogede i hverandre,
 snart var han sig dem ikke mere bevidst, og da nu endes-
 lig Spadseregangen, Alderdommen, Matten og den ad-
 le Wiin trykte hans Vietaage til, gik disse Billeder over
 i gehaltrige, betydningsfulde Dromme, hvori den gam-
 le Seer, alt havde modtaget mangen prophetisk Abnelse.

Da slog Landsbyklokkeren Et og Axel rev sig af sin
 grædende Niges Favn. „Seg maas nu bort, min Elsk-
 te, — talte han — kun denne ene salige Time var min.
 Jeg vilde bede Dig at sige mig, men min Reise er ei
 uden Fare og det anstændigste Opholdssted har Du dog
 ndi Dit Fædrehiem. For at undgaae den forhadte Gode

lovelsa, sit Dig i Morgen syg. Tiden vil bringe Raad. Opholder Gud mit Liv, da skal Du snart saa glædeligt Budskab fra mig, og gaaer jeg under, da troste Dig den Tanke, at jeg faldt for vor Fortøfers Evangelium." — Smeltende i Taarer hang Zugendreich om Dragonens Hals, og armomflungte traadte de ud af Mollen, for hvis Dør en mægtig Ganget stampede. — „Lev vel og bed for mig," raabte Axel med hævede Stemme, skilte med sit Sværd en af hendes gyldne Lokker fra det skionne Hoved, trykte hende sidste Gang til sit Bryst, svang sig derpaa rask paa Hesten og stocmede udaf Dalen.

Zugendreich vendte tilbage i Gemakket, hvori den drømmende Magister sad; et sølsomt gyseligt Skin kastede de blege Lys paa hans ærværdige rynkede Nasen. Stedse uroligere blev hans Slummer, tungt arbejdede hans Bryst, og de halvaabne Dine stirrede, som om de saae udi den dunkle Fremtids Rædselsrige. Nu begyndte han at snakke i Søvn: — „Mod, mine Landsmænd, — stammede han — om ogsaa Fiendens Mængde truer Jer med Hug og Død! I sægte for Guds Ord og Sielens Frihed. Seer paa Eders Banner det hvide Himmelbud udbreder de skinnende Binger, seer, hvorlunde det sverver over Eders Slagorden. Det forkynder Eder Seir. Nu torbne Karthauerne. Al Blod — meget Blod! — hvad? mine Sædler sige? dog nei, hist stande endnu hele Skarer fast, en stærk og mægtig

Bold, en Dæmning imod Fiendens Stormebølger. De tapre Svensker hugge bistert ind og bort Utydsket flyer med Lænders Gnidsel. Tungt falder Hævnens Hammer paa hans Jese, ham truer Barnet blodende fra Magdeburgs Ruiner. Han viger — ha! — han flyer! og Seir er i vor Haand. Triumf, Triumf, den gode Sag har vundet!”

Nu seer Drømmeren op af Søvn og kun langsomt kom han til sig selv, imens den blege Tugendreich betragtede ham med Bæven. „Det var en tung Søvn, — mit Barn — !” sagde han og aandede dybt. „En Lykke, at jeg vaagned. Det var for meget, for dette gamle, svage Legeme; vel veed jeg meget nu, dog dyrt lader det mørke Aanderige sin Viden sig betale.” — „Hvad har I da erfaret i den frygtelige Drøm?” spurgte ængstelig nysgierrig Tugendreich. — „Nu ikke, Frøken,” svarte Gubben alvorlig. „Dog sig mig, hvor blev Hr. Axel af?” — spurgte han, i det han betænkelig saae sig omkring. „Ogsaa ham saae jeg i Drømme, dog ei i Ryttervamsen.” — „Af nyd reed han afsted,” hulkede Tugendreich. „Han torde ikke dvæle længere, thi Hovedslaget forestaaer.” — „Sa vel gior det det, men vær trostlig, den kiække Svenske overlever det. I vil endnu —” her afbrød Magisteren uvillig sig selv, som om han alt havde sagt for meget, og lavede sig til Opbrud. — „Men i Morgen, Fiere gamle Mester!” — sukede Frøkenen. — „Det er

alt Mørgen nu, og Eders fiendtlige Stierne har tabt sin Influents. Gaae freidig kun nu atter med mig hjem. Det gruelige Syn har sagt mig Meget, og Meget vil I snart forandret finde. Af den stakkels Hr. von Grotta har I intet videre at frygte i dette Liv. Men skønd Jer nu, at Dagen ei skal overraske os; thi jeg har drømt længe."

Dg ud af Møllen trak han Frøkenen: de fire Drabsbanter ventede dem ved Døren og fulgte dem tilbage. Ved Slotsporten savnede de med Forbauselse den vagthavende Tiefenbacher og stubbede ved at see Ribbersalen festligt oplyst. — „Gud være lovet, at I kommer, I blev længe borte," fortalte den ventende Terne. „I vred endnu Intet? — for to Timer siden kom hastig Dre dre. De arme Tiefenbacher maatte afsted over Hals og Hoved. Med Daggrø reiser Oberstlieutnanten efter. Da skulde Forlovelsen endnu i Nat gaae for sig i Huj og Hast. Nu var I ingensteds at finde, Magisteren ei heller. Da blev Baronens spydig, og Eders Fader ei vel tilmode. Paa eengang sprængte Ryttere ind i Slotsgaarden. Det vare Sachser. Hr. Oberst von Starschedel og hans Søn, Hr. Oberstvagtmesteren, med sex Karabiniers. Nu fik Piben en anden Lyd. Baronnen maatte være glad til, at disse Herrer hødrede Gæsteretten og ikke gjorde ham til Krigsfange, thi Tiefenbacherne vare allerede afmarscheerte, og Eders Hr.

Fader var alt for bange for de Herrer Fættere, til at der skulde være blevet talt videre om Eders Forlovelse. Nu sidde de alle hos hverandre med snurrige Ansigter. Kom kun. Den smukke Oberstvagtmester har allerede to Gange spurgt efter sin søde Kousine."

Da gik Frøkenen med let Hierte ind i Ridder salen, hvor Herrerne sadde bag Pokalerne. Oberstlieutenanten og Sachserne stode op fra deres Sæder og Majoren fløi hende stormende imøde, ikke lidt forundret over at see det evige Frofind, der ellers smykkede Fætterskens Ansigtstræk, forsvundet; han vilde paa vanlig Wiis, omfavne hende, men hun undveg ham. Dog afskrækkede det ham ikke fra at hylde den skønne Kousine efter bedste Evne, medens Obersten i dyb og kraftig Bas underholdt den lyttende Slotsherre med Fortælling om den gode Forstaaelse mellem Kurfyrsten og Svenskekongen. Det var formeget for den keiserlige Oberstlieutenant. Han brød op og tog Afsked fra Selskabet med korte koldhøflige Ord. Ingen holdt paa ham og hans sidste Bredesblik, hvormed han vendte sig fra Frøkenen, faldt paa den arme Talander, der just treen ind, og med en sølsom ynkelig Mine saae efter den Bortvandrende. Derpaa lænede han sig op til Frøkenens Stool. Med mærk Alvor dvælte Seerens Die snart paa Oberstens ædle Oldingsmine, snart paa Sonnens blomstrende Heltefigur. Da lod Hestetramp fra Gaarden op og — kaster et Blik giennem Vindvet — sagde Magister

ren alvorlig: „nu rider Oberstlieutnanten bort. Ham see vi da heller ikke meer, som Mungen, der end pranger i Livets kraftige Fylde.“ — „Hvad falder Eder ind?“ spurgte Slotsherren, halv bestyrtet, thi den Gamles Mine sagde ham, at i hans Tale laae en rædsom Spaadom. En almindelig, hemmelighedsfuld Gysen greb Selkabet, den forhen muntre Underholdning standste og en Lærketrille, som hilste Morgenrødens Skier, gav et velkomment Paaskud til at bryde op, fordi Sachserne endnu i Dag maatte indtrefte ved deres Kurfyrstes Hær. Allerede vare Karabinierne redne op i Gaarden, Obersten rystede sin graanende Føtters Haand og Uffedsmerten virkede saa stærkt paa Majoren at han med Døren i Haanden vilde afpresse den arme Tugendreich Tilstaaelsen af hendes Kierlighed og Løftet om hendes Haand.

Da traadte Zalander mellem Begge, og sagde faderlig advarende: „I rider en stor Dag imøde, unge Helt. Nu er det ikke Tid at slutte verdselig Pagt. Som Christen bør I tænke først paa Eders Ende. Maaskee den er Jer nærmere end I troe. Skal, naar I falder, Frøkenen strax græde over Eder som en Enke? Det var forsængelig Egoisme, ei Kierlighed. Grib ei for hastig efter Myrthekransen! Til Blod og Sølv forvandler sig det Grønne. Maaskee en Engel snart beraf Jer fletter Eders Martyrkrone.“ — Rystet betragtede

Majoren den sølverlokkede Prophet, hvis Uafsyn syntes at forklares; derpaa rakte han ham stum sin Haand, trykte et Broderkys paa Tugendreichs skienne Pande, og snart sørgede det gamle Slot stille og øde, forladt af sine Gæster.

Bed den luende Kamin sad Slotsherren stille og mørk. Tugendreich forelæste ham af Morten Luthers Bibel. Det gik den Gamle ikke godt. Vel var nu Egnen fri for Tropper, men alt hans Forraad var deels fortært, deels ødelagt, hans Bønder ventede Hielp af ham, og i Magdeburg, hvor han havde udsat sin Kapital-Formue, var 50,000 Daler brændte for ham. Dertil kom endnu et rædsomt Rygte om et Slag, hvori de Svenske skulde være plad fordærvede. Da havde han i sin Hierteangst taget sin Tilflugt til Guds Ord. Man var just ved Syrach's Bog, og blidt og velklingende læste Frøkenen:

„Hvo er nogen Tid forladt, som er bleven i Herrens Frygt? eller hvo er nogen Tid af ham bortviist, som paakaldte ham?“

Da saae dog den Gamle, tvivlsomt rystende Hovedet, mod Himlen, og Tugendreich læste videre: „thi Herren er naadig og barmhiertig og forlader Synderne og frelser i Nøden.“ — „Ja vel frelser Herren i Nøden!“ raabte Talander, der med Ungdomsild styrkede

ind i Gemakket med et aabent Brev i sin Haand.
 „Svenskerne og Sachserne have ved Leipzig slaget den
 frække Tilly og frie er atter Guds Ord i det kiære
 Sachsenland. Hør her, hvad min gamle Ven melder
 mig fra Halle. Og han læste med glædebærende Stems-
 me:

„Den 7de September anni currentis stode paa
 den vide Slette ved Leipzig over fem og Halv-
 fierdesindstyve Tusinde Mænd fiendtlig overfor
 hverandre, og var det at ansee for et lykkeligt
 Omen, at kort før Træfningen en sneehvid Due
 satte sig paa en' sachsisk Standart og derpaa svang
 sig over hele den evangeliske Slagorden. Ved Mid-
 dagstid gik Kanonaden an, Svenskerne attackerte
 og seirede i Begyndelsen. Da kastede Tilly sig med
 sin hele Magt over Sachserne og trængte dem til-
 bage, og rettede det dem fratagne Skjts imod de
 Svenske. Men nogle sachsiske Regimenter holdt
 tappert Stand, indtil Svenskerne kom dem til
 Undsætning. Da maatte dog den gamle Tilly til-
 sidst vige og var hartad bleven ihjelslagen paa
 Flugten af en rhingrevelig Ritmester. Han er
 ilde tilredt hidkommen og har man paa keiserlig
 Side talt 7,600 Liig paa Balpladsen. De Allie-
 redes Bytte bestod i sex og tyve Stykker Skjts,
 hundrede Faner og Standarter og mange Kostbar-
 heder. — Denne glørværdige Seier fulgte Leipz-

zigs Erobring. Den er kommen begge Hære dyrt at staae. Paa keiserlig Side er Hertugen af Holsteem som Fange død af sine Saar. Desuden bleve paa Valpladsen Generalerne Schönburg og Crwitte, Obersterne Plankhard og Baumgärtner og Oberstlieutnant Grotta."

Da foldede Starschedel Hænderne til et fromt Hiertesuk, og Tugendreich hædrede den faldne Vens og Fiendes Minde med en Taare. Talander vedblev med stedse synkende Stemme: — „Sachserne tabte General Windhoff, Oberste Löser, to Starschedler.“ — „Hellige Gud, vore Fættre!“ hulkede Frøkenen og den gamle Herre stod skælvende op fra sit Sæde, greb en Pen, vinkte til sin Datter at hun skulde bære Blækhornet efter ham og skred ind i Ridder salen med tunge Fied, hvor han ved de tiere Frænders Skjolde paa Stamtræet satte de tilhørlige Kors, medens enkelte Taareperler, ham uafvidende, rullede nedad hans Kinder.

Tugendreich brød nogle Grene af Laurbærtræet ved Vinduet, for at smykke de faldne Heltes Billeder med fortiente Krandsse, og Magisteren, der var fulgt efter med Brevet i Haanden, læste — vaklende mellem Fryd og Smerte — videre:

„Oberste Starschedel faldt i Spidsen for sine Karabiniers, hvormed han kastede sig mod den indstormende Tilly. Ved denne Leilighed faldt ogsaa den sachsiske Standart, hvorpaa før Træfningen

den hvide Due havde sat, i Fiendens Haand. At overlade Bederparten Seirens Symbol, fandt Oberstvagtmester von Starschedel og en ung Stabs-officeer af svensk Byrd, ingenlunde for godt. De gjorde da en edelig Pagt med hinanden, at de — det koste Blod og Død — vilde tage den tilbage. Medens Sachserne døde Heltedøden, lykkedes det Svensken. Denne, en Grev Gylbenlove, er — formodentlig sin fast overmenneskelige Tapperhed, og fordi han, efter at Obersten var tagen fangen, tre Gange førte Regimentet Courville mod Fienden — paa Valpladsen bleven udnævnt til Oberst af Kongen og er det ham desforuden bevilget, at torde sætte ommeldte Standart med den hvide Due i sit Vaaben.“ —

„Hvad er det?“ raabte Starschedel, og løb til Vinduet. „Det er Feldtmusik, og fluffer mit Dre mig ikke, svensk,“ sagde Talanden. „Svenskerne drage ind i Landsbyen,“ jublede det nedensfra og med bankende Hjerte fløi Zugendreich op paa Porttaarnet for at monstre de forhidragende Helte. Og nærmere og stedse nærmere klang Marschen og bagved det inddragende Dragonregiments Trompetere red dets Oberst, en ung blomstrende Helt i glindsende Waabensmykke: foran ham bar en Staldmester, hvis Livrée prydedes af den gyldne Løve i blaat Felt, den reddede sachsiske Standart, paa hvilken Zugendreich nu kastede en Laurbærkrands. „Det maae

være Oberste Gylbenløve" skønnede Talandet, der med Hr. von Starschedel pustende havde listet sig op paa Taarnet.

„Gud, det er Axel!“ kreg Tugendreich, da Obersten saae iveivet, og sank afmægtig i sin Lærers Arme. Hun vaagne i Axels. „Du har bestaaet i Proven, guddommelige Pige!“ raabte Ynglingen henrykt. Jeg havde svoret mig selv, kun at føre den Pige hjem som min Huustroe, der kunde elske Manden i mig, ikke Greven, og kiæk afkaste Fordommens Nag. Du har bestaaet i Proven, og nu begynder Min, at jeg ved mit hele Liv kan vise at jeg er dette Hjerte værd.“ —

Da sank den hulde Skabning, lig en Purpurrose, til Krigerens Pantser. Med Glædestaarer omfavnede den gamle Starschedel sin trofaste Huusven, og høitideligt blæste Trompeterne derude Te Deum.

(van det Welbe.)

Zuma, eller Chinabarkens Opdagelse.

Endnu i Midten af det syttende Aarhundrede vedvarede Indianernes Forbitrelse mod Spanierne i sin fulde Kraft; troværdige Traditioner vedligeholdte blandt hine

underkuede Folkeslag det skrækkeligste Minde om deres Undertrykkeses Grusomheder. Men Spanierne havde kun erobret Slaver, de herskede kun ved Frygt. Paa samme Tid drev en Vicekonge, endnu strengere end alle de forrige, sit Had til det Yderste. Hans Secretair, sin egenmægtige Villies strenge Guldbyrder, var endnu mere hadet end hans Herre. Han døde pludselig, efter alle Symptomer, forgiftet af Indianerne. Man forskede efter Forbryderne, men fandt intet Spor. Ei var det den første Begivenhed af denne Slags. Man vidste, at Indianerne havde Kundskab om dødelige Gifter; hverken Torturen eller Døden kunde afstvinge dem Hemmeligheden. Vicekongen blev hjemkaldt og Grev Cinchon udnævnt til hans Efterfølger. Denne Mand var begavet med alle elskværdige Egenskaber og Dyder, og dertil med en elsket og elskelig Gemalinde, der gjensidigen elskede hinanden paa det sømmeste. Ei var hun at overtale til at blive tilbage i Madrid, men vilde følge sin Mand for med Kierlighedens hele Karvaagenhed at bevogte ham mod Indianernes Had og Trods-
hed. Hun medtog nogle faae Spanierinder, for at være hendes Hoffstat i Lima, blandt disse, hendes inderligste Ungdomsveninde Beatrix. — Indianerne, glæde over, at være blevne Vicekongen qvit, vare alligevel ei gunstigere stemt for hans Efterfølger; han var en Spanier, og følgelig ventede de ei andet af ham, end Uretfærdighed, Havesygge og Tyrannie. Forgjæves høv

te de den nye Vicekonge skildre som en blid, menneskelig og retfærdig Mand; de gientog ved sig selv: Han er en Spanier...! Dette Ord i deres Mund indeholdt alt, hvad kun Habet paa det stærkeste kan udtrykke.

Siden Amerika's Erobring udøvede Indianerne i deres Glendighed en hemmelig Havn, som ingen Spanier nogensinde havde anet; de vare tvungne til at udlevere deres Undertrykkere den nye Verdens Guld og Diamanter; men de forbulgte dem end kosteligere og for Menneskeligheden nyttigere Skatte. De allene havde Kundskab om mægtige og underfulde Modgifter, som Forsynet didhen havde forplantet, for at tiene til Hielp mod overordentlige Uder. Indianerne allene kiendte og den helbredende Chinabarks beundringsværdige Egenkab, og alle havde de ved et heitideligt og troe overholdt Forbund, ved de frygteligste og ofte fornyede Ceder, forpligtet sig til, aldrig at forraade deres Undertrykkere denne vigtige Hemmelighed.

Midt under Slaveriets Haardhed havde Indianerne stedse vedligeholdt et slags indbyrdes Regiering iblandt sig: de valgte sig en Høvding, hvis hemmelige Forretninger bestode i, til visse Tider om Natten at samle dem, for at fornye deres Ceder, og iblandt for at betegne Slagtoffere blandt deres Fiender. Dengang hedte deres hemmelige Høvding (de havde flere) Ximea. Han havde en eneste Son ved Navn Mirvan, denne, en smuk og ædel ung Mand, var gift med Zuma, den

skionnefte Indianerinde i Omegnen af Lima. Zuma, ligesaa blid og omsøende som hun var smuk, udgjorde sin Mages Lykke, og levede kun for ham og deres Barn. — Azan, en anden Høvding, var næst Ximeo den, som hos Indianerne var i størst Anseelse. Azan var heftig og grusom. Begge disse Høvdinger roste sig af at nedstamme fra Inkærnes kongelige Slægt.

Nogle Dage før den nye Vicekonges Ankomst sammenkaldte Ximeo til næste Nat, en Forsamling paa Høien ved Sundhedstræet (saaledes kaldte de Feberbarkstræet). Da alle vare samlede, talte han saalunde til dem: „Venner! en nye Tyran vil herste over os, lader os derfor fornye en retfærdig Hævns Eder. Ulykkelige Solens Børn, med os er det kommet dertil, at vi maae indhulle os i Nattens Skygger! . . . Lader os her under Sundhedstræet gientage den forfærdelige Eedsformular, som forpligter os til, aldrig at forraade vore Hemmeligheder.“ Med stærkere Stemme og fastere Tone vedblev derpaa Ximeo: „Vi sværge, aldrig at forraade Europas Børn dette hellige Træes guddommelige Egenskaber, det eneste Gode som endnu er os tilovers! Vee den utroe og troløse Indianer, som ved falske Dyder, eller forført ved Frygt og Svaghed, vilde forraade denne Hemmelighed til hans Guders, hans Souverains og hans Fædrelands Forstyrre! Vee den Feighiertede, der vilde skienke denne Sundhedsstat til hine Barbarer, hvis Forfædre antændte vore Templer,

vore Stæder, ødelagde vore Marker og badede sig i vore Fædres Blod! . . . Lad dem beholde Guldets som de røvede os, og hvorefter de ere saa umættelige, hiint Guld, hvorfor de begik saa mange Forbrydelser; vi ville i det ringeste ene for os beholde denne Himmels Gave! . . . Skulde nogenfinde en Forræder findes blandt os, saa sværge vi, at vi ville forfølge og tilintetgiøre ham, selv om det end var Fader, Broder eller Søn. Er han gift, da sværge vi, endog at forfølge og opofre Forræderens Kvinde og Barn. . . Venner, aflægge I alle af Hjertets Grund denne frygtelige Eed, hvis Formular Eders Forfædre have efterladt os, og som I allerede ofte have svoren?" . . . Ja, ja, raabte Alle som af een Mund, vi alle udsige denne Forbandedelse mod hver den som forraader Hemmeligheden; vi sværge, med ubrødelig Trost at bevare den, og hvis det maae være, da hellere taale de skrækkeligste Piinsler og selve Døden, end at forraade den. „Betænk,“ sagde den vilde Azan, „betænk, hvorlunde i de første Tider af vor Underkuelse, hiin Tid, da tusindvis af Indianere førtes til Martyrbænken, ingen vilde redde sit Liv ved at aabenbare denne Hemmelighed, som vort Folk nu bevarer over to hundrede Aar! . . . Dømmer, om nogen Straf kunde tænkes stor nok for Forræderen! . . . Hvad mig angaaer, da sværger jeg, at, fandt sig nogen iblandt os som var istand til sliq. en Forbrydelse, da skulde han døe for min Haand, og havde For-

ræderen en Kvinde med Barn ved Brylløst, da myrbed jeg dem alle." — Denne rasende Tale blev ikke sagt uden Hensigt. Azan havde den unge Mirvan, Ximeo's Søn, fordi han ikke fandt ham forbitret nok mod Spanierne. „Azan," gientog Mirvan, „man kan være sin Forpligtelse troe, uden at være grusom; ingen af os er istand til Meened; Dine Trubler skrække Ingen og ere forgiæves; og hvo af os er det ubekendt, at Du hverken har nodig at forfølge nogen Forræder eller at straffe nogen Forbrydelse, for at være en Barbar." Azan, opbragt, vilde svare derpaa, men Ximeo foreskom en heftig Strid derved, at han forestilte, hvor uforsigtig og farligt det vilde være, endnu længere at være samlede. og strax skiltes de alle fra hinanden.

Indianerne, tvungne til Forstillelse, beholdte stedsse det ydre Skin af Høiagtelse og Underkastelse mod Spanierne. Ved Limas Porte modtoges Vicekongen af en talrig Hob unge Indianerinder med Blomsterbouketter i Hænderne. I Spidsen for dem var Zuma, hvis Skønhed, Gratie og Ynde gjorde saa stærkt et Indtryk paa Vicekongen, at hun saae Dage efter forlangte hende blandt det Antal indianske Slavinder, der i Palladssets Indre vare til hendes Dieneste. Snart fattede Grevinden et saa inderligt Vensteb for Zuma, at hun næsten havde hende bestandigen hos sig. Beatrice, Grevindens Veninde, bemærkede med Rummer

Vicedronningens Hengivenhed til en Indianerinde; hvad hun havde hørt om dette Folks Havn og Erorelshed havde saaledes bemestret sig hendes Tadbildningskraft, at hun hengav sig enhver Mistroe, ei af Frygt for sig selv men for sin Veninde. Zuma vakte Kammerfruernes Ekinsyge; de benyttede Beatrix Svaghed, saa hun fattede en virkelig Modbydelighed til Zuma, der paa sin Side nærede den hierteligste Hengivenhed for Vicedronningen. Fire Maanedes henraadt, da fiendtes synlig at Grevindens Helbred leed; det blev til en virkelig Sygdom: Tredagesfeberen. Alle dengang bekjendte Midler bleve anvendte, men alle uden Nytte. Beatrix Urolighed var grændseløs; hemmeligen drog hun Lægen tilraads. Da han ikke kunde helbrede Sygdommen, saa talte han hemmelighedsfuld derom som om han tilskrev den en overordentlig ham ukjendt Marsag. Beatrix faldt paa den skrækkelige Tanke at hendes Veninde fortæredes af en langsom Gift. — Fruen af havde hun intet roligt Dieblif; for Grevinden og Grevens selv søgte hun omhyggelig at skjule sin skrækkelige Mistanke, men umueligt var det hende, at holde den hemmelig for de andre Kammerfruer, der bestyrede hende deri. — Men hvo kunde have begaaet en saadan Misgierning? Ingen anden end Zuma — der til enhver Tid havde frie Udgang til Dronningen. — Men hvad kunde have bevæget Zuma, der af Dronningen overøses med Belgierninger, til saa skrækkeligt et Fore-

tagende? Habet har Svar paa Alt. — Zuma var en Hyklerke, stolt og indbildsk, nærede hemmelig Eiden- skab for Vicekongen — kort, hun var en Indianerinde. Beatrix saae sin Veninde henvisne, ei længere tvivle- de hun om Zumas Skiendselsdaad. Hun gav en hem- melig Befaling til nøie at observere Zuma og aldrig la- de hende komme ind i det Bærelse, hvori de anordnede Medikamenter og Drikkevare stode for Grevinden.

Den uskyldige og ømtførende Zuma tænkte midt under disse Uroligheder paa intet andet end paa Vice- dronningen, som hun elskede med de reneste og tak- nemmeligste Følelser; det smertede hende inderlig, naar hun tænkte paa, at der gaves et useilbart Middel mod Sygdommen som fortærede hendes Herkerinde, og at det var umueligt at kundgiøre hende samme. Zuma kiendte hiin skrækkelige Sed, hvorved Indianerne havde forbundne sig til, aldrig at forraade Hemmeligheden. Havde det kun allene gaaet Zuma's Liv, uden Betænk- ning vilde hun da have talt; men Opdagelsen overgav ogsaa hendes Mand og deres Barn til den visse Død! Hun vidste, at den hævngierrige Kimeo, for desfriere at kunne handle, havde overleveret hendes elskede Barn som Gidsel til Thamir og den vilde Azan. Zuma vo- vede selv ei engang at fortroe Mirwan sin Kummer; hun fortærede sig i Taarer og Bedrøvelse og taug. Hendes Kummer tiltog da det svage Haab man nærede om Grevindens Helbredelse atter svandt og Seberen fore

Kærligt indfanbt sig. Lægen skulde nu ei længere at han frygtede for hendes Liv, og at Grevinden maatte bukke under for Sygdommens stærke Anfald, hvis den endnu vedvarede tolv til fiorten Dage. — Nu blev Beskrivelsen i Palladset almindelig. — Dette grusomme Udsagn styrkede Greven og Beatrix i Fortvivlelse og sønderrev Zumas Hjerte. Dronningen, der ret vel kjendte sin Tilstand, beviste ligesaameget Mod som Sindsroelighed og Gudsfrøgt; hun modtog Sakramentet, sagde sin Veninde og sin Gemal det sømmeeste Farvel, anbefalede ham Indianernes Lykke og især hendes kære Zuma's, derpaa kastede hun sig gandske i Religionens Arme. Zuma, Vidne til dette rørende Optrin, kunde ei længe se modstaae sin Smerte, hendes allerede svækkede Helbred bukkede pludselig under for saa megenummer; hun selv erholdt endnu samme Aften Sygdommen, hvoraf Grevinden laae for Døden: tre Dages Feberen. Efter to eller tre Anfald bragte Mirwan hende med Indianernes Tilladelse, hemmeligen det kostelige Pulver som igien maatte helbrede hende, under den Betingelse, at han dofsivis, dagligen eengang, skulde give hende samme. Om Morgenen erholdt Zuma det første Pulver, som hun Aftenen derpaa skulde indtage. Da hun var ene betragtede hun Pulveret, hendes Taarer fløde, og Dinene hævede mod Himlen, sukkede hun: „Store Gud, Dig er det som indgiver mig den Tanke ei anderledes kan jeg frelse hende, end ved at opofre

mig selv; min Beslutning er fattet. Ei vil jeg for-
 raade den frygtelige Hemmelighed — min Død vil, selv
 i hendes Dine, have bødet for min Medlidenhed; jeg sæt-
 ter hverken Mirwans eller min Søns Liv i Fare, jeg
 døer, men hun skal leve. Hvad ligger der vel Magt
 paa den stakkels Zuma's Tilværelse? og hvor kostbar
 derimod er hiin Himmelbatters Liv, der af hendes Magt
 ingen anden Brug har gjort end at hielpe den Ulykkelige
 og trøste den Bedrøvede; denne de Trængendes og Sla-
 vernes ædelmodige Beskytterinde, hvis halvbøde Stem-
 me jeg hørte bede for Indianerne der lade hende døe!
 O min Belgiorerinde! I Dødens Stund forglemte
 Du ei Din troe Zuma! jeg hørte Din Mund udtale
 og velsigne hendes Navn! — ja, jeg sværger, ved So-
 lens hellige Lys, jeg sværger, at jeg vil frelse Dig! —
 Hun indviklede Pulveret, stak det i sin Barm, og stod
 op; derpaa estærtænkte hun, hvorledes hun hemme-
 lig skulde komme i Kabinettet, hvor Grevindens Drik-
 kevare stode. Hun havde ikke mindste Anelse om den
 skrækkelige Mistanke man havde mod hende, eller om
 den Forsigtighed man anvendte, for hverken at lade hen-
 de eller andre indianske Slavinder komme ind i Kabi-
 nettet; hun troede blot, at de spanske Kammerfruer
 uudelukkelsen medens Dronningens Sygdom, enten af
 Iver eller Skinsyge eller og af Etikette, havde forbes-
 holdt sig Dienesten i det Indre. Hun besluttede først
 ved Aftenstid at gaae til Kabinettet, formenende, at hun

da hun vilde finde Sovende derinde; men i modsat Fald foresatte hun sig at sige, at hun bekymret over Grevindens Sygdom vilde høre til hende. Da hun vilde eftersee om man ingen anden Vei kunde komme til Kabinettet end igiennem Grevindens Bærelse, saa steg hun ned i en lang Gang, som hun opmærksom undersøgte. Hun fandt en liden Sidedør fra Kabinettet, der førte til Gangen, og Nøglen siddende i Døren. Hun besluttede, henvend Nattetide at liste sig igiennem denne Dør til Kabinettet, og vendte derpaa igien til sit Bærelse. — Ifølge Beatrice's Befalinger observerede man omhyggelig ethvert Skridt af Zuma, og iilte strax med at melde hende, at Mirwan idag var kommen til Zuma, at en Kammerfrue vel havde luret ved Døren, men intet havde kunnet forstaae af deres Samtale; fordi de havde talt gandske sagte, men at Mirwan ved Bortgangen have seet meget urolig ud; Zuma var derpaa gaaet nedaf Gangen, havde undersøgt alle Dørre, og var endeligen med alle Tegnsom om hun frygtede for at vorde overrasket, bleven staaende ved den som fører til Kabinettet, og endeligen igien gaaet op paa hendes Bærelse. Denne Fortælling bragte Beatrice til at zittre, thi øieblikkelig giattede hun, at Zuma havde ifinde at snige sig ind i Kabinettet; Fruerne erholdt Befaling af hende, øieblikkelig at tilkiendegive hende naar Zuma forlod sit Bærelse, strax at bortferne sig fra Kabinettet og lade Nøglen forblive i Døren. Beatrice forsøiede sig strax

til Vicekongen, for at melde ham det Foresaldne. Vel
deelte han ikke Beatrice's Mistanke, men blev dog no-
get urolig, og besluttede at skule sig med hende i Kabi-
nettet.

En Time efter Nattens Anbrud meldte man Bea-
trix, at Zuma i Mørket, uden Lys og med Hemme-
lighedens og Frygtens Forsigtighed listede sig op ad Trap-
pen. Beatrice og Vicekongen skulde sig øiebliklig. Ef-
ter nogle Minutter hørte de Døren sagte aabnes og saae
Zuma træde ind. Hun var bleg, zittrede og skred lang-
somt og med Anstrængelse frem. I Kabinettet saae
hun sig uroligen om og lyttede ved Døren, der førte
ind i Vicekoningens Værelse; Alt var stille — Zuma
træder hen til Bordet, hvorpaa kun een Drik stod i
en Karaffel af Krystal; hun tager Papiret med China-
pulveret frem af sin Barm, aabner det, tager Karaffen
i den ene Haand og ryster med den anden Pulveret deri.
Neppe er dette sket, saa styrter Vicekongen, rystet
af Forfærdelse, henimod hende med de Ord: „Ulykke-
lige, hvad har Du kommet i Drikken?“ — Ved dette
Syn, dette skrækelige Spørgsmaal, farer Zuma for-
færdet tilbage, Karaffen falder fra hende, gaaer istykker,
og Zuma synker afmægtig om med de Ord: „Jeg er
forloren!“ — Hun bragtes paa sit Værelse. Greven
og Beatrice besluttede at fortie Forbrydelsen for Vice-
koningens, „thi — sagde Greven — hun vilde besto-

me mig med Bønner om Benaadelse for dette Uhyre, og intet i Verden skal formaae mig her at give Naade; der maa gives et Exempel, og det skal gives." I Paladsset og Staden udbredte sig Rygtet snart, at Zuma havde viller forgive Vicedronningen. Endnu samme Aften blev hun Retten overleveret og ført i Fængsel. Da Mirwan erfoer det skrækkelige Budskab, gik han til Azan og Thamir, og sagde til dem: „Min Søn er i Eders Hænder, lov mig at I, naar vi troe bevare Hemmeligheden, efter vor Død ville tilbagegive Barnet til min Fader.“ — „Vi sværge det,“ svarte Azan; „men Dig er ogsaa bekiendt, at naar kun det Ringeste forraades, det da koster ham Livet.“ — „Vi ville vide at døe,“ svarte Mirwan. Han forlod herpaa de vilde Indianere og begav sig frivilligen i Fængsel. Let havde han giennemskuet Zumas Handling, men torde ikke tale, hvis han ikke vilde give sit Barn til Priis for den grimme Azan; han besluttede derfor at døe med sin ulykkelige Kone.

Bed Daggrye forsamlede sig Retten, for at forhøre og dømme Zuma og Mirwan. Dørrene aabnedes, og det tilkiendegaves Indianerne, at de torde træde ind; der kom et stort Antal, deriblandt Ximeo og Thamir. Begge de Ulykkelige førtes frem, belagte med Lænker. Da Zuma saae Mirwan som Fange, raabte hun med Hefstighed: „Han er uskyldig, han har ingen Deel i hvad jeg gjorde, han kiendte intet til mit Forehavende.“ —

„Hold inde, Zuma!“ raabte Mirwan, „Din Død er besluttet, kan Du troe, at jeg vilde overleve Dig? — ei er jeg anklaget, men deler frivilligen Din Skiebne. Zuma, lad os stiltiende døe, lad os døe modigen, og vort Barn forbliver i Live.“ Zuma forstod ham, svarede intet, men henflød i Taarer. Forhøret begyndte. Zuma kunde ikke nægte hine Facta, hvortil Beatrix og Vicekongen havde været Vidner. Paa Spørgsmaalet, af hvem hun havde faaet det Pulver som hun kom i Drikken, svarede Mirwan: „Hun erholdt det af mig.“ Zuma nægtede det, og forsikkrede paanye, at han altes intet havde vidst om hendes Hensigt. — Og hvad havde Du for Hensigter? spurgte man. — „Ikke den at forgive Dronningen.“ — Hvad vilde Du da med Pulveret? Troede Du at anvende et helbredende Mid- del? — Ved dette Spørgsmaal gysede Zuma; hendes Døe faldt i dette Dieblik paa den grusomme Azan, hans truende Blik indgød hende Skræk, hun syntes at see ham dræbe hendes Barn. „Nei, nei, raabte hun med forvirret Ansyn — nei, jeg kiender intet Lægemiddel.“ — Det var altsaa Gift? Tilstaaer Du det? — „Jeg tilstaaer Intet.“ — Saa svar! — „Jeg kan ikke andet end tie.“ — Ved disse Ord traadte Kimeo frem af Hoben, og stilte sig imellem begge Ægtefæller: „Man paalægge ogsaa mig Lænker, jeg vil døe med dem!“ — „O min Fader, lev for vort Barn!“ raabte Mirwan og Zuma paa eengang. Kimeo vedblev sin Forsæt.

Mirwan og Zuma dømtes endnu samme Dag til Baalet; Ximeo løsgaves. Med standhaftigt Helttemod hørte Mirwan Dommen, men Zuma omfavnede hans Knæ og raabte: „tilgiv mig!“ — „Berolige Dig, min Zuma,“ — gientog han — „Tyrannerne som dømme os befrie os fra et skændigt Nag, snart ere vi ei mere deres Slaver!“ — Disse Ord rørte selv den steenhaarde Azans Hjerte; „Mirwan, raabte han, vær ubekymret om Din Søns Skæbne, han skal være mig dyrebareere end om han var min.“ — Klokken var ni om Morgenen, der gaves Befaling til Baalets Reising.

Vicedronningen var Døden nær; Lægen meldte at alt Haab nu var forbi. Vicekongen, høist fortvivlet, drog, medens Henrettelsen skulde gaae for sig, ud paa et Landsted en Miilsvei fra Staden. — Ximeo udtænkte forgieves tusinde Planer for at redde sine Børn; gierne havde han samlet sine Venner, men den hele Morgen bevogtedes Indianerne saa nøie, at han ei selv engang Kunde komme til at tale ene med Azan og Thamir. Strax efter udkom en Proclamation, som befalede alle Indianerne i Lima at bivaane Executionen. De vare uden Baaen; den spanske Vagt fordobledes og dannede en Kreds om Baalet, desuden skulde to hundrede Soldater effortere de ulykkelige Slagtoffere. Der var intet andet for end at adlyde. Ximeo fatte i sin Fortvivlelse den Beslutning, at styrte sig med sine Børn i Luerne.

Medens hele Staden bestyrtset forventede hiint sørgelige Skuespil, laa Bicedronningen, endnu stedse ukendt med hvad der foregik omkring hende, end svagere og mere lidende end nogensinde. Den Urolighed, som fra Daggry omgav hende, blev hende endeligens paafaldende; hun spurgte, og mærkede tydeligen at man fortaug hende noget. Beatrix forlod ofte Bærelset for at give sine Lærere frit Lob. I et saaadant Dieblisk fik Bicedronningen Sandheden ud af hendes Kammerfruer. „O høieste Barmhertighed!“ raabte hun, „Dig vil jeg anraabe med Lillid!“ Strax befalede hun at hente sig en aaben Valankin, lod sig hurtig klæde paa, og uden at agte sine Omgivnes Bønner og Lærere, lader hun sig lægge deri. Fire Slaver bære hende, en femte holder en Soelskierm over hende; saaledes liggende, Ansigtet bedækket med et hvidt Slør, tager hun bort — Klokkerne slaar tolv. — I dette Dieblisk træde Mirwan og Zuma, lænkebundne, ud af Fængslet, for at føres til Retterpladsen. Zuma, der neppe kan holde sig opret, støtter sig paa en Geistligs Arm, ført af to Soldater; en uhyre Mennefskrimmel strømmer hid, for at see hende. Blandt Hoben faaer hun Die paa Azan med hendes Barn paa Armen; han viser hende det; hun udstøder et giennemtrængende Skrig, der gientonedes i Alles Hjærter, river sig løs fra Præst og Soldater, og styrter hen mod Azan, der træder hende imøde. Azan lægger Barnet ved Zumas bankende Barm; den Ulyk-

kelige forglemmer Taarestømme og giver sit Barn det sidste Moderkys. „Zuma,“ sagde Azan sagte, „fat Mod! husk paa, at selv Din Død er Hæv, og at den gjør vor Hemmelighed endnu ubrodeligere.“ — „D, jeg forlanger ingen Hæv,“ svarede Zuma; „at! kunde jeg blot frelse Vicedronningen!“ — Meer kunde hun ikke sige, Soldaterne tog hende iblandt sig.

Alt bebuder Sørgetrompeten Slagtoffernes Nærmelse, og Baalet tændes. Alt hvirvle Flammerne op mod Firmamentet; Zuma segner bevidstløs om i Præsstens Arme, der formaner hende til Anger og Bod. „Zuma,“ tilhvister Mirwan hende, „vor Død vil ikke være smertelig, se hine Røgskyer, de ville snart quæle os. — „Ak!“ stammede Zuma, „jeg seer intet uden Ild og Flamme.“ — Alt seer man tydelig Indianerne sorgende og bestyrtsede staae om Baalet; til Teg, paa Sorg holde de en Cypressesqvist i deres Haand; den spanske Vagt omgiver dem — pludselig høres et fiernt Skrig; en Rytter i stærkeste Gallop sprænger hid og raaber: „Holdt! holdt! i Vicedronningens Navn, hun følger mig.“ Man holder inde; Zuma beder med sammentfoldede Hænder til Himlen. Vicedronningen kommer og lader holde stille, omgivet af Spaniere og Indianere; hun løfter Cloret og blotter et blegt men blidt Naade forkyndende Ansigt. „Jeg har ikke“ — saa talte hun til Forsamlingen — „den skionne Rettighed at forunde Naade, men jeg er vis paa at erholde den af Vice-

Føngens Godhed. Indtil da tager jeg begge disse Ulykkelige under min Beskyttelse og Varetagt; man løse deres Lænker og udslukke hiint skræffelige Baal, der aldrig var bleven reist, hvis det før var kommet mig til Kundskab." Ved disse Ord kastede alle Indianerne deres Cypressesqviste fra sig, og Luften gientød af Raabet: Vicedronningen leve! Kimeo styrter frem af Høken og raaber: „Ja, hun leve!" Zuma falder paa Knæ. „Almægtige Gud!" beder hun, „fuldend Dit Værk!" Vicedronningen lader Mirwan og Zuma følge sig, og saaledes drager hun, ledsaget af en uhyre Følgefængde, tilbage til Palladset.

Her bad hun Zuma og Mirwan komme ind i sit Gemak og anviste dem Plads ved hendes Leie; hun var nu saa udmattet, at hun troede sig sin Opløsning nær. Sin ene Haand rakte hun Mirwan, den anden Zuma, der knælende trykte den til sine Læber. Beatrix vilde føre Indianerne ud af Værelset, men Vicedronningens svage Stemme lød: „D, lad dem blive, at de kunne aabne mig Himlens Porte! jeg indestaaer for dem hos den høieste Dommer, der vil dømmes os alle." Zuma, ude af sig selv, vilde tale, men Mirwan, der frygtede for Hemmeligheden, faldt hende ind i Talen med de Ord: „Zuma, lad os tie! Lad os stole paa Gud, som hun anraaber, der sikkert vil opholde et saa kostbart Liv og bringe vor Uskyld for Dagen."

Allerede før Vicedronningen forlod Staden for at frekke Zuma, havde Beatrice affendt en Koureer til Grevinden; underligt at han endnu ei var indtruffen; et andet Tilbud var beredt til at affærdiges, da man i Palladsets Gaarde hørte en overordentlig frydefuld Tummel. Grevinden hørte sin Mands Røst, lod Døren aabne, og raabte: „Naade, Naade for de Skyldige!“ — „De ere Dit Livs Frelser!“ svarede Vicerongen, trædende ind i Bærelset. Han bar et skönt Barn paa sine Arme. Zuma udstødte et Glædeskrig; det var hendes Barn. Vicerongen tilte hen imod hende, lagde Barnet til hendes Barm og knælte for hendes Fod. Ximeo fulgte ham og talede saaledes til Mirwan: „Med alle Indianernes Tillæbelse kan Du nu tale, Hemmeligheden er opdaget; vi Alle have i Vicerongens Nærværelse taget Pulveret, og han selv har taget det, inden han bragte det med herhid.“ Zuma er ude af sig selv af Glæde; Mirwan omfavner sin Fader, og Vicerongen fortæller sin Gemalinde hvad Indianerne have opdaget ham. „Store Gud!“ udbrod Grevinden, omslyngende Zumas Hals, „denne Engel opoffrede sig for mig, og man vilde dræbe hende!“ „Ak!“ gientog Zuma, „Eders Naade gjorde end mere; thi da man holdt os for Uhyrer og Eders Lidelsers Dødhav, beslyttede, befriede og modtog os os jo med Venkab og Godhed!“ — „Ja, begge I ædle Qvinder — udbrod Vicerongen — ville vorde lønmede for Eders mange Dyder; Zuma, I skal helbrede

min Gemalinde." Han fremtog nu to Portioner af det velgjørende Chinapulver; selv rystede han det ud i tvende Kopper; Zuma tog det første; Vicedronningen vilde kun af hendes Haand modtage denne heldbringende Drik. Alle Omstaaende fældte Taarer. Midt under al denne Glædestommel tog Vicekongen Zuma og Mirwqn ved Haanden og førte dem ud paa Balkonen, og raabte ud til Folket, som i utallig Mængde fyldte Gaderne: „Seer her de frivillige Offere for Taknemmeligheden, Naturens Følelser og Edens Hellighed. Indianere! I alle ere fra vore hemmelige Fiender blevne den gamle Verdens Belgiorere. Fra nu af ere I frie! Elsker Eders Souverain! værer ham troe! Landstrækinger skulle fordeles iblandt Eder, planter derpaa Sundhedstræet, og hele Verden vil takke Eder for denne Skaberens Belgierning!" — Folket udbrød i almindelig Enthusiasme; Vicekongen vilde beslutte denne Dag med Zumas Triumf. Prægtig klædt, med Laurbærkrands paa Hovedet, førtes hun igiennem hele Lima paa en pragtfuld Palankin, omgivet af alle Vicedronningens Damer; en Herold aabnede Toget og raabte: „Det er Zuma, Vicedronningens Frelserinde!" Zuma sad med sit Barn paa Skjødets, holdende i Haanden en Dvift af Sundhedstræet. Om Aftenen var hele Staden illumineret, og i Palladssets Hauger beværteedes Indianerne paa det herligste. Zuma og hendes Mand behandlebes fra nu af som Vicedronningens kæreteste Bener.

Seheren forlod Vicedronningen og Zuma aldeles. Paa samme Plads, hvor Baalet havde været, lod Vicekongen reise en Obelisk af hvidt Marmor, hvorpaa med gyldne Bogstaver de Ord bleve indgravne: „Zuma, Vicedronningens Veninde og Frelserinde, den gamle Verdens Belgisrerinde, helliget.“ — Paa hver Side deraf plantedes et Sundhedstræ. Vicekongen iilte med at sende dette kostelige Pulver til Europa; længe førte det Navnet: Grevindens Pulver, og kaldes endnu paa Latin saaledes. (Genlis.)

Brittekongen, Carl den Førstes Skarpretter.

Det er bekiendt, at den Skarpretter som halshuggeden ulykkelige Konge Carl I, var maskeret. Denne Omstændighed har foranlediget en Mængde forskiellige Domme og Gissninger. Efterfølgende hæver det Elser som tilhører hiin evig mindbeværdige Begivenhed.

Mylord Stair, en Yndling af Kong Georg II, var En af Brittehærens Høvdinger ved Dettingen. De Franskes Stilling var fordeelagtig og Alting syntes Lorden at bebude Fiendens Seir. Han meddeelte sin Konge og Herre sin Frygt; han forestilte ham, at hans

Dre og Liv var i Fare, at Britten denne Gang vilde
 tabe; men Georg lukte sit Dre for denne erfarne Feldts-
 herres vise Raad, og Lykken drev dennegang et af sine
 vanlige Spil: den seirede over Forstanden. Engellænderne
 sloge Fienden paa Flugten og Lorden havde i sin
 Souverains Dine al den Uret, han kunde have. Hvad
 han ventede, fædte: han falbt i Unaade. Han kom til
 London; fornuftige Engellænder betragtede ham som en
 ærlig Mand, der havde vovet, at sige sin Konge Sand-
 heden. Eftertiden lærte dem, hvor sørgelige Følger
 dette Slag kunde og — efter Omstændighederne at dom-
 me — maatte have havt for Engelland. Lorden beslut-
 tede, at gaae til sine Godsfer i Skotland. Faa Dage
 før sin Afreise gav han en prægtig Souper og indbød
 dertil mange Venner. Da Tasset næsten var ophævet,
 leveerte en af hans Betiente ham en Billet, bragt af en
 Ubekjendt, hvori det hed:

„Jeg anbefaler mig Lord Stair! Aldrig har hans
 „Fortieneste viist sig i større Glænde, end nu.
 „Jeg ønsker ret, at give ham væsentlige Beviser
 „paa min Hsiagtelse. Sid det maatte behage
 „hans Herlighed at komme til Byen i Aften Kl.
 „8. I ***gaden, ligeoverfor Huset med Skiltet,
 „vil han finde en mørk Gang. Giennem denne
 „gaaer man, banker paa, og der skal blive lukket
 „op. Man kommer allene. Lorden ventes tilfor-
 „ladelig bestemt Kl. 8.“

Lorden løe over Brevets Indhold og sagde til en af sine Venner: „see dog, hvor min gode Lykke leder mig op! Formodentlig er det en udlevet Dame, som lader mig falde. Jeg vil imidlertid holde mig derfra. Man maa være Philosoph, naar man er falden i Unnaade.“ — Vennen gav ham aldeles Bifald. Sammenkomsten blev glemt, og Lorden tilbragte Natten med sine Venner. Næste Morgen fik han den anden Billet:

„Mylord! Jeg troede De fortiente det gode Rygte, De har. Skulde jeg have feilet? Jeg tilbyder Dem en Leilighed til at gjøre Deres Feil god igien. Man venter Dem paa samme Tid og Sted som i Gaar. Tilintetgjør De ikke den gode Mening, man har fattet om Dem. Sandelig! Lader De denne Dag gaae hen som den forrige, kan Deres Feil aldrig mere gøres god igien.“

Lorden stod der opbragt og forundret. „Hvad?“ — raabte han — „Du være hvem Du vil, Du staer mig til Ansvar! — Godt, jeg skal komme. Vi vil dog see, hvem der har Hjerte til at skrive saaledes til mig.“ — Han vedblev at bringe sine Sager i Orden og gjøre sig reiseferdig. Paa Slaget otte stod han i ***gaden og steg op i femte Etage af et Huus, hvor alt bar Præg af den dybeste Elendighed. Urolig bankede han paa. „Hvem der?“ spurgte en ubekendt Stemme. „Lord Stair!“ — „Luk op!“ — Han aabner Døren, og gaar gien- nem et Slags Forstue ind i et af een Lampe oplyst Væ-

relse. Han havde lagt Haanden paa Kaarden. „De frygter?“ lod det ham imøde fra en Seng. „Jeg frygte?“ svarte Lorden, lod Kaarden falde og nærmede sig Sengen. Her saae han en alderstegen graahærdet Gudde. Et Solverfkiæg hang ned over hans Bette og neppe gienkiendte man i ham et endnu levende Menneſte. „Lord Stair,“ sagde den Gamle, „det glæder mig uendeligt, at see Dem. Sæt Dem ned, og frygt Intet af en 125aarig Olding.“ Lorden satte sig fuld af Forventning om Maaden, hvorpaa saa sølsom en Knude vilde løses.

„Jeg har hørt — vedblev den Gamle — om Deres Standhaftighed og Deres Konges Uretfærdighed. Himlen er i Begreb med at lønne Deres Dyd. De fortjener at være en Vtling af ***. — Savner De ikke visse Papirer, lige vigtige for Deres Familie, Deres Lykke og Deres Adel?“ — „Jo,“ svarte Lorden levende, „disse Papirer ere forcomne, jeg veed ikke ved hvilket Tilfælde. Forgiæves har al min Forsken været, og dette Tab koster mig ikke allene Trediedelen af min Formue, men ogsaa Fordringer paa Titler, der interessere mig endnu mere.“ — „Godt — vedblev den Gamle — her er et Skrin og her er Nøglen — luk det op!“ — Lorden gjorde det, kastede et Blik paa de deri liggende Dokumenter og udbroød ligesom ude af sig selv: „Høimodige Mand! hvorledes kan jeg giengielde Dem? — Alt finder jeg igien — Alt! Siig, o siig, hvem Skylde

der jeg alt dette?" — „D, min Søn, kom i Din Bedstefaders Arme!" — „Min Bedstefader — ?" „Ret saa," svarte Gubben med Tårer, „mit Blod flyder i Dine Årer. Hør, min Søn! Maaskee ere disse Dage, blikke de sidste i mit Liv, maaskee ere disse Ord de sidste. — Hør, hvad jeg har at sige Dig, og skielv!"

„Du veed for hvilket Raserie hiint kongelige Offer faldt, Du veed, at Carl I blødt paa Retterstedet, at en maskeret Mand hug Hovedet af ham, og at man indtil denne Stund ikke veed, hvem denne Mand var." — „Skulde De maaskee kiende ham?" — „Jo, jeg kiender ham kun altfor vel. Dette Uhyre, min Søn, den re Glendige, som fortiente Døden tusindfold, — er jeg selv!" — „Hvem? De? Min Bedstefader?" freg Lorden, lævendt af Skræk og Uvillie. — „Jeg selv. Rasende Hævnløst brændte i mit Hjerte. Carl havde dybt fornærmet, bestømmet, mishandelt mig. Min Datter havde han krænkert. Stat og Pligt og Menneskelighed opofrede jeg nu for mit Raserie, jeg svoer Barbaren Cromwell evig Trofskab. Jeg lattede ham Nationens Sammensværgelse, jeg bandede ham Veien til Troen: ingen Løn forlangte jeg af ham uden den — Himmels, skal jeg sige det? — at torde halzhugge min Konge. Cromwel tillod det. Carl I vidste, at han skulde døe ved min Haand. — Jeg var hans Skarpretter. —"

Lorden betragtede Gubben, græd og bævede. „De, min Fader, De Kongens Bøddel?" — „See min Søn,

faavidt bragte mig min brændende Hævntørst. Siden hiin Rædselsdag have Samvittighedens Jurier forfulgt mig overalt. Jeg forlod Engelland. Efter næsten 80 Aar at have omflakket i Europa, er jeg kommen tilbage, ussel og fattig, for at døe i mit Fædreland, i det Land, hvis Konges Bøddel jeg var. Dette Skrin var den sidste Levning af min Lykke og min Formue. En Kone som opvarter mig, har fortalt mig Din ærefulde Unaade. Jeg har da før jeg udaander mit sidste Suk, villet bidrage mit til Din Lykke. Min Son, Du skielver, gaae, slye mig, afflye min Daad, men mindes Synderen med et kiærligt Hierte!"

Skraek og Dmhed og Medlidenshed kæmpede i Lordens Siel: Han fulgte Naturens Røst. Grædende kastede han sig i den angerfulde Oldings Arme: „At — raabte han — jeg glemmer Alt; De angret Deres Daad, De er ulykkelig og De er min Fader, det er Alt, hvad jeg seer deri.“ — Han søgte at overtale den Gamle til at følge med sig til Skotland under et andet Navn. Han vilde ikke. Endelig syntes han dog at give efter for Lordens Bønner; da denne næste Morgen kom, for at afhente ham, var han forsvunden. Forgæves søgte, forgæves spejdede Lorden alle vegne. Den Ulykkelige havde sandsynligviis, frygtfuld og menneskesky, valgt sig en anden Afkrog, hvori han uforstyrret kunde udaande Livet.

Bidrag til Magnetismens Historie.

Den magnetisk-klartseende Augusta Müller i Karls-ruhe, elskede sin Broder i Wien høit og talte gierne om ham. Hun bemærkede derhos, hun kunde besøge ham i Wien og give sig tilkiende for ham, uden at han giennem Sandserne bemærkede hende, hun kunde nemlig rette sin Aand paa ham: Veien derhen giennemfløi hun i en Minut.

Den 23de Novbr. 1817 beklagede en Veninde sig for hende over en grusom Riven og Trækken i Tænderne, undskyldende, at hun desaaarsag neppe vilde kunne besøge hende Dagen efter. Som i Spøg svarte den Klartseende: saa vilde hun i Nat besøge sin Veninde. Denne gaaer som sædvanlig tilsengs efter at have lukket Døren i Laas. Klokken halv To vaagner hun, seer foran Sengen en skinnende Nimbus, og gienkiender Augusta i natlig Dragt, huldt og venligt tilsmilende hende og omstraalet af en Glæde, ret som om en Sol skinnede bagved hende. Veninden blev sølsomt tilmode, men Augusta betydede hende, hun skulde ikke være bange, og lagde sig hos hende: snart derpaa sov Hiin ind og vaagnede om Morgenens frie for de Smertes, hvormed hun var gaaet tilsengs. Hun gik strax til Augusta og sagde hende, at hendes natlige Besøg havde gjort hende saa bange; men hørte her med Forbauselse, at Augusta,

d. e. hendes Tegnelige Jeg ikke havde forladt Sengen, at altsaa hendes magnetiske Jeg havde sovet hos hende. Paa det Spørgsmaal: hvorledes hun havde tilbagelagt Veien til sin Venindes temmelig fjerne Bolig, svarte hun: det forekom hende, som om hun svævede mellem Himmel og Jord.

(Hvilken kostelig Opdagelse! Særdeles for adskilte Elskende, som ved dette Huusmiddel til at komme ud af sig selv kunne afryste Tidens og Rummet's Lænker og gandske inkognito give hinanden en rendez-vous efter Behag. Hvorvidt vil ikke endnu Magnetismen bringe os!)

En mærkværdig Dobbeltdrøm.

Vel have noie forbundne Sieler ofte havt lignende Drømme, men sieldnere er vel det Tilfælde, at To have drømt det selv samme, selvsamme Nat, tre Dage før det gik i Opfyldelse. Hvor smerteligt end Mindet om denne Drøm er mig, finder jeg den dog for mærkværdig til at jeg ikke skulde optegne den: —

I Junii 1812 laae min anden Søn Carl, en Dreng af tidligt udviklede Talenter og inderlig Hiertensgodhed, i sit niende Aar saa farligt syg, at Tanken om hans mueligen nære Tab stundom foer mørk igjennem min og min Kones Siel, skjøndt vi dog, af gjensidig Skaansomhed ikke vovede høit at udtale den. Ofte begræd vi tause vor Løb, trøstede af den kære Syge. Natten mellem den 17de og 18de Junii havde jeg følgende mig evig uforglemmelige Drøm:

Jeg gik med min Carl ved Haanden paa en blomstrende Eng: gladelig raak jeg han frem, og saae smilende paa mig. Hvad! — raabte jeg glad — Du kan alt gaad igien, kære Carl? — (Alt i flere Maaneder havde dette været ham umueligt.) — Neppe havde jeg udtalt, før jeg saae et stort og prægtigt Pallads for mig: Drengen river sig løs fra mig og iler derind. Al, sagde jeg, Du vil dog ikke forlade mig? — Jeg vilde efter ham, men kunde ikke. I den smerteligste Hølelse vaagner jeg. Søvn og Rolighed var forsvunden.

For ikke at bedrøve min Kone, fortaug jeg hende denne alt for tydelige Drøm. Imidlertid sidde vi endnu samme Dags Aften siddig hos hinanden med ret vemodsfulde Hiertes. Vi tale om vor syge Yndling, mit Hierte var for fuldt, og for første Gang udtaler jeg min bange Frygt for hans Død. Endelig fortæller jeg ogsaa med bankende Hierte sidste Nats Drøm. Men

neppe havde jeg udtalt, før min Kone udstøder et Skrig, og udraaber under hede Taarer: Min Gud — den selvsamme Drøm havde jeg jo ogsaa i Nat! — Hun falder strax Pigen ind, og beder hende fortælle den Drøm, hun om Morgenens — under Tausheds Løfte havde meddeelt hende. Jeg følte mig dybt rystet, da jeg hørte:

Hun drømte: hun og Pigen gik med den Lille ved Haanden paa en blomstrende Eng; gladelig skred han frem og saae smilende paa sine Ledfagerinder. Begge undrede sig over hans raske Gang. Paa eensgang see de et stort prægtigt Pallads for dem, Drengen river sig løs fra dem og iler derind. Begge ile de efter ham, finde i Palladset en uhyre Mennekkvrimmel, giennemlede grædende adskillige Sale og finde ham ikke. „D, Gud! hvad vil min Mand sige, naar vi komme hjem uden Carl?“ udraaber min Kone trostesløs og vaagner.

Tre Dage efter denne mærkværdige Dobbelt-Drøm indflumrede vor Yndling blidt under vore Kysse og Taarer.

(Dr. Just i.)

Byttet ved Belle Alliance.

Engang i Tiden vil det maaskee vorde et Ordsprog: „Han er saa rig som om han havde været med ved Belle Alliance.“ — Hidtil kiender Historien intet Exempel paa saa rigt et Bytte, undtagen man vil troe hvad Curtius fortæller om hiint som Alexanders Krigere fandt i Darius's Leir. — Napoleon troede som bekiendt at være Seiren vis. Ved alt hvad han foretog sig vilde han imponere, altsaa ogsaa ved sit Indtog i Brüssel som Seiervinder. Desaarfag blev ikke allene Armeen paa det prægtigste klædt og væbnet, men og alt som paa nogen Maade hørte til Militairluxus, blev i ødselende Mængde sammenbragt. Forlængst havde Keiser Napoleons Tilhængere, især i Paris, anskaffet sig en Mængde viefaldende Soldaterprydelser, som kort før Troppers Indtrængen i Brabant blev fordeelt blandt Soldaterne og anlagt paa selve Kamppladsen. For sin egen Person havde Napoleon medtaget fire Stabsvogne, der sikkert vare de skønneste som nogensinde ere forfærdigede. Generaler og Officerer fulgte hans Exempel. Det var en Befaling fra Napoleon, at alle Generalers og andre formuende Officerers Damer i de prægtigste Equipager de kunde tilveiebringe, skulde deeltage i Seiersindtoget til Brüssel. Var Slaget gaaet for sig nogle Dage sildigere, hvilket endnu større Bytte vilde det da

ikke have været, hvilke Scener vilde da ikke være forefaldne naar de 260 Stadsvogne med Damer ic. vare faldne i de preussiske Husarers Hænder. Men Fyrstinden af Moskwa's Egenfind reddede det smukke Kjøn, thi for di hendes Pynt endnu ei saaledes var istand som det første Triumftog fordrede, bestemtes Afreisen to Dage sildigere. Dette Togs første Kolonne var lykkelig indtruffen til Philippeville; for ikke at forsømme noget Dieblik skulde Reisen alt næste Dag fortsættes, just som Budskabet indtraf om det tabte Slag. Over Hals og Hoved gik nu Amazonehærens Retirade ad Paris til. Skiondt Kolonnen undslap var dog Byttet overmaade stort. Der forsikres, at det paa denne Dag havde været en Bagatel at faae et Fyrstendømmes Værdie for et Læs Brod, nogle Centner Flæsk og nogle Fade Brændevin, thi deels var Mangelen stor, deels faldt alle disse Kostbarheder i saadanne Menneskers Hænder, der ei strax kunde bedømme Værdien deraf. Hovedtummetspladsen for dette Marked var ved Landsbyen Planchenois. Her skulde den franske Armees Støttepunkt have været, her stode otte Batailloner Garde og to Batailloner Kyrsseer, som skulde redde Frankriges Hæder. Armeens første Kolonne vaklede alt, da Adjutantere bragte denne Reserve Keiserens Befaling, at værges sig til det Yderste. Men neppe vare ogsaa disse flagne og for størstedelen nedhuggede, før Enhver søgte at redde Sit, men for sildig. Ulaner og Husarer asa

klar dem Beien. — En Ulan greb fat ved Hestene for
 en af Napoleons Bogne, men beholdt kun Lommen i
 sin Haand; den var af ægte tætsflettede Guldsnorer;
 Spænderne vare af ægte Guld og det Hele rigeligen
 besat med kostbare Stene. En anden Soldat havde i
 en Bogn fundet en Kuffe fyldt med Stene, som han an-
 tog for flebne Glasperler. Blot Kuffens Skønhed for-
 ledte ham til at beholde den, og kun et Tilfælde var
 det, at han ikke bortkastede Perlerne. Om Natten
 ved Bivouacilden viser han sin Officeer dem, denne be-
 seer dem og spørger Soldaten om han vel vidste hvad
 han eiede og kunde faae derfor? Soldaten svarte gandske
 ligegyldig: „Et par Dalers Penge kunde det vel være
 værd.“ — „Du eier en stor Skat“ — sagde Officieren
 — „forvar den vel, den kan gjøre Dit hele Livs Lykke.“
 — En Soldat kommer Morgenen efter Slaget til sin
 Kapitein og spørger ham, om han vilde have sig et
 Uhr, da han saa kunde udsøge sig et. Med disse Ord
 holder han 23 Uhre frem som han ved Ræderne havde
 sammenbundne, som om det kunde været et Knippe
 Røer. — En Underofficeer fra et markisk Regiment
 bragte blandt flere Ting med sig til Bivouaken en stor
 Sølv Punschterrin. „Hvem der i Aften havde denne
 Tingest fuld af Fredensdorfer, Ol og Kommisbrød,“
 sagde han, og skuede hungrig og tørstig ned i den tom-
 me Terrin. — Originaltest var den Maade hvorpaa en
 preussisk Ulan drev sin Handel. Hans Lykkesstjerne hav-

de ført ham til en væltet Bogn, under hvilken en Kasse af en Alens Længde tildrog sig hans Opmærksomhed; han trak den frem og fandt den fyldt med Agraaffer, Ringe, Dresmykker ic. Strax op slog han sin Bod paa Chausseen og begyndte sin Handel; hans blesseerte Hest stod ved Siden af ham; en fransk Tromme var hans Diff. Enhver Forbigaaende tilraabte han: Skal vi handle? Kom der en Libhaver saa var det første Spørgsmaal: „Har De Brød, Brændeviin og Tobak?“ En Jæger var just forsynet hermed og erholdt for Halvparten af sin Mundprovision tre Ringe som han siden i Paris solgte for flere tusinde Rigsdaler. — Endnu naragtigere er følgende Træk af en Husar: hans Hest var bleven skudt i Foden; det bedste Middel han kiendte var at vasse Saaret med Urin, kun Skade at hans Forraad alt for snart gik op. Han had besaarsag en af sine Kamerater at overlade sig en Portion, som han betalte ham med en kostbar Hattesløise. — Byttet var stort, men ligesaa stor var ogsaa Mangelen paa Levnetsmidler, fornemmelig paa Soldatens tvende Hovedforsødenheder: Brændeviin og Tobak. Der forsikres: at Soldaterne gabe hele Dusin af Sølvallerkener, Skeer og Skaale for en Skive Kommisbrød og et Glas Brændeviin.

Brudstykker af et mærkeligt Brev fra Napoleon til St. Helena's Gouverneur.

„Osterriges og Ruslands Keisere og Preusens Konge have hverken factisk eller juridisk den mindste Fordring paa Keiser Napoleons Person og have altsaa — med Hensyn til ham — ingen Stemme.“

„Hvis Keiser Napoleon havde været i Keiseren af Osterriges Magt, da vilde denne Tyrste have taget Hensyn til de Forhold, Religion og Natur danne mellem Fader og Son, Forhold, der aldrig krænktes ustraffet. Han vilde have taget Hensyn til at Napoleon fire Gange har gienreist hans Trone, nemlig i Leoben 1797, i Luneville 1804, i Presburg 1806, og i Wien 1809.“

„Hvis Keiser Napoleons Person havde været i Keiser Alexanders Magt, da vilde han have kaldt det Venfskab tilbage i sit Minde, hvis Baand knyttedes i Tilsit, i Erfurt og ved en tolvaaarig Korrespondents. Han vilde erindret sig Keiser Napoleons Færd Dagen efter Slaget ved Austerlitz, da Denne, skont han tilligemed Ruinerne af sin Hær var i hans Bold, lod sig nøie med hans Uresord og tillod ham frit at drage tilbage. Han vilde have erindret sig de Farer, Keiser Napoleon personlig udsatte sig for, for

at flukke Moskans Brand og redde hans Hovedstab, overbeviist om, at hiin Fyrste aldrig vilde glemme Bøns og Taknemmeligheds hellige Pligt, naar hans Ven strædtes i Nød."

„Hvis Keiser Napoleons Person havde været i Kongen af Preusens Magt, saa vilde denne Souverain have erindret, at det efter Slaget ved Friedland afgang af Keiseren, at sætte en anden Fyrste paa Preusens Trone, erindret de Hengivenheds og Taknemmeligheds Gødsler han i Dresden 1812 bevidnede sin nu afvæbnede Fiende."

— — „Hise Fyrster have forekastet Napoleon, at han har skudt sig ind under Engellands Love, ei under deres. De falske Ideer, Keiser Napoleon dannede sig om de engelske Loves Liberalitet og om et stort, høimodigt og frit Folks Indflydelse paa sin Regjering, bestemte ham til at søge Bæstiermelte hos Britannien, ei hos sin Svigerfader, ei heller hos sin gamle Ven."

„Keiser Napoleon havde det i sin Magt ved en diplomatisk Tractat, i enhver Henseende at sikre sin Person, naar han stillede sig i Spidsen enten for Loire-Armeen, eller for General Clausels Gironde-Armee; dog da han kun ønskede Rolighed under en Fristats bestiermende Love, syntes enhver Stipulation ham unødvendig. Han meente, det engelske Folk var ved hans frimodige og tillidsfulde Forhold fastere bundet end ved den høitideligste Kontract. Han har taget Feil, men

benne Feiltagelse vil aftvinge enhver sand Britte Skam-
rødme og for nærværende som for følgende Generationer
være et Vidnesbyrd om den brittiske Regierings Tro-
løshed."

„Østerrigiske og preussiske Kommissairer ere ankom-
ne paa St. Helena. Hvis Gienstanden for deres Sen-
delse er Opsyldelsen af en Deel af de Forpligtelser, som
Keiserne af Østerrige og Rusland ved Forliget af 2den
August have overtaget, nemlig, at bære Ansvar for,
at de engelske Agenter paa en lille Kolonie, midt i Ocea-
net, „ikke krænke den Respect de skyldte en Tyrste,"
som ved Slægtskabs og saa mange andre Baand er
knyttet til dem, saa er dette at ansee som et Beviis paa
begge Monarkers ovenfor skildrede Karakter. Men De,
min Herre, har erklæret, at begge disse Kommissairer
hverken have Ret eller Fuldmagt til at afgive deres
Stemme over Noget, som foregaaer paa denne Klippe."

„De engelske Ministre have foranlediget, at Kei-
ser Napoleon er skaffet bort til St. Helena, to Tusinde
Søemile fra Europa. Denne Klippe, beliggende under
Bendekredsen, fem Hundrede Søemile fra det faste
Land, er underkastet disse Bredders fortærende Hede.
Ni Magneder af Varet er den bedækket med Skyer og
Taage. Intet andet end Had kan have dicteret Val-
get af dette Opholdssted og de Instructioner som det eng-
elske Ministerium har givet de paa denne De befalende
Officerer. Man har befalet dem, at kalde Keiser Na-

poleon General, som om man vilde tvinge ham til at betragte sig som en Mand, der aldrig har ført Frankrigs Scepter. Grunden, som bestemte ham til, intet Inkognito-Navn at antage ved sin Afreise fra Frankrige, var denne: „Som Republikens første Dyrighed paa Livstid, under Navn af første Consul, affluttede han med Kongen af Storbrittanien de Londoner Præliminariet og Freden ved Amiens, modtog Gesandter fra Londons Hof og didsendte Sine. Da efter en Brevverel mellem begge Monarkiers Ministre for de udenlandske Anliggender, Lord Lauderdale med sin Konges Fuldmagt, kom til Paris, underhandlede med de af Keiser Napoleon befuldmægtigede Plenipotentiars og opholdt sig flere Maaneder ved Thulleries Hof; da Lord Castlereagh siden i Chatillon undertegnede Ultimatum, som de allierede Magter overraskte Keiser Napoleons Befuldmægtigede, erkjendte Storbrittanien derved det fjerde Dynastie.“ — Frankrige vilde have hævdet sin Udelelighed og bestaaet i Striden med Gre, hvis ikke Evig og Forræderie havde rakt de Forbundne Haanden i Kampen.“

„Titelen General Buonaparte er uden tvivl saare hæderlig. Keiseren bar den ved Lodi, Castiglione, Rivoli, Arcole, Leoben, ved Pyramiderne og ved Abukir. Men i sytten Aar bar han Hædersnavnet: første Consul og Keiser, som Fristatens første Dyrighedsperson og Souverain af det fjerde Dynastie.“

De, der troe, at Nationerne ere Giorder, der efter guddommelige Love tilhøre visse Familier, have ikke fattet den engelske Lovgivnings Aand, der flere Gange har skiftet Dynastie. — —

„Den samme hæderfulde Aand har befalt, at Keiser Napoleon ikke maae bortsende eller modtage Breve, ser de ere aabnede og læste af de engelske Ministre eller af Officererne paa Den St. Helena. Det er ham formeent paa hvilkenomhelst Maade at faae Efterretning fra sin Gemalinde, sin Moder, sin Søn og sine Brødre, og da han vilde affende Breve til Prindsregenten forseglede, svarte man ham, at man ikke kunde afvige fra sin Ordre, og at Brevene maatte bortsendes aabnede, ifølge Ministeriets Instrux. Denne Fremfærd behøver ingen Anmærkning: den fører til sølsomme Begreber om en Administrations Aand, der paalægger noget, som man i Algier vilde blues ved. Breve til Officererne i Keiser Napoleons Følge, ere ankomne paa St. Helena; de bleve brudte, og leverede Dem min Herre, men De have ikke tilskillet dem samme, fordi de ei vare indløbne giennem det engelske Ministeriums Kanal. Saa maae de da gaae 4000 Søemile tilbage; og disse Officerer har den Sielesmerte, at Efterretninger til dem fra Mødre, Hustruer og Børn, vare her paa Klippen og sendtes ulæste af dem tilbage.“

„Fole da Ministrene ikke, at en stor Mand i Fængenskab og Nød er et ophøiet Skuespil? Beed de

da ikke, at Napoleon paa St. Helena, under allehaande
 Ydmygelse, er større, helligere, hæderværdigere, end
 dengang han beklædte Verdens første Trone som Kon-
 gernes Dommer? De, der seile mod Napoleon i en
 saadan Stilling, ere blinde for deres egen Værdighed
 og den Nations Værdighed, som de repræsenterer."

(Dette Brev til Sir Hudson Lowe, brittisk
 Gouverneur paa St. Helena, er undertegnet: Ge-
 neral Greve de Montholon, og dicteret den-
 ne af Napoleon selv.)

En mærkelig Lov i Engelland.

Maaskee det kan interessere En eller Anden at vide,
 at en Ugtemand, efter engelske Love, har Lov til at
 slaae sin Kone. Denne Rettighed er beviist og anerk-
 kjendt ved en Proces, der blev ført for Overdommeren
 Buller. Denne opløste Dommer erklærede, som en i
 Lovens antagen Punct, „at en Mand var berettiget til
 at slaae sin Kone, forudsat, at Stokken, han betiener
 sig af, ikke er tykkere, end Tømmelfingeren." Ifølge
 denne mærkelige Dom, bleve siden Stokke, af den om-
 meldte Tykkelse, kaldte Buller.

Spanst Hævn.

(En sand Tildragelse under sidste Krig i Spanien.)

Endt var Slaget ved Salamanca. Som et alvorligt
 giennemtrængende Dommerøie saae Aftensoelen ned fra
 sin Buehvalving paa de Saaredes Tammer, paa Slet-
 tens sønderrevne Liig, omstraalte her de Seirendes
 vaiende Faner, der modige havde leiret sig ved Randen
 af Blodmarken, beskinne de hist de Flygtendes støvede
 Guldbørne. Tykke Støvskyer væltede sig over Sletten
 og under dens Slør fore Levningerne af Frankerhæren
 i vild og uordentlig Flugt efter den ubesindige Mar-
 skalk, ængstede af modige brittiske Husarer, som paa
 slynke Løbere brode ind i de Flygtendes Rækker, og
 dreve store Skarer af matte Krigere tilbage under Her-
 tugens stolt vaiende Banner.

Da sprængte midt igiennem den sidste Støvtaage paa
 sin raske, flygtige Graaskimmel en fiendtlig Rytter, og
 Hovedsmanden Grimly vendte, greben af Kamplyst,
 sin Rødhængst om efter Byttet. „Giv Jer til Fange
 der!“ tilraabte den unge Britte den flygtende Franke,
 hvis Fjerhat og rige Dragt bebudede en Høvding i den
 fiendtlige Hær. Men uden at svare vendte han sit Ho-
 ved, maalende Hestens Mellemrum og i fuld Fiirspring
 ført Skimmelen hen over Sletten. „Giv Jer, eller

jeg flyder!" tordnede Britten i Brede, stærkt sporende Hengsten; men uden at svare vendte atter Franken sit Hoved, og stedse raskere suste hans væde Dyr hen over Sandet, opildnende kun den hyttelyste Hovedsmand.

Alt vare begge langt fra Blodmarken, alt klang Baabenlarmen bag dem svagere og svagere, alt udgød Skumringen sig over Engene, da bruste paa den ene Side en Strøm, og den flygtende Nyttter sporede sin Hest mod en Broe som førte derover. Men her naaede hant hans forte Skiebne, thi midt paa Broen hævdede sig et graanende Taarn, og Porten under det var lukket. Fortvivlet vendte sig Franken til Børge. Men som knusende Lynslag faldt den høie kraftige Brittes Sværdhug paa hans høire Arm og Seierherren greb med vilde Eder efter Graaskimmelens Tømme, for at vende tilbage til Baabenbrødrene med sit usisomt erhvettede Bytte. — Karm paa Taarnet drog Kæmpernes Blikke derop; franske Huer vinede de. Man fyrede ned, men Kuglerne hvinede forbi i det dæmrende Mørke, og raskere rev Grimly sin Fanges Hest med sig tilbage paa Sletten. „Elsedige Skytter!" skieldte Franken, og løstede, rasende over det feilslagne Medningshaab, sin blodende Arm truende op imod Taarnet. Men Hovedsmanden sagde smilende: „Læm Eders Brede, Ridder! Begge kiende vi jo nok Krigslykken, som i Dag uddeler Laurbær, i Morgen Tørnekroner, og om Aftenen med et Stykke

Blye tillukker de Læber, der om Morgenen med ungdommelig Jubel sang Seiersfange til det fulde Bæger og kun udtalte Seiersdrømme." Men Franken rasede og bandte, indtil tybste Husarer kom dem imøde, som bekymrede havde fulgt deres Ritmesters Spær. Med Jubel og Sabelklang hilste de Hovedsmanden og sloge en Kreds om den Fangne.

Nu var den mørke Nat brudt ind. Sorte Skyer trak op paa Horisonten, stundom giennemskaarne af blinkende Lyn. Hvult rullede Tordenen, og i Steens-egenes Toppe bruste Stormen. Stille droge Husarerne hen ad Weien og Fransmanden nynnede en Vaudeville. — Ritmester Grimly red foran Skaren, ret stille i Hu. Skjodesløs hang Tøilen paa Gangerens Hals; fra det Dieblig han havde stukket det blodstærkte Sværd i Balgen, var Krigerens vilde Raahed vegen fra hans Hierte. Uveirstormen viftebe velgiørende Kiøling paa hans brændende Kind, i hans stormende Bryst og fra Dagens Rædsels-scene vendte sig hans Phantasie til bedre Drømme. Over Havet drog hans Siæl til det herlige Fædreland: han saae den graanende Fader, saae de blomstrende Sødskende i det stille Borgerlivs fredelige Aftenkreds, saae dem sørge og bede for den sjerne Yndling, og ogsaa han løftede sin Haand op mod den lynende Tordenstøve, takkende Himlen, at Blodengelen ogsaa i Dag var dragen ham forbi. Da vakte ham pludselig et Skud, et Spring af Gangeren og en brændende Smerte.

Ei heller paa den fangne Franke havde Nattens Tryllerie forfeilet sin Virkning. I Stormens Hviin, i Tordenens høie Brag vorte hans Forbovenhed. Raff greb han sin Sabelpistol og aftrykte den paa den foran ham ridende Hovedsmand. Men sin Fordærvelses Lod havde han trukket. Tre skarpe Klinger gave ham hans Banesaar. — „Seg bløder!“ sagde Ritmesteren, og dobbelt forbitret sprang Bagtmester Wolf ned af Hesten for at give Riddingen den sidste Kest. „Hist glimter et Lys giennem Træetoppene; følg mig did!“ — „Først maa Skurken plyndres!“ svarte Wolf, tog den Dræbtes Uhr, rige Børs og Skulderbaand, svang sig atter paa sin Ganger og travede efter sin Ritmester med Graaskimmelen ved Tøilen.

De rede gienem en høi og dunkel Kastanieallee og stedse klarere blinkede Lyset dem imøde fra den grønne Hvalvings yderste Indgang. Mat holdt Grimly ved en høi Muur og heftig slog han paa den faste Jernport. Han længtes efter Lyset, og velklingende var ham en Basstemme, som spørgende opløftede sig hiin Side af Muren. „En saaret engelsk Capitain!“ raabte han: strax aabnede sig langsomt de svære Fløie og et: „Velkommen, Signor Capitano!“ modtog ham. — Grimly lod sin tro Wolf forbinde det lette Skuldersaar, og forlangte derpaa at hilse paa Husets Herre. — Den gamle Greve var nylig død, den unge Herre var ude i

Selten blandt spanske Tropper, en yngre Datter af Huset var for faa Dage siden død, og Donna Felicitas, hendes ældre Søster, var Herckerinde her. Til hende forlangte da Ritmesteren at vorde bragt, og Portnerfken kaldte paa en lille Mohr, som strax kom hidspringende med to Lys, og førte Britten giennem en stærk Portal ind i den vide Hovedbygning. Mohren aabnede Fløisdørene til en stor oplyst Sal, satte Lysene fra sig, viste paa en anden halvaaben Dør, og gik bort.

Salsvæggene vare rigt beklædte, Meublerne kostbare; men Grimly, nysgierrig efter at see Herckerinden, skred rask igiennem denne ind i en anden Sal. Og saa her var det lyst, men mennesketomt, og han foreskom sig selv som en Maner, i det han, staaende midt i Salen paa et ildrødt Teppe, saae sig rundt omkring, mens dens Familiemalerier stift og alvorligt nedstirrede paa ham fra alle Vægge, og ligesom syntes at undre sig over den Fremmedes Komme. En af alffens Vaaben og gamle Rustninger sammensat Trophæe ved Enden af Salen fuldendte Stedets Indtryk. Efter et flygtigt Overblik traadte Ritmesteren i Døren til et tredie Værelse; her fandt han vel Spor af Damen, et Stør, et Sølv-Crucifix, en lille Sølv-Kurv med frisk Frugt, men ikke hende selv: han holdt det for uanstændigt, at trænge dybere ind, og besluttede at vente hende i Familiefalen. Med stærke Skridt gik han en Stund op og ned i den høie Gal, da faldt den korte Fortælling

ham ind om Familiens Skiebne og han saae sig nu omkring paa Væggene, om han maaskee kunde opdage den gamle Stammes sidste Grene. Snart fandt han de Billeder han søgte, traadte nærmere til, og betragtede dem opmærksomt.

Denne høie Mand med de mange Ordener var sikkert den for kort siden afdøde Greve. En kold Høihed laae paa det alvorlige Ansyn, Stolthed talte giennem den høie Pande. Ved Siden af dette hang et kvindefigt Billede, et almindeligt fornemt Ansigt, uden Udtryk, og ved Siden af dette igjen Maleriet af en ung Mand, hvis Drækt syntes Ridderen saa fiendske, at han med en ubehagelig Følelse vendte sig bort. De smaa mørke Dine fløde truende ned paa Betragteren: forresten var hans Ansyn smukt og mandigt. Han var malet i Madridter-Hoffets prægtige Gardeuniform og stod i kraftig, krigerisk Stilling, støttende sig paa sin Kaarde. De to sidste Malerier paa den vide Væg vare to indbyrdes faare forskellige Brystbilleder. Den Første, fortklædt, med en Solperlesnor om de lysbrune Lokker, var et sværmerisk, blidt Madonna-Ansigt, den fromme Kierligheds udtrykte Billede. Den Anden, lutter Fyr og Flamme, Kraft og modig Livslust i det sorte Die, Klogskab og Værdighed og Trods paa den smukt hvælvede Pande under tykke glindsende Fletninger og Lokker, drog den unge dierve Brittes Sind uimodstaeligt til sig og fængslede hans Blik med magnetisk Kraft.

Lig en Drømmende stod han der, tabende sig i Bessuelsen af hiint Tryllebillede, da fløi en Sidedør op af Trækvinden. Hovedsmanden vaagnede, foer med Haanden over Panden, tog Sablen under Armen, fastede endnu et Blik paa Donnaen i det ildfarvede Fløiels Klædebon og spurgte grublende endnu engang: „Est Du den Døde og sover al Din Herlighed alt visnet og farveløs i Fædrenegraven, eller est Du den levende Felicitas, og bringer Du med det talende Navn al Jordens Lyksalighed den misundelsesværdigste Dødelige imøde? Est Du endnu en fri Krone, den kæmpende Ridders Maal og Løn, eller est Du vunden alt af den lykkeligste Riddersmand?“ — Raff rev han sig løs og vandrede, for at søge Visshed, giennem den aabne Dør ud paa den dæmrende Gang. En luftig Corridor vinkede ham; friere slog hans Hierte i Rislingen. Stierne glimtede ind til ham, og den stille uendelige Nat, hvori giennem nu og da fjerne Trompetstød og huul Kanontorden tonede, forekom ham som en gammel Bekjendt, og kaldte hans Siel tilbage fra Drømmenes Verden.

„Har det Skionneste skiult sig hos de Døde?“ udbrød han, da et Kapel viiste sig for ham ved Enden af Corridoren. Det var forvandlet til en Gravhvelving, hvortil adskillige brede Trin førte ned. Skyer af Røgelse bølgede sig op mod det hvalte Tempelloft og viklede sig om de massive Pillere som graanende Slør. Midt i Hallen stode, omringede af høie Kiorter, to Sarko-

phager med Glaslaage. Paa høire Side laae den gamle Greves indbalsamerede Liig, som Grimly strax gienkiendte; Brystet var halvt blottet, og den høire Haand laae nedenfor en dyb Wunde. Brede talte af det døde Uafsyns rynkede Pande og sammentrukne Bryn. Til Venstre laae et qvindeligt Liig, et ægte flumrende Englebillede, Himlens Salighed paa det hulde blegnede Uafsyn.

„Hun lever! det er Felicitas, hun deroppe!“ udbrød han gladelig, og nærmede sig et Alter, hvorpaa der brændte en svær gylden Lampe. Paa Bæggen hang en Tavle med flammende Indskrift, og ovenfor denne i en stor Kamme et rødtligt Forhæng. Grimly læste:

„Du dierve Mand, som Skiebnen fører til denne Gravhal, drag Forhænget tilside, og skue Vicomte Charles d'Ubuffons forhadte Billede. Han forstyrrede Greverne af Uzeda's Familielykke. Meensædlig forlob den spottende Forfører sin Forlovede, Donna Clara, dræbte Faderen, den ædle Don Alexander, der drog Sværdet for sin Datters Vre, og brød den arme forladte Bruds fagre Livs Blomster.“

„Dierve Mand, hvo Du endogsaa er, vil Du hævne denne Udaad, og forsonende nedlægge Forbryderens Hoved paa dette Alter, da tilsværger Dig Donna Felicitas Halvdelen af sine Rigdomme, og — hvis Du er en frie Ungling — med dem

sin Haand. Hævnen er ædel! Lov ikke at forsones
de blodige Skygger!"

Mørkt dvælte Grimsløys Blik paa den blodige
Skrift, da følte han et sagte Slag paa sin Skulder,
og da han vendte sig, stod en hoi tilfløret Stikkelse for
ham.

Støret droges tilside og hiint Billebes Original,
Donna Felicitas, stod for ham i straalende Skionhed.
Rask greb han den fine Haand og raabte, løftende den
op mod Tempelbuen: „Ja, jeg er Hævneren, den frie
Hævner! Blod for Blod! Men da vorde ogsaa Alen-
died mit!" — Donna Felicitas slog det sorte Die til
Jorden; da rev han sin Kaarde af Balgen, traadte som
en Kandebsværges mellem begge Sarkophager og berørte
med Odden af sit Sværd det Sted, hvorunder de knuste
Hjerter hvilede. — „Jeg sværger Eder Forsoning" —
sagde han med dybttonende Stemme — „mit Blod fly-
de! Min unge Vaabenhæder blegne! Ei vende jeg
tilbage over Bølgen til det hellige Fædreland! Jeg
væbner ei — jeg sværger, ikke at hvile, før jeg har
grebet Eders Landers Fiende, for hans Blod har far-
vet min Klinge. Og blegner jeg i Hævnen, — —
han boiede sit Knæ for den høie Spanierinde — —
Madonna, lad da Eders Agtelse følge mig i Døden, og
tænk paa mig, naar I offerer ved disse Liig!" Felicitas
opløstede den Knælende, Tølselsen bandt hendes Tunge.

Hun drog Forhænget fra Rammen, og viste en fransk Krigers skionne hielmdækte Hoved. „See der Eders nye Fiende!“ sagde hun. Grublende betragtede Edvard det.

„Jeg har seet Dig engang tilforn,“ — sagde han, men forgieves stræbte han at mindes naar og hvor. — „Men vil ikke Donna Felicitas angre sit Ord?“ sagde han derpaa, vendende sig til hende. — „Albrig — sagde Donnaen alvorlig. „Naar Frankens blodige Hoved hviler ved Foden af dette Alter, binder denne Diamantring mig for evigt til Hævneren. Indtil da min Broder!“ Hun trak Forhænget for igien og greb Ritmesterens Haand, for at føre ham ud af Kapellet. „Saa lev da vel — talte den unge Britte med gløbende Kinder — lev vel, du hellige Sted, hvor mine Dine oplodes, hvor mit Liv erholdt Værd og Betydning, hvor et Haab og en Fremtid første Gang smilte mig imøde. Lev vel, du hellige Sted! Naar atter min Fod berører dig, er Kronen min!“ — Spanierinden saae giennemtrængende, ja hartad i ømt opvaagnende Glød den blussende skionne Mand i Diet; dog raast vendte hun sig og førte ham tilbage i hendes Værelser.

Længe sad Edvard her hos den skionne Grevinde. Hun fortalte ham omstændeligen sin Slægts mørke Skiebne, fortalte ham, hvorlunde hendes Fader og Broder havde raset under Frankerkeiserens Jernscepter, hvorlunde Broderens forvovne Tale havde forbitret den

nye Regiering, der havde forfulgt ham paa Liv og Død, indtil han endelig, efterstræbt og landslygtig, stillede sig i Spidsen for et spansk Insurgentcorps, omslakkende, man vidste ikke hvor; hvorlunde den smukke Viscomte i Madrid havde smigret for hendes blide Søster og ved franske Theaterkunster, trods Fadervrede og søsterlig Advarsel, besnæret hendes aabne Hierte, derpaa forladt og offentlig haanet hende; hvorlunde den dierve Don Rodrigo havde udfordret Førførereren til Kamp paa Liv og Død, og var falden for den smidige unge Krigers Klinge; hvorlunde hun endelig selv havde svoret den Døende, kun at give Slægtens Hævner sin Haand, og derpaa med sin syge Søster trukket sig tilbage til dette Landsted, hvor Clara langsomt var hensegnet, under evige Bønner, evige Samvittighedsplinsler og skuffet Kierligheds evige Græmmelse, indtil Dødens Haand havde læget hendes Siæls Tvivl, hendes Hiertes Bunder.

De vare begge blevne saare alvorlige under Fortællingen; Spanierinden var greben af en iisnende Smerze, Britten betragtede hende taus. Kun da de sildigt skiltes ad, greb han hendes Haand, spørgende dristigt og med giennemtrængende Blik: „og I, Donna Felicitas, I gik kold giennem Kongestadens glimrende Brimmel, stod kold i Brimten af herlige seierdrukne unge Hette? Felicitas, I har aldrig elsket?“ — „Lidenstaben berørte mig ikke!“ svarte Spanierinden fast, „mit

Hierte slog for Ingen, saalænge det ikke kunde staae for min Faders Hævner."

Hans Nat var fuld af vaagne Drømme. Alt brød Dagen frem da han først indslumrede. Tidligt alt vare Husarerne dragne ud at rekognoscere; Vagtmester Wolf kom snart tilbage og meldte at Hæren alt var opbrudt, at omstreifende Troppeskarer gjorde Veien usikker. Edvard søgte Donnaen og fandt hende i Haugen. „Jeg maa bort!“ sagde han. „Alt nu?“ spurgte hun med blegnende Kinder. „Dog — det maa saa være;“ svarede hun til med Fatning, „Gren vinker Eder, og mine Døde støde Eder ud i Kamp og Fare.“ — „Ja, jeg drager bort!“ sagde Edvard med stigende Begeistring, „men jeg vender snart tilbage: alle Jordens Aander, der i Ahnelser tale til de Dødelige, have sagt mig det, jeg vender snart tilbage seierkronet; Eders Bønner ledsage mig og Himlens hevnende Retfærdighed fører min Klinge.“ — „Tag dette Minde med,“ sagde Spanierinden og fæstede en kostbar Fiederbuss paa hans Bjørnehue. „Det være Eders Brave et Seiersbanner i Slagets Trængsel, det beskierme Eders kielke Pande, og aldrig farves det med Eders Blod!“ Den stolte Møe var dybt bevæget. Hovedsmanden omfavnede hende.

„Felicitas — udbrod han — bliv ikke her i denne farlige Eensomhed; I kiender Eders Fædrelands Dødeliggere!“ Hun tog en blinkende Dolk ud af sin Barm.

„Her er min Bektiermer!“ sagde hun. „Hævneren finder en reen Brud eller en tredie Kiste. Ei tør jeg forlade dette Sted, før Hævnen er fuldbragt; jeg er jo Gravens Bogterfke.“ — „Jeg tager bort med et tungt Hierte,“ svarte han; thi — o det er et ægte heilig Død, ei Klang og Spøg og Smigertale! grebet har mig Eders Nærværelse som den Himmelfkes Haand. Kierligheden trykte Eders Billede i det hærbede Krigerhierte: evigen skaer det præget deri. — Hellig Brodertrøst, Broderagtelse tilfuger jeg Eder, o følg med!“ — „J har Eders Pligter,“ sagde hun alvorlig; „jeg har mine. Lev derfor vel og mindes de Døde.“ — „Vel da!“ svarte Edvard med rynket Pande. „Min Saligheds Fiende lever i Spanien, han maa da snart være at finde. Hvor en Frankerflare har leiret sig, derhen sender jeg mit Feidebrev; hvor mit Die skuer Frankernes Farve, der skal min Trompete kalde Bicomten frem til Cnekamp. Men, Felicitas, indtil jeg sender Eder min Hilsen eller den blodige Fiederbuff som sidste Hffedsord, indtil da lukke J Kapellet og hverve ingen Hævner mere!“

En Taare blinkede i Grevindens Die. Hun gav ham Haanden og sagde, „Som J vil.“ Maaltes trykte han sine Læber paa hendes Haand; endnu et Blik, og han forlod hende med tunge Skridt.

Lause rede de. Mørk stirrede Edvard paa sin Saelknap. Han trættedes med Skiebnen, der havde viist ham et Glimt af al Jordens Herlighed, for pludselig at lade det forsvinde. Han ahnede ikke, hvor nær han var sine Duffers Maal. — „Ei, ei! har da Balspladsen fra i Gaar, lokket alle ranende Bønder til sig, som Galgen Ravnene, siden denne gode Ven endnu ligger saa ærbar der med sine Klæder paa!“ saaledes afbrød Vagtmester Wolff Tausheden, i det de hørte om ad Skovstien, og da i det samme Edwards Hest studsende slog Hovedet i Veiret, slog den mørke Rytter Dinene op og saae ved Siden af sig den her i Gaar fældede Fiendes Liig. Glædelig overrasket sprang han ned, thi det fordreiede Ansigt var d'Alubuffons, og før Hævn-Eeden aflagdes var den alt fuldbragt ved den Sværgendes Haand. „Velkommen!“ raabte Britten. „Du er min retmæssige Eiendom, thi end kløber Dit Blod paa mit Sværd. Kom da, du største af alle Jordens Skatte, og udson din Udaad, i det du skaber Lykkelige.“ Med to raske Sværdslag afhug han Hovedet, sønderrev den Faldnes Kappe og indsvøbte deri det blege, blodige Hoved, steg tilhest og jog tilbage til Slotet, hvis Beboere løb ængstelige sammen i Gaarden, da Rytterne saa iilsomme kom tilbage. Vagtmesteren beroligede dem, medens Edvard ilte op ad de brede Drapper, hvor Grevinden kom ham imøde, bekymret og forundret. „Dil Kapellet!“ tilraabte han hende,

og trak hende iilsomt med sig. Ved Alterfoden nedlagde han sin Byrde, og løftede derpaa det blege Hoved op mod Krucifixet. „Løst er Eeden, ræk mig Krandsen nu, Du mit Hjertes Tilbedte!“ udraabte han, og Donna Felicitas, der gysende havde bortvendt sit Ansyn, vendte atter sit klare Stjerneblik mod ham, høit blussede den hidtil forborgne Lidenskabs Purpur paa hendes Kind, og blye og elskovsfuld tillige sank hun i den glædebævende Mand's Arme.

„Tag denne Ring!“ sagde hun, og rakte ham en kostbar Edelsteen. „Tag den hele Dige! — Forsønde ere de Døde, forsonet Skæbnen. Forbandelse hvuilde paa vor Slægt, formedelst Fædrenes Udaad, thi Hertug Alba var vor Frænde; stormende drog Skæbnen hen over de sidste Generationer; o, vær nu forsonet, Du evige Dommer!“ — Da styrtede Frankens Billed ned fra Bæggen, kastede Krucifixet om og knuste alle Lillierne i de hellige Urner, skulende med sit Blodforhæng Alteret og dets Offer. Glaslaaget i Claras Ligkiste sprang sonder; modbydeligt tones de det giennem Hvalvingen. Felicitas foer sammen, men fast trykte hende Britten til sig og sagde høit: „Du svarer, Uspynlige! Du skjuler Mordet og Hævnen! Jeg er nu Din, Felicitas, indtil Døden adskiller vore Hjertes. I Triumf bar han hende ud af Hvalvingens

Hvilken Dag for de Lykkelige! En Dag, som med sine opfyldte Længsler, Dnsker og Bønner, kun een Gang opklarer Menneskets Liv, ligesom Aloeblomstret kun een Gang hver Menneskealder aabner sit herlige Bøger. Under søde Kiærtegn hialp Begge til at fylde en let Bogn med Slottets kostbareste Sager, at de næste Morgen kunde følge den seirende Hær til Hovedstaden. — Ved Vinduet stod den skønne Spanierinde i Edwards Arme, skuende op mod de lidt efter lidt paa Himmelbuen fremtindrende Stierner. Da faldt et Skud nede ved Gaardsporten. De iilte ud og hørte med Forsærdelse, at franske Dragoner fordrede Britten, deres Oberstes Morder, uleveret, og truede med Mord og Brand. „Red Dig bag om til nærmeste Landsby!“ raabte Ritmesteren, hastig fattet. „Det kan ikke være Mange. Til Baaben alle Mand! lad mig tilkæmpe mig min Lykke endnu engang!“ — „Nei“ — sagde Felicitas ængstelig — „nyt Blod skal ikke flyde her. Overlad mig Frelsen!“ — Nu lod hun Hestene trække giennem Slottet ned i Parken, tog Skrinet med sine Klenodier, førte sine ledsagere giennem Busk og Krat til en dyb og snever Klippestie. Vildt raste Larmen bag dem; man hørte Skud og jamrende Raab; Edvard trykte sin Pige fast til sit Hierte, svang sig i Sabelen, lod hende af den troe Vagtmester løfte op til sig, og borttravede de i den glade Følelse af Frelse og Frihed.

Don Alexander, Greve Ugeda, fulgte med en Skare spanske Wildskytter og hævnfyrrende Landsfolk den store fiendtlige Hær i alle dens Bevægelser. Som en Morderengel brød han frem fra sine Baghold i Biergene, fornaglede Kanonerne, røvede Levnetsmidlerne, dræbte Bagtropperne, og forsvandt, ligesaa rask som han var kommen, paa neppre tilgængelige Klippestier. Nu saae han begge Hovedhærene drage frem ved Siden af hinanden. Begge fluede Angrebet, begge søgte at naae Grændsepasserne. Slaget var da uundgaaeligt, og frygteligt maatte det vorde. Han ahnede, hvor Lynet vilde slaae ned; med sine bedste Skarpskytter brød han derfor op og søgte i Lide at naae sine Stamgodsfer, for om mueligt at beskytte dem, redde sine Søstre og Familieklenodierne. Alexander kom saa Timer for sig. I Luer fandt han sine Fædres Slot, Halvdelen sammenslyrtet alt, Alting plyndret. Nogle Bønder gik hist og her randsagende i Gruset. Med koldt Raaserie fluede han i Branden, hørte at franske Krigere havde huseret her og bortslæbt Skatte og Qvinder, blandt disse Grevinden. Uden at ændse Branden lod han sig vise Veien Røverne havde taget og drog efter dem med sine trofaste Mænd.

Smidlertid var Edvard med sin Eefte lykkelig kommen giennem de farlige Skovstier, men den lysende Morgensol viste dem kun Kampens Rædsler. De stod paa øde, forstyrrede Byer, paa enkelte blege Gubber,

der søgte at redde deres Emule Løve i Biergklosterne. En Bogn stod ved Beien, forladt, med Muuldyr for. Edvard løstede Grevinden op og indhyllede hende i sin Kappe. Han og Wolf skulde Tjærbust og Skærff under Peltstrøien, for saaledes desto tryggere at kunne streife giennem den usikre Egn. Dog stedse grueligere bleve Synerne, som mødte deres Blik. Trindt omkring dem laae affieledede Liig, og blandt disse, midt paa Beien, en Grenadeer udspændt som et Andreas-kors, naglet med Hænder og Fødder til fire stærke Pæle, og paa hans Underliv var der giort Ild; under den Martredes Døds-hyl havde de europæiske Kannibaler siungende kogt deres Mad paa hans brændende Legeme*). „Nei,“ sagde Edvard gysende, „her er intet Hvilested, intet Asyl for Lykke og Kierlighed. Bort maae vi fra dette Nødselsland!“ — Kaffere droge de fremad.

Middagen kom med sin brændende Hede. Nær ved Beien leirede de sig under en skyggesfuld Eg. Den troe Dybsker reed op paa en Høi, for at speide. Silsomt kom han tilbage og skyndte til Opbrud. I en Dal tæt ved laae fiendtlige Jægere og paa Høiene bag dem øinede man enkelte væbnede Spanioler. — Som Grevinden reiste sig hvinte Bøsseskugler ned fra Klips

---

*) Historisk Sandhed.

perne bag dem. Skrigende sprang Felicitas op, men ned for hende sank den skønne Britte, dødelig truffen. Glemmende sin egen Smerte kastede hun sig over ham, trykte sine Læber paa hans blaanende Mund. Endnu engang slog han Diet op, hans Haand viiste mod Himlen: „hist i Fædrelandet!“ stammede han.

Don Alexander stormede til. „Staae op, min Søster!“ tilraabte han hende. „Vel traf mine Skytter den lede Fiende; men dette Sted er usikkert. Følg mig.“ — „Bee Dig, Ulykkelige!“ sagde Felicitas med døende Røst, reiste sig og viiste den Forfærdede det blege Ansigt og blødende Bryst. „Skude har Du Dit Fødelands vakreste Kæmpe, Din Faders Hævner, Din Søsters Frelser, hendes Hjertes Yndling. Uforsømlig hviler endnu Forbandelsen paa vor Slægt. Flye, Søstermorder, at den ikke her skal ramme og knuse Dig:“ — I dødelige Krampetrek nedsegnede hun ved sin Elskedes Side.

Da tonedø Krigsraab opad Høien; franske Vaaben lode sig see. Alexander løftede sin krampagtigt sammentrykte Haand mod Himlen: derpaa kastede han sig med sine Skarpskytter i Fiendens Vaaben.

(W. Blumenhagen.)

Porcellainopfinderen Baron Bottcher.

Bottcher kom 1697 i Apothekerlære hos Fr. Born i Berlin. Alt tidlig forraadte han mere end almindelige Talenter, isærdeleshed en synderlig Tilbøielighed for Chemien. Alchymien var ham al menneskelig Wiisdoms Non plus ultra. En alchymistisk Bog, han ved en Hændelse var kommen over, studeerte han i baade tidlig og sildig. Da den var skreven paa Latin, som han ikke forstod, samt fuld af hemmelige Karakterer og Abbreviaturer, havde han faaet Hovmesteren i Borns Huus, Mag. Udelung til at oversætte den for sig, og forklare sig de i Bogen forekommende Udtryk „den sorte Orn, sorte Ravn, grønne Drage, grønne Slange, ic.“ I den faste Overbeviisning, at han nu var paa sikkert Spor efter de Vises Steen, studeerte han desuden usfortrøden baade Dag og Nat i Valentin, Theophrastus Paracelsus, Lullius o. s. fl., forsøgte at practisere deres Theorier, experimenteerte og destillerte efter Hiertenslyst, saa at han derover aldeles forsømte sin Herres Tjeneste. Dennes Forestillinger og Trettesættelser frugtede kun Lidet. Hele Nætter indelukkede han sig i Laboratoriet, for at anstille sine ofte med Livsfare forbundne Forsøg. Borns Utilfredshed med ham steg stedse høiere, og Bottcher, der vel beregnede, at han — under

disse Forhold — vanskelig vilde holde sine Løreaar ud, forsynte sig med Alt, hvad han til sine alchymistiske Arbejder behøvede, og forlod 1699 hemmeligen sin Herres Huus. Et halvt Aarstid laborerede han nu i Friedrichstadt, hos en vis Sievers, hvis Studium var det samme som Böttchers. Ikke heller her holdt han det ret længe ud; thi hvor rig han end var i Haabets, vilde han dog staaet Fare for, virkeligen at falte ihjel, hvis han ikke havde beqvemmet sig til at falde sin forrige Herre tilføde. Denne tog ham til Naade igien, dog under den udtrykkelige Betingelse, fremtidig at afholde sig fra alle hemmelige Kunster.

Böttcher holdt, eller rettere kunde ikke holde Ord. I Forbindelse med Sievers vedblev han hemmeligen at laborere; irettesatte man ham derfor, da forsikrede han, hans Arbejde var nu saa vidt færdigt, at en Dreie, uden hans Hielp, kunde fortsætte det. Den første Prøve gjorde han 1701 for sin Kollega Schrader, Borns Eftermand. Ved Hielp af nogle Gran af et hemmeligt Pulver frembragte han et Stykke gediegent Guld, saa stort omtrent som en Lillefinger. Schrader afveiede ved denne Prøve egenhændigen $\frac{1}{2}$ Lod Merkur i en Digle, han selv havde hedet. Böttcher tog af et orangegulvt Pulver saameget som et Knappes naalshoved, blandede dette med Merkuren, tilbakkede Diglen, lod den derpaa affioles og — Guldet var færdigt. Schrader troede ikke sine egne Dine, for Giæts.

Ieren Johan Knabe forsikrede ham, at dette Guld var af den fineste Slags. En Tredie af Apothekerens Folk havde beluret dem om Natten, han beder Böttcher ogsaa give sig en Prøve paa sin Kunst; denne lover det — og holder Ord. Efter Midnat tager han Reiser — saa heed han — med sig ind i Laboratoriet, brækker — da just intet andet er ved Haanden — en Blyskruue af en gammel Glaske, omtrent 4 Lods Vægt — tingerer den paa omtalte Maade og forærer den lykkelige Reiser den, under den helligste Tausheds Løfte.

At den Kunst, hvorfor han havde maattet lide saameget, intet tomt Hiernesvind var, at han ikke heller havde glemt de i Zorns Huus modtagne Belgierninger, det søgte han nu at bevise ved for dennes Kone at erklære, at han var beredt til i Begges Nærværelse at aflægge en Prøve paa sin gyldne Kunst. Dermed var nu Hr. Zorn saare veltilfreds, i Særdeleshed fordi han i de samme Dage havde sin Svigersøn Pastor Porsz fra Malchau og Konsistorialraad Winkel fra Magdeburg hos sig; thi fire Dine mere holdt han ikke for overflødige ved en Kunst, som han nu en gang ikke fæstede mindste Tiltroe til.

Det var den 1ste October 1701, at Böttcher af sin Principal blev anmodet om, i sin og hine geistlige Herrens Nærværelse, at aflægge en Prøve paa sin Kunst. Han lod nu en Vindovn bringe op paa Salen og sætte tæt ved Kaminen. Efter at en Smeltedigle var hedes

tilstrækkelig, forlangte han af de Tilstræbeværende Metal, han kunde kaste i den og forvandle til Guld. Konfistorialraad Winkler tog 18 Zweigroschenstykker, der veiede fire Lod, og behøvede en dygtig Ild for at smelte, kastede dem selv i Diglen, og lagde selv Ilden tilrette derunder; thi for at undgaae ethvert Skin af Bedragerie, nærmede Böttcher sig hverken Kaminen eller Windovnen. Da Pengene vare fuldkommen flydende, trak Böttcher et rodt transparent Glas op af Lommen, tog et Par Gran af et deriværende Pulver, gav Provst Pors samme, bad ham svøbe det i et Stykke Papir, kaste det i Smeltediglen og derpaa tildække denne. Som sagt saa gjort; Diglen aabnes, og der udhældes — det fineste smeltede Guld.

Vel ihukommende Bibelsproget „de der ville vorde rige falde i Fristelser og Snarer“ advarede de ikke lidet forbausede Vidner det unge Menneſke, at see sig vel fore, at han ikke her hildebes i en Snare, som drog ham i evig Fordærvelse. Böttcher lovede Forsigtighed, men betingede sig derimod ubrødelig Tausked. Man lovede ham den vel, men holdt den, som det Følgende vil vise, kun slet. — Pastor Pors synes at have været den, der først gjorde opmærksom paa den unge Böttcher. Han bar nemlig det af denne tingeerte Stykke Guld — som Böttcher havde foræret sin Principalinde — til en Guldsmed, lod denne prøve det, og fik den Bessked, at dette Guld var saa usædvanligt fiint

og godt, at man, hvis han ikke var saa vel bekiendt i Huset, vilde tvinge ham til at bekiende, hvor han havde faaet saadant superfiint Metal fra.

Det er nu vel mueligt, at Porsch kan have ladet et Ord falde om Metallets hemmelighedsfulde Oprindelse. Nok er det, Sagen rygtedes snart vidt og bredt. I Særdeleshed synes han derfor at kunne takke den bekiendte Kunkel von Løvenstern *), der var en noie Bekiendt af det Zornske Huus. Han tog Böttcher med sig til sit Gods Draßighusen ved Berlin, hvor han overtalte ham til at tingere Sølv, hvilket da ogsaa lykkedes saa fortreffeligt, at Kunkel blev gandske charmeret i det unge Menneffe, og — skiondt alt længe kied af at forsøge efter de Vises Steen, i sit Livs Aften atter begyndte at laborere.

Inden kort Tid gialdt Böttcher overalt for en Adept. Han begyndte at skælve for sit eget Rye, thi han kiendte sin Tidsalder og i Særdeleshed Berlinerhoffet for godt til, at han ikke skulde frygte Alt for sin Frihed. Han besluttede da hemmelig at undvige, men hans Flugt blev robet, og preussiske Husarer forfulgte ham lige til Wittenbergs-Porte. Her tiltraabte han

---

*) Født i Slesvig; egentlig en lærd Apotheker. Hans Yndlingsvidenskab var Chemien og Maalet for al hans Grublen, at finde de Vises Steen. Af Karl IX blev han ophøiet i den svenske Adelsstand, og tillagt Navnet von Løvenstern.

den vågthavende Officeer: „Herre! red mig, jeg er en Guldmager fra Berlin.“ — Som en god Fangst blev Böttcher strax affendt til Dresden og betragtet som et kosteligt Klenodie paa en Tid, da den pragtelstende Kong Augusts uhyre Udgifter næsten gandske havde udtømt Statens Kasse. I Kongens, den hele kongelige Families og Hofstats Nærværelse gjorde Böttcher Guld ved Hielp af sit røde Pulver, men forsikrede tillige, med ligesaamegen Redelighed som Aabenhjertighed, at hele hans Kunst afgang af dette Pulver. Om Maaden, hvorpaa han var kommen i Besiddelse deraf, fortalte han følgende:

En Dag, da han befinder sig allene i Zorns Officin, træder en Munk ind i ubekjendt Ordensdragt, underholder sig længe med Böttcher om chemiske Gjenstande, især om Alchymien, kjober adskilligt og gaaer bort. Efter nogle Dages Forsøb, kommer han igien og beder den tilstædeværende Apotheker tillade, at Böttcher maae bære ham de kjøbte Sager hjem. Da de vare komne til en eensom Egn af Byen, siger Munken, hvorlunde han vil tage sig af ham og gjøre hans Lykke, giver ham en Phiote af flebet Glas, hvori et mørkerødt glindsende Pulver, lærer ham dets Brug, forsikrer ham at han derved kunde forskaffe sig en anselig Formue, nævner sig for ham som Munken Lascaris og gaaer fra ham.

„Saalænge jeg altsaa — sagde Böttcher — har beta-
 te Pulver, kan jeg gjøre Gulb.“ Denne Uttring same-
 stemte kun misligt med Tidsalderens Aand og Hoffets
 Trang. Böttcher skulde kunne gjøre Gulb. Da
 det Gode Intet vilde frugte og han stedse henholdt sig
 til hine Ord, fratog man ham Flasken, der endnu op-
 bevares i Naturaliekabinettet i Dresden, og anviste
 ham slettere Kost, slettere Bolig. Forgjæves. Böt-
 tcher bragtes derpaa til Königstein, hvor han under
 streng Opsigt levede adskillige Aar. Alle Snarer lagde
 man for ham for at faa ham til at bekiende. Alt
 mistvivlede man om at see sit Yndlingsønske opfyldt
 da Hr. v. Tschirnhaus — Opfinderen af det største
 Brændspeil — tilbød at ville vove endnu et Forsøg
 med Böttcher. Han fik Tilladelse til at besøge ham.
 Tschirnhaus tilbød Böttcher en vigtig Hemmelighed
 imod at erfare hans igjen. Og uden at afvente Böt-
 tchers Svar kommer Tschirnhaus ham imøde med den
 Opdagelse, at der ved Meissen fandtes en Leerjord,
 som i Jlden lod sig halvt glasfere, og derpaa afgav en
 Masse, lig det chinesiske Porcellain, der den Tid var i
 uhyre Priis. Med Taarer i Øinene forsikrede Böttcher
 ham hvad vi allerede vide, og Tschirnhaus maatte reise
 bort med uforrettet Sag.

Saa Maaneder efter døer Tschirnhaus. Strax
 laaber Böttcher Kommandanten paa Königstein sige, han
 vilde dog engang prøve at gjøre Gulb, man skulde byg-

ge ham et Laboratorium dertil, efter hans Anvisning. Smeltebiglerne dertil vilde han selv forfærdige af en vis Leerjord som fandtes et Sted ved Meissen, han noie betegnede. Til Kongens største Glæde bliver Alt anskaffet. Laboratoriet bygget, Leer hidkiørt; Bottcher begynder sit Arbeide. Imidlertid kommer intet Guld tilsyne, men vel en Gienstand, hartad af lige Værdie, Porcellain nemlig, først i raae, glandsløse Kar, siden i fuldkommere udvortes Former og Farver. — (Resten af Bottchers Levnet hører ikke hid.)

(N. Roos.)

Cross Readings.

(udbragne af offentlige Blade.)

Efter som Skræderhaandværket her paa Stedet medfører mangehaande Besværligheder, saasom at — — — Solen gik blodrød ned og hele Horizonten — — — er løben af sin Lære, saa lader Kiøbmandslauget her i Byen — — — Kanonerne paa de svømmende Batterier ved Gibraltar.

Den af Hofastronomen Bode opdagede nye Planet, er — — — formedelst Mangel paa Plads tilkiøbs i pundes og lispundeviis.

Til forestaaende Trækning er endnu — — efter Kirkebogens Udvisende 128 uægte Børn fødte, og —
— gratis at bekomme.

De, afbøde Snekermester Kruses Stervboe tilhørende Fiel — — indbundne i Velskbind med forgyldt Snit — — ere dødsfødte, men Moderen besinder sig vel efter Omstændighederne.

Fire Stykker Sviin ere bortløbne, det største er — — vel erfaren i at accomodere og frisere.

Et Katalog over medicinske, juridiske og philosophiske Bøger, — — der allerede har tient hos endeel Herskaber som Rubsk, ønsker — — en fattig Enke med fire uopdragne Børn.

Her i Byen er en Kone bleven forlost med tre døde Børn — — og kan man til Vaaskemessen see et nyt Dplag af samme imøde.

Et Ege-Linnedskab og en Kulle — — er af Russerne flaaet paa Flugten, og Ligene — — ere til forestaaende Trækning at erholde hos Undertegnede.

Det er høist forunderligt, at Parlamentet ikke vil vide Noget af den Waabensstilstand, som — — med ærede Liebhaveres Understøttelse vil lade sig høre paa Harmonika.

Glæde. Kierlighed. Død.

Tre Gange blinker i vort Haar en Krands:
 Først Rosens med sin gyldne Coleglands,
 Da Myrtkens, i den stærke Manddomsalder, —
 Og Rosmarinens — naar vor Hytte falder.

(Fr. v. Schlegel.)

E p h e u.

See, din grønnende Ranke i evige Favntag omslynger,
 Trofast og trøstende huldt, hisset den synkende Steen;
 Saa omslynger os Haabet med evigt perlende Blomster,
 Selv paa vor synkende Grav smiler din grønnende Krands!

(Th. Körner.)

Gravskrift over Elina's Sisgen.

Sødt flumrer her den lille Sanger! — I,
 Som lytted fordem til dens Melodie,
 Og vemodsfulde til dens Grav nu træde,
 Dø sørger ei! —

    Hvad nytter gyldent Sæde

Og Glands og Glimmer, naar man ei er frie?
 Starke Klang tilforn dens glade Hymners Tone
 I Midnatsstunden ned fra Bøgens Krone;
 Men — hvor i Verdens Alt er Slavens Glæde?

Hvor er hiint Sangerhiem, den blanke Luft —
 De grønne Enges søde Blomsterdust —
 Den stille Gensomhed i dunkle Skove —
 Den muntre Valfart over sølvblaae Bove?
 Forgiæves stræbte den til Guds Natur —
 See, da kom Døden huld og brød dens Buur.

(K. Kuhn.)

Spørgsmaal og Svar.

Triplet.

Glimter Trostabs hulde Stierne
 Blankt i Fraværs mørke Fierne?
 Elsker Hjertet eengang kun?
 Emma! af Din Rosenmund
 Det jeg ønsker at erfare. —

„Rummet mørkne Stierner klare? —

„Eengang elsker Hjertet kun.

„Blankt i Fraværs mørke Fierne

„Glimter Trostabs hulde Stierne!“

(Friderike Salzer.)

Laanet.

(Samtale.)

„Jeg raser, ha!“ — — „Hvad fejler Dig? siig frem!“ —
 „Mig? Penge! — „Laan?“ — „Jeg ingen op kan blive.
 Fem Daler mangler jeg, o, laan mig dem! —
 „Jeg har kun to.“ — „Det mangler tre i fem —
 Giv hid! Du Resten skyldig mig kan blive.“

Ynglingen med Harpen.

En Fortælling.

Til aarligt Marked var en Yngling med
 Sin Harpe dragen.
 Omtraalt af reen Begeistrings Purpurglød
 Han sætter sig, med Harpen paa sit Skib,
 Fiernt fra den vilde Skare ned,
 Med Strengklang at hilse Sommerdagen.

Høit imod Sky
 De Barber alt udgiøde
 Begeistringen, i Tones himmelsøde;
 Her Lyren klang, hist Harpen. — Frygtsom — bly,
 En Rosenrødme paa de favre Kinder,
 Hiin Yngling Harpen slaaer.
 Og om ham staaer
 Heel plubseligt en Kreds af Mær og Dvinder,
 Opmærksomt lyttende. —

En Bøgter gaar
 Hen over Markedet med spidset Dre:
 Den nye Strengleeg han strax mon høre —
 Af Brede blussende han iler hen,
 At byde Laushed Ynglingen.

„Hør, Næsviss, synes han da ei her nok er
 „Af Spillemand? Væk, pak han sig! For Pokker,
 „Han tør blandt Mestres øve Strengleeg?“

Den unge Sanger bleeg
 Saae op til ham med taarefulde Blikke,
 Og sagde: „Bredes ikke,
 „Fordi jeg quæder mine Glædeslange!
 „Skiondt Mester ei, jeg yndes dog af Mange.“

„Du her?“ — begyndte nu den anden Bægter —
 „Åk, Skamførd! Hvad Du har et mægtigt Skæg!
 „Du har vist Drm, min Dreng, Du er saa bleg —
 „Gaae hjem til Din Mama, indtil Du lægt er!
 „Hør I, Godtsfolk, giv ham en Skillings Penge,
 „Det arme Barn, at han kan komme hjem!“

En Skot opløbne Dreng —
 Og mange Academici blandt dem —
 Bort ginge med en høi og haanlig Latter.

Nu kom den tredie Bægter: „Lille Fatter,
 „Hvad vil han her, en Spurs i Tranebands?
 „En Laurbærkrands
 „At gribe efter, vover han vel neppe;
 „Thi Kæbt hans Tøse synes for en Skeppe.“

Og hede strømt Bardens Taarer ned
 Paa Harpens Strenggulb — hans Hierte bæved;
 Men rask hans sunkne Mod sig atter hæved,
 Han dulgte fiæk, hvad han i Hiertet leed,
 Greb mægtigt ind i Strengene og sang
 Med klaren Røst.

Den nye Harpeklang

Den sidste Bægter hørte: „Harpeflager!
 „Du est vel ung endnu og Røsten svag er,
 „Men slip dog ei det glade Ungdomsmød!
 „Staae Harpen flittigt i Din Morgenrøde!
 „— Åk, mange brave Mestere ere døde. —
 „Og hvo skal stande, hvor de engang stod?
 „Seg seer, Du elsker Harpekunsten: vær
 „Standhaftig da og fiæk, Du unge Blod!
 „See, da skal engang Aftenrødens Skær
 „Dig blussende tilsmile laurbærkronet!“

„Ja, efter Lauren svigt vil jeg stræbe!
 „Min Kraft Du reiste — tolke skal min Tæbe,
 „Hvad længe i mit stille Bryst har tonet!“

Efterskrift til Læserne.

I det Udgiveren hermed statter første Bind af sine Læsefrugter, kan han ikke andet, end med Taknemlighed yttre, hvorlunde det Haab, hvormed han udsendte dem i Verden, paa det herligste er virkeliggjort. Overalt i Fædrelandet har man huldrigt modtaget, hvad det hodes af et ærligt Hjerte, og det velvillige Bifald, man har ydet Udgiveren, har opmuntret ham til at fortsætte det under saa heldige Auspicier begyndte Værk, saaledes, at der fremdeles hver Maaned vil udkomme et Hefte af samme Størrelse, som de alt leverede. Ligesom han nu paa sin Side helligen kan forsikre, at ingen Flid skal vorde sparet, for at vedligeholde Skriftets indvortes Gehalt, og med den det Bifald, man har værdiget det, saaledes tør han ogsaa fra Læsernes Side haabe, at de fremdeles ville lade hans usøkkede Flid og gode Villie vederfares Retfærdighed.

Aarhuus i Juni 1818.

A. F. Elmquist.

